

**Gníomhaireacht Náisiúnta
um Bhainistíocht Sócmhainní**

**Tuarascáil Bhliantúil
agus Ráitis Airgeadais 2023**

€5.2 Billiún

Tá sé tuartha ag GNBS €5.2 billiún a aistriú chuig an Státchiste mar ranníocaíocht saoil iomlán, rud a chuimsíonn barrachas de €4.8 billiún agus breis is €400 milliún i gcánacha.

€4.25 billiún íoctha leis an Státchiste go dtí seo.

Clár na nÁbhar

Litir chuig an Aire Airgeadais	2
RÉAMHRA	3
Cuspóirí Straitéiseacha arna leagan síos ag Bord an GNBS	4
Buaicphointí Airgeadais	5
Buaicphointí Gnó	6
Ráiteas an Chathaoirligh	8
Ráiteas an Phríomhfheidhmeannaigh	11
ATHBHREITHNIÚ GNÓ	14
Bainistíocht Punainne agus Díghiaráil	15
Géarchéim Bhaincéireachta na hÉireann	17
Seachadadh Cónaithe	19
Criosanna Forbartha Straitéisí	21
ATHBHREITHNIU AIRGEADAIS	24
COMHSHAOIL, SÓISIALTA AGUS RIALACHAS	30
Ionchur Shóisialta agus Eacnamaíoch	31
Inbhuanaitheacht agus an Comhshaol	33
Eagraíocht	36
Rialachas	38
RÁITIS AIRGEADAIS	52
Gluais Téarmaí	128

Fiosraigh ar-líne

Tabhair cuairt ar ár suíomh Gréasáin chun tuilleadh eolais a fháil:
www.NAMA.ie

Gníomhaireacht Náisiúnta um Bhainistíocht Sócmhainní National Asset Management Agency

16 Bealtaine 2024

An tUasal Michael McGrath TD
Aire Airgeadais
Tithe an Rialtais
Sráid Mhuirfean Uachtarach
Baile Átha Cliath 2

A Aire, a chara,

Is mór an onóir dúinn Tuarascáil agus Cuntais na Gníomhaireachta Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2023 a chur faoi do bhráid.

Mise le meas,

Aidan Williams
Cathaoirleach

Brendan McDonagh
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

Réamhrá

Cuspóirí Straitéiseacha arna leagan síos ag Bord an GNBS	4
Buaicphointí Airgeadais	5
Buaicphointí Gnó	6
Ráiteas an Chathaoirligh	8
Ráiteas an Phríomhfheidhmeannaigh	11

Cuspóirí Straitéiseacha arna leagan síos ag Bord an GNBS

An barrachas is mó a ghineadh

Is é príomhchuspóir tráchtála an Bhoird ná an barrachas is mó is féidir a bhaint amach ó bhainistiú agus diúscairt a phunann atá fágtha, faoi réir choinníollacha an mhargaidh atá i réim, a ghiniúint faoi mhí na Nollag 2025.

1

Dianbhainistíocht sócmhainní ar shuímh chónaithe

Díreoidh an GNBS ar dhianbhainistíocht sócmhainní a phunann talún cónaithe atá fágtha, chun láithreáin a ullmhú le haghaidh forbartha sa todhchaí agus chun luach inréadaithe a bharrfheabhsú de réir ár sainordaithe tráchtála. Tá sé mar aidhm ag an GNBS freisin oibriú leis na féichiúnaithe/glacadóirí atá fágtha aici chun an méid is mó de thithe nua is féidir a sholáthar ó mhaoiniú ceadaithe, faoi réir inmharthanacht tráchtála.

2

Foirceannadh céimnithe agus ordúil

Tabharfaidh an GNBS a cuid oibre chun críche faoi Nollaig 2025 tar éis foirceannadh céimnithe ordúil, ag féachaint do phríomhacht a sainordaithe tráchtála Alt 10. Tá sé mar aidhm ag an GNBS leanúint ar aghaidh ag comhlíonadh gach gealltanais amach anseo as a hacmhainní féin. Oibreoidh GNBS i gcomhar le GBCN agus leis an Roinn Airgeadais chun aistriú aon ghníomhaíochta neamhchríochnaithe chuig Aonad Réitigh GBCN faoi dheireadh 2025 a éascú.

3

Ionchur dearfach sóisialta agus eacnamaíoch a dhéanamh

Faoi réir príomhacht a sainordaithe tráchtála Alt 10 ach é a chomhlánú go minic, agus laistigh de chomhthéacs punann urraithe i bhfad níos lú, féachfaidh an GNBS le hionchur dearfach sóisialta agus eacnamaíoch a dhéanamh ar fud a cuid gníomhaíochtaí eile.

4

Buaicphointí Airgeadais 2023

Brabús

€68 milliún

Brabús tar éis cánach 2023 (2022: €81m)

Giniúint Airgid

€319 milliún

Airgead tirim iomlán ginte i rith 2023

€47.7 billiún

Airgead tirim carnach ginte ón tús go deireadh-2023

Fáltais Diúscartha

€271 milliún

Fáltais diúscartha 2023

€41.1 billiún

Fáltais diúscartha carntha ón tús

Punann Iasachta

€449 milliún

Luach cóir phunann íasachtaí GNBS amhail dheireadh -2023

Aistrithe Barrachais

€350 milliún

Airgead tirim aistrithe chuig an Státhchiste i rith 2023

€4.25 billiún

(lena n-áirítear €400m i gcáin íochta)

Ranníocaíocht Státhchiste Saoil

€5.2 billiún

Barrachas saoil réamh-mheasta GNBS

1 Réamhtra

2 Athbhreithnú Gnó

3 Athbhreithnú Airgeadais

4 Comhshaol, Sóisialta Agus Rialachas

5 Ráitis Airgeadais

Ár n-ionchur dearfach don Stát

Dul Chun Cinn i Seachadadh Cónaithe faoi dheireadh Mhárta 2024

422

2023 aonaid seachadta

Mhainigh an GNBS 422 teach nua i rith 2023

36,258

Aonaid Iomlán ó bunaíodh é

Tá 36,258 aonad cónaithe nua maoinithe agus éascaithe ag an GNBS ó 2014 i leith

Píblíne Seachadta Cónaithe faoi dheireadh Mhárta 2024

389

I mbun tógála

Tá 389 aonad á dtógáil faoi láthair

6,354

Iarratais phleanála ceadaithe nó curtha isteach

Tá pleanáil deonaithe nó lóisteáilte ag 6,354 aonad (le haghaidh forbartha iar-GNBS)

Dugthailte Bhaile Átha Cliath

Crios Forbartha Straitéisí

99%

Tógáil críochnaithe nó díolta

(4.16m troigh cearnach de spás tráchtála agus 2,033 aonad cónaithe) arb é leas bunaidh an GNBS i dtógáil críochnaithe nó díolta

An Poll Beag Thiar

Crios Forbartha Straitéisí

20%

Leas Léasachta díolta

Dhíol GNBS a leas 20% i bhforbairt shuíomh na mBuidéal Gloine i mí an Mheithimh 2023

Tithíocht Shóisialta

2,997

Tithe seachadta

ag GNBS do thithíocht shóisialta, gan iad sin a sheachadtar faoi shocruithe Chuid V ar fhorbairtí cónaithe arna maoiniú ag GNBS a áireamh

7,600+

Aonaid a tairgeadh

Thar a saolré, d'aithin an GNBS 7,600+ réadmhaoin chónaithe a d'fhéadfadh a bheith oiriúnach do thithíocht shóisialta

Oidhreacht dhearfach a fhágáil inár ndiaidh

Aidan Williams
Cathaoirleach

BRABÚS 2023

€68m

DUGTHAILTE BHAILE ÁTHA CLIATH

99%

Críochnaithe nó díolta

AISTRITHE BARRACHAIS 2023

€350m

Cruthaíonn foilsíú thuarascáil bhliantúil 2023 an GNBS an t-ardán idéalach dúinn deá-scéala a fhógairt – gur mhéadaigh Bord an GNBS a réamh-mheastachán do bharrachas saoil na Gníomhaireachta, go €5.2 billiún, lena n-áirítear €400 milliún in íocaíochtaí cánach corparáide. Is méadú de €300 milliún é seo ar an méid athuaramar roimhe seo.

Cuireann an barrachas seo go mór le Stát na hÉireann. Luann sé an méid sin faoin obair atá déanta ag mo chomhghleacaithe ar fud na Gníomhaireachta, san am atá caite agus faoi láthair, le 15 bliana anuas agus is sárléiriú é ar a ngairmiúlacht, a dtiomantas agus a seirbhís phoiblí.

Agus is léiriú é freisin far an gcaoi a bhfuil an GNBS ag leanúint ag seachadadh don Stát, do mhuintir na hÉireann a fhreastalaímid orthu agus do gheilleagar na hÉireann, fiú ag céim fhoirceannadh GNBS.

Nuair a cheadaigh an t-iarAire Airgeadais leathadh ar oibríochtaí na Gníomhaireachta in 2019, tugadh an faomhadh seo ar an mbonn go gcuirfeadh leathadh den sórt sin ar chumas an GNBS ardú barrachais a bhaint amach agus go n-éascódh sé soláthar stoic chónaithe bhreise. Tá Bord an GNBS agus mé féin bródúil gur éirigh linn na gealltanais sin a chomhlíonadh agus ardú €800 milliún inár mbarrachas ó dheireadh 2019 agus gur éascaíodh na mílte teach breise.

Leagadh béim ar ár rathúlacht leanúnach in Athbhreithniú Alt 227 an Aire ar GNBS le déanaí. Chlúdaigh an t-athbhreithniú seo an tréimhse ó 2019 go 2023, tréimhse inar tharla dúshlán dhomhanda agus maicreacnamaíocha nach raibh éinne ag súil leo. In ainneoin na timpeallachta eacnamaíche neamhshocra, ba é tátal an athbhreithnithe na go raibh dul chun cinn mór déanta ag an GNBS maidir lena cuspóirí foriomlána a bhaint amach agus tugadh faoi deara go bhfuil sé luaithe go hidirnáisiúnta mar cheann de na samplaí is fearr de chur i bhfeidhm rathúil cuideachta bainistíochta sócmhainní le tacaíocht Stáit. In éineacht le foilsíú a athbhreithnithe, d'fhógair an tAire go n-aistrefar aon sócmhainní agus dliteanais iarmharacha de chuid Chorparáid na hÉireann um Réiteach Banc (IBRC) chuig GNBS ag deireadh 2024. Tá áthas orainn gur leag an tAire na freagrachtaí orainn agus táimid tiomanta iad a bhainistiú ar bhealach a bhaineann luach is mó amach don Stát.

An próiseas foirceanta

Tá a cuid cuspóirí bainte amach ag an GNBS den chuid is mó agus anois tá níos lú ná 2% dá punann fágtha. Dírimid anois ar ár bhfoirceannadh a chur i gcrích faoi dheireadh 2025 gan aon lagú ar an mbealach a uasmhéadaímid luach ár sócmhainní.

Ach cé go bhfuil ár bpunann i bhfad níos lú ná mar a bhí tráth, tá leibhéal na castachta fós ard agus beidh sé sin ina fhachtóir tábhachtach sa chaoi a gcuirfimid ár gcuid oibre i gcrích.

Chun gníomhaireacht a bunaíodh ar dtús chun iasachtaí €32 billiún a bhainistiú a fhoirceannadh go héifeachtach – iasachtaí a chuimsíonn 800 nasc féichiúnaí agus 60,000 sócmhainn réadmhaoine ar fud go leor dlínsí – agus gníomhaireacht a bhfuil na leibhéil is airde rialachais agus maoirseachta curtha i bhfeidhm mar is ceart aici, tá gá le próiseas struchtúrtha a chur i bhfeidhm go stuama agus go han-chúramach.

Táimid ag obair go dícheallach i dtreo fhoirceannadh GNBS le roinnt blianta anuas. Ag deireadh 2025, aistrefar aon gníomhaíocht iarmharach go dtí aonad réitigh nua a bhunófar agus a gheobhaidh acmhainní laistigh de Ghníomhaireacht Bainistíochta an Chiste Náisiúnta (GBCN), comhlacht a bhfuil nasc an-láidir againn leis ar feadh shaolré an GNBS. Táimid ag obair lena chinntiú go mbeidh an gníomhaíocht iarmharach seo chomh beag agus is féidir, ach tá sé dosheachanta go bhfanfaidh sócmhainní agus dlíthíocht áirithe.

Is í an phríomhthosaíocht atá againn ná ár bpunann iasachtaí agus an gníomhaíocht ghaolmhar a laghdú a oiread agus is féidir linn faoi dheireadh 2025. Cuirfidh aon mhoill a d'fhéadfadh a bheith ar dhíolacháin sócmhainní agus ar imeacht féichiúnaithe moill ar luas an díghiarála agus ar ár gcumas córais oibriúcháin a bhaineann le foirceannadh a dhéanamh. Féadfaidh cásanna dócmhainneachta féichiúnaithe agus féimheachta áirithe a bheith ann fós tar éis 2025 freisin, go háirithe nuair atá siad seo á rialú ag iontaobhaithe féimheachta nó ag na cúirteanna agus mar sin lasmuigh de rialú an GNBS. Maidir le dlíthíocht, cé go leanfaimid le roghanna idirghabhála agus socraíochta nuair is fearr ó thaobh na tráchtála de, beidh raon feidhme teoranta againn chun dlíthíocht a réiteach nuair is sinne an cosantóir. Is eol dúinn go bhfuilimid fós ag obair don cháiniocóir, fiú le linn foirceannta. Mar sin, ní ghéillfimid do dlíthíocht a mheasann muid a bheith cráiteach, ná do bhagairtí na dlíthíochta sin, cé go bhfuil spriocdháta againn chun ár n-oibríochtaí a chur i gcrích.

Maidir le foirceannadh oibríochtaí na Gníomhaireachta, tá dul chun cinn suntasach déanta againn ar bhainistíocht sonraí agus taifead, agus béim ar leith ar oibleagáidí GDPR an GNBS. Tá discaoileadh struchtúr ghrúpa corparáideach GNBS ar siúl ar bhonn leanúnach; Bhí ocht n-eintiteas grúpa ag GNBS ag deireadh 2023, laghdú ó 16 in 2020. Go hiondúil déantar eintitis a dhíscaoileadh nuair a bhíonn a sócmhainní díolta. Ós rud é gur bunaíodh GNBS le reachtaíocht, táimid ag súil go mbeidh a discaoileadh tacaíthe ag tuilleadh reachtaíochta. Éilíonn sé seo oibriú leis an Roinn Airgeadais chun athbhreithniú a dhéanamh ar Acht GNBS, agus, más gá, chun aon leasuithe reachtúla a theastaíonn chun discaoileadh na Gníomhaireachta a éascú a chur chun cinn.

Is dócha go leanfaidh an leibhéal teoranta sócmhainní agus gníomhaíochtaí a aistrefar go dtí aonad réitigh GBCN ar aghaidh ag giniúint gné éigin de bhrabús don cháiniocóir tar éis don GNBS a bheith díscailte. Chuige sin, táimid ag plé go dlúth le GBCN maidir le bunú, oibriú agus acmhainniú an aonaid réitigh. Is éard atá i gceist leis sin gníomhaíochtaí agus freagrachtaí uile na Gníomhaireachta a mhapaíl chun na hinniúlachtaí is gá don aonad réitigh a shainiú; athbhreithniú a dhéanamh ar shocruithe conarthacha agus soláthraithe seirbhíse GNBS chun ceanglais, más ann dóibh, tar éis 2025 a fháil amach; agus athbhreithniú a dhéanamh ar an mbonneagar TF a theastaíonn chun tacú le bainistíocht phunainne agus chun cailliúint eolais chorparáidigh a chosc.

Níl anseo ach cuid den iliomad céimeanna a theastaíonn chun foirceannadh céimnithe ordúil a dhéanamh ar GNBS. Mar atá ráite againn go minic le blianta fada anuas, ní féidir na céimeanna seo a chur i bhfeidhm go rathúil ach amháin más féidir le GNBS dóthain foirne a bhfuil an taithe agus an saineolas cuí acu a choinneáil. Tá coinneáil foirne ag éirí níos dúshlánaí ó thosaigh an GNBS amach sa chéim foirceanta agus tá clár deonach

Ráiteas an Chathaoirligh (ar lean)

iomarcaíochta agus coinneála an GNBS ríthábhachtach chun a chinntiú go bhfuil ár n-acmhainní fós oiriúnach don tasc atá le déanamh againn go fóill.

Tá foirceannadh aon aonáin thráchtála rathúil beagnach frithiomasach ach ní raibh sé i gceist riamh go mbeadh GNBS ann tar éis di a sainordú a thabhairt chun críche. Mar atá leagtha amach agam thuas, is próiseas casta agus ilghnéitheach é a foirceannadh a éilíonn bainistíocht chúramach agus acmhainní cuí. Cé go gcruthóidh an t-aistriú atá beartaithe de shócmhainní iarmharacha IBRC chuig an GNBS leibhéal castachta, táim fós muiníneach go ndéanfaidh GNBS na sócmhainní sin a bhainistiú agus a foirceannadh á chur i gcrích mar a comhaontaíodh leis an Aire.

Oidhreacht dhearfach agus buan a fhágáil

Ag deireadh 2025, dúnfaidh GNBS a doirse don uair dheireanach. Ó bunaíodh an GNBS go déanach i mí na Nollag 2009, tá an Ghníomhair-eacht tar éis a sainordú a bhaint amach go rathúil agus ag an am céanna rinne sí ionchur eacnamaíoch agus sóisialta luachmhar i bhfad níos mó ná mar a bhí beartaithe di ar dtús. Táim bródúil go mbeidh barrachas de bhreis is €5 billiún mar oidhreacht ag GNBS agus go mbeidh go leor tairbhí sóisialta agus eacnamaíocha ann, lena n-áirítear breis is 36,000 teach agus árasán nua, 3,000 teach sóisialta, breis agus 4 mhilliún troigh cearnach d'fhorbairt tráchtála, d'fhostaíocht agus d'athghiniúint uirbeach inbhuanaithe. Níorbh fhéidir aon cheann de seo a bhaint amach gan dúthracht, athléimneacht agus saineolas Bhord agus fhoireann an GNBS, san am atá caite agus faoi láthair. Tapáim an deis seo chun mo bhuíochas a ghabháil le mo chomhghleacaithe ar an mBord as a dtacaíocht leanúnach agus a dtiomantas chun cabhrú linn ár sainordú a chomhlíonadh. Ba mhaith liom a lua ach go háirithe Mari Hurley ar tháinig deireadh lena téarma ar an mBord i mí Aibreáin tar éis deich mbliana seirbhíse a bhfuilimid fíorbhuíoch di as. Mar fhocal scoir, ba mhaith liom ómós a léiriú d'fhoireann uile an GNBS, a oi-bríonn faoi threoir stuama an Phríomhfheidhmeannaigh Brendan McDonagh agus a fhoireann feidhmiúcháin. Is í a gcuid oibre a chinntigh gur éirigh leis an GNBS í féin a bhainistiú mar chomhlacht bainistíochta sócmhainní agus go bhfuil sí ar an mbóthar ceart chun oidhreacht dhearfach a fhágáil ina diaidh.

Aidan Williams
Cathaoirleach

Ag leanúint leis an luach don Stát a mhéadú

Brendan McDonagh
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

GINIÚINT AIRGID 2023

€319m

AONAI D CHÓNAITHE
SEACHADTHA

36,258

RANNÍOCAÍOCHT SAOLRÉ
DON STÁTCHISTE

€5.2bn

Ráiteas an Phríomhfheidhmeannaigh (ar lean)

I rith 2023, lean an GNBS leis an luach an Stáit a mhéadú trí airgead suntasach agus brabúis shuntasacha a ghiniúint ónár bpunann iarmharach agus ag an am céanna céimeanna suntasacha a ghlacadh i dtreo fhoirceannadh deiridh ár n-oibríochtaí. In ainneoin choinníollacha dúshlánacha an mhargaidh agus punann atá laghdaithe go leor, ghin an GNBS brabús suntasach de €68 milliún. D'aistríomar €350 milliún breise airgid freisin ónár mbarrachas go dtí an Státchiste.

Mar a luaigh an Cathaoirleach ina ráiteas, is é príomhthosaíocht an GNBS thar na 18 mí atá romhainn ná ár bpunann a laghdú a oiread agus is féidir. Tá trí chéim i gceist leis an obair seo: giniúint airgid trí shócmhainní a dhiúscairt, trí imeacht féichiúnaithe, agus trí réiteach fiachais. Teastaíonn acmhainní suntasacha ó gach ceann díobh seo, go minic gan ach toradh incriminteach beag á bhaint amach againn.

Ag deireadh mhí an Mhárta 2024, bhí 98 féichiúnaí á mbainistiú ag an GNBS. Fágfaidh na féichiúnaithe sin punann an GNBS nuair a bheidh a gcomhaontuithe faoi seach comhlíonta. Tá baint dhíreach ag cuid de shócmhainní na bhféichiúnaithe seo le clár seachadta cónaithe an GNBS agus díolfaid iad de réir mar a bheidh na forbairtí faoi seach críochnaithe. Toisc go bhfuil ardáin ghnó inmharthana ag na féichiúnaithe seo a leanfaidh ar aghaidh níos faide ná an GNBS, leanfaimid ag obair leo chun seachadadh tithíochta a éascú agus ag an am céanna pléifimid leo maidir le roghanna athmhaoinithe tráchtála dá bhfiachas.

Cuimsíonn na hiasachtaí gníomhacha atá fágtha líon sách mór féichiúnaithe aonair ach luach measartha íseal sócmhainní aonair. Tá na hiasachtaí seo ag éirí níos gráinní, iad comhdhéanta de shócmhainní atá dúshlánach go minic, atá ar bheagán luach inréadaithe agus gan mórán comhoibríthe ó na féichiúnaithe ábhartha. Beidh sé deacair na sócmhainní seo a dhíol nó an fiachas seo a athmhaoiniú, go háirithe i gcoinníollacha an mhargaidh reatha, agus féadfaid smaoineamh ar straitéisí réitigh malartacha, amháil díolacháin iasachtaí, chun an toradh is fearr a fháil don Stát.

Is é réiteach fiachais an chéim dheireanach de dhíghiaráil punainne. Ciallaíonn sé seo fiachas gan íoc a réiteach tar éis na sócmhainní go léir a dhiúscairt. Próiseas a bhreithnítear go cúramach is ea aon réiteach fiachais agus ní thugtar faoi ach amháin nuair a bhíonn gach bealach féideartha chun cúiteamh a fháil ón bhféichiúnaí ídithe. Is céim riachtanach í mar go dtabhaítear costas riaracháin ar an GNBS agus ar an gcáiníocóir i ndeireadh na dála de bharr leanúint d'fhiachas iarmharach a shealbhú gan aon ioncam breise ábhartha.

Toisc go bhfuil fócas le linn chéim dheiridh fhoirceannadh an GNBS leagtha amach i ráiteas an Chathaoirleach, ba mhaith liom breathnú siar i mo ráiteas ar éachtaí GNBS thar a saolré agus ar an méid atá bainte amach aici i gcomparáid leis na réamhaisnéisí a rinne roinnt tráchtairí le linn a luathbhlianta. Tá luaithe i leathanach 17 den tuarascáil seo an macraithimpeallacht agus an timpeallacht mhargaidh a bhí thar a bheith dúshlánach nuair

a bunaíodh GNBS in 2009. Ar an drochuair, do ghníomhaireacht nuachruthaithe a bhfuil a leithéid d'obair ollmhór roimpi, lean coinníollacha an mhargaidh ag dul in olcas go dtí 2013. Bhí sé deacair airgead a ghiniúint sna blianta tosaigh sin ach ní raibh neart air toisc go raibh an GNBS ag obair i dtreo spriocanna aisíocaíochta fiach a bhí riachtanach le comhlíonadh. Le linn na tréimhse seo, dhírigh an GNBS a sócmhainní a dhiúscairt ar mhargaí eachtracha níos buaine, go háirithe sa RA.

Tar éis an ghealltanais "cibé beart a theastaíonn" a rinne Mario Draghi, Uachtarán an BCE ag an am, in 2012, d'aithníomar feabhas suntasach ar mheon na n-infheisteoirí i leith eastát réadach na hÉireann agus chuamar láithreach faoi theacht i dtír chun ár leasa, ar an ngoile infheisteora seo a bhí ag teacht chun cinn. Ba le linn na tréimhse ó 2013 go 2016 a gnóthaigh an GNBS cuid de na torthaí ba shuntasacha a rinne sí, rud a ghin beagnach €30 billiún in airgead tirim. Réitigh an t-airgead seo an bealach dúinn chun ár bhfiachas sinsearach a aisíoc thart ar thrí bliana roimh an sceideal – éacht thar a bheith suntasach sna himthosca. Ní féidir áibhéil a dhéanamh ar an aisíocaíocht luath seo don Stát agus is fiú a rá arís: ba ionann é agus deireadh le fiachas an-suntasach a bhí ráthaithe ag an Rialtas, agus mar sin bhí tionchar díreach aige ar rátáil chreidmheasa na hÉireann agus ar chostas maoinithe ag tráth ríthábhachtach.

Tá se léirithe ag anailís infheisteora le déanaí gur thit infheistíocht in eastát réadach tráchtála na hÉireann sa chéad ráithe de 2024 siar go leibhéal 2013, de réir mar a tháinig éiginnteacht agus neamhleachtacht le chéile mar bhac ar infheistíocht. Is meabhrúchán lom é ar na rioscaí a bhaineann le sócmhainní a chnapú agus amhantrú a dhéanamh ar phraghsanna sócmhainní mar a mhol cuid acu don GNBS. Ar ndóigh ní bheadh straitéis dá leithéid ain ann aon rud a dhéanamh chun cabhrú leis an margadh agus leis an ngeilleagar téarnamh, ná fiacha GNBS atá ráthaithe ag an Rialtas a aisíoc agus cuidiú le hÉirinn filleadh ar mhargaí caipitil fiachais idirnáisiúnta ó 2014 i leith.

Is fiú a thabhairt faoi deara gur mhaígh cuid de na tráchtairí a bhí taobh thiar de na cáineadh seo go mícheart go raibh an GNBS i mbun "díolacháin phráinne" mar a thugtar orthu nó gur dhíol sí sócmhainní ar lascaine dá bhfíorluach margaidh. Is í an fhírinne gur bhain formhór diúscairtí sócmhainní an GNBS préimheanna suntasacha amach sa mhargadh mar atá léirithe ag ár dtorthaí réamhaisnéise reatha de €5.2 billiún chuig an Stát.

Ba le linn na tréimhse ó 2013 go 2016 freisin a thug an GNBS faoi a cuspóirí bainistíochta sócmhainní agus seachadta cónaithe i nDugthailte Bhaile Átha Cliath. Is dhá shraith bhreise gníomhaíochta iad seo, nár samhláidh don Ghníomhaireacht ar dtús nuair a bunaíodh í, a mbeidh tionchar sóisialta agus eacnamaíoch marthanach agus dearfach acu i bhfad tar éis don GNBS imeacht. Tá ceantar Dugthailte Bhaile Átha Cliath, atá suite ar an dá thaobh den Life ón Lárionad Comhdhála go dtí an 3 Arena, do-aitheanta i gcomparáid lena riocht athfhorbraíochta in 2014. Chuir GNBS spás tráchtála, cóiríocht chónaithe, infheistíocht isteach agus fostaíocht ar fáil, ar fad i ndlúthfhorbairt uirbeach atá in-bhuanaithe ó thaobh an chomhshaoil de. Is féidir iomhánna de gach tionscadal Dugthailte a bhaineann le GNBS a fheiceáil ar leathanaigh

22 agus 23 den tuarascáil seo. Le chéile, tá 2.6 milliún troigh cearnach de spás tráchtála agus 606 aonad cónaithe curtha ar fáil sna foirgnimh a raibh baint dhíreach ag an GNBS leo. Tríd is tríd, tá an GNBS freagrach as forbairt os cionn 4 mhilliún troigh cearnach de spás tráchtála agus 2,200 aonad cónaithe sna Dugthailte a stiúradh – ar athnuachan thábhachtach ar láithreáin athfhorbraíochta agus tréigthe é.

Tá ár gclár seachadta cónaithe ag seachadadh a thithe deiridh faoi láthair agus tiocfaidh deireadh leis in 2025. Go dtí seo, tá breis agus 36,000 teach agus árasán seachadta ag an gclár a fuair maoiniú díreach ó GNBS nó a seachadadh go hindíreach trí mheicníochtaí maoinithe eile, go príomha i Mórcheantar Bhaile Átha Cliath. agus príomhionaid uirbeacha eile. Tá bealach fada le dul ag Éirinn chun freastal ar an móréileamh ar thithíocht, ach is féidir linn a bheith bródúil gur chuir GNBS go mór le soláthar tithíochta sa Stát.

Tá an cumas ag an mbanc talún criosaithe atá fágtha thart ar 14,000 aonad tithíochta a sheachadadh sa mheántearma agus san fhadtéarma, faoi réir ag réiteach fachtóirí nach bhfuil smacht ag an GNBS orthu. Tá cead pleanála faighte do bhreis is 3,000 aonad agus tá 3,000 eile sa chóras pleanála, cuid acu le breis agus dhá bhliain, ag fanacht ar chinneadh. Cé nach mbeidh baint ag an GNBS le seachadadh díreach na n-aonad seo, táimid ag obair lena chinntiú go bhfuil píblíne láidir de shuímh chónaithe réidh le forbairt sna blianta atá le teacht.

Tugadh faoi gach ceann de na réimsí seo d'obair an GNBS ar bhonn tráchtála agus tuigtear go hiomlán gurb é ár sainordú an toradh airgeadais is fearr a bhaint amach don cháiniocóir. Ní hamháin go bhfuil fianaise ar a rathúlacht ag na huimhreacha seachadta a luaigh mé thuas ach ag an méid a chuireann siad le toradh tuartha shaolré GNBS €5.2 billiún.

Gabhaim buíochas céanna an Chathaoirligh le Bord agus le fhoireann an GNBS. Tá a gcuid oibre crua agus a dtiomantas thar shaolré an GNBS soiléir ó éachtaí amhail iad siúd a bhfuil cur síos déanta agam orthu thuas. Ba mhaith liom buíochas a ghabháil freisin leis an mBord, le foireann, agus le bainistíocht GBCN a sholáthraíonn seirbhísí tacaíochta luachmhara ó lá go lá don GNBS agus a bhfuilimid ag obair go dlúth agus go héifeachtach leo ar bhunú aonad réitigh do shócmhainní agus gníomhaíochtaí GNBS atá fágtha i ndiaidh 2025, a dhéanfaidh aon chláir oibre atá fós le comhlíonadh a chur i gcrích go héifeachtach agus go rathúil.

Brendan McDonagh
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

Athbhreithniú Gnó

Bainistíocht Punainne agus Díghiaráil	15
Géarchéim Bhaincúireachta na hÉireann	17
Seachadadh Cónaithe	19
Criosanna Forbartha Straitéisí	21

Is é sainchúram reachtach an GNBS an toradh ar shócmhainní bainc faighte na Gníomhair-eachta a uasmhéadú agus déileáil go pras leo. Is éard atá i gceist leis seo ná dianbhainistíocht sócmhainní agus diúscairtí straitéiseacha. Ina theannta sin, tá iarracht déanta ag an mBord freastal ar éileamh an mhargaidh agus ag an am céanna rannchuidiú eacnamaíoch agus sóisialta follasach a dhéanamh. Dá réir sin, tá cuspóirí trína dhírítear ar fhorbairt chónaitheach agus thráchtála, chomh maith le soláthar tithíochta sóisialta, leagtha agus bainte amach, agus barra-chas suntasach bainte amach don cháiniócóir ag an am céanna.

Bainistíocht Punainne agus Díghiaráil

Tá gníomhaíocht díghiarála GNBS treoraithe ag an gcuispóir maidir le haisghabháil ó iasachtaí réadmhaoin-tacaithe a uasmhéadú trí bhain-istíocht straitéiseach sócmhainní agus infheistíocht, agus trí dhiúscairt chéimnithe. Oibríonn GNBS go dlúth lena féichiúnaithe agus lena glacadóirí chun an straitéis is fearr ó thaobh tráchtála de a cheapadh do gach sócmhainn.

Rannpháirtíocht le Féichiúnaithe

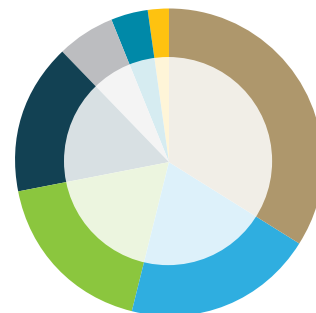
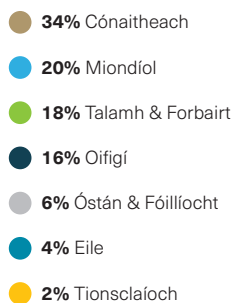
Nuair a bunaíodh í dtús, fuair an GNBS iasachtaí de thart ar 5,000 iasachtóir (SPVanna pearsanta agus corparáideacha) a comhdhlúthaíodh i thart ar 800 nasc féichiúnaí. Faoi dheireadh mhí an Mhárta 2024, bhí breis is 700 féichiúnaí imithe ó GNBS iasachtaí thart ar 98 féichiúnaí fós faoi bhainistíocht an GNBS. Tá 45 féichiúnaí ag obair go gníomhach leis an GNBS lena n-áirítear 13 i straitéisí tacaíochta agus 32 faoi réir forfheidhmithe agus glacadóirí ceaptha. Tá monatóireacht á déanamh ar an 71 féichiúnaí eile faoi straitéisí um imghabháil nó comhaontuithe fágála. Is é an cur chuige is fearr ag GNBS oibriú go comhthoilíúil le féichiúnaithe, i gcúinsí áirithe áfach, níl sé seo indéanta agus tá gá le gníomh forfheidhmithe chun luach na sócmhainní a chosaint. Tá monatóireacht á déanamh ar na 53 féichiúnaí eile faoi straitéisí staonta nó comhaontuithe imeachta.

Diúscairtí Sócmhainní

Bhí iasachtaí faighte ag an GNBS urraithe ag thart ar 60,000 réadmhaoin, atá lonnaithe i ndlínsí iolracha agus thar earnálacha éagsúla. Bhí luach margaidh de €32.4 billiún ag na réadmhaoinne

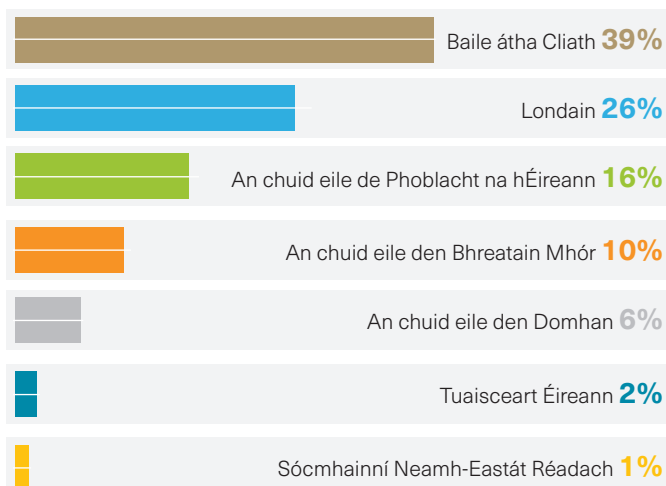
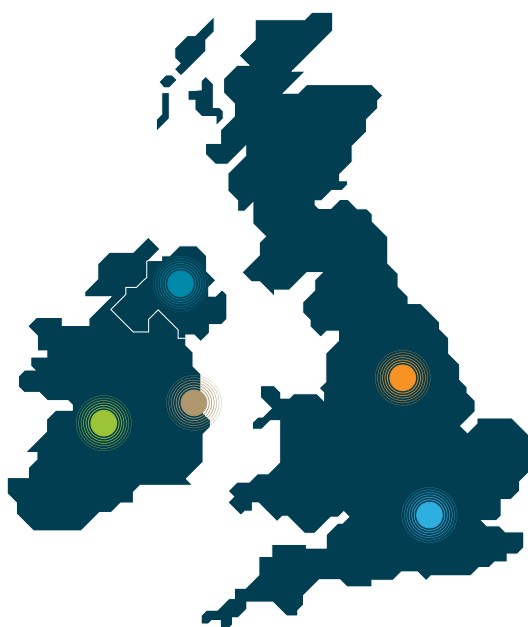
urraithe tráth na héadála. Scaoil an GNBS le sócmhainní ar bhealach céimnithe ordúil a bhí comhsheasmhach le leibhéal an éilimh, infhaighteacht creidmheasa agus acmhainn ionsúcháin gach margaidh ábhartha. Faoi dheireadh 2023, bhí punann faighte ag GNBS díghiaráilte faoi beagnach 99% agus bhí airgead iomlán de €47.7 billiún ginte aici.

Diúscairtí de réir earnála ó bunaíodh é (Éire)

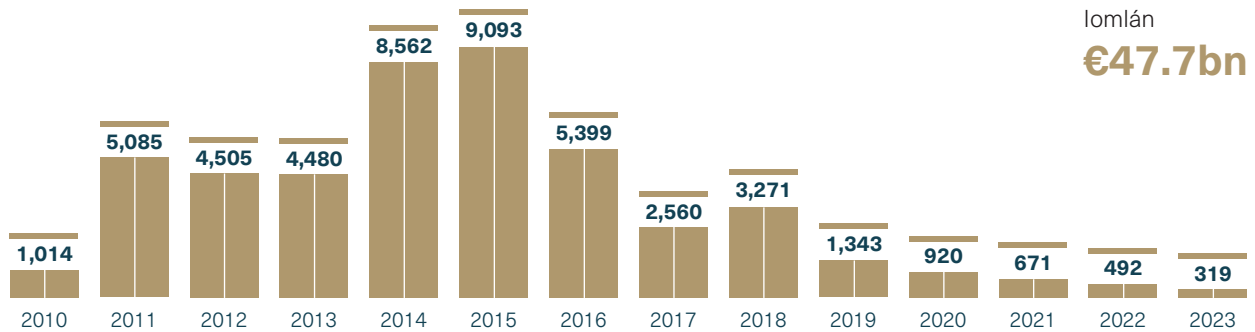
Gintear airgead tirim go príomha trí dhiúscairtí sócmhainní agus iasachtaí. Ba é luach carnach na n-iasachtaí agus na sócmhainní a díoladh go deireadh 2022 ná €40.8 billiún. Gineadh €6.6 billiún breise ó ioncam neamh-diúscairthe, a chuimsíonn ioncam cíosa go príomha ó réadmhaoin urraithe agus fáiltais ó athmhaoiniú iasachtaí.

Diúscairtí de réir suímh ó bunaíodh é

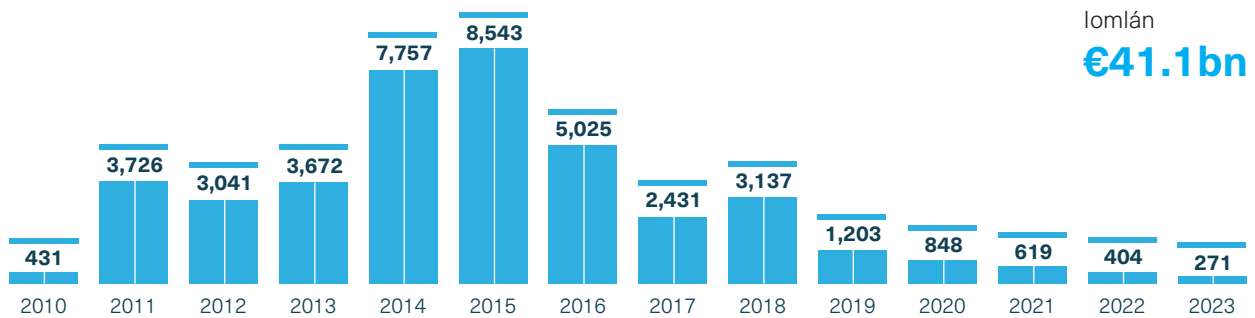

Bainistíocht Punainne agus Díghiaráil (ar lean)

Giniúint Airgid €m

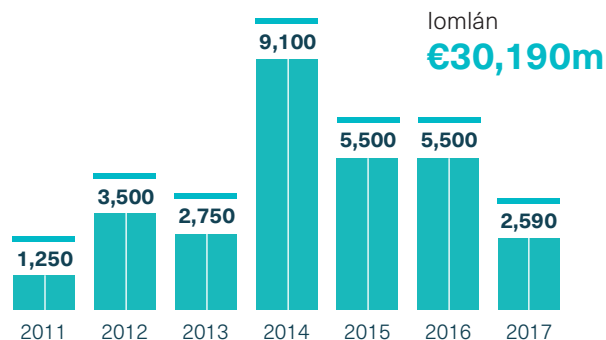
Fáltais Diúscartha €m

Fuascairtí Fiachais Sinsearaigh Ráthaithe ag an Rialtas

Chuir an t-airgead a gineadh ó chlár diúscartha sócmhainní an GNBS ar chumas na Gníomhaireachta aisíocaíocht luath a fiachais shinsearaigh a chur i gcrích. D'eisigh an GNBS €30.2 billiún i bhfiachas sinsearach faoi ráthaíocht an Rialtais in 2010 agus in 2011 chun iasachtaí a fháil. Rinneadh an fhuascailt deiridh trí bliana roimh sceideal i mí Dheireadh Fómhair 2017 a lig don GNBS deireadh a chur le dliteanas teagmhasach suntasach de chuid Stát na hÉireann.

Fuascairtí Fiachais Sinsearaigh €m

Fuascairtí Fofhiachais

Mar chuid dá éadail bhunaidh d'iasachtaí, d'eisigh an GNBS €1.6 billiún de bhuan-fhofhiachas ar ráta comhlúthach freisin. Fuasclaíodh an fiachas seo, nach raibh ráthaithe ag an Rialtas, ina iomláine faoi Mhárta 2020.

Maoiniú Forbartha

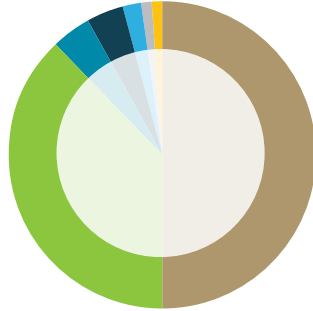
Tá an GNBS tar éis leanúint le clár dianbhainistíochta sócmhainní chun sreafaí airgid amach anseo agus luachanna diúscartha sócmhainní a chosaint nó a fheabhsú. Ar an iomlán, tá €4.3 billiún tugtha ar aghaidh ag an GNBS dá féichiúnaithe agus glacadóirí chun na gcríoch caiteachais chaipitiúil seo a leanas, faoi réir inmharthanacht tráchtála:

- infheistíocht a dhéanamh i réadmhaoín atá ann cheana féin chun a gcumas táirgthe ioncaim a fheabhsú agus a n-tarraingt do cheannaitheoirí a mhéadú.
- pleanáil, dearadh agus tógáil tionscadal nua cónaithe agus tráchtála.
- tionscadail chónaithe agus tráchtála neamhchríochnaithe atá ann cheana a thabhairt chun críche, más indéanta ó thaobh tráchtála de.
- oibreacha bonneagair, de réir mar is gá, chun forbairt réadmhaoine a éascú.
- caiteachas riachtanach amhail oibreacha sábháilteachta ó dhóiteán chun a áirithiú go gcomhlíonann réadmhaoine ceanglais sláinte agus sábháilteachta; nó
- oibreacha feabhsúcháin chun titheocht neamhchríochnaithe nó lochtach a thabhairt chuig caighdeán ináirithe.

Faightear an maoiniú ar fad ó acmhainní an GNBS féin gan aon spleáchas ar fhiachas an Stáitchiste nó tríú páirtí.

Maoiniú caiteachais chaipitiúil de réir earnála ó cuireadh tús leis

- 50% Cónaitheach
- 38% Talamh & Forbairt
- 4% Eile
- 4% Oifig
- 2% Miondíola
- 1% Óstán & Fóillíocht
- 1% Tionscail

Aonaid Fholmha

Cinntíonn an GNBS go gcoimeádann a féichiúnaithe agus a glacadóirí tréimhsí folmha i réadmhaoin chónaithe chomh híseal agus is féidir, ag ceapadh straitéisí cuí d'aonaid fholmha, lena n-áirítear measúnú a dhéanamh ar a n-oiriúnacht do thithíocht shóisialta.

Ag deireadh 2023, bhí urrús ag an GNBS ar thart ar 64 réadmhaoin fholmha. Mar sin féin, tá níos mó ná 60% díobh seo do-áirithe mar go bhfuil siad tréigthe nó go dteastaíonn oibreacha feabhsúcháin fairsinge uathu. As na 4 aonad atá fágtha, tá an chuid is mó á margáiocht go gníomhach, nó tá siad aontaithe nó ar conradh le díol.

Tá stoc na n-aonad cónaithe nuathógtha ag GNBS íseal go seasta agus comhaontaítear díolachán rialta laistigh de laethanta ó theacht ar an margadh.

Géarchéim Bhaincéireachta na hÉireann

Agus feidhmíocht an GNBS á mheas, tá sé úsáideach an timpeallacht eacnamaíoch inar bunaíodh an Ghníomhaireacht a chur san áireamh, go háirithe na himeachtaí ba chúis leis an ngéarchéim bhaincéireachta agus cén fáth go raibh gá le Comhlacht Bainistíochta Sócmhainní stát-urraithe.

Mar gheall ar theacht na mbanc eachtrannach isteach i margadh na hÉireann sna 1990idí tháinig méadú ar iomaíocht san earnáil bhaincéireachta. De réir a chéile ghlac bainc Éireannacha le táirgí iasachtaithe a bhí nua agus níos ionsaithí agus le cleachtais ghnó a raibh níos mó riosca ag baint leo, chun sciar den mhargadh a chosaint nó chun gnó agus brabúis a mhéadú. Ina theannta sin, bhí bainc ag brath níos mó ar iasachtaí gearrthéarmacha ó na margáí mórdhíola seachas ar iasachtaí traidisiúnta bunaithe ar thaiscí.

Agus iad ag déileáil leis an earnáil réadmhaoin, bhog na bainc chuig samhlacha iasachta bunaithe ar shócmhainní a raibh níos mó riosca ag baint leo. Bhí forbróirí réadmhaoin ag brath go mór ar fhiachas bainc chun forbairt a mhaoiniú agus is minic a bhí 100% den riosca ar na bainc. Is minic a bhí iasachtú d'eastát réadach tráchtála comhchruinnithe i measc líon beag iasachtaithe agus, i mórán cásanna, ní raibh iasachtaí urraithe go leordhóthanach. De réir mar a chuir na bainc maoiniú ar fáil níos mó don mhargadh réadmhaoin a raibh cuma bhrabúsach neamhtheoranta air, tháinig borradh faoi réadmhaoin maoinithe ag creidmheas.

Tá an scála fáis ar iasachtaí ó bhainc na hÉireann thar na blianta roimh an ngéarchéim le sonrú sa mhéid suntasach a bhí sé chun tosaigh ar OTI. In 2000, b'ionann iomlán na n-iasachtaí agus na n-airleacan do chustaiméirí agus €120bn – 1.1 uair an OTI; faoi dheireadh 2007, bhí siad ardaithe go dtí beagnach €400bn – breis is dhá uair OTI.

Ní hamháin go raibh na neamhchosaintí a d'eascair as iasachtú místuama bainteach le réadmhaoin ina bhagairt ar inmharthanacht na n-institiúidí airgeadais aonair ach bhagair siad an córas airgeadais féin freisin agus bhí gá le réiteach radacach. Rinne bunú an GNBS na cailteanas shuntasacha a thabhaigh bainc Éireannacha a criostalú agus chabhraigh sé lena gcláir chomhardaithe a ghlanadh de neamhcho-saintí réadmhaoin tráchtála a raibh níos mó riosca ag baint leo.

	AIB	Anglo	BOI	EBS	INBS	Iomlán
Iarmhéideanna iasachta aistrithe chuig GNBS	€20.4bn	€34.1bn	€9.9bn	€0.9bn	€8.7bn	€74bn
Comaoin íoctha ag GNBS	€9.0bn	€13.4bn	€5.6bn	€0.4bn	€3.4bn	€31.8bn
Lascaine	56%	61%	43%	57%	61%	57%
Cailteanas réadaithe ag foras airgeadais ar aistriú go GNBS	€11.4bn	€20.7bn	€4.3bn	€0.5bn	€5.3bn	€42.2bn

Bainistíocht Punainne agus Díghiaráil (ar lean)

Cistí Barrachais

Chuir straitéis an GNBS maidir le dianbhainistíocht sócmhainní agus infheistíocht go mór le sreabhadh airgid agus luach diúscartha sócmhainní urraithe, rud a ghin torthaí suntasacha airgid don Ghníomhaireacht. Chomh luath agus a bhí gach fiach (€31.8bn) agus oibleagáidí cothromais (€56m) aisíoctha ag an GNBS, bhí sí in ann tús a chur le haistriú a cistí barrachais chuig an Státchiste. Tá €3.85 billiún aistrithe ag an GNBS chuig an Stát go dtí seo.

Mhéadaigh Bord an GNBS a réamh-mheastachán barrachais foriomlán le déanaí faoi €300 milliún go €4.8 billiún. Tá sé seo sa bhreis ar os cionn €400m i gcáin a d'íoc an GNBS leis an Státchiste. Tá an GNBS ag súil anois le barrachas breise de €950 milliún a aistriú (lena n-áirítear Seirbhísí Réadmhaoine Cónaithe Sócmhainní Náisiúnta (NARPS)) faoin am a chuirfidh sí a cuid oibre i gcrích.

Aistrithe Barrachais

Iarbhír

Tuartha

Cáin Íoctha

2020	2021	2022	2023	2024	2025	2016-2023	Móriomlán
€2bn	€1bn	€500m	€350m	€426m*	€525m	€427m	€5.2bn
iomlán: €4.5bn							

* Áirítear €326m i bhfoirm NARPS

Foirceannadh GNBS

Mar a dúradh in Athbhreithniú Alt 227 an Aire Airgeadais ar GNBS 2019-2023, críochnóidh GNBS a cuid oibre tráth nach déanaí ná deireadh mhí na Nollag 2025. Tá roinnt céimeanna tráchtála agus oibríochtúla á nglacadh ag an GNBS faoi láthair chun an foirceannadh a chur i bhfeidhm le haonad speisialtóra Claochlaithe a stiúrfaidh agus a maoirseoidh foirceannadh céimnithe na ghnólachta.

Tráchtála

Oibriúcháin

- Díghiaráil iomlán na punainne iasachta atá fágtha a chríochnú.
- Réamh-mhaoiniú tiomanta a sholáthar d'fhorbairt cónaithe atá inmharthana ó thaobh tráchtála de.
- Uasmhéadú a dhéanamh ar líon na láithreán cónaithe atá réidh le forbairt amach anseo trí cheadanna pleanála oiriúnacha a bhaint amach.
- Aistriú phunann tithíochta sóisialta NARPS chuig an nGníomhaireacht Forbartha Talún a chur chun cinn nuair a ligean reachtaíocht dó sin.
- Leasanna cothromais atá fágtha ag GNBS i SDZ Dugthailte Bhaile Átha Cliath a réiteach.
- Tionscadal bainistíochta sonraí agus taifead a chur i bhfeidhm.
- An treochlár foirceanta don bhonneagar TF a chur chun cinn.
- Parfhiach iarmharach a réiteach tar éis oibleagáidí féichiúnaithe a réiteach.
- Tionscadal Struchtúr SPV agus eintitis ghrúpa imeachta a dhíscaoileadh tar éis sócmhainní gaolmhara a dhiúscairt.
- Rannpháirtíocht leis an Roinn Airgeadais maidir le hathbhreithniú ar Acht an GNBS 2009 agus aon leasuithe reachtaíochta féideartha a theastaíonn.

Aonad Réitigh GBCN

Moladh in athbhreithniú Alt 227 Aire le déanaí go mbunófaí Aonad Réitigh sa GBCN chun aon ghníomhaíocht iarmharach GNBS tar éis 2025 a bhainistiú. Tá cuspóir straitéiseach glactha ag an mBord ina leith seo a luann go n-oibreoidh an GNBS i gcomhar le GBCN agus leis an Roinn Airgeadais mar ullmhúchán d'aon ghníomhaíocht neamhchríochnaithe atá le haistriú chuig Aonad Réitigh GBCN faoi dheireadh 2025.

Coinneofar gníomhaíocht neamhchríochnaithe ag leibhéal atá chomh híseal agus is féidir agus is dócha go n-áireofar léi sócmhainní truaillithe, dlíthíocht gan réiteach, nó sócmhainní a bhfuil luach acu don Stát. Táthar ag súil go mbeidh sócmhainní casta den sórt sin ann tar éis d'fheithicil réitithe fiachais oibríochtaí a thabhairt chun críche agus is rud gnách é maidir le taithí idirnáisiúnta.

Ar an mbealach seo, d'fhógair an tAire Airgeadais le déanaí go dtiocfaidh an Leachtú Speisialta ar IBRC i gcrích go substaintiúil in 2024 agus go n-aistrefar aon sócmhainní atá fágtha chuig an GNBS lena mbainistiú le linn 2025.

Seachadadh Cónaithe

Féachann clár seachadta cónaithe an GNBS le luach na sócmhainní daingnithe a fheabhsú agus ag an am céanna aghaidh a thabhairt ar na ganntanas soláthair tithíochta in Éirinn. Oibríonn an GNBS lena féichiúnaithe agus glacadóirí trí gach céim den phróiseas forbartha cónaithe, áit arb í seo an straitéis sócmhainní is fearr ó thaobh na tráchtála de. Cuid thábhachtach den chlár is ea láithreáin forbartha a ullmhú le haghaidh tógála cónaithe príobháidí amach anseo. Tá breis is 94% den talamh cónaithe a fuarthas ar dtús don GNBS tógtha air, athmhaoinithe nó díolta.

Spricanna Seachadta Cónaithe GNBS

 Spríoc	 Sonraí Sprice (iad go léir faoi réir inmharthanacht tráchtála)	 Stádas
4,500 aonad	Socraíodh an chéad spríoc in 2014 maidir le soláthar aonad i limistéar Bhaile Átha Cliath faoi dheireadh 2016	Spríoc bainte amach in 2016
20,000 aonad	I mí Mheán Fómhair 2015, faomhadh spríoc seachadta níos uailmhianai agus clár leathnaithe, lena n-áirítear aonaid a seachadadh ar láithreáin a athmhaoiníodh nó a díoladh	Spríoc bainte amach in 2021
1,400 aonad ¹	In 2021, faomhadh tosaíocht straitéiseach chun seachadadh tithíochta a chur chun cinn le linn 2022 go 2025 de réir mar a dhéantae an Ghníomhaireacht a fhoirceannadh	600 aonad seachadta in 2022 422 aonad seachadta in 2023 51 aonad seachadta i R1 2024

Dul Chun Cinn Seachadta

36,000+ aonad cónaithe seachadta

Bhí 14,269 aonad seachadta go díreach ag an GNBS go dtí deireadh mhí an Mhárta 2024, lena n-áirítear 422 aonad a seachadadh le linn 2023. Éascaíonn GNBS seachadadh trí mhaoiniú a sholáthar d'féichiúnaithe agus do ghladadóirí, nó trí chomhaontú ceadúnais nó comhfhiontair. Faoin reachtaíocht, ní féidir le GNBS ach forbairtí a bhfuiltear ag súil leo brabús a bhaint amach a mhaoiniú agus ní féidir leo téarmaí maoinithe fabhracha a sholáthar. Tá sé seo rithábhachtach chun rialacha an AE um Chúnamh Stáit agus Alt 10 d'Acht an GNBS a chomhlíonadh.

Tógadh 21,989 aonad cónaithe breise ar shuímh a bhain leas as maoiniú GNBS ar dtús, ach a dhíol nó a d'athmhaoinigh féichiúnaithe agus glacadóirí an GNBS ina dhiaidh sin. D'éascaigh an GNBS soláthar tithíochta ar na láithreáin seo amach anseo trí cheadanna pleanála, cos-tais dlí, costais sealbhaíochta nó oibreacha cumasúcháin láithreáin a mhaoiniú.

Samplaí de thithíocht seachadta 2023

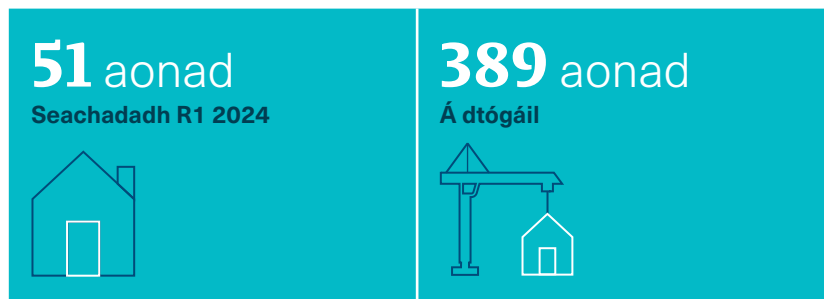

¹ Socraíodh spríoc de 1,800 aonad ar dtús in 2021 bunaithe ar inmharthanacht tráchtála na láithreán cónaithe ag an am sin. Níor éirigh le forbairtí áirithe ina dhiaidh sin, áfach, agus laghdaíodh an spríoc dá réir.

Seachadadh Cónaithe (ar lean)

Píblíne Seachadta

Tá 389 aonad á dtógáil faoi láthair ar láithreáin atá urraithe do GNBS.

Samplaí de thithíocht seachadta 2023

Bainistíocht Sócmhainní ar Shuíomhanna Cónaithe

Faoi dheireadh mhí an Mhárta 2024, bhí iasachtaí an GNBS urraithe ag thart ar 430 heicteár talún in Éirinn, gan láithreáin atá á dtógáil nó a bhfuil maoiniú ceadaithe acu san áireamh. Tá criosú cónaithe ag thart ar 412 heicteár den talamh seo faoi láthair agus d'fhéadfadh sé a bheith oiriúnach d'fhorbairt cónaithe as seo amach, faoi réir srianta pleanála agus bonneagair.

Tá an poitínseal ag an mbanc talún criosaithe thart ar 14,000 aonad tithíochta a sheachadadh sa mheántearma agus san fhadtearma. Cé nach féidir an chuid is mó de na haonaid seo a sheachadadh laistigh den saolrú atá fágtha ag GNBS, is é cuspóir an GNBS líon na láithreán atá réidh le haghaidh forbairt sa todhchaí a uasmhéadú trí iarratais pleanála rathúla agus measúnuithe féidearthachta réamhphleanála.

Ó 2016, tá iarratais pleanála curtha isteach ag féichiúnaithe agus glacadóirí an GNBS le haghaidh breis agus 23,712 aonad cónaithe (cuid acu atá sa chóras pleanála faoi láthair) agus d'éirigh leo cead pleanála a dheonú do 16,769 aonad. Eisíodh cinneadh chun 251 aonad breise a dheonú, ach tá an cinneadh faoi achomharc, faoi réir athbhreithniú breithiúnach nó fós laistigh den tréimhse ina bhféadfadh achomharc nó athbhreithniú tarlú.

Banc talún críosaithe um chónaithe

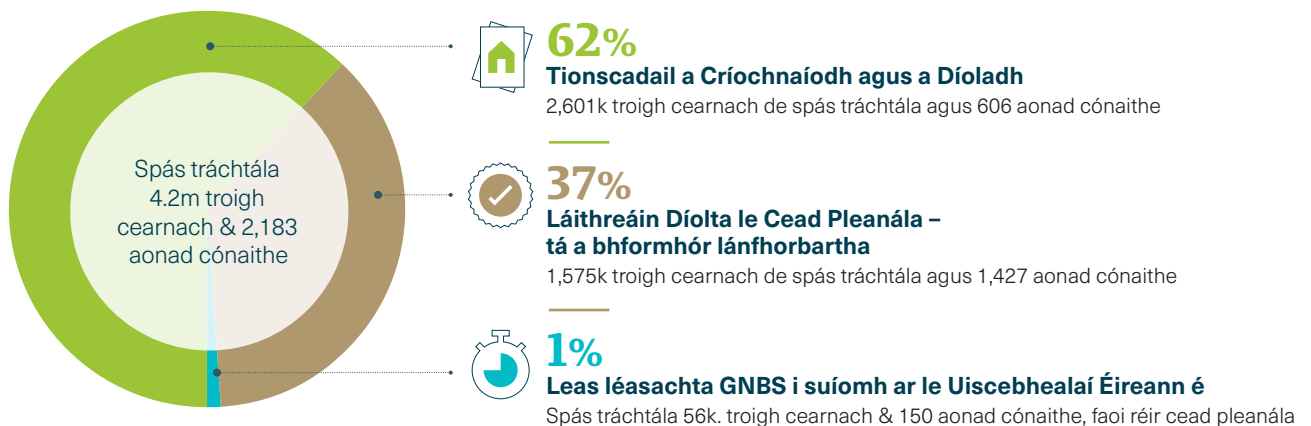
Láithreáin Chónaithe Díolta

Féachann an GNBS lena chinntiú go bhfuil soláthar dóthanach talún forbartha ar fáil d'fhorbróirí príobháideacha sa mhargadh. Ó 2011 i leith, tá láithreáin díolta ag féichiúnaithe agus glacadóirí an GNBS a bhfuil an cumas acu thart ar 97,000 aonad cónaithe a sheachadadh, ar a bhfuil an 21,989 teach thuasluaite tógtha. Ba chóir a thabhairt faoi deara go bhféadfadh srian amháin nó níos mó a bhaineann le hinmhárthanacht tráchtála, bonneagar, nó easpa cead pleanála a bheith bac a chur ar chuid de na suíomhanna seo faoi láthair.

Criosanna Forbartha Straitéisí

Dugthailte Bhaile Átha Cliath SDZ

Bhí leas ar dtús ag GNBS i 75% den 22 heicteár de thalamh infhorbartha i gCrios Forbartha Straitéisí Dhugthailte Bhaile Átha Cliath SDZ. Le deich mbliana anuas, tá ról na Gníomhaireachta ríthábhachtach maidir le forbairt cheantar na nDugthailte a thiomáint agus a éascú. Is eiseamláir é an tsamhail SDZ de chur chuige atá bunaithe ar phlean, agus bhí an mhodheolaíocht seachadta a d'fhorbair an GNBS ríthábhachtach dá chur i bhfeidhm.

SDZ an Phoill Bhig Thiar

I mí an Mheithimh 2023, dhíol an GNBS a scairseilbh 20% ar phríomhshuíomh forbartha 37.2 acra i gCFS an Phoill Bhig Thiar, rud a chuir deireadh lena rannpháirtíocht san fhorbairt.

Bhí an GNBS lánach i gcomhdhlúthú agus in ullmhú an láithreáin seo le haghaidh forbartha. Tá tús curtha le hoibreacha tógála ar an láithreán a bhfuil féidearthacht ann do 3,800 teach (lena n-áirítear 25% sóisialta agus inacmhainne), os cionn 1 milliún troigh cearnach de spás tráchtála, agus áiseanna cultúrtha agus pobail.

Tionscadail GNBS críochnaithe, SDZ Dhugthailte Bhaile Átha Cliath

2.6 milliún troigh cearnach de spás tráchtála agus 606 aonad cónaithe

5 Cé Hanover

8 Cé Hanover

76 Cé Sir John Rogerson

Foirgneamh Benson

Cé Uí Bheoláin

Duga Caipitil

Cé na Cathrach

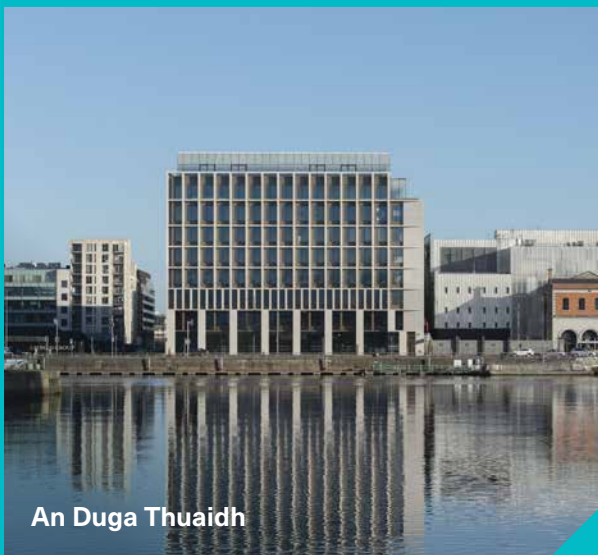
Calaf Bhaile Átha Cliath Tráchtáil

Calaf Bhaile Átha Cliath Cónaithe

Exo

An Duga Thuaidh

10 Cé Hanover

Athbhreithniú Airgeadais

Athbhreithniú Airgeadais

Buaicphointí Airgeadais 2023	2023 €m	2022 €m	Ó bunaíodh go deireadh -2023 €m
Giniúint airgid			
Airgead tirim iomlán ginte	319	492	47,714
Fáltais diúscartha	271	404	41,109
Ioncam neamhdhiúscartha	48	88	6,605
Barrachas Saoil			
Aistrithe airgid chuig Státchiste na hÉireann	350	500	3,850
Príomhmhíreanna ráitis ioncaim			
Glanghnóthachain ar iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL*	87	100	
Ioncam úis	15	1	
Ioncam eile	15	15	
Glanghnóthachain ar réadmhaoín infheistíochta	1	10	
(Cailteanas)/brabús glan ar dhiúscairt agus ar athmhaoiniú iasachtaí	(10)	2	
Brabús oibriúcháin don bhliain roimh cháin	73	84	
Muirear cánach	(5)	(3)	
Brabús don bhliain tar éis cánach	68	81	
Staid airgeadais ag deireadh na bliana			
Airgead tirim agus coibhéisí airgid	306	511	
Iasachtaí féichiúnaí ag iompar luacha	449	527	
Airíonna infheistíochta	326	325	
Infheistíochtaí in ionstraimí cothromais	16	17	

* Luach Cóir Trí Bhrabús nó Cailteanas

Barrachas saoil GNBS a aistriú chuig an Státchiste

Is í ranniocaíocht iomlán réamh-mheasta GNBS leis an Státchiste, faoi réir gan aon mheathlú ar choinníollacha an mhargaidh, ná €5.2 billiún. Tá sé seo comhdhéanta de bharrachas saoil réamh-mheasta de €4.8 billiún agus íocaíochtaí cánach corparáide de €0.4 billiún a rinneadh go dtí seo. Faoi dheireadh 2023, bhí €3.85 billiún dá barrachas saoil aistrithe chuig an Státchiste ag an GNBS. Táthar ag súil le tuilleadh aistrithe chuig an Státchiste in 2024 agus sna blianta ina dhiaidh sin. Áireoidh na haistrithe amach anseo luach aistrithe Sheirbhísí Maoine Cónaithe Sócmhainne Náisiúnta DAC ('NARPS') a fhanfaidh in úinéireacht an Stáit bunaithe ar Threoir chuig an GNBS ón Aire Airgeadais.

Athbhreithniú Airgeadais (ar lean)

Príomhchodanna d'fheidhmíocht GNBS don bhliain 2023

Ráiteas Ioncaim Grúpa GNBS	2023 €m	2022 €m
Glanghnóthachain ar iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL	87	100
Ioncam úis	15	1
Ioncam/(costas) eile	15	15
Glanghnóthachain ghilana ar réadmhaoín infheistíochta	1	10
Glanbhrabús/Caillteanas ar dhiúscairt agus ar athmhaoiniú iasachtaí	(10)	2
Costais riaracháin	(35)	(44)
Brabús don bhliain roimh cháin	73	84
Muirear cánach	(5)	(3)
Brabús Oibriúcháin don bhliain tar éis cánach	68	81

Glanghnóthachain luacha chóir ar iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL

	2023 €m	2022 €m
Glanghnóthachain luacha chóir ar iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL	87	100

Príomhréimse breithiúnais i ráitis airgeadais an GNBS is ea luach cóir agus déantar an próiseas breithiúnais mar chuid d'Athbhreithnithe Luacha Chóir. Úsáideann na hathbhreithnithe seo modheolaíocht luacha láithrigh chun luach cóir iasachtaí féichiúnaithe a mheas. I rith na bliana, d'aithin an GNBS gnóthachan luacha chóir de €87 milliún (2021: €100 milliún). Léiríonn an toradh seo roinnt fachtóirí ar nós dul chun cinn i dtreo amlínte airgeadaíthe agus an glanluach ar chomhthaobhacht a fhaigheann iasachtaí féichiúnaithe áirithe.

Bhí na hathbhreithnithe Luacha Chóir bunaithe ar mheasúnuithe aonair mionsonraithe ar shreabhadh airgid ionchais sa todhchaí do gach nasc féichiúnaí lena n-áirítear iasachtaí ábhartha. Léiríonn na measúnuithe seo an meastachán is fearr de chuid GNBS ar shreafaí airgid ionchais as seo amach do gach nasc féichiúnaí. Áirítear leo sreafaí airgid measta a eascraíonn as diúscairt na comhthaobhachta (maoin go ginearálta), díolacháin iasachtaí, agus ioncam neamh-diúscairt (amhail ioncam cíosa).

Ioncam úis

	2023 €m	2022 €m
Ioncam Úis	15	1

Cuimsíonn **ioncam úis** de €15 milliún ús tuillte ar airgead tirim, Nótaí Státhchiste gearrthéarmacha agus Nótaí Státhchiste arna gcoinneáil i rith na bliana airgeadais. Tá leibhéil níos airde ioncaim úis tuillte mar thoradh ar arduithe ar rátaí úis an mhargaidh. Mar thoradh ar arduithe ar rátaí úis an mhargaidh.

Ioncam eile (caillteanas)

	2023 €m	2022 €m
Ioncam cíosa léasa	16	15
Dáilte ó ionstraimí cothromais	-	4
Caillteanas luacha chóir ar ionstraimí cothromais	(1)	(1)
Caitheachas eile	-	(3)
Iomlán	15	15

B'ionann ioncam/(costas) eile agus €15 milliún. Tá sé seo comhdhéanta den chuid is mó d'ioncam cíosa léasa NARPS de €16 milliún arna fhritháireamh ag cailteanas luach cóir ar ionstraimí cothromais de €1 milliún.

Gnóthachain ghilana ar réadmhaoín infheistíochta

	2023 €m	2022 €m
Gnóthachain ghilana ar réadmhaoín infheistíochta	1	10

Déantar réadmhaoín infheistíochta a luacháil ag luach cóir. Bhí glanghnóthachan €1 milliún ar an ráiteas ioncain in 2023 mar thoradh ar an dífríocht idir luach cóir agus suim ghlánluacha na ré-admhaoine.

Glanbhrabús ó dhiúscairt agus athmhaoiniú iasachtaí

	2023 €m	2022 €m
Glanbhrabús ar dhiúscairt agus ar athmhaoiniú iasachtaí	(10)	2

Déantar brabús nó cailteanais ar dhiúscairt agus athmhaoiniú iasachtaí a thomhas mar an dífríocht idir an chomaoín a fuarthas (tar éis costais díolacháin/athmhaoinithe) agus luach tugtha anonn an GNBS ar na hiasachtaí ábhartha.

B'ionann speansais riaracháin a aithníodh in 2023 agus €35 milliún (2022: €44 milliún). Ó bunaíodh é go dtí an 31 Nollaig 2023, b'ionann speansais iomlána an GNBS a íocadh chun ioncam a chistiú agus €1.4 billiún arb ionann é agus 2.9% den ghiniúint iomlán airgid.

Giniúint airgid GNBS

	2023 €m	2022 €m	Ó bunadh go deireadh- 2023 €m
Diúscairtí comhthaobhachta bunúsacha	310	482	36,788
Diúscairt iasachtaí	9	10	10,926
Fáltais iomlána	319	492	47,714

B'ionann fáltais diúscairta agus neamh-diúscairta i rith 2023 agus €310 milliún (2022: €482 milliún), a chuimsigh go príomha fáltais ó dhiúscairtí comhthaobhachta réadmhaoine. Ó thaobh giniúint airgid de, bhí idirbheart díola iasachtaí ábhartha amháin ann in 2023 (2022:1).

Staid Airgeadais

	2023 €m	2022 €m
Airgead tirim agus coibhéisí airgid	306	511

Ag deireadh 2023, bhí iarmhéid airgid agus coibhéisí airgid de €306 milliún (2022: €511 milliún) ag an GNBS agus bhí €289 milliún (2022: €491 milliún) de sin i seilbh Bhanc Ceannais na hÉireann.

Punann iasachta

Fuair an GNBS iasachtaí ó na hinstiúidí rannpháirteacha ar chomaoín €31.8 billiún. Is é an luach éadála seo an méid a d'aithin an GNBS ar dtús ar a ráiteas ar staid airgeadais mar luach tugtha anonn na n-iasachtaí féichiúnaithe sin. In éagmais comhaontú réitigh á oibleagáid dhlíthiúil ar fhéichiúnaithe parluach na hiasachta a aisíoc de réir na gcomhaontuithe iasachta bunaidh leis na hinstiúidí rannpháirteacha. Ba é luach tugtha anonn iasachtaí féichiúnaithe an GNBS ag deireadh 2023 ná €449 milliún (2022: €527 billiún).

Athbhreithniú Airgeadais (ar lean)

Tá achoimre tugtha thíos ar an ngluaiseacht in iasachtaí féichiúnaithe don tréimhse tuairiscithe:

Gluaiseacht i luach tugtha anonn iasachtaí féichiúnaithe

	2023 €m	2022 €m
Iasachtaí féichiúnaithe amhail an 1 Eanáir	527	715
Fáltais ar iasachtaí féichiúnaithe	(302)	(475)
Airleacain d'iasachtaí	146	187
Glanghnóthachain luacha chóir ar iasachtaí féichiúnaithe	87	100
(Caillteanas)/Brabús as iasachtaí féichiúnaithe a dhiúscairt agus a athmhaoiniú	(9)	2
Gluaiseachtaí eile ar iasachtaí féichiúnaithe arna dtomhas ag FVTPL	-	(2)
Iasachtaí féichiúnaithe amhail an 31 Nollaig	449	527

NARPS

	2023 €m	2022 €m
Réadmhain infheistíochta	326	325

Faoi straitéis tithíochta an Rialtais, "Tithíocht do Chách", tá sé beartaithe go n-aistrefoar SARPS ón GNBS chuig an nGníomhaireacht Forbartha Talún (LDA). Mar chuid den phróiseas aistrithe comhaontaithe, socrófar an praghas aistrithe ag luacháil an GNBS agus beidh sé mar chuid de ranníocaíocht barrachais saoil an GNBS leis an Státhiste. Ag an dáta tuairiscithe, tá an t-aistriú beartaithe fós le críochnú. Tá gá le hathruithe cuí reachtaíochta ar an Acht LDA chun an t-aistriú molta ón Aire Airgeadais go dtí an LDA a éascú. Níl aon bhac ar GNBS NARPS a aistriú chuig an Aire Airgeadais, an chéad chéim sa phróiseas aistrithe comhaontaithe. Coinnítear sócmhainní SARPS mar réadmhain infheistíochta a iompraítear ag luach cóir.

Infheistíochtaí in ionstraimí cothromais

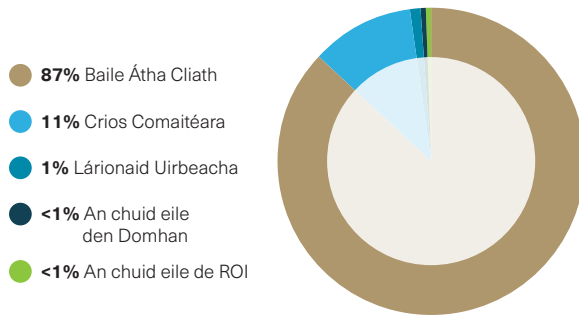
	2023 €m	2022 €m
Infheistíochtaí in ionstraimí cothromais	16	17

Infheistíonn GNBS in ionstraimí cothromais chun luach a uasmhéadú agus chun seachadadh éifeachtach forbairtí tráchtála nó cónaithe a éascú. Déantar na sócmhainní seo a thomhas ag Luach Cóir trí bhrabús nó caillteanas. Tá athruithe sa luach tugtha anonn á dtiomáint ag gluaiseachtaí i luach sócmhainní na gcistí/cuideachtaí bunúsacha agus dáiltí/airgead tirim/airleacain a rinneadh i rith na bliana.

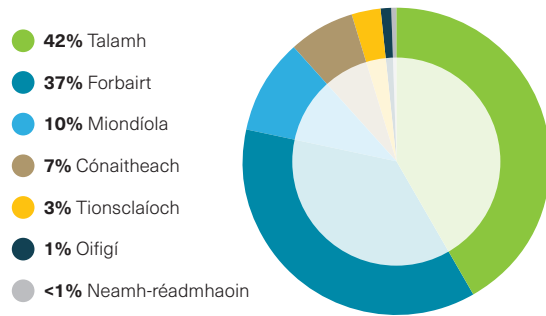
Punann fágtha

Leagtar amach thíos an comhchruinniú de phunann iasachtaí féichiúnaithe faighte atá fágtha ag GNBS de réir earnála agus tíreolaíochta bunaithe ar an mbunurrús:

Punann fágtha de réir ceantair 31 Nollaig 2023

Punann fágtha de réir aicme sócmhainne 31 Nollaig 2023

Tagarmharc an ráta thoraidh

In 2014, d'fhorbair Bord an GNBS spriocgharmharc de 20% maidir le haschur ar infheistíocht (EROI). Ba é an toradh réamh-mheasta ag deireadh 2023 ná 40% (2022: 39%).

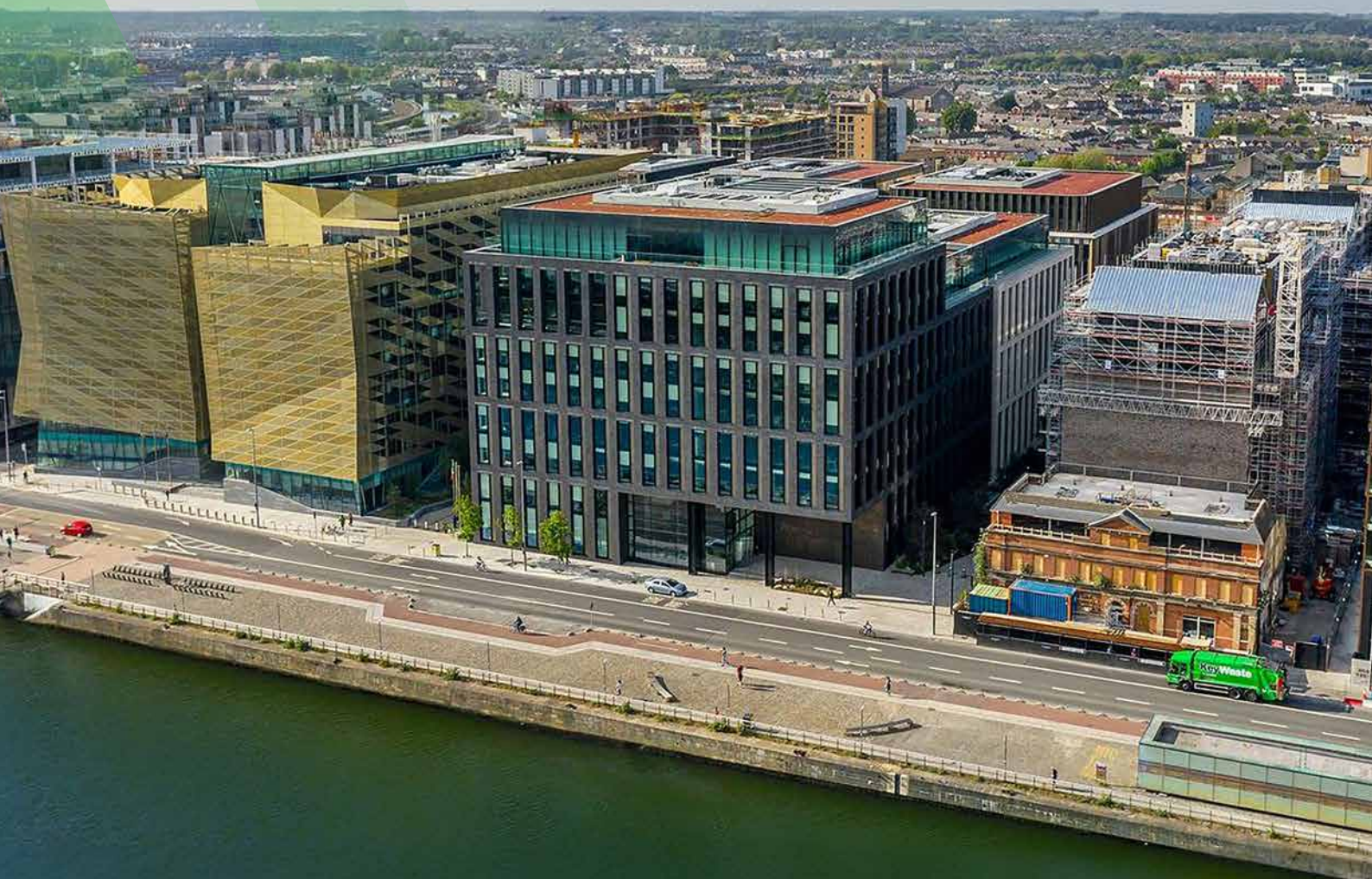
Ríomhtar an EROI bunaithe ar chomparáid idir suíomh barrachais saoil réamh-mheasta €4.8 billiún an GNBS le hinfeistíocht tosaigh an GNBS, arna choigeartú chun an €5.6 billiún i gCúnamh Stáit a raibh ar GNBS a íoc leis na hinstiúidí rannpháirteacha a eisiadh mar chuid den phraghas faighte iasachta.

Tar éis clár rathúil bainistithe agus díghiarála sócmhainní agus faoi réir coinníollacha an mhargaidh, is é ráta toraidh tuartha inmheánach phunann na n-iasachtaí féichiúnaithe faighte (gan Státhabhair san áireamh) (IRR), gan costais á áireamh, go dtí deireadh shaoil an GNBS ná timpeall 12.9% (2022: 12.9%) in aghaidh na bliana amháil dheireadh 2023.

Is é an toradh tuartha bunaithe ar an gcostas iomlán chun punann iasachtaí na bhféichiúnaithe a fháil, lena n-áirítear Cúnamh Stáit de €5.6 billiún, ná 6% (2022: 6%) in aghaidh na bliana. Tá sé seo inchurtha leis an ráta toraidh ionchasach 5% nuair a bunaíodh GNBS.

Comhshaoil, Sóisialta agus Rialachas

Ionchur Sóisialta agus Eachnamaíoch	31
Inbhuanaitheacht agus an Comhshaoil	33
Eagraíocht	37
Rialachas	38

Ionchur Shóisialta agus Eacnamaíoch

I gcomhthéacs a sainordú tráchtála foriomlán, féachann an GNBS lena punann in Éirinn a bhainistiú ar bhealach a chomhlánaíonn cuspóirí comhlachtaí poiblí eile lena n-áirítear ranna Rialtais, gníomhaireachtaí Stáit agus údaráis áitiúla.

Tithíocht Shóisialta

I dteannta lena sainchúram reachtúil, d'aithin an GNBS gur thairg réadmhaoine cónaithe a bhí faoi úinéireacht a féichiúnaithe agus a glacadóirí deis ranníocaíocht a dhéanamh le tithíocht shóisialta in Éirinn. Bhunaigh an GNBS foireann tiomnaithe tithíochta sóisialta chun tithíocht oiriúnach a aithint agus chun a seachadadh a éascú trí rannpháirtíocht leis an Roinn Tithíochta agus leis an nGníomhaireacht Tithíochta.

D'éirigh go han-mhaith leis an bpróiseas seo agus seachadadh **2,997 teach** do 9,000 duine dtí seo. Seachadadh tithe trí ad a dhíol nó a léasú le húdaráis áitiúla nó le comhlachtaí tithíochta ceadaithe, nó trí dhíolachán díreach le NARPS.

Faoi láthair, sainaitnítear deiseanna tithíochta sóisialta ó thithe nua a thóg féichiúnaithe agus glacadóirí an GNBS. Roimhe seo, bhí roinnt réadmhaoine a aithníodh neamhchríochnaithe agus bhí gá le hoibreacha feabhsúcháin. Is minic a chuir GNBS réamh-mhaoiniú ar fáil do na hoibreacha seo faoi réir inmharthanacht tráchtála. Tríd is tríd, bhí caiteachas iomlán an GNBS ar thithíocht shóisialta thart ar €350m. Áiríonn sé seo costais a thabhaíonn NARPS chun aonaid chónaithe a cheannach agus caiteachas caipitiúil arna thabhu ag an GNBS chun aonaid agus eastáit tithíochta a chríochnú.

Thar shaolré GNBS, sainaitníodh breis agus 7,600 aonaid a d'fhéadfadh a bheith oiriúnach do thithíocht shóisialta agus ofráladh iad d'údaráis áitiúla. Ní raibh cuid mhaith de na haonaid seo ag teastáil nó mheas na húdaráis áitiúla iad a bheith mí-oiriúnach ag an am, nó ní raibh siad ar fáil de réir mar a rinne GNBS a phunann urraithe a dhíghiaráil

Ba chóir a thabhairt faoi deara go bhfuil seachadadh tithíochta sóisialta GNBS sa bhreis ar sholáthar reachtúil tithíochta sóisialta Chuid V ar fhorbairtí cónaithe atá maoinithe ag an GNBS.

Tithíocht shóisialta á tógáil i Sord

NARPS

Bunaíodh Seirbhísí Réadmhaoine Cónaithe Sócmhainní Náisiúnta (NARPS) in 2012 chun seachadadh na tithíochta sóisialta ó phunann urraithe an GNBS a bhrostú. Seachadadh 1,366 teach trí NARPS arb ionann é agus 46% de sholáthar tithíochta sóisialta an GNBS ar fad.

Meastar go bhfuil NARPS ina shamhail dea-chleachtas agus bhí sé mar fhasach do thionscnaimh léasaithe eile a cuireadh i bhfeidhm ar fud na hearnála ó shin i leith. Mar aitheantas ar a ionchur tábhachtach maidir le tithíocht shóisialta a sholáthar, d'ordaigh an tAire Airgeadais go bhfanfadh punann NARPS faoi úinéireacht an Stáit. Faoi straitéis tithíochta an Rialtais, 'Tithíocht do Chách', tá sé beartaithe go n-aistrefoar NARPS chuig an nGníomhaireacht Forbartha Talún.

Ionchur Shóisialta agus Eacnamaíoch (ar lean)

Maoiniú Feabhsúcháin

Sa chás go bhfuil sé inmharthana ar bhonn tráchtála, chuir an GNBS maoiniú ar fáil dá féichiúnaithe agus dá glacadóirí chun tithíocht neamhchríochnaithe nó lochtach a chríochnú. Maoiníonn an GNBS oibreacha riachtanacha freisin chun a chinntiú go bhfuil réadmhaoine ina punann daingnithe slán ó thaobh struchtúir de agus go gcomhlíonann siad na ceanglais reatha sláinte agus sábháilteachta. Cosnaíonn nó cuireann sé seo le luach na sócmhainní, i gcomhréir le sainordú tráchtála an GNBS.

Tá réamh-maoiniú feabhsúcháin de thart ar €135m tugtha ar aghaidh ag an GNBS le haghaidh oibreacha ar réadmhaoine cónaithe agus tráchtála atá ann cheana agus a cuid iasachtaí á n-urrrú. Áirítear ar na hoibreacha feabhsúcháin sábháilteachta dóiteáin riachtanach, oi-breacha sláinte agus sábháilteachta, agus lochtanna struchtúracha a shocrú.

Infheistíocht Isteach agus Fostaíocht

Tá iarracht déanta ag GNBS Infheistíocht Dhíreach Eachtrach agus fostaíocht a chothú trína gníomhaíochtaí infheistíochta agus diúscairtha. Chuaigh an GNBS i dteagmháil go rialta le GFT Éireann chun réadmhaoine oiriúnacha a aithint do chuideachtaí atá ag iarraidh oibríochtaí a bhunú nó a leathnú sa Stát. Go háirithe, bhí soláthar cóiríocht oifige Grád A i gceantar Dugthailte Bhaile Átha Cliath rithábhachtach chun infheistíocht isteach agus deiseanna fostaíochta a spreagadh.

Ina theannta sin, chruthaigh tionscadail tógála arna n-éascú ag an GNBS fostaíocht shuntasach san earnáil. Meastar faoi láthair go gcruthaíonn gach €1bn a infheistítear i dtógáil 8,000 post; go dtí seo tá maoiniú de €4.3bn curtha ar fáil ag an GNBS do thionscadail chaiteachais chaipitiúil, a d'fhéadfadh tacú le breis is 34,000 post.

Díolacháin le Comhlachtaí Poiblí

Gné thábhachtach d'obair an GNBS is ea éascú a dhéanamh ar dhíol maoine chun críocha cathartha. Oibríonn an GNBS go dlúth le ranna Rialtais, le gníomhaireachtaí Stáit agus le húdaráis áitiúla chun réadmhaoine a aithint a bhféadfadh leas pobail, eacnamaíoch nó sóisialta a bheith acu.

D'éirigh le GNBS breis agus 75 réadmhaoine a sheachadadh ar chúiseanna éagsúla sibhialta agus sóisialta ar fud na hÉireann, lena n-áirítear: oideachas, páirceanna poiblí, ionaid phobail, cúram sláinte, iompar, agus bonneagar. Leanann an GNBS de bheith ag plé le comhlachtaí poiblí maidir le sócmhainní a d'fhéadfadh a bheith oiriúnach dá n-úsáid, cé go bhfuil an scóip chun sócmhainní den sórt sin a shainathint laghdaithe go mór i bhfianaise mhéid bheag phunann iarmharach an GNBS.

Bonneagar Sóisialta, Eacnamaíochta agus Fisiceach

Féachann an GNBS le héascú a dhéanamh ar fhorbairt thráchtála agus chónaithe ard-dlúis il-dlúis i gceantair ina bhfuil éileamh ard agus seirbhísí iompair poiblí agus pobail atá ann cheana féin.

Tá gá lena leithéid de dhlúthfhorbairt chun a chothromaíocht cheart a bhaint amach idir bhonneagar sóisialta, eacnamaíoch agus fisiceach a ligeann do phobail rath a bheith orthu. Laghdaíonn sé seo ar a sheal lorg carbóin agus spreagann sé modhanna gníomhacha taistil, cosúil le siúl agus rothaíocht.

Ina theannta sin, tá maoiniú curtha ar fáil ag an GNBS le haghaidh tírdhreachú ardchaighdeán ar a forbairtí cónaithe, lena n-áirítear bonneagar siúil agus rothaíochta ardchaighdeán, taitneamhachtaí poiblí ar nós clóis súgartha, faichí spóirt agus limistéir ghlasa, chomh maith le plandáil speiceas crann dúchasach na hÉireann agus eile atá neamhdhíobhálach do phailneoirí plandaí.

Inbhuanaitheacht agus an Comhshaol

Tá an GNBS tiomanta do chuidiú le baint amach spriocanna inbhuanaitheachta agus ath-léimneacht aeráide trína cuid gníomhaíochtaí eile.

Sainordú Gníomhaíochta Aeráide

Feictear i bPlean Gníomhaíochta Aeráide 2024 an Rialtais (CAP24) go mbeidh an earnáil phoiblí chun tosaigh mar eiseamláir ar ghníomhaíocht ar son na haeráide chun an sprioc a bhaint amach maidir le hastuithe gáis cheaptha teasa na hÉireann a laghdú 51% faoi 2030 agus a bheith neodrach ó thaobh aeráide de tráth nach déanaí ná 2050.

Éilíonn Sainordú um Gníomhaíochtar son na hAeráide na hEarnála Poiblí (“Sainordú”) go gcuirfidh comhlachtaí san earnáil phoiblí Treochlár Gníomhaíochta son na hAeráide i bhfeidhm. Tá an Treochlár seo réamhbhreathnaitheach agus is é an chonair lena gcuirfidh an comhlacht earnála poiblí an Sainordú i bhfeidhm. Toisc go n-oibríonn GNBS faoi choimirce GBCN, agus an GBCN ag soláthar áiseanna, baill foirne agus seirbhísí gnó agus tacaíochta eile don GNBS, oibríonn GNBS go dlúth le GBCN lena chinntiú go bhfuil sí ag comhlíonadh a cuid oibleagáidí faoin Sainordú. Dá réir sin, cuimsíonn Treochlár Gníomhaíochta Aeráide GBCN ceanglais tuairiscithe an GNBS a bhaineann le córas nua monatóireachta agus tuairiscithe an SEAI. Clúdóidh GBCN freisin tuairisciú astuithe GHG don GNBS.

Ina dhiaidh sin is uile, tá iarracht déanta ag an GNBS, mar eagraíocht ar leith, tionscnaimh inbhuanaitheachta a chur chun cinn nuair is féidir. Tá achoimre orthu seo thíos, faoi na critéir atá leagtha amach sa Treochlár.

1. Ár nDaoinne

Tá foireann ghlas ag an GNBS – Coiste Comhshaoil agus Inbhuanaitheachta an GNBS (NESC) – a bhfuil an Príomhoifigeach Straitéise agus Claochlaithe ina chathaoirleach air mar chrann taca na hAeráide agus na hInbhuanaitheachta. Is coiste faoi stiúir na foirne é NESC ar a bhfuil ionadaíocht ó gach rannán laistigh den GNBS. Tuairiscíonn NESC go bliantúil don Choiste Airgeadais agus Oibriúcháin ar a ghníomhaíochtaí.

Bíonn dlúthchaidreamh ag an NESC le foireann an GNBS agus le Foireann Ghlas GBCN chun feasacht aeráide agus tionscnaimh inbhuanaitheachta a chur chun cinn, chomh maith le deiseanna oideachais agus foghlama a sholáthar don foireann. Cuirfear oiliúint fhoirmiúil foirne i bhfeidhm i gcomhar le GBCN le linn 2024.

2. Ár Spriocanna

Tá an GBCN faoi cheangal ag sprioc na hearnála poiblí astaíochtaí a laghdú 51% faoi 2030. Tá GNBS san áireamh i spriocanna laghdaithe astaíochtaí GBCN (ag cur san áireamh go bhfuil an GNBS le foirceannadh faoi dheireadh 2025). De bhreis ar na spriocanna atá leagtha síos ag CBT23, tá sé mar aidhm ag GBCN a bheith ina eagraíocht Glan-Nialais faoi 2030.

Foilsítear sonraí astuithe don GBCN (lena n-áirítear an GNBS) i dTuarascáil Bhliantúil agus Ráitis Airgeadais GBCN. Áirítear leis sin comhlíonadh cheanglais Chiorclán 1/2020: Nósanna Imeachta chun Astaíochtaí a Bhaineann le hAerthaisteal Oifigiúil a Fhritháireamh.

Forbairt Inbhuanaithe

Éascaíonn an GNBS forbairt tráchtála agus cónaithe atá ag teacht leis na caighdeáin is airde de dheradh agus d’fhorbairt inbhuanaithe agus tíosach ar fhuinneamh.

Baineann tithe nua a thógtar ar fhorbairtí cónaithe atá maoinithe ag an GNBS Rátálacha Fuinnimh Foirgneamh A3 (BER) ar a laghad amach agus roinnt acu ag comhlíonadh na gcaighdeán Foirgnimh Fhuinnimh Beagnach Nialasach (nZEB). Áirítear leis na forbairtí seo infrastructúr siúlóide agus rothaíochta ardchaighdeáin, chomh maith le taitneamhachtaí poiblí amhail áiteanna súgartha, páirceanna spóirt agus spásanna ghlasa. Cuimsíonn na forbairtí seo réitigh nádúr-bhunaithe freisin chun draenáil inbhuanaithe uirbeach a bhaint amach.

Cloíonn gach forbairt tráchtála GNBS i nDugthailte Bhaile Átha Cliath le caighdeáin Ceannaireachta i bhFuinneamh agus Dearadh Comhshaoil (LEED), agus deimhniú platanam nó ór bainte amach acu. Ina theannta sin, tá go leor tionscadal sna Dugthailte atá á mbainistiú ag an GNBS ag fáil gradam ón tionscal réadmhaoine mar aitheantas ar a gcáilíocht agus ar an méid a chuireann siad le déanamh áite. Tá tábhacht ag baint le comhfhorbairt áite chun infheistiú mhealladh chuig timpeallachtaí uirbeacha a ofráilann cáilíocht mhaith beatha do dhaoine le maireachtáil agus le hobair iontu.

Forbairt inbhuanaithe sa tSeanchill

Inbhuanaitheacht agus an Comhshaol (ar lean)

3. Ár Slí Oibre

D'fhonn inbhuanaitheacht a fheabhsú i bpróisis laethúla agus úsáid acmhainní a laghdú, tá tionscnaimh éagsúla tugtha isteach ag GNBS, lena n-áirítear:

- Gach próiseas formheasa sonraisc agus creidmheasa a dhigitiú
- Digitiú an pháipéarachais ar fad do chruinnithe foirmiúla an Fheidhmeannais, an Bhoird agus na gCoistí,
- Líon na gcóras TF agus ídiú fuinnimh fhreastalaithe GNBS a laghdú,
- úsáid eisiach na nguthán póca a spreagadh in ionad guthán deisce atá níos déine ar fhuinneamh, agus
- athsholáthar páipéar printéir tuartha le páipéar athchúrsáilte neamhthuartha agus laghdú foriomlán ar phriontáil a chur chun cinn.

Soláthar Poiblí Glas

Tacaíonn an GNBS go hiomlán le Tionscnamh Breithnithe Comhshaoil agus Sóisialta an Rialtais agus tá glactha aici le cleachtais dá leithéid trí bheartais agus nósanna imeachta atá faofa ag an mBord. Ionchorpraíonn GNBS critéir chuí shóisialta agus chomhshaoil ina cleachtais soláthair, mar a bhaineann siad le feidhmíocht seirbhísí. Áirítear ar na critéir:

- dramhaíl a chosc nó a íoslaghdú;
- úsáid táirgí athchúrsáilte agus áiseanna athchúrsála;
- caomhnú fuinnimh i bhfoirgnimh agus in úsáid trealaimh;
- riachtanais stórála a íoslaghdú; agus
- úsáid réitigh oifige gan pháipéar.

Rinne GNBS critéir ghlasa a chuimsiú i bpróisis soláthair na gconarthaí thíosluaite a tugadh i gcrích in 2023.

	A. Líon iomlán na gconarthaí eisithe os cionn €25,000 de réir earnála tosaíochta	B. Luach iomlán na gconarthaí a eisíodh os cionn €25,000 de réir earnála tosaíochta	C. Líon iomlán na gconarthaí a eisíodh os cionn €25,000 de réir earnála tosaíochta a ionchorpraíodh Soláthar Poiblí Glas (SPG)	D. Luach iomlán na gconarthaí a eisíodh os cionn €25,000 de réir earnála tosaíochta a ionchorpraíodh SPG
Bliain tagartha 2023				
Earnáil Tosaíochta				
Eile (Iniúchadh Reachtúil, Dlí, Luacháil Réadmhaoine/ Comhairle, Caidreamh Poiblí/Cumarsáid)	7	€713,095	3	€310,000
Iomlána	7	€713,095	3	€310,000

Nóta: As na 4 chonradh nár chuimsigh siad critéir glas, ba mhaoluithe ón soláthar a bhí i 2 acu agus mar sin ní raibh siad faoi réir próiseas soláthair (sonraítear maoluithe GNBS ó sholáthar i Ráiteas an GNBS ar Rialú Inmheánach). Agus bhain 2 le daoine aonair chun seirbhísí gairmiúla a dhéanamh laistigh d'oifig an GNBS. Toisc go bhfuil GNBS i bhfoirceannadh tá formhór na gconarthaí a éillíonn an GNBS i bhfeidhm cheana féin.

4. Ár gcuid Foirgnimh agus Feithiclí

Tá oifigí an GNBS agus GBCN suite ag Duga an Chiste, atá deimhnithe mar BER A3, LEED Platanam agus nZEB. D'éascaigh GNBS forbairt Duga an Chiste mar chuid den tionscadal Chalaí Bhaile Átha Cliath. Áiríonn an foirgneamh córais ardsonraíochta fuinnimh, teasa agus coigilte uisce agus beidh sé ceangailte le scéim Téamh Cheantar Bhaile Átha Cliath nuair a bheidh sé rollta amach ag CCBÁC.

Tugtar tús áite do mhodhanna gníomhacha comaitéireachta go Duga an Chiste, le go leor páirceáil rothair agus áiseanna athraithe cáilíochta ar an láthair. Úsáideann breis agus aon trian d'fhoireann GBCN modhanna gníomhacha chun taisteal chuig an oifig.

Cuirtear pointí luchtaithe feithiclí leictreacha ar fáil ar an láthair freisin, ach tá spásanna páirceála teoranta ar fáil ar an iomlán mar gheall ar chomh gar atá an foirgneamh do bhealaí bus, traenach agus Luas. Ní mór d'aon fheithiclí comhlachta nua nó athsholáthair a fhaightear a bheith leictreach nó hibrideach.

Eagraíocht

Struchtúr Eagraíochta

Tá GNBS eagraithe thar cheithre rannán, agus déanann ball den Fhoireann Feidhmiúcháin gach ceann díobh a bhainistiú.

Acmhainní Foirne

Tá baill foirne earcaithe ag GNBS, tríd an GBCN, a bhfuil raon éagsúil scileanna agus taithí acu ó dhisciplíní na baincéireachta, airgeadais, dlí, réadmhaoine, dócmhainneachta agus pleanála i measc nithe eile.

Ba é an líon foirne GBCN a sannadh don GNBS ag deireadh 2023 ná 92. Áirítear leis an bhfigiúr seo 10 fostaí a d'fhág le linn 2024 mar chuid de scéim iomarcaí-ochta dheonach an GNBS.

Cothromaíocht inscne

Is saincheist í cothromaíocht inscne atá thar a bheith tábhachtach don GNBS ag gach leibhéal den Ghníomhaireacht. Ba é an miondealú ar fhoireann an GNBS de réir inscne ag deireadh 2023 ná 53% fear agus 47% bean. Toisc go bhfuil an GNBS i mbun a foirceanta, níl sí ag earcú fostaíthe nua agus mar sin d'fhéadfadh go mbeadh sé deacair cothromaíocht inscne a choinneáil go dtí deireadh 2025. As na seisear ceaptha ag an aire ar Bhord an GNBS, is mná iad ceathrar (66%) díobh rud atá os cionn spríoc an Rialtais de 40%.

Ceanglaíonn an tAcht um Fhaisnéis ar Bhearna Pá Inscne 2021 ar eagraíochtaí a bhfuil níos mó ná 250 fostaí acu tuairisciú ar an mbearna pá in aghaidh na huaire inscne thar raon méadrachta. Tagraíonn an bhearna pá inscne don difríocht idir an méid a thuilleann fir agus mná ar an meán, bunaithe ar a meánphá in aghaidh na huaire. Toisc go sannann GBCN baill foirne chuig GNBS, tá sonraí bearna pá inscne don GNBS (ag deireadh mhí an Mheithimh 2023) cuimsithe i dTuarascáil Bhearna Pá Inscne 2023 GBCN. Mar eagraíocht ar leith, tá foireann sannta níos lú ná 250 fostaí ag an GNBS agus mar sin ní thuiriscíonn sí sonraí bearna pá ar leith.

Éagsúlacht agus Ionchuimsiú

Tá comhionannas deiseanna agus éagsúlachta mar thosaíocht ag an GNBS chun timpeallacht oibre thacúil dhearfach a chothú don fhoireann ar fad. Glacann bainistíocht agus foireann an GNBS páirt i gcláir agus i dtionscnaimh éagsúla GBCN chun cothromaíocht inscne, éagsúlacht agus ionchuimsiú a spreagadh:

Oifigeach Rochtana GNBS

De réir Alt 26(2) den Acht um Míchumas 2005, tá Oifigeach Rochtana ainmnithe ag an GNBS chun cúnaimh agus treoir a sholáthar agus a chomhordú d'aon duine faoi mhíchumas ar mian leo rochtain a fháil ar fhaisnéis atá ar fáil go poiblí ón GNBS. Comhlíonann suíomh Gré-asáin GNBS bunchaighdeán inrochtaineachta freisin.

An tAcht um Choimisiún na hÉireann um Chearta an Duine agus Comhionannas 2014

Mar chomhlacht poiblí, tá aird ag an GNBS ar an ngá atá le deireadh a chur le hidirdhealú, comhionannas deiseanna a chur chun cinn agus cearta daonna na foirne agus na n-úsáideoirí seirbhíse a chosaint, mar atá leagtha amach in Alt 42 den Acht um Choimisiún na hÉireann um Chearta an Duine agus Comhionannas 2014 (an "tAcht IHREC").

I gcomhlíonadh a dualgais faoin Acht IHREC, rinne an GNBS measúnú ar shaincheisteanna cearta daonna agus comhionannais a bhain lena feidhmeanna agus lena cuspóirí. Ag tabhairt faoi

An clár Inscne Matters

Líonra Ban GBCN

Ballraíocht an Chlub 30%

An Fhoireann Abhcóideachta Míchumais

An Líonra LGBT+

An Fhoireann Feasachta Idirnáisiúnta & Ilchultúrtha

GBCN Rathú – ag tacú le tuismitheoirí nua

Oiliúint le haghaidh claonadh gan aithne

Oiliúint feasachta meabhairshláinte

Rannpháirtíocht le Specialisterne, eagraíocht a thugann cumhacht do dhaoine ar speictream an uathachais

deara nach gcuireann GNBS seirbhísí ar fáil don phobal, rinneadh measúnú GNBS ar bhonn idirghníomhú an GNBS lena féichiúnaithe, soláthraithe seirbhíse agus páirtithe leasmhara/geallsealbhoirí eile. Toisc gurb é GBCN an comhlacht a sannann baill foirne don GNBS, mar sin déanfaidh an GBCN oibleagáid maidir le Dualgas Earnála Poiblí a bhaineann le foireann an GNBS a mheas agus aghaidh a thabhairt orthu.

Tá sé soiléir ó mheasúnú an GNBS nach ndéanann an GNBS idirdhealú mar ní thairgeann sí aon seirbhís go hoscailte. Ina ionad sin tá a ghnó sainordaithe ag reachtaíocht. I gcás ina ndéileálann an GNBS le daoine aonair mar fhéichiúnaithe, soláthraithe seirbhíse, nó a n-ionadaithe, bíonn idirghníomhaíochtaí tráchtála, gairmiúla agus rialaithe go hiondúil ag conradh comhaontaithe nó comhaontú dlíthiúil eile.

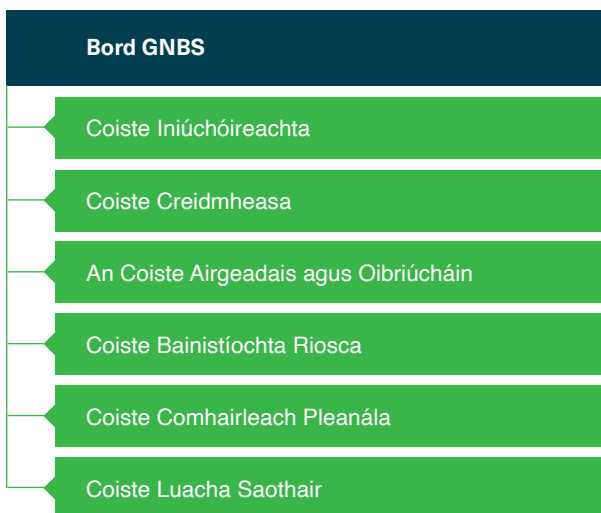
I gcás ina ndéileálann an GNBS le daoine aonair mar bhaill den phobal, an tOireachtas, na meáin nó infheisteoirí/anailísithe, tá an rannpháirtíocht teoranta, gairmiúil agus chomh trédhearcach agus is féidir, i bhfianaise oibleagáidí rúndachta dlíthiúla an GNBS.

Tá beartais agus nósanna imeachta ag an GNBS, nó teagmhálaithe nó comhaontuithe dlíthiúla a chomhaontaithe go frithpháirteach, chun déileáil le gach ceann de na páirtithe a leagtar béim orthu sa mheasúnú, agus tá beartais ag GBCN maidir le hábhair a bhaineann le foireann an GNBS. Measann an GNBS gur leordhóthanach iad na beartais agus na comhaontuithe seo chun a chinntiú go gcomhlíontar freagrachtaí an GNBS faoin Acht IHREC, go háirithe ós rud é go dtiocfaidh deireadh le hoibríochtaí an GNBS ag deireadh 2025.

Tá an measúnú iomlán ar fáil ar shuíomh Gréasáin an GNBS – www.nama.ie.

Rialachas

Bord agus Coistí an Bhoird

De bhun Alt 19 den Acht fán nGníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní 2009 (“an tAcht”), tá Cathaoirleach agus suas le hoch-tar comhalta ar an mBord. Is é an tAire Airgeadais a cheapann an Cathaoirleach agus seisear comhaltaí agus is comhaltaí ex-officio den Bhord iad Príomhoifigeach Feidhmiúcháin an GNBS agus Príomhfheidhmeannach GBCN. Tá príomhfheidhmeanna an Bhoird leagtha amach in Alt 18 den Acht:

- A chinntiú go gcomhlíontar feidhmeanna GNBS go héifeachtach agus go héifeachtúil.
- Cuspóirí agus spriocanna straitéiseacha a leagan amach don GNBS.
- A chinntiú go bhfuil córais agus nósanna imeachta cuí i bhfeidhm chun na cuspóirí agus na spriocanna straitéiseacha a bhaint amach.
- Gach beart réasúnach atá ar fáil dó a ghlacadh chun na spriocanna agus na cuspóirí seo a bhaint amach.

Tá sceideal ábhar ag an mBord forchoimeáda lena cheadú agus déileálann sé le cúrsaí creidmheasa laistigh dá leibhéal údaráis tarmligthe.

Tá ochtar ball ar an mBord faoi láthair. Tá sonraí chomhaltaí an Bhoird agus ceapacháin leagtha amach ar leathanaigh 40 go 42.

Níl aon chomhalta ceaptha i dteideal a bheith in oifig níos mó ná dhá théarma as a chéile. Cinneann an tAire leibhéal luach saothair na gcomhaltaí ceaptha agus a dteidlíocht ar aisíocaíocht as speansais. Ní fhaigheann na comhaltaí ex-officio aon luach saothair breise as a gcomhaltaí den Bhord.

I rith 2023 tháinig an Bord le chéile 11 huairé agus tháinig sé choiste an Bhoird le chéile 38 uair. Tá sonraí maidir le tinreamh chomhaltaí an Bhoird agus an Choiste ar chruinnithe leagtha amach ar leathanach 39.

De réir Alt 32 den Acht, bhunaigh an Bord ceithre choiste reachtúla: An Coiste Iniúcháireachta, an Coiste Creidmheasa, an Coiste Airgeadais agus Oibríocháin, agus an Coiste Bainistíochta Riosca. Bhunaigh an Bord trí choiste freisin faoi Alt 33: an Coiste Comhairleach Pleanála, an Coiste Luach Saothair, agus Coiste Comhairleach Thuaisceart Éireann, ar díscaoileadh an dara ceann acu ina dhiaidh sin an 8 Meán Fómhair 2014 tar éis iasachtaí féichiúnaithe Thuaisceart Éireann a dhíol.

Tacaíonn Rúnaí an Bhoird leis an mBord ina fheidhmeanna a chomhordaíonn feidhmiú choistí éagsúla an Bhoird; faigheann gach ceann de na coistí tacaíocht ó Oifigeach de chuid GNBS a bhfuil an saineolas cuí aige agus a fheidhmíonn mar rúnaí don choiste.

Sceideal Nithe Forchoimeáda

Faoi Alt 18 den Acht, tá an Bord freagrach as a chinntiú go gcomhlíontar feidhmeanna an GNBS go héifeachtach agus go héifeachtúil. Féad-faidh an Bord comhlíonadh a fheidhmeanna a tharmligeann chuig oifigeach de chuid GNBS. Tá Sceideal de Nithe Forchoimeáda agus Tarmligthe ceadaithe ag an mBord mar chuid de tharmlighean foirmiúil cuimsitheach feidhmeanna agus cumhachtaí an Bhoird chuig an bPríomhoifigeach Feidhmiúcháin. D’fhaomh an Bord é seo le déanaí i mí Dheireadh Fómhair 2022. Féadfaidh an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin roinnt feidhmeanna a fhotharmligeann chuig comhalta den Fhoireann Shinsearach Feidhmiúcháin atá faoina rialú agus faoina mhaoirseacht iomlán. Tá tarmlighean feidhmeanna ceadaithe ag an mBord freisin i mBeartas Creidmheasa Údarás Tarmligthe agus i mBeartas Clár Comhardaithe.

Beartas Údarás Tarmligthe an Bhoird

Tá cinní creidmheasa áirithe tarmligthe ag an mBord chuig an gCoiste Creidmheasa agus chuig an bhFoireann Shinsearach Feidhmiúcháin trína Bheartas Creidmheasa Údarás Tarmligthe, atá faoi réir athbhreithniú rialta. Faoi mbeartas seo, tá leibhéal éagsúla údaráis socraithe ag an mBord chun tograí a cheadú. Braitheann siad seo ar neamhchosaint airgeadais iomlán an fhéichiúnaí, ar luach an idirbhirt agus ar cibé acu ar iarradh nó nár iarradh cistí nua. Faoi Bheartas Creidmheasa na nÚdarás Tarmligthe, féadfaidh údaráis ar leibhéal níos ísle a gcinntí a tharchur chuig údaráis ardleibhéal má mheastar go bhfuil an dara tuairim inmhianaithe nó i gcás ina bhfuil coinbhleacht tuairime ann.

Meastóireacht an Bhoird agus an Choiste

Déanann an Bord agus gach coiste meastóireacht féinmheasúnaithe gach bliain maidir le héifeachtacht agus éifeachtúlacht a chinnte-oireachta. De réir Alt 4.6 den Chód Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit 2016, déanann an Bord meastóireacht sheachtrach timpeall gach trí bliana. Rinneadh an mheastóireacht sheachtrach is déanaí don tréimhse go dtí deireadh 2023. Rinneadh meastóireacht inmheánach don tréimhse go dtí deireadh 2023.

Freagracht an Bhoird as Tuarascáil Bhliantúil agus Ráitis Airgeadais a Ullmhú

Tá an Bord freagrach as Tuarascáil Bhliantúil agus Ráitis Airgeadais 2023 a ullmhú. Tar éis mion-athbhreithnithe agus ag féachaint do mholtaí an Choiste Iniúcháireachta², measann an Bord go léiríonn na Ráitis Airgeadais léargas fíor agus cothrom ar fheidhmíocht airgeadais agus ar staid airgeadais an GNBS ag deireadh na bliana 2023.

Tinreamh ag Cruinnithe Boird agus ar Chruinnithe Coiste Bhoird in 2023

	Bord	Iniúchadh	Creid- mheas	Airgeadas agus Oibriú	Riosca Bainistíocht	Pleanáil Comhairleacha	Luach Saothair
Comhaltaí Boird GNBS:							
Aidan Williams	11						3
Brendan McDonagh	11		12	5	4	4	
Frank O'Connor	8						3
Oliver Ellingham (i)	2	2	1				
Mari Hurley	9	6	11				3
Eileen Maher	11	9		5	4		
Michael Wall	10	9	13			4	3
Charlotte Sheridan	11	9		5		4	
Davina Saint	11		11		4	4	3
Sinéad Curry (ii)	3	2					

Comhaltaí Seachtracha an Choiste

Liam Gallagher		9					
Angela Tunney						4	
Sean Quigley		9					

Nótaí:

- Tháinig deireadh le téarma Oliver Ellingham ar Bhord an GNBS ar 9 Aibreán 2023.
- Cuireadh tús le téarma Sinéad Curry ar Bhord an GNBS ar 24 Iúil 2023.

² Chomh maith leis an gCoiste Iniúchta, tá ról ag an gCoiste Bainistíochta Riosca san athbhreithniú ar an Ráiteas ar Rialú Inmhéanach.

Comhaltaí an Bhoird

Aidan Williams, Uasal
Cathaoirleach

Brendan McDonagh, Uasal

Príomhoifigeach
Feidhmiúcháin

Sinéad Curry, Uasal

Fad Na Seirbhíse

Ceapadh é ar dtús mar Chomhalta Boird an 2 Aibreán 2019 agus athcheapadh é an 2 Aibreán 2024 ar feadh téarma 5 bliana. Ceapadh é ina Chathaoirleach ar Bhord an GNBS an 20 Nollaig 2019 ar feadh téarma 5 bliana.

Cuireadh tús le ról an Uasail McDonagh mar chomhalta Boird ex-officio an 22 Nollaig 2009 tar éis dó a bheith ceaptha mar Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin an GNBS.

Arna cheapadh ar 24 Iúil 2023 ar feadh téarma 5 bliana.

Beathaisnéis

Tá breis agus daichead bliain de thairbhí ag Aidan Williams i Margaí Caipitil Idirnáisiúnta, Baincáireacht Infheistíochta, Bainistíocht Cistí agus Stocbhróicéireacht. Tá roinnt Stiúirthóireachtaí Neamhfheidhmiúcháin aige agus is iar-Chathaoirleach é ar UniCredit Bank Ireland plc agus ar Macquarie Capital Ireland DAC.

Tá an tUasal Williams ina Stiúirthóir Cairte creidiúnaithe ag Institiúid na Stiúirthóirí, ina Chomhalta Cairte den Institiúid um Urrúis agus Infheistíocht, agus ina iar-Stocbhróicéir Cláraithe ar Stocmhalartán na hÉireann. Tá sé ina bhall d'institiúid na Stiúirthóirí agus de Chumann Stiúirthóirí Ciste na hÉireann.

Cheap an tAire Airgeadais Brendan McDonagh mar Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin ar GNBS i mí na Nollag 2009. Roimhe sin, bhí sé ina Stiúirthóir Airgeadais, Teicneolaíochta agus Riosca ag GBCN ó 2002 go dtí 2009 agus bhí post aige mar Rialaitheoir Airgeadais GBCN ó 1998 go dtí 2002. Thosaigh an tUasal McDonagh leis an GBCN i 1994 ón BSL, an fiontas cumhachta is mó in Éirinn, áit ar oibrigh sé i roinnt réimsí lena n-áirítear cuntasáíocht, iniúchadh inmheánach, agus cistíocht.

Tá os cionn 25 bliain de thairbhí bainistíochta riosca & rialachais chorpáraidigh ag Sinéad Curry ag feidhmiú agus leibhéal sinsearach sna hearnálacha baincáireachta corparáideacha agus infheistíochta, cógaisíochta, TF agus miondíola. Bhí sí ina Príomhoifigeach Oibriúcháin ag Rannóg Seirbhísí Airgeadais Ghrúpa Joe Duffy, ina Stiúirthóir Sinsearach ag Alexion Pharmaceuticals (Aonad Galar Neamhchoitianta AstraZeneca plc) agus ina Príomhoifigeach Creidmheasa ag Dell Bank International DAC. Bhí ról shinsearach éagsúla ag an Uas. Curry freisin laistigh de BNP Paribas. Is Comhalta de Chuntasóirí Cairte na hÉireann í agus tá Dioplóma i dTreoir Cuideachta aici.

Eochair do Chomhaltas an Choiste

Coiste Iniúcháireachta

Coiste Creidmheasa

Coiste Airgeadais agus Oibriúcháin

Coiste Bainistíochta Riosca

Coiste Comhairleach Pleanála

Coiste Luacha Saothair

Oliver Ellingham, Uasal

Mari Hurley, Uasal

Eileen Maher, Uasal

Frank O'Connor, Uasal
Príomhfheidhmeannach,
GBCN

Ceapadh é an 10 Aibreán 2013 ar feadh téarma 5 bliana agus athcheapadh é ar 10 Aibreán 2018 ar feadh téarma 5 bliana.

Téarma deiridh ceapacháin tugtha chun críche an 9 Aibreán 2023.

Is cuntasóir cairte é Oliver Ellingham agus iar-Cheannasaí Airgeadais Chorpáridigh (Eoraip) ag BNP Paribas agus feidhmeannach sinsearach laistigh de BNP Paribas UK. Tá stiúirtheachtaí neamhfheidhmiúcháin aige faoi láthair i roinnt cuideachtaí agus is úinéir é ar Ellingham Limited. D'fhóin sé mar chomhalta boird ar Eurobank na Cipire ó Aibreán 2014, agus é ina chathaoirleach ar an gCoiste Riosca go dtí Feabhra 2020 nuair a ceapadh é mar Chathaoirleach an Bhoird.

Ceapadh í an 8 Aibreán 2014 ar feadh téarma 5 bliana agus athcheapadh í an 9 Aibreán 2019 ar feadh téarma 5 bliana.

Téarma deiridh ceapacháin tugtha chun críche an 8 Aibreán 2024.

Is í Mari Hurley Príomhoifigeach Airgeadais AA Ireland agus roimhe sin bhí sí ina Príomhoifigeach Airgeadais ar Premier Lotteries Ireland agus Hostelworld Group plc agus ina Stiúirthóir Airgeadais ar Sherry FitzGerald Group. Is Comhalta í d'Institiúid na gCuntasóirí Cairte in Éirinn tar éis di oiliúint agus cáilíocht a fháil in Arthur Andersen. Tá céim Bhaitisilára Tráchtála ag an Uas. Hurley ó Choláiste na hOllscoile, Corcaigh. Bhí sí ina stiúirthóir ar Ervia go dtí Lúnasa 2021.

Ceapadh í an 3 Iúil 2018 ar feadh téarma 5 bliana agus athcheapadh í an 3 Iúil 2023 ar feadh téarma 5 bliana.

Is comhairleoir straitéiseach í Eileen Maher a bhfuil an-taithí, saineolas tráchtála, bunathraithe, rialála agus dlí aici. Tá céim Bhaitisilára Tráchtála agus MBS aici ó Choláiste na hOllscoile Gaillimh agus tá sí ina ball d'Institiúid na Stiúirthóirí in Éirinn. Tá dea-theist aici maidir le príomhthionscadail bhonneagair straitéisigh a fhorbairt agus a chur i gcrích chomh maith le comhfhiontair, comhpháirtíochtaí agus éadálacha tráchtála a chaibidil. D'oibrigh sí sa tionscal teileachumarsáide ar feadh 30 bliain. Is ball í Uas. Maher de Bhord Uisce Éireann agus is iarchomhalta í de Choiste Comhlíonta Údarás Craolacháin na hÉireann. Is iarchomhalta de Bhord Eirgrid í Uas. Maher. Bhí sí ina Stiúirthóir Straitéise agus Gnóthaí Seachtracha le Vodafone agus ina ball de Bhord Feidhmiúcháin Vodafone Ireland.

Cuireadh tús le ról an Uasail O'Connor mar chomhalta Boird ex-officio an 1 Iúil 2022 tar éis a cheapacháin mar Phríomhfheidhmeannach GBCN.

Ceapadh Frank O'Connor ina Phríomhfheidhmeannach ar GBCN i mí Iúil 2022. Is iar-Stiúirthóir Maoinithe agus Bainistíochta Fiachais é ag GBCN. Ar na ról a bhí ag an Uasal O'Connor roimhe seo bhí Ceann Stáitchiste an GNBS (ról shinsearach a éagsúla laistigh de AIB lena n-áirítear an Ceann Trádála in Aonad Príomh-Déileálaí Bannaí AIB (agus Ceannaire an Chisteáin Mhórdhíolaag Bank Zachodni WBK i Vársá, an Pholainn (ar a dtugtar Santander anois). Tá MSc in Infheistíocht agus Cistíocht ag an Uasal O'Connor ó Ollscoil Chathair Bhaile Átha Cliath agus BSc i mBainistíocht ó Choláiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath. Is Comhalta é de Chumann na gCuntasóirí Deimhnihte Cairte (FCCA) agus is céimí de chuid Institiúid Baincéirí na hÉireann (MIB Grad).

Comhaltaí an Bhoird (ar lean)

Davina Saint, Uasal

Fad Na Seirbhíse

Ceaptha an 22 Nollaig 2020 ar feadh téarma 5 bliana

Beathaisnéis

Feidhmeannach baincéireachta ar an leibhéal sinsearach agus atur nae cáillithe is ea Davina Saint, a bhfuil taithí aici ar struchtúru agus ar chur i gcrích idirbhearta casta airgeadais. Tá taithí fhairsing dlí ag an Uas. Saint le 19 mbliana mar Cheannaire Dlí agus Abhcóide Ginearálta ar oibríochtaí BNP Paribas in Éirinn. Is Stiúrthóir Cairte agus Stiúrthóir Bainc Deimhniithe í Iníon Saint agus tá taithí aici maidir le rialachas corparáideach agus bainistíocht riosca ar fud an iliomad bord agus coistí feidhmiúcháin. Is céimí de chuid London School of Economics í Iníon Saint agus chuir sí tús lena gairm bheatha i gCathair London. Faoi láthair tá sí ina Cathaoirleach Neamhspleách ar Business to Arts, eagraíocht a thógann comhpháirtíochtaí cruthaitheacha idir na healaíona agus gnó, agus freisin ina Stiúrthóir ar Iontaobhas Inner City IFSC Bhaile Átha Cliath. Suíonn Davina mar stiúrthóir neamhspleách ar roinnt cuideachtaí agus cistí seirbhísí airgeadais.

Charlotte Sheridan, Uasal

Ceaptha an 22 Nollaig 2020 ar feadh téarma 5 bliana.

Is ailtire agus pleanálaí baile cláraithe í Charlotte Sheridan agus Uachtarán ar Institiúid Ríoga Ailtirí na hÉireann (RIAI). Tá sí ina ball den Institiúid Pleanála na hÉireann (IPI), agus breis agus 20 bliain de thaithí ghairmiúil aici mar stiúrthóir ar Sheridan Woods, ar ailtireacht agus ar phleanáil uirbeach cleachtadh agus sá speisialtóireacht déanta aici in athghiniúint uirbeach, tithíocht, pobail inbhuanaithe, agus pleanáil chomhoibríoch Bhí Uas. Sheridan ina Stiúrthóir Neamhfheidhmiúcháin agus ina hUachtarán ar an RIAI ó 2019-2023.

Michael Wall, Uasal

Ceapadh é an 3 Iúil 2018 ar feadh téarma 5 bliana agus athcheapadh é an 3 Iúil 2023 ar feadh téarma 5 bliana.

Is abhcóide é Michael Wall a bhfuil saineolas aige ar an dlí pleanála, comhshaoil agus tógála. Is iarchomhalta de bhord an Bhoird Pleanála é agus d'oibrigh sé mar ailtire i gcleachtas príobháideach agus i mbainistíocht tionscadail. Is Comhalta é d'Institiúid Ríoga Ailtirí na hÉireann. Tá MBA ag an Uasal Wall ón gColáiste Ollscoile, Baile Átha Cliath chomh maith le céimeanna san ailtireacht, sa phleanáil agus sa dlí. Tá sé ina Chathaoirleach ar Chumann Seoirseach na hÉireann agus ina chomhalta boird d'Amharclann na Mainistreach agus d'Ospidéal Simpson.

Tuarascálacha ó Chathaoirligh Choistí GNBS

Coiste Iniúcháireachta

Sinéad Curry | Cathaoirleach

De bhun Alt 32 den Acht, bhunaigh an Bord Coiste Iniúchta a fheidhmíonn de réir Théarmaí Tagartha arna gceadú ag an mBord.

Faoi Alt 32(2) den Acht, beidh seisear comhaltaí ar an gCoiste Iniúcháireachta, beirt acu sin lasmuigh de GNBS agus a ceaptha ag an Aire. Ceapann an Bord na ceithre chomhalta eile as a chomhaltaí.

Tá na comhaltaí seo a leanas ar an gCoiste Iniúchta:

- Sinéad Curry (Cathaoirleach, comhalta Boird) (ceaptha an 2 Deireadh Fómhair 2023)
- Eileen Maher (Comhalta Boird)
- Michael Wall (Comhalta Boird)
- Charlotte Sheridan (Comhalta Boird)
- Liam Ó Gallchóir (Ball Seachtrach)
- Sean Quigley (Ball seachtrach)

D'éirigh na comhaltaí seo a leanas as an gCoiste:

- Oliver Ellingham (Cathaoirleach, comhalta Boird) (téarma críochnaithe an 9 Aibreán 2023)
- Mari Hurley (Cathaoirleach, comhalta Boird) (ceaptha 10 Aibreán 2023, d'éirigh as an 1 Deireadh Fómhair 2023)

Tháinig an Coiste le chéile naoi n-uaire in 2023.

Cabhraíonn an Coiste Iniúcháireachta leis an mBord a fhreagrachtaí maoirseachta a chomhlíonadh sna feidhmeanna seo a leanas:

- Cáilíocht agus sláine an phróisis tuairiscithe airgeadais.
- Neamhspleáchas agus sláine na bpróiseas iniúchta seachtrach agus inmheánach.
- Éifeachtúlacht chóras rialaithe inmheánaigh an GNBS.
- Na próisis atá i bhfeidhm chun monatóireacht a dhéanamh ar chomhlíonadh na n-óibleagáidí conarthacha don GNBS ag na soláthraithe seirbhíse iasachta.
- Comhlíonadh na gceanglas ábhartha dlí, rialála agus cánachais ag GNBS.
- Socruithe maidir le tuairiscíú ar "Éagóir Ábhartha" agus ar "Nochtadh Cosanta", chun go bhféadfaidh fostaithe GNBS ábhair imní a ardú, faoi rún, faoi éagóir fhéideartha i dtuairiscíú airgeadais nó ábhair eile agus a chinntiú go gceadaíonn na socruithe seo imscrúdú comhréireach agus neamhspleách agus gníomh leantach.

Ba iad seo a leanas príomhghníomhaíochtaí an Choiste in 2023:

1. Tuairiscíú airgeadais

Rinne an Coiste athbhreithniú ar an Tuarascáil Bhliantúil agus ar na Ráitis Airgeadais, chomh maith le gach fógra foirmiúil eile a bhaineann leis na Ráitis Airgeadais, sular cuireadh faoi bhráid an Bhoird iad. Bhreithnigh an Coiste freisin oiriúnacht na meastachán cuntasáíochta, breithiúnas agus nochtadh agus na Ráitis Airgeadais á n-ullmhú. Más infheidhme, bhreithnigh an Coiste pointí litir bhainistíochta na n-iniúcháirí seachtracha i leith an GNBS.

2. Iniúchadh seachtrach

Is é an tArd-Reachtair Cuntas agus Ciste (ARC&C) an t-iniúcháir seachtrach ainmnithe faoin Acht. Níor chuir an C&AG aon seirbhísí neamh-iniúcháireachta ar fáil le linn 2022. Is é Mazars an tIniúcháir Reachtúil d'Eintitis Éireannacha an GNBS. D'athbhreithnigh an Coiste na pleananna iniúchta seachtraí agus na tuarascálacha iniúchta deiridh ar na hiniúchtaí reachtúla agus seachtracha araon. Bhuail an Coiste freisin leis na hiniúcháirí seachtracha agus reachtúla araon chun athbhreithniú a dhéanamh ar aon thorthaí óna n-iniúchtaí ar na ráitis airgeadais.

3. Iniúchadh inmheánach

Fuair an Coiste tuarascálacha rialta ón Iniúcháir Inmheánach ina raibh achoimrís ar phríomhthorthaí gach iniúchta sa tréimhse agus nua-shonruithe ar an gclár oibre a bhí beartaithe. Ar bhonn leanúnach, cinntíonn an Coiste go bhfuil dóthain acmhainní ag na gníomhaíochtaí seo agus go bhfuil seasamh cuí acu laistigh de GNBS. Rinne an Coiste meastóireacht ar bhonn bliantúil ar éifeachtúlacht fheidhm an Iniúchta Inmheánaigh.

4. Rialuithe inmheánacha

Réimse eile ar a dtugann an Coiste aird is ea meastóireacht a dhéanamh ar chóras rialaithe inmheánaigh an GNBS, lena n-áirítear nósanna imeachta arna nglacadh ag GBCN i bhfeidhmiú a feidhmeanna comhlíonta agus rialaithe don GNBS.

5. Monatóireacht ar sholáthraithe seirbhíse

Fuair an Coiste nuashonruithe rialta ón mBainistíocht agus ón Iniúcháir Inmheánach ar fheidhmíocht Soláthraithe Seirbhíse an GNBS.

6. Idirghníomhaíochtaí Coiste

Tugadh cuireadh do Phríomhoifigeach Airgeadais an GNBS, don Cheann Iniúcháireachta agus Riosca, d'fheidhmeannaigh shinsearach eile an GNBS agus d'ionadaithe na n-iniúcháirí inmheánacha agus seachtracha mar ba chúí freastal ar chruinniú iomlán nó ar chuid de. Bhuail an Coiste go haonarach freisin leis na hiniúcháirí seachtracha, an t-iniúcháir inmheánach, an Príomhoifigeach Airgeadais, an Ceann Iniúcháireachta agus Riosca agus Ceann Comhlíonta GBCN. Tá rochtain dhíreach ag gach ceann acu seo, gan srian, ar Chathaoirleach an Choiste Iniúcháireachta.

Ionchais do 2024

Leanfaidh an Coiste ag díriú ar Thuairiscíú Airgeadais agus ag tabhairt dúshlán láidir do na príomhbhreithiúnais a áirítear sna ráitis airgeadais. Beidh an Coiste ag díriú freisin ar an ard-chaighdeán rialachais agus rialuithe láidre a choinneáil i bhfoirceannadh céimnithe ordúil GNBS faoi dheireadh 2025.

Sinéad Curry
Cathaoirleach

Tuarascálacha ó Chathaoirligh Choistí GNBS (ar lean)

Coiste Creidmheasa

Mari Hurley | Cathaoirleach

De bhun Alt 32 den Acht, d'ainneoin go bhfuil freagracht deiridh ag an mBord as riosca creidmheasa an GNBS, bhunaigh an Bord Coiste Creidmheasa a fheidhmíonn faoina údarás tarmilgthe. De réir Alt 32(6) den Acht, feidhmíonn an Coiste Creidmheasa de réir Théarmaí Tagartha arna gceadú ag an mBord.

Tá an Coiste Creidmheasa comhdhéanta de na comhaltaí seo a leanas:

- Mari Hurley (Cathaoirleach, Comhalta Boird)(téarma críochnaithe 8 Aibreán 2024)
- Davina Saint (Comhalta Boird)(Cathaoirleach ón 9 Aibreán 2024)
- Michael Wall (Comhalta Boird)
- Sinéad Curry (Comhalta Boird) (Ceaptha ar an gCoiste ón 9 Aibreán 2024)
- Brendan McDonagh (Príomhfheidhmeannach, GNBS agus comhalta Boird ex-officio)
- Alan Stewart (Príomhoifigeach Dlí)
- Noelle Condon (Príomhoifigeach Airgeadais)
- John Collison (Príomhoifigeach Tráchtála)

D'éirigh an comhalta seo a leanas as an gCoiste:

- Oliver Ellingham (Comhalta Boird)(téarma críochnaithe an 9 Aibreán 2023)

Tháinig an Coiste le chéile 13 uair in 2023. Tá ról ríthábhachtach ag an gCoiste Creidmheasa maidir le comhairle a chur ar an mBord ar bheartas creidmheasa an GNBS agus lena chinntiú go mbíonn cinnteoireacht chreidmheasa i ndáil le féichiúnaithe ag teacht le beartas an Bhoird.

Tá an Coiste Creidmheasa freagrach as iarratais ar chreidmheas a fhaomhadh nó a dhiúltú laistigh dá leibhéal údaráis tarmilgthe (faoi bhun leibhéal údaráis tarmilgthe an Bhoird ach a sháraíonn an t-údarás ceadaite creidmheasa arna tharmilgean chuig Príomhfheidhmeannach agus Príomhoifigeach Tráchtála an GNBS ag an mBord). Ceanglaítear ar an gCoiste oibriú go meabhrach agus go tráthúil chun tacú le cinnteoireacht éifeachtúil a bhaineann le creidmheas maidir le naisc féichiúnaithe GNBS.

Sainmhíntear iarratas ar chreidmheas go ginearálta mar aon teagmhas a athraíonn go hábhartha próifíl bhunriosca nochna nó féichiúnaí. Áirítear leis, inter alia, athbhreithnithe ar straitéis féichiúnaí, iarratais ar chreidmheas breise lena n-áirítear tionscadail caiteachais chaipitiúil, athstruchtúrú nó comhréiteach oibleagáid iasachta, formheas le haghaidh díolacháin sócmhainní, iarratais ar mhaoiniú díoltóirí nó maoiniú le haghaidh tionscadal comhfhiontair, cinntiú maidir le ráthaíochtaí pearsanta agus formheas beart forfheidhmithe, lena n-áirítear glacadóireacht, athshealbhú agus gníomhartha eile den sórt sin.

Áirítear ar príomhchúraimí an Choiste:

1. Iarratais ar chreidmheas a thagann faoi réim údarás tarmilgthe an Choiste a mheasúnú, á thabhairt dá n-aire go bhféadfaidh sé iad a cheadú/a laghdú agus/nó a leasú de réir mar is cuí. I gcás go sáraíonn an leibhéal riosca údarás an Choiste, tarchuirtear iarratas ar chreidmheas, le moladh ón gCoiste Creidmheasa, chuig an mBord chun cinneadh a dhéanamh.

2. Measúnú a dhéanamh ar bheartais chreidmheasa bheartaithe lena mbreithniú/faomhadh ag an mBord.
3. Príomhtháscairí feidhmíochta (KPlanna) a chinneadh agus monatóireacht a dhéanamh orthu, beartais agus straitéisí a bhunú ar a bhféadfar feidhmíocht na punainne foriomlán a mheasúnú agus a ath-shainmhíniú mar is cuí ar bhonn tréimhsíúil, agus a thorthaí a thu-airisciú don Bhord.

Ba iad seo a leanas príomhghníomhaíochtaí an Choiste in 2023:

1. A chinntiú go bhfuil na córais atá i bhfeidhm chun iarratais ar chreidmheas a chuirtear faoi bhráid an Choiste agus an Bhoird a phróiseáil éifeachtach, éifeachtúil agus cuí.
2. Athbhreithniú ar straitéisí féichiúnaithe faoina GNBS agus an dul chun cinn atá déanta go dtí seo.
3. 3 h-iarratas aonair ar chreidmheas a mheas, a mholadh agus a fhorghnó, ó chinntiú bainistithe sócmhainní go hábhair chasta a bhaineann le gníomhaíochtaí straitéise féichiúnaí amhail maoiniú leanúnach sócmhainní forbartha nó réiteach deiridh nasc. Rinne an Coiste athbhreithniú ar 7 bpáipéar lena moladh don Bhord. Ina theannta sin, rinne an Coiste maoiniú ar 167 gcinneadh creidmheasa aonair a rinneadh laistigh de leibhéal údaráis tarmilgthe an Phríomhfheidhmeannaigh agus an CCO.
4. Cinntiú a dhéanamh maidir le comhaontuithe féichiúnaithe, gluaiseachtaí Luacha Chóir agus forghníomhaithe.
5. Beartais chreidmheasa a fhorbairt agus a fheabhsú; agus comhshamhlú na faisnéise bainistíochta gaolmhar.
6. Athbhreithniú ar an straitéis Bainistíochta Sócmhainní agus athbhreithnithe rialta ar dhul chun cinn a dtionscadail roghnaithe.
7. Athbhreithniú rialta ar dhul chun cinn ar phleananna gnó a bhfuil tábhacht shóisialta agus eacnamaíoch ag baint leo; go háirithe, iad siúd a bhaineann le Seachadadh Cónaithe agus SDZ Dhugthailte Bhaile Átha Cliath.

Díreofar in 2024 ar luach a uasmhéadú ón bpunann atá fágtha trí thacú le bainistíocht ghníomhach ar fhéichiúnaithe agus glacadóirí an GNBS maidir le bunurrús agus leanúint le gníomhaíocht díghiarála an GNBS trí líon ard cinntí creidmheasa ar luach níos ísle a phróiseáil a theastaíonn chun spriocanna um ghiniúint airgid thirim a bhaint amach.

Ina theannta sin, leanann an Coiste Creidmheasa ar aghaidh ag cinntiú go leanann gníomhaíocht díghiarála ar aghaidh go tráthúil chun foirceannadh ordúil GNBS a chinntiú faoi dheireadh 2025.

Déanann an Coiste Creidmheasa, atá eolach ar shainordú tráchtála an GNBS agus ar a chuspóir Alt 10 chun torthaí a uasmhéadú don Stát, measúnú dian ar gach togra, agus na roghanna tráchtála éagsúla a mbreithniú go hiomlán. Aithníonn an Coiste go bhféadfadh tionchar sunta-sach a bheith ag a chinntiú ar na sócmhainní agus ar na féichiúnaithe lena mbaineann, agus tá sé meáite ar thacaíocht a thabhairt do thi-onscadail a chuireann luach leis d'fhonn gníomhaíocht agus fostaíocht a spreagadh ach i gcónaí d'fhonn an toradh is mó a bhaint amach don cháiniocóir Éireannach.

Mari Hurley
Cathaoirleach

An Coiste Airgeadais agus Oibríocháin

Charlotte Sheridan | Cathaoirleach

Tá an Coiste Airgeadais agus Oibríocháin comhdhéanta de thriúr chomhaltaí Boird neamhfheidhmiúcháin, comhalta Boird amháin ex-officio agus triúr feidhmeannach sinsearach de chuid an GNBS.

Tá na comhaltaí seo a leanas ar an gCoiste Airgeadais agus Oibríocháin:

- Charlotte Sheridan (Cathaoirleach, comhalta Boird)
- Eileen Maher (Comhalta Boird)
- Sinéad Curry (Comhalta Boird, Ceaptha ar an gCoiste ón 15 Feabhra 2024)
- Brendan McDonagh (Príomhfheidhmeannach, GNBS agus comhalta Boird ex-officio)
- Noelle Condon (Príomhoifigeach Airgeadais)
- John Collison (Príomhoifigeach Tráchtála)
- Jamie Bourke (Príomhoifigeach Straitéise & Claochlaithe)

Tháinig an Coiste le chéile cúig huaire in 2023.

Is é príomhfhreagracht an Choiste Airgeadais agus Oibríocháin ná monatóireacht a dhéanamh ar bhainistíocht airgeadais agus oibríochtúil an GNBS agus ar a tuairiscíú buiséadach agus bainistíochta, lena n-áirítear:

1. Gach tuairiscíú airgeadais agus bainistíochta cibé acu chuig an Aire Airgeadais, chuig an Oireachtas nó eile (seachas cuntais bhliantúla GNBS atá faoi fhreagracht an Choiste Iniúcháireachta).
2. Maoirseacht ar ullmhú na faisnéise bainistíochta lena n-áirítear cuntais bhainistíochta, anailís bhuiséadach agus feidhmíocht airgeadais.
3. An t-athbhreithniú ar fheidhmíocht e.g. athrú in aghaidh an bhuiséid.
4. Aon mhórchaiteachas caipitil agus infheistíocht a cheadú.
5. Soláthar a bhainistiú.
6. Maoirseacht ar sholáthraithe seirbhíse (seachas iad siúd a bhfuil a maoirseacht forchoimeáda go sonrach do choistí Boird eile)

Déanann an Coiste maoirsiú ar fhreagrachtaí na Foirne Feidhmiúcháin as beartais airgeadais, oibríocháin agus buiséadacha an GNBS a fhorbairt, a chur i bhfeidhm agus a bhainistiú agus as tuairiscíú ina leith. Déanann sé moltaí don Bhord maidir le caiteachas agus riachtanais bhuiséadacha an GNBS. Tuairiscíonn an Cathaoirleach go foirmiúil don Bhord ar na príomhghnéithe d'imeachtaí an Choiste.

Rinneadh dul chun cinn leanúnach in 2023 maidir le bonneagar airgeadais, oibríochtaí agus córais bhunúsacha an GNBS a nuashonrú, nuair ba chúí, agus aird á tabhairt ar an áit a bhfuil an GNBS i dtéarmaí a saolré oibríochta foriomlán.

Déanann an Coiste maoirsiú ar fhreagrachtaí na Foirne Feidhmiúcháin as beartais airgeadais, oibríocháin agus buiséadacha an GNBS a fhorbairt, a chur i bhfeidhm agus a bhainistiú agus as tuairiscíú ina leith. Déanann sé moltaí don Bhord maidir le caiteachas agus riachtanais bhuiséadacha an GNBS. Tuairiscíonn an Cathaoirleach go foirmiúil don Bhord ar na príomhghnéithe d'imeachtaí an Choiste.

Rinneadh dul chun cinn leanúnach in 2023 maidir le bonneagar airgeadais, oibríochtaí agus córais bhunúsacha an GNBS a nuashonrú, nuair ba chúí, agus aird á tabhairt ar an áit a bhfuil an GNBS i dtéarmaí a saolré oibríochta foriomlán.

Coinníodh an Coiste ar an eolas maidir le príomhthionscadail ar nós aistriú an Mhórleabhair Ghinearálta agus an Clár um Bainistíocht Taifead agus an Clár Claochlaithe chomh maith le maolú Cibear-riosca. Rinne an Coiste athbhreithniú freisin ar ghníomhaíochtaí Choiste Comhshaoil agus Inbhuanaitheachta an GNBS i gcomhthéacs Ghnó agus Oibríochtaí an GNBS agus Sainordú Gníomhaíochta ar son na hAeráide don Eanáil Phoiblí.

In 2024 leanfaidh an Coiste ar aghaidh ag fáil nuashonruithe ar phríomhghníomhaíochtaí oibríochtúla i gcomhthéacs fhoirceannadh céimnithe agus ordúil an GNBS faoi dheireadh 2025 agus ag an am céanna díreoidh sé go leanúnach ar mhonatóireacht agus ar rialú costais.

Charlotte Sheridan
Cathaoirleach

Tuarascálacha ó Chathaoirligh Choistí GNBS (ar lean)

Coiste Bainistíochta Riosca

Eileen Maher | Cathaoirleach

De bhun Alt 32 den Acht, bhunaigh an Bord Coiste Bainistíochta Riosca a fheidhmíonn de réir Théarmaí Tagartha arna gceadú ag an mBord.

Tá na comhaltaí seo a leanas ar an gCoiste Bainistíochta Riosca:

- Eileen Maher (Cathaoirleach, comhalta Boird)
- Davina Saint (Comhalta Boird)
- Brendan McDonagh (Príomhoifigeach Feidhmiúcháin, GNBS agus comhalta Boird ex-officio)
- Noelle Condon (Príomhoifigeach Airgeadais)
- John Collison (Príomhoifigeach Tráchtála)

Tháinig an Coiste le chéile ceithre huair in 2022.

Is é cuspóir uileghabhálach an Choiste Bainistíochta Riosca ná feidhmiú na mbeartas agus na lamháltais riosca atá faofa ag an mBord a neadú agus a mhaoirsiú. Tá an Coiste freagrach as athbhreithniú agus maoirseacht leanúnach a dhéanamh ar phróifíl riosca an GNBS laistigh de chomhthéacs na lamháltais riosca faofa agus áirítear ar na príomhchúraimí:

- Athbhreithniú agus maoirsiú a dhéanamh ar phleananna na Foirne Feidhmiúcháin maidir le sainiathint, bainistíocht, tuairisciú agus maolú na bPríomhríoscaí atá roimh an GNBS.
- Maoirseacht a dhéanamh ar chur i bhfeidhm agus athbhreithniú Chreat Bainistíochta Riosca Fiontraíochta agus é féin a shásamh go ndéantar bearta cuí sa chás go n-aithnítear aon imní shuntasach.
- A chinntiú go soláthraíonn múnla bainistíochta riosca, rialachais agus eagraíochta an GNBS leibhéil chuí neamhspleáchais agus dúshláin.

Clúdaíonn catagóirí riosca a aithníodh i mBeartas Riosca Fiontraíochta an GNBS speictream leathan rioscaí do bhaint amach chuspóirí an GNBS.

Ba iad seo a leanas príomhghníomhaíochtaí an Choiste in 2023:

1. Rinne an Coiste athbhreithniú leanúnach ar chúig Phríomhríosca an GNBS atá mar bhonn don nochtadh Príomhríoscaí agus Neamhchinnteachtaí sa Tuarascáil Bhliantúil. Sainmhínítear Príomhríosca mar riosca, nó teaghlaim de rioscaí, a d'fhéadfadh tionchar tromchúiseach a bheith aige ar chumas an GNBS a cuspóirí a bhaint amach, lena n-áirítear a sócmhainneacht nó leachtacht, feidhmíocht nó clú.
Is próiseas leanúnach é aithint agus measúnú Príomhríoscaí a fhreagraíonn d'athruithe ar straitéis, cuspóirí gnó agus an timpeallacht sheachtrach. Chuir saineolaí ar an ábhar an Coiste ar an eolas maidir le Príomhríoscaí áirithe nó gnéithe sonracha de rioscaí den sórt sin, nuair ba chúig, chun a chinntiú go ndearnadh breithniú ar gach gné de na Príomhríoscaí.

2. Mhol sé an bheartais um Bainistíocht Riosca Fiontair a fhaomhadh agus foinsí sonraí a bhaineann le riosca amhail tuairisciú teagmhais, príomhtháscairí riosca agus torthaí iniúchta agus na Ráitis uileghabhálacha um Ghoile Riosca a chomhtháthú. Comhlánaíonn agus treisíonn an anailís seo an creat seanbhunaithe lamháltais riosca agus teorainneacha maidir le príomhríoscaí atá tarmligthe ag an mBord chuig leibhéil éagsúla de bhainistíocht an GNBS.
3. Rinneadh monatóireacht ar chomhdhéanamh chlár comhardaithe an GNBS (agus rioscaí gaolmhara) i rith 2023. Rinne an Coiste athbhreithniú rialta ar chomhpháirteanna éagsúla riosca an chláir comhardaithe, ar na modhanna trína ndéantar na rioscaí sin a thomhas agus a thuairisciú. Rinne an Coiste moltaí don Bhord i gcás ina raibh gá le hathruithe ar bheartas, ar thomhas, ar teorainneacha riosca nó ar straitéis bainistíochta riosca chun riosca a laghdú go leibhéal inghlactha ag féachaint don chlár comhardaithe agus athruithe ar bhunphunann iasachtaí an GNBS, ar an ráta úis agus ar neamhchosaint ar athluacháil airgeadraí laghdú.
4. Rinne an Coiste athbhreithniú rialta ar Chláir Rioscaí na Rannán, a nuashonraíodh go leanúnach le linn 2023, agus a chuimsíonn rioscaí oibríochtúla a bhaineann le gnó an GNBS. Chuir gach rannán athbhreithniú amháin ar a laghad ar a gclár rioscaí i láthair i rith na bliana chun rioscaí nua agus rioscaí atá ag teacht chun cinn, iomarcaíocht nó athruithe ar rioscaí reatha a shainiathint. Lean an Coiste d'athbhreithniú rialta a dhéanamh ar chláir riosca na Soláthraithe Seirbhíse chun forléargas a fháil ar thionchar agus ar dhóchúlacht na rioscaí a bhainistíonn na haonáin seo a d'fhéadfadh tionchar a bheith acu ar bhaint amach chuspóirí an GNBS. Éilíonn an Coiste fianú rialaithe ráithiúil agus oiliúint leanúnach feasachta riosca d'fhostaithe GNBS. Thacaigh foireann Iníuchtha agus Riosca GNBS leis an iarracht seo, rud a chinntigh gur thuairiscigh an Coiste na rioscaí ábhartha agus na rioscaí a tháinig chun cinn agus go ndearna siad breithniú orthu.
5. Príomhréimsí fócais don Choiste agus do Bhord an GNBS i rith na bliana ba ea an tionchar a d'fhéadfadh a bheith ar chuspóirí an GNBS mar gheall ar an éiginnteacht maicreacnamaíoch leanúnach, rátaí úis ardaithe agus boilsciú.

Ionchais do 2024

Beidh athbhreithniú leanúnach ar an Ráiteas um Ghoile Riosca, atá nasctha leis na Príomhríoscaí fós ina thosaíocht ag an gCoiste in 2023 mar aon lena chinntiú go bhfuil an fonn riosca agus an creat bainistíochta riosca oiriúnach i bhfianaise foirceannadh céimnithe ordúil an GNBS faoi dheireadh 2025.

Leanfaidh an Coiste ag déanamh monatóireachta ar an timpeallacht eacnamaíoch dhomhanda agus ar ghníomhaíocht tógála in 2024 agus ar an tionchar a d'fhéadfadh a bheith acu ar an luas a laghdóidh punann GNBS. Leanfaidh an Coiste freisin ag fáil nuashonruithe ar thi-onscnamh atá ceaptha chun an Ghníomhaireacht a fhoirceannadh go céimneach agus go hordúil faoi dheireadh 2025.

Eileen Maher
Cathaoirleach

Coiste Comhairleach Pleanála

Michael Wall | Cathaoirleach

Is é cuspóir an Choiste Chomhairligh Pleanála comhairle a chur ar an mBord maidir le pleanáil, úsáid talún agus nithe gaolmhara reachtaíochta agus cásdlí a bhféadfadh tionchar a bheith acu ar réadú luach shócmhainní an GNBS agus a imríonn tionchar ar an gcaoi sin ar bhaint amach chuspóir agus feidhmeanna an GNBS mar leagtha amach in Ailt 10 agus 11 den Acht. Féadfaidh an Coiste moltaí a dhéanamh don Bhord maidir le cuspóirí GNBS maidir le straitéisí ceadaithe, treoirlíní agus pleananna reachtúla, lena n-áirítear Pleananna Forbartha Cathrach agus Contae, Scéimeanna Pleanála SDZ agus Pleananna Limistéir Áitiúil agus a dtionchar ar shócmhainní an GNBS.

Baill an Choiste Chomhairligh Pleanála:

- Michael Wall (Cathaoirleach, comhalta Boird)
- Charlotte Sheridan (Comhalta Boird)
- Davina Saint (Comhalta Boird)
- Brendan McDonagh (POF, GNBS agus comhalta Boird ex-officio)
- John Collison (Príomhoifigeach Tráchtála)
- Angela Tunney (Ball Seachtrach)

Tháinig an Coiste le chéile ceithre huairé in 2023.

Le linn 2023, dhírigh an Coiste ar shócmhainní talún urraithe an GNBS a bhí fágtha agus thug sé comhairle maidir le rannpháirtíocht sheach-trach an GNBS le príomhpháirtithe leasmhara, lena n-áirítear údaráis phleanála, ranna rialtais agus soláthraithe fóntas agus bonneagair.

Chuir an Coiste faisnéis ar fáil do GNBS maidir le:

- An Cháin um Thalún Cónaithe Criosaithe nua agus an tionchar ar shlándáil an GNBS.
- Athrú an phróisis um Fhorbairt Straitéiseach Tithíochta (SHD) go dtí an córas Forbairt Chónaithe ar Mhórsála (FTF).
- Treoirlíní Réitithe Nua agus an tionchar a bheidh acu ar dhlúis agus ar dhearadh scéimeanna a bhaineann leis an GNBS.
- Athbhreithnithe Breithiúnacha ar chinntí pleanála a bhaineann le sócmhainní GNBS.
- Leasuithe reachtaíochta agus tionscnaimh rialtais a bhféadfadh tionchar a bheith acu ar phleanáil agus ar fhorbairt tailte a bhfuil leas ag an GNBS iontu, lena n-áirítear an Bille um Chomhroinnt Luacha Talún, an Bille um Pleanáil agus Forbairt agus Urthrá (Leasú) 2022, an tAcht Forbartha (Giniúint Éigeandála) 2022 agus na Billí Pleanála agus Forbartha 2022 agus 2023.
- Ullmhú Pleananna Forbartha a bhaineann le tailte a bhfuil leas ag an GNBS iontu, go háirithe Pleananna Fhine Gall agus Chill Dara, agus ábhar aighneachtaí a rinne iasachtaithe/glacadóirí GNBS/GNBS ina leith sin.
- Ábhar, comhthéacs agus ábharthacht do GNBS maidir le haighneachtaí a rinne Oifig an Rialtóra Pleanála (OPR) ar Phleananna Forbartha éagsúla.

- Tionchar tograí móra iompair ar shlándáil an GNBS.
- An Bille um Chomhroinnt Luacha Talún agus Crios Forbartha Uirbigh, 2021.
- Réamhthorthaí nuashonrú Dhaonáireamh 2022 maidir le sócmhainní sonracha GNBS.

Bhí cuir i láthair ag an gCoiste ó áionna seachtracha maidir le hábhair amhail cás dlí pleanála ábhartha, agus an margadh tithíochta, lena n-áirítear an t-éileamh dóchúil ar thithíocht bunaithe ar thorthaí na Príomh-Oifige Staidrimh 2022.

Fuair an Coiste nuashonruithe ar spriocanna foriomlána seachadta tithíochta an GNBS, lena n-áirítear seachadadh indíreach, dul chun cinn maidir le hiarratais phleanála, seachadadh tithíochta sóisialta agus NARPS.

Cuireann an Coiste treoir ar fáil maidir le seachadadh tithe nua a éascú (ag glacadh le hinmharthanacht tráchtála). Rinne an Coiste mona-tóireacht ar an dul chun cinn suntasach a rinneadh in 2023. Agus a fheidhmeanna á gcomhlíonadh aige, faigheann an Coiste cúnamh mór ón eolas agus ón tacaíocht atá ag Foirne Pleanála agus Seachadta Cónaithe GNBS.

Michael Wall
Cathaoirleach

Tuarascálacha ó Chathaoirligh Choistí GNBS (ar lean)

Coiste Luacha Saothair

Davina Saint | Cathaoirleach

Bunaíodh an Coiste i mí an Mheithimh 2016, agus d'fhaomh an Bord na Téarmaí Tagartha foirmiúla i mí Mheán Fómhair 2016. Rinneadh athbhreithniú bliantúil ar na Téarmaí Tagartha, i mí an Mhárta 2023 an ceann is déanaí.

Tá an Coiste Luach Saothair comhdhéanta de na comhaltaí seo a leanas:

- Davina Saint (Cathaoirleach, comhalta Boird)
- Aidan Williams (Cathaoirleach an Bhoird)
- Mari Hurley (comhalta Boird)
- Michael Wall (comhalta Boird)
- Frank O'Connor (Príomhfheidhmeannach, GBCN agus comhalta Boird ex-officio)

Tháinig an Coiste le chéile trí huairé in 2023.

Gan dochar do ról GBCN mar fhostóir Oifigigh an GNBS, tá Bord an GNBS freagrach as Beartas Luach Saothair foriomlán an GNBS agus as aon scéimeanna pá/coinneála agus iomarcaíochta a bhaineann le feidhmíocht d'oifigigh an GNBS agus tá sé treoirithe ina fhreagrachtaí ag comhairle agus moltaí an GNBS. Coiste Luach Saothair GNBS.

Áirítear ar phríomhchúraimí an Choiste Luacha Saothair:

1. Athbhreithniú agus moltaí a dhéanamh do Bhord an GNBS ar bheartas iomlán luach saothair an GNBS.
2. Athbhreithniú agus moltaí a dhéanamh do Bhord an GNBS maidir le haon scéimeanna iomarcaíochta, coinneála agus/nó pá de réir feidhmíochta d'Oifigigh an GNBS agus ar na híocaíochtaí bliantúla iomlána atá le déanamh faoi aon scéimeanna den sórt sin.
3. Moltaí a dhéanamh do Bhord an GNBS maidir le luach saothair Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin agus Fhoireann Feidhmiúcháin an GNBS agus aon athruithe air ag féachaint, inter alia, do bheartas an Rialtais agus do cheanglais an Chóid Chleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit 2016 i ndáil lena leithéid luach saothair.
4. Faisnéis iontaofa, cothrom le dáta a fháil faoi luach saothair i gcomhlachtaí eile ar scála agus ar chastacht inchomparáide. Chun cabhrú leis a chuid oibleagáidí a chomhlíonadh, féadfaidh an Coiste sainchomhairleoirí luach saothair a cheapadh agus tuarascálacha, suirbhéanna nó faisnéis a mheasann sé a bheith riachtanach a choimisiúnú nó a cheannach ar chostas an GNBS ach laistigh de shrianta buiséadacha arna socrú ag an mBord.
5. A bheith freagrach go heisiach as na critéir roghnúcháin a bhunú, agus na Téarmaí Tagartha a roghnú, a cheapadh agus a shocrú le haghaidh aon chomhairleoirí luach saothair a thugann comhairle don Choiste.
6. Monatóireacht a dhéanamh ar phleanáil comharbais Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin agus Fhoireann Feidhmiúcháin an GNBS agus forbairt cheannairí na heagraíochta faoi láthair agus amach anseo.

7. Athbhreithniú a dhéanamh ar na critéir agus na socruithe maoirseachta a bhaineann le cúrsaí luacha saothair d'oifigigh GNBS a chomhaontaítear ó am go ham idir Príomhoifigeach Feidhmiúcháin an GNBS agus GBCN.

Tá freagracht as comhaontú a dhéanamh le GBCN thar ceann GNBS ar théarmaí an chonartha (lena n-áirítear luach saothair) atá le cur i bhfeidhm ar aon fhostaí aonair tarmilgthe ag an mBord chuig Príomhoifigeach Feidhmiúcháin an GNBS a chaithfidh, maidir leis seo, téarmaí an Bheartais Luacha Saothair a chomhlíonadh. agus aon chinntí ábhartha eile de chuid Bhord an GNBS/Choiste Luacha Saothair an GNBS.

Rinne an Coiste Luacha Saothair athbhreithniú ar chúrsaí AD agus luacha saothair le linn 2023 agus d'fhaomh siad iad.

Tuairiscíonn an Cathaoirleach don Bhord ar phríomhghnéithe imeachtaí an Choiste.

Davina Saint
Cathaoirleach

Cód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú 2016

Rialachas

Nuair a cuireadh tús leis, ghlac an GNBS le Cód Cleachtais 2009 um Rialachas Comhlachtaí Stáit (“Cód 2009”) arna oiriúnú dá struchtúr rialachais ar leith agus do cheanglais reachtúla an Achta.

Sheol an tAire Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe an Cód athbhreithnithe (an “Cód”) i mí Lúnasa 2016 le dáta éifeachtach an 1 Meán Fómhair 2016. Is ionann an Cód agus athbhreithniú substaintiúil ar Chód 2009 chun forbairtí rialachais san earnáil phoiblí a chur san áireamh. Tionscnaimh athchóirithe agus comhairliúcháin le geallsealbhóirí. Forlíontar an Cód Stáit reatha le hlarscríbhinn nua a eisíodh i Meán Fómhair 2020 ar “Comhardú Inscne, Éagsúlacht agus Cuimsiú”.

Ní sháraíonn forálacha an Chóid ceanglais agus oibleagáidí reachtúla reatha a fhorchuirtear, inter alia, Achtanna na gCuideachtaí, an reachtaíocht Eitice, an reachtaíocht um Chaighdeán in Oifigí Poiblí, an reachtaíocht fostaíochta nó an reachtaíocht chomhionannais ná forá-lacha reachtúla Acht an GNBS 2009. Tá creat reachtúil mionsonraithe agus fairsing a sholáthraíonn roinnt beart rialachais atá coibhéiseach le forálacha an Chóid leagtha amach san Acht um lena n-áirítear, inter alia, ullmhú pleananna straitéiseacha, an creat le haghaidh mhaoriseacht na Roinne Airgeadais, athbhreithnithe tréimhsiúla ar GNBS, tuairisciú agus cuntasáíocht oibleagáidí, socruithe a bhaineann le comhaltas Boird agus le ceapachán an Phríomhoifigigh Fheidhmiúcháin agus an córas chun foireann a sholáthar don GNBS.

Ráiteas Comhlíonta

Tá an Cód curtha i bhfeidhm ag an GNBS faoi réir líon teoranta míniúcháin (mar a fhoráiltear sa chur chuige ‘comhlíon nó mínigh’ chun an Cód a ghlacadh) ar cuireadh gach ceann díobh sin in iúl agus comhaontaithe i scríbhinn leis an Roinn Airgeadais. I ngach cás, baineann na mínithe seo amach cuspóirí an Chóid trí bhearta reachtúla nó rialachais eile mar a achoimrítear thíos:

- Cuireann GNBS Ráiteas Bliantúil Alt 53 faoi bhráid an Aire faoin Acht um GNBS, ag leagan amach a pleananna straitéiseacha.
- Éilíonn an Cód go gcuirfeadh faoi bhráid an Aire tuarascáil bhliantúil rúnda a chloíonn le riachtanais tuairiscithe ar leith sa chuid den Chód um Riachtanais Ghnó agus Thuairiscithe. Baintear é seo amach trí thuarascáil chuimsitheach leasaithe beagán, chomh maith le tagairt do phointí sa tuarascáil bhliantúil.
- Déanann iniúcháirí inmheánacha an GNBS athbhreithniú tréimhsiúil ar éifeachtacht an chreata bainistíochta riosca, in ionad an athbhreithnithe sheachtraigh thréimhsiúil.
- Maidir le comhaltaí an Choiste Iniúcháireachta agus Riosca, cé go ndéanfaidh an GNBS iarracht an Cód a chomhlíonadh, tá tosaíocht ag forálacha an Achta ar an gCód.
- Tá tosaíocht ag creat maoirseachta agus tuairiscithe reachtúil an GNBS faoin Acht ar fhorálacha comhfhreagracha an Chóid.
- Maidir le Soláthar, féach le do thoil ar an Ráiteas ar Rialú Inmheánach le haghaidh sonraí.

- Tugann Alt 12 den Acht an chumhacht do GNBS maoin a fháil nó a dhiúscairt, ag tabhairt tosaíochta ar fhorálacha comhfhreagracha an Chóid maidir le talamh, foirgnimh nó sócmhainní ábhartha eile a fháil.
- Níl an Cód Caiteachais Phoiblí infheidhme go díreach maidir le NAMA. D’fhonn na prionsabail dea-chleachtais breithmheasa airgeadais agus eacnamaíoch atá sa Chód Caiteachais Phoiblí a chur i bhfeidhm, úsáideann an GNBS raon de mhodhanna agus de theicníochtaí measúnaithe caighdeánacha margaidh.
- Tá glactha ag an GNBS le beartais maidir le taisteal gnó a chomhlíonann prionsabail gheilleagair agus éifeachtúlachta an Chóid. Ní sholáthraíonn GNBS éilimh chothaithe dá hoifigigh ach feidhmíonn sí próiseas speansas deimhnithe chun speansais taistil a aisíoc agus mar sin ní chuirtear i bhfeidhm ciorcláin na Roinne Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe agus fógraí oifige maidir le cothabháil. Cuirtear rátaí míléaiste na státseirbhíse ceadaithe ag na Coimisinéirí loncaim (a léiríonn Ciorclán 09/2022) i bhfeidhm.
- Maidir le héagsúlú agus bunú fochuideachtaí agus éadálacha ag Comhlachtaí Stáit, tá an GNBS á rialú ag Ailt 11 agus 12 den Acht, a bhfuil tosaíocht acu ar fhorálacha comhfhreagracha an Chóid.
- ní oibríonn GNBS a scéim pinsin féin; mar sin níl feidhm ag forálacha ábhartha an Chóid ina leith.
- Cuireann an GNBS a polasaithe inmheánacha féin arna gceadú ag an mBord i bhfeidhm maidir le comhlíonadh cánach.
- Tá socruithe áirithe a bhaineann le ballraíocht an Bhoird agus ceapadh an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin, agus an córas chun foireann a sholáthar don GNBS, curtha i bhfeidhm faoi réir Acht an GNBS, Acht GBCN, agus trí Choistí Feidhmiúcháin.
- Ní sholáthraíonn GNBS seirbhísí don phobal i gcoitinne; mar sin níl aon chairt do chustaiméirí ag teastáil.

Nuair is gá, mar chuid dá cur i bhfeidhm an Chóid, tá socruithe curtha i bhfeidhm ag an GNBS chun a chinntiú go bhfuil an Cód á chomhlíonadh aici. Déanann an GNBS athbhreithniú ar a cuid polasaithe agus nósanna imeachta ar bhonn tréimhsiúil chun comhlíonadh an Chóid agus prionsabail an dea-rialachais chorpáidigh a chinntiú. Forbrófar glacadh an Bhoird leis an gCód de réir dea-chleachtais ri-alachais chorpáidigh.

Nochtadh agus Cuntasacht

Ceanglais maidir le nochtadh

Tá comhaltaí Boird an GNBS faoi réir roinnt ceanglas maidir le nochtadh leasa lena n-áirítear Ailt 30 agus 31 den Acht, Alt 17 den Acht um Eitic in Oifigí Poiblí 1995 agus Alt 5.8 den Chód Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit 2016.

Ceanglaíonn Alt 30 den Acht ar chomhaltaí an Bhoird cineál aon leasa airgid nó leasa tairbhíúil eile a d'fhéadfadh a bheith acu in aon ábhar atá faoi bhreithniú ag an mBord a nochtadh do chomhaltaí eile an Bhoird. Ní mór do chomhaltaí iad féin a bheith as láthair ó chruinniú Boird fad a bhíonn an t-ábhar á bhreithniú agus tá cosc orthu ó aon vóta a d'fhéadfadh tarlú ar an ábhar.

Forchuireann alt 31 den Acht oibleagáid ar gach comhalta de Bhord GNBS agus ar gach Stiúrthóir de chuid grúpeintitis de chuid GNBS fógra a thabhairt go bliantúil do GNBS faoi gach leas inchláraithe de réir bhrí an Achta um Eitic in Oifigí Poiblí 1995.

Is 'stiúrthóirí ainmnithe' iad comhaltaí an Bhoird, comhaltaí de choistí arna mbunú faoi Ailt 32 agus 33 den Acht agus Stiúrthóirí grúpeintitis GNBS de bhun an Achta um Eitic in Oifigí Poiblí 1995 arna leasú leis an Acht um Chaighdeán in Oifigí Poiblí 2001 ("na hAchtanna um Eitic") agus ceanglaítear orthu Alt 17 de na hAchtanna um Eitic a chomhlíonadh maidir le leasanna a nochtadh.

Ceanglaítear freisin ar chomhaltaí Bhord agus Choiste an GNBS Alt 5.8 den Chód Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit 2016 a chomhlíonadh.

Foireann atá sannta do GNBS

Tá oibleagáidí ar bhaill foirne atá sannta don GNBS leasanna a nochtadh de bhun Alt 13(b) den Acht um Ghníomhaireacht Bainistíochta an Chisteáin Náisiúnta 1990 (arna leasú), Alt 18 de na hAchtanna um Eitic agus Alt 42 den Acht. Ina theannta sin, tá baill foirne atá sannta do GNBS faoi réir Chód Cleachtais – Iompar Oifigigh an GNBS arna fhaomhadh ag an Aire Airgeadais faoi Alt 35 den Acht, a leagann amach a n-oibleagáidí maidir le leasanna a nochtadh, rúndacht, cosaint sonraí, i.e. agus déileáil chos istigh.

Ceanglaítear ar bhaill foirne atá sannta don GNBS gealltanas a shíniú go gcomhlíonfaidh siad forálacha an Chóid Chleachtais agus tá oiliúint chomhlíonta rialta éigeantach don fhoireann ar fad.

Cuntasacht GNBS

Agus a fheidhmeanna á gcomhlíonadh aige, ní mór do Bhord an GNBS a oibleagáidí faoin Acht a chomhlíonadh agus tá sé faoi réir ardleibhéil cuntasachta poiblí.

1. Cuireann an GNBS tuarascálacha ráithiúla faoi bhráid an Aire Airgeadais ar a gníomhaíochtaí, mar atá leagtha amach in Alt 55 den Acht. Áirítear leis sin faisnéis faoina iasachtaí, faoina socrúithe maoinithe agus faoina ioncam agus faoina chaiteachas. Cuirtear gach tuarascáil ráithiúil faoi bhráid dhá Theach an Oireachtais.
2. Cuireann an GNBS cuntais bhliantúla isteach, i bhfoirm a ordóidh an tAire Airgeadais, faoi Alt 54 den Acht. Ní mór go n-áireofaí sna cuntais liosta de na hurrúis fiachais ar fad arna

n-eisiúint, liosta de na hairleacain go léir ón bPríomh-Chiste nó ón GNBS agus óna grúpeintitis agus liosta de na punanna sócmhainní lena luacháil leabhair. Déanann an C&AG iniúchadh ar chuntais GNBS agus leagtar na cuntais iniúchta faoi bhráid dhá Theach an Oireachtais.

3. Chomh maith lena cuntais bhliantúla, ceanglaítear ar GNBS freisin, faoi Alt 53 den Acht, Ráiteas Bliantúil a leagann amach a cuspóirí beartaithe do gach bliain, scóip na ngníomhaíochtaí atá le déanamh, a straitéisí agus a beartas a chur faoi bhráid an Aire Airgeadais. agus an úsáid bheartaithe a bhaineann sé as acmhainní. Cuirtear gach ráiteas bliantúil faoi bhráid dhá Theach an Oireachtais.
4. Freastalaíonn an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin agus an Cathaoirleach, aon uair a éilíonn an Coiste um Chuntais Phoiblí, agus tugann siad fianaise. Tagann an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin agus an Cathaoirleach os comhair coistí eile den Oireachtas freisin aon uair is gá sin a dhéanamh.
5. Féadfaidh an tAire Airgeadais a cheangal ar GNBS tuairisc a thabhairt dó tráth ar bith ar aon ní lena n-áirítear comhlíonadh a feidhmeanna nó faisnéis nó staidreamh a bhaineann le feidhmíocht.
6. D'ullmhaigh GNBS cóid chleachtais de réir Alt 35 den Acht chun nithe áirithe a rialú lena n-áirítear iompar a cuid oifigeach, caighdeán sheirbhísithe do shócmhainní bainc faighte, bainistíocht riosca, diúscairt sócmhainní bainc agus an tslí a gcuirfidh GNBS san áireamh iad. leasanna tráchtála na mbanc neamh-rannpháirteach. Tá na cóid chleachtais ceadaithe ag an Aire Airgeadais agus tá siad foilsithe ar www.nama.ie/about-us/governance/codes-of-practice-and-conduct.
7. De réir Alt 226 agus 227 den Acht, tar éis an 31 Nollaig 2012, ceanglaíodh ar an Aire agus ar an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste measúnú a dhéanamh ar leithligh ar a mhéid a bhí dul chun cinn déanta ag GNBS i dtreo a cuspóirí foriomlána a bhaint amach. Ina dhiaidh sin, déanann an tAire athbhreithniú ar an dul chun cinn gach cúig bliana agus déanann an C&AG athbhreithniú gach trí bliana. Foilsíodh an chéad, an dara agus an tríú Tuarascáil ar Dhul Chun Cinn Alt 226 de chuid an GNBS i mBealtaine 2014, Meitheamh 2018 agus Iúil 2020 faoi seach. Foilseofar an ceathrú tuarascáil ar dhul chun cinn in 2023. Foilsíodh an chéad Athbhreithniú ar Alt 227 de chuid an Aire i mí Iúil 2014 agus foilsíodh an dara ceann i mí Iúil 2019 agus an tríú ceann arbh é an ceann deiridh i Márta 2024.

Acht na dTeangacha Oifigiúla

Tháinig Acht na dTeangacha Oifigiúla (Leasú) 2021 i bhfeidhm i mí Dheireadh Fómhair 2022. De bhun Alt 4B (den reachtaíocht leasaitheach), cheap POF an GNBS an Príomhoifigeach Straitéise agus Claohlaithe chun maoirsiú a dhéanamh ar fheidhmíocht na n-oibleagáidí faoin Acht agus tuairisciú i ndáil leo. De bhun Alt 10 d'Acht na dTeangacha Oifigiúla 2003, cinntíonn an GNBS go bhfoilsítear a tuarascálacha bliantúla agus ráitis airgeadais, agus ráitis straitéise i nGaeilge agus i mBéarla. Leanfaidh an GNBS ag comhlíonadh na n-alt seo agus ailt ábhartha eile den Acht de réir mar a bhaineann siad leis an nGníomhaireacht agus lena cuid oibre.

Bainistíocht Riosca

Príomhrioscaí agus éiginnteachtaí

Tá an GNBS nocht do raon leathan rioscaí a bhféadfadh tionchar a bheith acu ar fheidhmíocht airgeadais agus oibriúcháin na Gníomhair-eachta agus ar a clú. Tá cur chuige comhtháite i mBeartas Riosca Fiontraíochta an GNBS arna fhaomhadh ag an mBord atá deartha chun a chinntiú go n-aithnítear gach aicme ábhartha riosca ionas go mbeidh straitéis agus feidhmiú gnó aillínithe chun an riosca do bhaint amach Phlean Straitéiseach an GNBS a íoslaghdú. Bunaíonn an Creat um Rialachas Riosca na próisis chun riosca a aithint, a mheasúnú, a mheas, a mhaolú agus a mhonatóiriú. Tá na príomhrioscaí agus éiginnteachtaí seo a leanas aitheanta ag GNBS a d'fhéadfadh drochthionchar a bheith acu ar bhaint amach a cuspóirí.

1. Riosca maicreacnamaíoch

Riosca go mbeidh suaitheadh airgeadais nó maicreacnamaíoch intíre nó idirnáisiúnta ina chúis le neamhábaltacht freastal ar ionchas an Aire Airgeadais maidir le barrachas réamh-mheasta an GNBS atá fágtha. Dá mbeadh cor chun donais i ngeilleagar na hÉireann agus i margadh maoinne na hÉireann, d'fhéadfadh an sreabhadh airgid a réadaítear le sócmhainní an GNBS a bheith níos ísle ná mar a bhí tuartha.

2. Riosca caipiteal daonna

Má bhíonn cailteanas ábhartha neamhphleanáilte de chaipiteal daonna, agus go háirithe, príomhfhoireann shinsearach a bhfuil saineolas agus taithí speisialaithe acu, méadaítear an baol nach mbainfidh an Ghníomhaireacht a cuspóirí amach. D'fhéadfadh sé go gcaillfí eolas corparáideach, srianta cumais chun luachanna réadaithe sócmhainní a uasmhéadú agus d'fhéadfadh luachanna réadaithe sócmhainní a bheith níos ísle mar thoradh ar mhainneachtain príomhfhoireann a spreagadh agus a choinneáil leis an taithí agus an saineolas riachtanach.

3. Riosca foirceanta

Mura gcuireann an GNBS a foirceannadh céimnithe agus ordúil i gcrích, ag féachaint do phríomhacht a sainordaithe tráchtála Alt 10, faoi mhí na Nollag 2025, faoi réir coinníollacha an mhargaidh agus ag réiteach, más féidir, gach dlíthíocht gan íoc, d'fhéadfadh costais bhreise agus clú a bheith mar thoradh air sin. damáiste don Ghníomhaireacht.

4. Rioscaí forbartha cónaithe agus SDZ

Má theipeann ar an GNBS a pleananna Seachadta Cónaithe nó a pleananna SDZ Dugthailte Bhaile Átha Cliath nó an Pholl Beag a sheacha-dadh, d'fhéadfadh tionchar suntasach ó thaobh cáil agus airgeadais a bheith ar chumas an GNBS a cuspóirí a bhaint amach ag féachaint do shainordú tráchtála an GNBS.

5. Riosca clú

Má bhíonn tuairim dhiúltach poiblí, polaitíochta nó tionscail ann, féadfaidh sé drochthionchar a bheith aige ar phríomhghníomhaíochtaí gnó agus ar ionchais airgeadais an GNBS agus an bonn a bhaint de chumas na Gníomhaireachta a cuspóirí a bhaint amach.

Déanann an Coiste Bainistíochta Riosca monatóireacht rialta ar na Príomhrioscaí agus tuairiscítear aon athruithe sa phróifíl riosca nó nua-shonruithe suntasacha don Bhord ar bhonn tráthúil. Tugtar cuireadh do shaineolaithe ábhar a bheith i láthair ag an gCoiste Bainistíochta Riosca, nuair is cuí, lena chinntiú go ndéantar gach gné de na rioscaí seo a mheas.

Tá próisis láidre riosca i bhfeidhm ag an GNBS chun rioscaí a bhaineann lena gnó a bhainistiú ionas go laghdófar an poitéinseal do chailteanas gan choinne agus an tionchar a bheidh acu. Tugtar tosaíocht do rioscaí a shaináithníonn an bhainistíocht de réir dóchúlachta agus tionchair. Déanann an Coiste Bainistíochta Riosca agus an Bord athbhreithniú rialta ar stádas riosca agus ar mheasúnú bainistíochta rioscaí, lena n-áirítear pleananna gníomhaíochta rialaithe. Tugtar dúshlán don bhainistíocht rioscaí nár breithníodh cheana a aithint. Tá straitéisí freagartha GNBS do gach riosca deartha chun a chinntiú go bhfeidhmíonn GNBS laistigh de lamháltas riosca sainithe tríd an riosca a sheachaint, an riosca a aistriú nuair is féidir, an dóchúlacht agus/nó tionchar an riosca a laghdú nó glacadh leis an riosca faoi réir athbhreithnithe leanúnaigh. Déanann an Coiste Bainistíochta Riosca moltaí don Bhord nuair is gá athruithe ar bheartas, ar thomhas, ar theorainneacha riosca nó ar straitéis bainistíochta riosca chun riosca a laghdú go leibhéal inghlactha.

Tá laghdú suntasach tagtha ar an leibhéal éiginnteachta a bhaineann le comhdhéanamh chlár comhardaithe an GNBS de bharr airgeadú leanúnach phunann iasachtaí an GNBS. Leanann an tsamhail oibriúcháin agus an spleáchas ar thacair phríomhscileanna a choinneáil de bheith ina rioscaí a dteastaíonn forairdeall orthu. Tá próifíl riosca an GNBS tar éis teacht chun cinn de réir mar a bunaíodh na croíphróisis agus na córais agus de réir a cuid gníomhaíochtaí oibríochtúla.

Feidhmíonn an GNBS i dtimpeallacht ina bhfuil nochtadh leanúnach do shuaitheanna maicreacnamaíocha agus airgeadais intíre agus id-irnáisiúnta. D'fhéadfadh go gcuirfeadh an timpeallacht eacnamaíoch neamhchinnte isteach ar luachanna sócmhainní, go ndéanfaidís id-irbhearta díola sócmhainní/iasachtaí a chur siar, agus moill a chur ar imeacht féichiúnaithe, agus d'fhéadfadh tionchar a bheith acu go léir ar an toradh réamh-mheasta don Státchiste agus ar an luas ar a réitítear punann an GNBS.

Ráitis Airgeadais

An Bord agus faisnéis eile	53
Tuarascáil an Bhoird	54
Ráiteas ar Rialú Inmheánach	55
Tuarascáil an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste	61
Ráiteas comhdhlúite an ioncaim chuimsithigh	63
Ráiteas ioncaim chuimsithigh na gníomhaireachta	64
Ráiteas comhdhlúite ar an staid airgeadais	65
Ráiteas na gníomhaireachta ar an staid airgeadais	66
Ráiteas comhdhlúite ar athruithe ar chothromas	67
Ráiteas na gníomhaireachta ar athruithe ar chothromas	68
Ráiteas comhdhlúite ar shreabhadh airgid	69
Ráiteas na gníomhaireachta ar shreabhadh airgid	71
Nótaí leis na Ráitis Airgeadais	72
Gluais na dtéarmaí	128

An Bord agus Faisnéis Eile

Bord

Aidan Williams (Cathaoirleach)
Brendan McDonagh³ (Príomhoifigeach Feidhmiúcháin)
Frank O'Connor¹
Sinead Curry (ceaptha 24 Iúil 2023)
Oliver Ellingham (tréimhse críochnaithe 9 Aibreán 2023)
Mari Hurley (tréimhse críochnaithe 8 Aibreán 2024)
Eileen Maher
Davina Saint
Charlotte Sheridan
Michael Wall

Oifig Chláraithe

Duga an Státhiste
Cé an Phoirt Thuaidh
Baile Átha Cliath 1
D01 A9T8

Baincéirí

Banc Ceannais na hÉireann
Cé an Phoirt Thuaidh
Baile Átha Cliath 1
D01 F7X3

Citibank
Cé an Phoirt Thuaidh
Baile Átha Cliath 1
D01 T8Y1

Bainc-Aontas Éireann cpt
Sráid Bhagóid Íochtarach
Baile Átha Cliath 2
D02 X342

Iníúcháir

An tArd-Reachtair Cuntas & Ciste
3A Sráid an Mhéara Uachtarach
Baile Átha Cliath 1
D01 PF72

¹ Is comhaltai Boird GNBS iad Príomhfheidhmeannaí GNBS agus GBCN.

Tuarascáil an Bhoird

Cuireann Bord na Gníomhaireachta Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní ('an Ghníomhaireacht' nó 'GNBS') a thuarascáil agus ráitis airgeadais chomhdhlúite agus na Gníomhaireachta um an GNBS i láthair don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2023.

Tá na ráitis airgeadais leagtha amach ar leathanaigh 63 go 127.

Ráiteas ar Fhreagrachtaí na Gníomhaireachta as na Ráitis Airgeadais

Tá Bord GNBS freagrach as ráitis airgeadais an Ghrúpa ('an Ghrúpa') agus an Ghníomhaireacht de réir Caighdeán Idirnáisiúnta um Thuairisciú Airgeadais (CITA) mar a ghlac an tAontas Eorpach agus an Cód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (2016). Tá sé mar dhualgas ag an mBord faoin tAcht fán nGníomhaireacht um Bainistíocht Sócmhainní 2009 ('an tAcht') ráitis airgeadais a ullmhú i ndáil lena cuid oibríochtaí le haghaidh gach bliain airgeadais freisin.

Tá an Bord den tuairim go dtugann na ráitis airgeadais léargas cruinn agus cothrom ar shócmhainní, dliteannais agus staid airgeadais an Ghrúpa agus na Gníomhaireachta ag deireadh an bhliain airgeadais agus ar bhrabúis an bhliain airgeadais.

In ullmhú na ráiteas sin, tugann an Bhord faoi:

- beartais chuntasáíochta chuí a roghnú agus iad a chur i bhfeidhm go comhsheasmhach;
- breithiúnais agus meastacháin a dhéanamh atá réasúnach agus stuama;
- ráiteas a thabhairt faoi cibé acu a ndearnadh na ráitis airgeadais a ullmhú i gcomhréir le caighdeán chuntasáíochta infheidhme, na caighdeáin sin a shainiú, agus an éifeacht agus na cúiseanna le haon imeacht ábhartha ó na caighdeáin sin a nótaí; agus
- na ráitis airgeadais a ullmhú ar bhonn ghnóthais leantaigh, ach amháin má tá sé míchuí amhail a dhéanamh.

Tá an Bhord freagrach as, i cibé foirm a fhaomhann an tAire Airgeadais ('an tAire'), gach cuntas cuí agus gnách i ndáil leis an airgead go léir faighte nó caite aici a choinneáil agus as taifid chuntasáíochta a chothú a nochtann le cruinneas réasúnta ag tráth ar bith staid airgeadais na Gníomhaireachta agus a haonáin ghaolmhara.

Tá an Bhord freagrach freisin as sócmhainní faoina cúram a chosaint agus dá réir sin as céimeanna réasúnta a thógáil chun calaois agus neamhrialtachtaí eile a bhrath agus a chosc.

Bainistíocht Riosca

Le linn na bliana, bhí an Grúpa nocht do phríomhrioscaí le cumas acu tionchar suntasach a bheith acu ar chuspóirí straitéiseacha iomlána an Ghrúpa a bhaint amach:

- Suaitheadh maicreacnamaíoch nó airgeadais baile nó idirnáisiúnta
- Cailteanas ábhair neamhphleanáilte de chaipiteal daonna
- Mainneachtain ag GNBS clabhsúr céimnithe ordúil a thabhairt i gcrích;
- Teip ag GNBS na pleananna SDZ um Sheachadadh Cónaithe agus Dugthailte Bhaile Átha Cliath a chur i gcrích;
- Damáiste don cháil.

Tá na príomhrioscaí á n-athbhreithniú go leanúnach ag Coiste Bainistíochta Riosca GNBS agus déantar aon athrú a thuairisciú do Bhord GNBS. I mí Márta agus mí Mheán Fómhair 2023, d'fhaomhagh an Bord Ráiteas Éilimh ar Riosca do gach ceann de na Príomhrioscaí a shainíonn claonadh GNBS chun rioscaí áirithe a ghlacadh lena cuspóirí straitéiseacha a bhaint amach.

Tá an Grúpa i mbaol riosca creidmheasa, riosca margaidh (i bhfoirm riosca ráta úis, riosca malairte eachtraí agus riosca praghas eile) agus riosca leachtachta i ngnáthchúrsa gnó. Tá tuilleadh sonraí maidir leis an mbealach atá ag an nGrúpa leis na rioscaí seo a bhainistiú le fáil i nótaí 18 go 20 leis na ráitis airgeadais.

Leasanna na gComhaltaí Boird

Níl aon leas tairbhiúil (2022: neamhní) ag Comhaltaí an Bhoird sa GNBS nó in aon aonán de ghrúpa an GNBS agus táthar tar éis cloí le hAlt 30 den Acht maidir le nochtadh na leasanna.

Iniúchóir

Is é an tArd-Reachtair Cuntas agus Ciste iniúchóir an Ghrúpa de bhua Alt 57 de chuid an Achta.

Thar ceann an Bhoird

18 Aibreán 2024

Brendan McDonagh
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

Aidan Williams
Cathaoirleach

Ráiteas ar Rialú Inmheánach

Ullmhaítear ráitis airgeadais chomhdhlúite agus na gníomhaireachta laistigh de chreat rialachais arna bhunú ag an nGníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní ("GNBS"). Tá an Bord agus na coistí arna mbunú ag an mBord freagrach as monatóireacht agus maoirseacht rialachais ar na haonáin uile de ghrúpa an GNBS.

Baineann na torthaí a gcuirtear i láthair anseo leis an mbliain dar críoch 31 Nollaig 2023, le torthaí comparáideacha don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2022.

Freagracht as an gCóras um Rialú Inmheánach Airgeadais

Aithníonn an Bord a chuid freagrachtaí do chóras rialaithe inmheánaigh airgeadais an GNBS. Ní féidir leis an gcóras seo ach dearbhú réasúnta, agus ní dearbhú iomlán, a thabhairt go bhfuil sócmhainní cosanta, go bhfuil idirbhearta údaraithe agus taifeadta go cuí, agus go bhfuil earráidí nó neamhrialtachtaí ábhartha á gcosc nó go mbraithfí in am trátha iad.

Timpeallacht Rialaithe

Foráiltear san Acht fán nGníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní 2009 (an 'tAcht') gur iad seo a leanas feidhmeanna an Bhoird:

- A chinntiú go bhfeidhmítear feidhmeanna an GNBS go héifeachtach agus go héifeachtúil;
- Na cuspóirí agus spriocanna straitéiseacha a leagan don GNBS;
- A chinntiú go bhfuil córais agus nósanna imeachta oiriúnacha i bhfeidhm chun spriocanna agus cuspóirí straitéiseacha an GNBS a bhaint amach agus chun na céimeanna réasúnta uile a ghlacadh de láimh d'fhonn na spriocanna agus cuspóirí úd a bhaint amach.

Soláthraítear san Acht go ndéanfaidh an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin (POF) cúrsaí riaracháin agus gnó an GNBS a bhainistiú agus a rialú go ginearálta, mar aon leis an bhfoireann atá sannta di, agus comhlíonfaidh sé feidhm ar bith eile a thugann an Bord dóibh. Is é an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin an duine atá freagrach freisin chun críocha Acht an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste (Leasú) 1993.

Tá ceithre choiste reachtúil ag an mBord atá freagrach as maoirseacht a dhéanamh ar oibríochtaí an GNBS agus a Foireann Feidhmiúcháin; Coiste Iniúcháireachta, Coiste Bainistíochta Riosca, Coiste Creidmheasa, agus Coiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin. Tá dhá choiste eile ag an mBord chomh maith: Coiste Comhairleach Pleanála agus an Coiste Luach Saothair. Tá téarmaí tagartha foirmiúla aontaithe ag an mBord dá choistí reachtúla, coistí atá faoi réir athbhreithnithe rialta. Tá cinntí creidmheasa áirithe tarmligthe ag an mBord don Choiste Creidmheasa agus don Fhoireann Feidhmiúcháin tríd an Beartas Creidmheasa Údarás Tarmligthe atá a chuirtear faoi aithbhreithniú rialta. Chomh maith leis sin, tá gnéithe áirithe dá chlár comhardaithe agus dá bheartais a bhaineann leis an státchiste tarmligthe ag an mBord don Choiste Bainistíochta Riosca agus Foireann Feidhmiúcháin.

Tá léirmheas agus breathnú de gnáth tuairisciú an Coiste Iniúcháireachta (a dhéanann maoirsiú ar obair an Iniúcháir Inmheánaigh), an Coiste Bainistíochta Riosca, an Coiste Creidmheasa, An Coiste Airgeadais agus Oibríocháin, an Coiste Luach Saothair, an Ceannasaí Iniúchára agus Riosca agus an Foireann Feidhmiúcháin chun an Bhord san áireamh i monatóireacht éifeachtacht rialú inmheánach an Bhoird.

Ghlac an Bord chucu féin an Cód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú 2009 (Cód 2009) a cuireadh in óiriúnt dá struchtúr rialacháin agus riachtanais reachtúil an tAcht. Rinne an tAire Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe athbhreithniú ar an gCód 2009 a sheoladh i Lúnasa 2016 le dáta éifeachúil de 1 Meán Fómhair 2016. Foilsíodh larscríbhinn leis an gCód ar Chothromaíocht Inscne, Éagsúlacht agus Ionchuisitheacht. Chuir an Bord an Cód i bhfeidhm óna dháta éifeachúil, faoi réir uimhir míniúcháin teoranta (mar a fhoráiltear sa gcur chuige 'cloí nó mínigh' a glacadh leis sa Chód) a bhaineann amach, i ngach cás, cuspóirí an Chód tríd beart reachtúil agus rialachas malartach. Áit ar ghá, mar pháirt do cuir i bhfeidhm an Cód, tá socrúithe curtha in áit ag GNBS chun comhlíonadh an Cód a chinntiú agus déanann sé athbhreithniú ar a pholasaithe agus a ghnáthamh ar bhun thréimhsíúil leanúnach le comhlíonadh an Chód a chinntiú chomh maith le dea-chleachtas i rialachas corparáideach.

Feidhmíonn an Coiste Iniúcháireachta i gcomhréir leis na prionsabail atá leagtha amach sa Chód. I measc fhreagrachtaí an Choiste tá maoirseacht a dhéanamh ar an bpróiseas tuairiscithe airgeadais, athbhreithniú a dhéanamh ar an gcóras rialaithe inmheánaigh, athbhreithniú a dhéanamh ar na próisis iniúchta inmheánacha agus seachtracha agus an Beartas Frithchaloise agus Éillithe a chur i bhfeidhm.

Déanann an Bord agus an Coiste Iniúchta athbhreithniú bliantúil ar Bheartas Frithchaloise agus Éillithe GNBS agus d'fhaomh an Bord é le déanaí i mí na Samhna 2023. Faoin bpolasaí seo, tá an Coiste Iniúchta le cur ar an eolas faoi gach tuairisc ar chalois nó ar chalois amhrasta. Tá Beartas um Nochtadh Cosanta ag GNBS freisin a ndéanann an Bord agus an Coiste Iniúchta athbhreithniú air gach bliain agus a d'fhaomh an Bord le déanaí i Meitheamh 2023. Cuireann an beartas seo prionsabail an dea-rialachais chorparáidigh chun cinn trí fhoráil a dhéanamh maidir le tuairisciú agus aghaidh a thabhairt ar ábhair imní faoi "éagóir ábhartha" a d'fhéadfadh a bheith ann mar a shainmhínítear san Acht um Nochtadh Cosanta, 2014 (arna leasú). Baineann an beartas le gach "oibri" de chuid GNBS agus déantar foráil ann maidir le faisnéis ábhartha a nochtadh go himmheánach trí bhainisteoir líne nó trí Cheann Comhlíonta GBCN nó go seachtrach trí "Duine Ainmnithe" (mar a shainmhínítear i Nósanna Imeachta um Nochtadh Cosanta GNBS). Foilsítear an Beartas ar shuíomh gréasáin GNBS. Ceanglaítear ar Cheann Comhlíontachta GBCN agus ar an Duine Ainmnithe nochtuithe a chur in iúl do Chathaoirleach an Choiste Iniúchta agus ní mór dóibh a chinntiú go ndéantar meastóireacht agus imscrúdú cuí ar

Ráiteas ar Rialú Inmheánach (ar lean)

aon tuarascálacha a fhaightear. Tá an Coiste Iniúchta freagrach as úinéireacht an Bheartais um Nochtadh Cosanta agus as a chur i bhfeidhm, mar aon le maoirseacht ar aon imscrúduithe.

De réir Alt 22 den Acht um Nochtadh Cosanta 2014 (arna leasú), foilsíonn GNBS tuarascáil ar a láithreán gréasáin gach bliain a bhaineann le líon na nochtuithe cosanta a rinneadh sa bhliain roimhe sin agus aon ghníomhartha a rinneadh mar fhreagra ar nochtadh den sórt sin a chuirtear ar fáil freisin don Aire Caiteachais Phoiblí, Seachadadh agus Athchóiriú an Phlean Forbartha Náisiúnta.

Tá Foireann Feidhmiúcháin ag an GNBS atá, i gcomhar leis an bPOF, freagrach as gnó an GNBS a bhainistiú. Tá freagracht, údarás agus cuntasacht bainistíochta mínithe agus comhaontaithe go foirmiúil leis an mBord.

Tá Cóid Chleachtais (na "cóid") comhaontaithe leis an Aire Airgeadais (an tAire) de réir Alt 35 den Acht, lena n-áirítear inter alia Cóid ina leagtar amach na caighdeáin a bhfuiltear ag súil leo ó oifigh an GNBS. Déanann an Bord athbhriethniú bhliantúil ar na cóid agus cuirtear aon leasú faoi bhráid an Aire lena gceadú roimh foilsiúchán ar shuíomh ghreásáin GNBS.

Braitheann an GNBS cuid mhaith ar na rialuithe arna bhfeidhmiú ag roinnt tríú páirtithe lena n-áirítear GBCN, an Mhaistir-sheirbhíseoir agus Príomhsheirbhíseoir. Ina leith seo ba cheart aird a thabhairt ar na nithe seo a leanas:

- Tá córas oiriúnach um rialú inmheánach ag GBCN agus tá aon seirbhísí comhroinnte atá á soláthar don GNBS á soláthar de réir an chreata rialaithe seo;
- Tá nósanna imeachta bunaithe ag GNBS leis an Mhaistir-sheirbhíseoir agus Príomhsheirbhíseoir le haghaidh tuairiscíú teagmhas, lena n-áirítear teipeanna rialaithe agus nósanna imeachta formhéadaithe;
- Loirgeann agus faigheann an GNBS dearbhuithe ó GBCN, BCM Global ASI Limited agus Bainc-Aontas Éireann cpt go bhfuil athbhreithniú déanta acu ar a gcórais um rialú inmheánach airgeadais i ndáil foráil seirbhísí do GNBS.

Le linn na bliana airgeadais, lean GNBS ag áirithiú go raibh timpeallacht rialaithe iomchuí ann laistigh de ghrúpa GNBS chun na dlíthe cánach uile is infheidhme a chomhlíonadh. Bhí an cruinniú is déanaí idir GNBS agus na Coimisinéirí Ioncaim faoin Chreat um Chomhlíonadh Comhoibritheach i Nollaig 2022. Leanfaidh an creat seo taobh thiar den gcaidrimh comhoibritheach atá ann cheanna idir na Coimisinéirí Ioncaim agus GNBS.

Fanann Bord GNBS tiomanta do chomhlíonadh eiseamláireach leanúnach na ndlíthe cánach is infheidhme.

Measúnú Riosca

Tá an Coiste Bainistíochta Riosca freagrach as maoirseacht a dhéanamh ar fheidhmiú beartas riosca agus leibhéal lamháltais atá faofa ag an mBord. Cinníonn an Coiste Bainistíochta Riosca go bhfuil an riosca á bhainistiú go héifeachtach agus go héifeachtúil ar mhaithe le tacú le toradh foriomlán tráchtála de réir an Achta. Tá meicníochtaí tuairiscithe bunaithe ag an gCoiste Bainistíochta Riosca chun monatóireacht agus athbhreithniú a dhéanamh ar phríomhrioscaí agus straitéisí maolaithe, le cinntiú go bhfuil na rioscaí seo á bhfeidhmiú laistigh de theorainneacha faofa an Bhoird.

Tá Clár Rioscaí á choimeád ina n-aithnítear agus ina rangáitear rioscaí a d'fhéadfadh cosc a chur ar an GNBS a cuspóirí a bhaint amach agus a dhéanann measúnú ar an impleacht agus ar an dóchúlacht go dtarlóidh teagmhais éagsúla riosca ar fud na heagraíochta agus laistigh dá timpeallacht oibriúcháin. Bunaithe ar na rioscaí aitheanta, aontaítear ar ghníomhartha chun na rioscaí seo a bhainistiú agus a mhaolú. Déantar uasdátú ar chlár rioscaí roinne ar bhun rialta agus déantar feidhm Iniúchta agus Riosca GNBS athbhreithniú orthu. Taispeánann gach rannóg paipéar ardlibhéil dá chlár rioscaí don Coiste Bainistíochta Riosca uair sa bliain ar a laghad.

Cuireann Iniúchadh agus Riosca GNBS nuashonrú bainistíochta ar chlár riosca Rannáin faoi bhráid an Choiste Bainistíochta Riosca ar bhonn ráithiúil agus don Bhord uair sa bhliain ar a laghad.

D'aithin an Coiste Bainistíochta Riosca cúig phríomhriosca a bhféadfadh tionchar suntasach a bheith acu ar chuspóirí straitéiseacha iomlána an GNBS a bhaint amach. Is iad seo a leanas na príomhrioscaí:

- Suaitheadh maicreacnamaíoch nó airgeadais baile nó idirnáisiúnta;
- Cailteanas ábhair nemahphleanáilte de chaipiteal daonna;
- Mainneachtain ag NAMA clabhsúr céimnithe ordúil a thabhairt i gcrích;
- Mainneachtain ag NAMA na pleananna um Sheachadadh Cónaithe agus Dugthailte Bhaile Átha Cliath SDZ a chur i gcrích;
- Damáiste ar an gcáil.

Tá na Príomhrioscaí á n-athbhreithniú go leanúnach ag an gCoiste Bainistíochta Riosca agus déantar aon athruithe a mholadh do Bhord an GNBS ar mhaithe le faomhadh. I mí Márta agus mí Mheán Fómhair 2023, d'fhaomhaigh Bord an GNBS Ráiteas Éilimh ar Riosca do gach ceann de na Príomhrioscaí a shainíonn claonadh GNBS chun rioscaí áirithe a ghlacadh lena cuspóirí straitéiseacha a bhaint amach.

Cuireann BCM Global ASI Limited agus Bainc-Aontas Éireann cpt clár rioscaí ar fáil gach ráithe ar aon dul leis na teimpléid chaighdeánacha comhaontaithe le feidhm Iniúchta agus Riosca GNBS.

Príomhphróisis Rialaithe Inmheánaigh Airgeadais

Tá beartais agus nósanna imeachta forbartha ag an GNBS maidir le príomhghnéithe riaracháin agus bainistíochta an ghnó. Tá sainmhíniú agus feabhas leanúnach déanta ag na úinéirí gnó ar na beartais agus ar na nósanna imeachta seo de réir mar atá an GNBS forbartha.

Tá creat tuairiscithe airgeadais bunaithe ag an GNBS le tacú lena tuairisciú airgeadais míosúil, ráithiúil agus bhliantúil agus d'ullmhú ráiteas airgeadais comhdhlúite agus na Gníomhaireachta a ionchorpraíonn na próisis agus na rialuithe uile a bhfuil cur síos déanta orthu sa ráiteas seo. Tá próiseas comhdhlúthúcháin atá go hiomlán uathoibríoch i bhfeidhm ag GNBS.

Cuireann an GNBS feabhsuithe i bhfeidhm mar is gá ar a córais faisnéise bainistíochta d'fhonn tuairisciú feabhsaithe a éascú chuig an mBord, an Coiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin agus an Fhoireann Feidhmiúcháin maidir lena feidhmíocht. Tá forbairt déanta ag an GNBS ar fhaisnéis bainistíochta chun tacaíocht a thabhairt don GNBS lena cuspóirí straitéiseacha a bhaint amach agus chun monatóireacht a dhéanamh orthu.

Tá an Coiste Creidmheasa freagrach as cinntí creidmheasa a dhéanamh laistigh den údarás atá tarmilgthe ag an mBord dó. Áirítear ina measc seo inter alia faomhadh bainistíocht sócmhainní féichiúnaithe/straitéisí laghdaithe fiachais, réamhíocaíocht airgid nua, faomhadh diúscairtí sócmhainní/iasachtaí, socrú agus faomhadh téarmaí aisíocaíochta, cinntí bainistíochta réadmhaoine agus cinntí gníomh forfheidhmiúcháin a ghlacadh áit ar cuí. Chomh maith leis sin, déanann an Coiste Creidmheasa athbhreithniú agus cuireann sé moltaí faoi bhráid an Bhoird maidir le hiarratais sonracha ar chreidmheas sa chás gur ag an mBord atá an t-údarás i ndáil lena leithéid. Tá sé freagrach as beartais ábhartha um Aisghabháil Sócmhainní a mheas roimh fhaomhadh an Bhoird, agus soláthraíonn sé ról maoirseachta maidir le mórchinntí creidmheasa déanta faoi leibhéal údaráis tarmilgthe an Choiste Creidmheasa. Ar deireadh, déanann an Coiste Creidmheasa athbhreithniú ar an bhfaisnéis bainistíochta ag baint leis rannán Príomhoifigeach Tráchtála i ndáil le punann an GNBS lena chinnteoireacht a thacú.

Maidir leis an gCoiste Iniúcháireachta, trína fhreagrachtaí a chomhlíonadhmar a leagtar amach sna Téarmaí Tagartha, cuireann sé leis an bpróiseas Rialaithe Inmheánaigh freisin.

Soláthar

Tá Polasaí Soláthair agus doiciméad Treoir agus Ghnáthaimh Soláthair ("Doiciméid Soláthair GNBS" le chéile) curtha ar bun ag GNBS a dhéantar athbhreithniú orthu agus a chuirtear i láthair an Bhoird le formheas gach bliain. Comhlíontar riachtanais soláthair GNBS de réir na doiciméad thuasluaite a ionchorpraíonn dlíthe infheidhmithe.

Tá GNBS faoi réir Treoir AE 2014/24/EU atá curtha i bhfeidhm in Éirinn ag Rialacháin an AE (Conarthaí Údaráis Phoiblí a Dhámhachtain) 2016 (na "Rialacháin"), maidir le soláthar earraí, oibriúcháin agus seirbhísí thar luach tairsí áirithe leagtha amach ag an AE². Nuair nach bhfuil feidhm le na Rialacháin – mar go bhduil luach an soláthair faoi tairsú an AE nó nuair atá sé lasmuigh den Rialacháin – tógann GNBS próiseas i gcúram atá deartha leis an luach airgead is fearr a bhaint amach de bhun Dhoiciméid Soláthair GNBS.

Tá GNBS tiomanta d'úsáid cúinsí comhshaoil agus sóisialta a ionchorprú ina cleachtais soláthair nuair a thagann an deis chun cinn agus nuair is cuí déanamh amhlaidh.

Tá treoirlínte soláthair eisithe ag an Oifig um Sholáthar Rialtais (OSR) i dtaca le soláthar earraí, oibre agus seirbhísí ag luachanna faoi tairsú an AE luaite roimhe thuas. Tá riachtanais comhlachtaí poiblí treoirlínte soláthair eisithe an Oifig um Sholáthar Rialtais a chur i bhfeidhm sa Chód.

I litir chuig an Roinn Airgeadais maidir le cuir i bhfeidhm an Chód, leag GNBS amach nach mbeartaíonn sé cloígh leis an sraith iomlán treoir soláthair náisiúnta leagtha amach ag an OSR mar gheall ar na fáthanna leagtha amach thíos:

- Tá Doiciméid Soláthair GNBS comhseasmhach le prionsabail na treoir éagsúla leagtha síos ag an OSR, ach amáin i leith an chuid sin de Imlitir an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe 10/2014 ina néilítear go bhfógraítear gach soláthar that €25,000³ ar an suíomh gréasáin soláthair náisiúnta www.eTenders.gov.ie. Nuair a chuirtear san áireamh fo gníomhaíonn GNBS i dtimpeallacht tráchtála agus go gcaithfidh sé a iomaíochas tráchtála a chothbháil, ghlac GNBS próisis soláthair malartach a dhéanann iarracht luach ar airgead barrmhaith a chuir ar fáil agus ag an am chéanna ag cur fachtóirí eile san áireamh ina measc, éifeachtúlachtaí gnóthaithe ó phainéal curtha ar fáil ó sholáthraithe/comhairleoírí sheirbhíse a úsáid, rúndacht, coinbheacht leasa agus amlínte ar thús sheachadadh seirbhísí. I gcásanna áirithe, faoi Dhoiciméid Soláthair GNBS, cinnítear go bhfuil sé oiriúnach maolú ceadaithe cuí a fháil ó sholáthar GNBS (i. gan próiseas tairsceana iomaíoch a reachtáil). Ní cheadaítear maolaithe ach i dálaí teoranta atá mar bhonn agus mar thaca ag fáthanna tráchtála agus/nó dlíthiúla dlisteanacha.

² Ba é €215,000 an tairseach soláthair de chuid an Aontais a bhí infheidhme maidir le formhór na n-earraí agus na seirbhísí a solátharaíodh le linn 2023. Tá tairseacha soláthair an Aontais faoi réir athbhreithnithe gach dhá bhliain agus bhí athbhreithniú is déanaí i mí Eanáir 2024 a mhéadaigh tairseach an AE go €225,000 i bhfeidhm go críoch 2026. Bíonn córas difriúil i gceist i leith seirbhísí eile, amhail seirbhísí dlí neamhchonspóideacha ina bhfuil tairseach de €750,000 infheidhme – féach Nóta 1.

³ Tá Ciorclán 10/2014 curtha in ionad Chiorclán 05/2023 anois, áit a bhfuil an tairseach le haghaidh fógraíochta ar shuíomh gréasáin eTenders méadaithe ó €25,000 go €50,000.

Ráiteas ar Rialú Inmheánach (ar lean)

Ní hionann úsáid maolú faoi Dhoiciméid Soláthair GNBS agus neamhchomhlíonadh polasaí soláthar. Baineann reachtaíocht an AE le conarthaí atá thar tairseach an AE.

Déanann an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin aon mhaoluithe ar Dhoiciméid Soláthair GNBS a fhaomhadh. Tuairiscítear na maoluithe uile don Choiste Airgeadais agus Oibriúcháin agus ansin don Bhord sa chás go bhfuil an maolú níos mó ná €100,000.

Tá sonraí na maoluithe leagtha amach i dtábla 1.1 agus i dtábla 1.2 anseo thíos. Le linn na bliana 2022, d'fhaomh an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin maoluithe dar luach thart ar €0.92m in iomlán (ar cuireadh thart ar €0.76m de sin i leith seirbhísí dlí consóideacha de chuid is mó – féach na nótaí faoi thábla 1.1). B'ionann na maoluithe iomlána sa bhliain 2022 agus thart ar €1.88m, ar cuireadh thart ar €1.54m de sin i leith seirbhísí dlí. Ba cheart a thabhairt faoi deara go dtuairiscíonn GNBS gach maolú beag beann ar an luach atá i gceist agus dá bhí sin, go n-áirítear maoluithe níos lú ná €25,000 (nach gá iad a thuairisciú de réir an Chóid) chun trédhearcacht iomlán a áirithiú ó thaobh caiteachais de.

Tá na méideanna atá curtha i leith maoluithe bunaithe ar mheastacháin tráth a iarrtar an maolú agus a dhámhtar an Conradh. Féadfaidh téarma a bheith i gceist le roinnt conarthaí a shíneann thar dheireadh na bliana airgeadais agus déanfar iad sin a thuairisciú sa bhliain a dámhadh an Conradh. Eisceacht amháin air sin ná sa chás go n-iarrtar méadú ar luach measta conartha faoi mhaolú, ansin is é beartas GNBS maolú breise a iarraidh agus an luach measta carnach leasaithe á thabhairt ar aird. Ansin, déantar an Conradh a thairseach mar mhaolú sa tréimhse cuntasaíochta sin chomh maith, agus a luach carnach leasaithe á thabhairt ar aird. Dá bhí sin, agus i bhfianaise an mhéid thuas, áiríonn GNBS ina dtuarascálacha ar mhaolú conarthaí lena mbaineann luach measta leasaithe, d'ainneoin an Conradh bunaidh/méadú roimhe sin a bheith tuairiscithe sa bhliain airgeadais roimhe sin.

Ar na cúiseanna leis na maoluithe atá sonraithe sna táblaí thíos tá: cineál an-leochaileach/an-rúnda an ábhair; saincheisteanna maidir le coinbhleachtaí leasa a bheith i gceist; eolas a bheith ag na soláthraithe seirbhíse ar an ábhar cheana féin, amhail an féichiúnaí/an tsócmhainn lena mbaineann agus go ndéanfaí costais ábhartha a choigilt; nó ar chúis práinne nó ar chúiseanna dlí leochaileacha.

Tábla 1.1 Maoluithe ó sholáthar le haghaidh seirbhísí dlí – conspóideacha agus neamhchospóideacha araon:

Catagóir	Líon na gConarthaí 2023	Luach measta na gconarthaí a dámhadh sa bhliain 2023 €'000	Líon na gConarthaí 2022	Luach measta na gconarthaí a dámhadh sa bhliain 2022 €'000
(A) Seirbhísí dlí conspóideacha/Seirbhísí dlí a bhaineann le dlíthíocht	3	765	9	1,427
(B) Seirbhísí dlí neamhchospóideacha	3	97	2	112
Iomlán	6	862	11	1,539

Nóta 1: Catagóir (A) Eisiatar seirbhísí dlí conspóideacha/seirbhísí a bhaineann le dlíthíocht faoi na Rialacháin Soláthair. (B)

Tuairiscítear seirbhísí dlí neamhchospóideacha trí chóras "éadrom" faoi na Rialacháin Soláthair sa chás gurb ionann luach aon chonartha amháin agus €750,000.

Nóta 2: Aithníonn GNBS mar mhaoluithe, aon cheapacháin a rinneadh ó phainéil dlí bhunaithe GNBS de thoradh ar phróiseas soláthair tosaigh lena ndaingnítear rátaí iomaíocha in aghaidh na huair, ach nár cuireadh faoi réir dhara babhta tairisceana (nó miontairiscint) sa chás gur aithníodh raon áirithe seirbhísí. Is gnáthchleachtas GNBS an dara babhta tairisceana sin faoina chuid bpainéil/creataí mar go n-éascaíonn sé gnéithe táille seasta a cheadú do chaiteachas faoi smacht, chun a áirithiú go mbainfeadh amach an luach ar airgead is fearr is féidir. Tá líon mór de na maoluithe a luaitear i dTábla 1.1 sa chatagóir sin.

Tábla 1.2 Maoluithe ó sholáthar d'aonaid ghnó GNBS (seachas na cinn dlí):

Roinn GNBS	Líon na gConarthaí 2023	Luach measta na gconarthaí a dámhadh sa bhliain 2023 €'000	Líon na gConarthaí 2022	Luach measta na gconarthaí a dámhadh sa bhliain 2022 €'000
Rannóg an Phríomhoifigigh Straitéise agus Claochlaithe	1	10	-	-
Rannán Príomhoifigeach Tráchtála	-	-	2	309
Rannán Príomhoifigeach Airgeadais	1	49	2	27
Iomlán	2	59	4	336

Leanfaidh GNBS ag cloí le Doiciméid Soláthair GNBS, a chreideann GNBS gur leor iad chun cuspóirí caiteachais phoiblí an Chóid a bhaint amach. Áirithíonn GNBS leibhéal ard maoirseachtatrédhearcachta trína phróisis soláthair agus úsáideann sé e-tenders agus Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh (IOAE) más infheidhme.

Coráis agus Infreastruchtúr Teicneolaíocht Faisnéise

Leanann GNBS cur chuige struchtúrtha i tabhairt faoi tionscadail córais ghnó atá rialaithe ag mion-doiciméid solártha. Le linn 2023 rinneadh clár feabhais in áit athraithe shúntasach ar na croí córais. Sé sin Stór Iasachtaí GNBS, an Córas Bainistíocht Punann, an Córas Bainistíocht Doiciméad agus an Córas Bainistíocht Faisnéise. Tá smachtanna ag GNBS i leith rochtain teicneolaíocht faisnéise a fháil ar fhostaigh nua, athraithe i gceartanna rochtain ó athraithe foirne nó tar éis ball foirne éirí as a fhógrú. Déanann an Foireann Tacaíochta Córais athbhreithniú leathbhliantúil ar rochtain chuig córais agus sonraí agus tuairiscítear go an Ceann Ailtireachta agus Tacaíochta na gCóras é.

Chuir GNBS creatlach oiriúnach i bhfeidhm le cinntiú go gcloíonn sé leis an an Rialachán Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí agus leis Acht um Chosaint Sonraí 2018. Mar pháirt den creatlach seo tá córais agus smachtanna le fáil ar eolas a shrianadh. Nuair a thugann GNBS sárúithe sonraí a d'fhéadadh bheith ann nó úsáid eolas rúnda gan chead faoi deara, scrúdaítear iad go hiomlán agus déantar iad a thuairisciú do na húdaráis cuí nuair is gá.

Tuirisceáil Airgeadais agus Bainistíochta

Déanann an Coiste Airgeadais agus Oibriúcháin monatóireacht ar bhainistiú airgeadais agus oibriúcháin an GNBS agus ar a cuid tuairiscithe bhuiséadaigh agus bainistíochta, lena n-áirítear ullmhú na mbuiséad bliantúil. Soláthraíonn an GNBS measúnú rialta ar a hioncaim agus costais iarbhir go buiséid don Choiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin. Déanann an Coiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin monatóireacht freisin ar fhorbairt agus forfheidhmiú chórais an GNBS.

Cuireann an GNBS faisnéis airgeadais agus feidhmíochta i láthair do ghac cruinníú den Choiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin agus an Bhoird agus cuirtear faisnéis airgeadais agus feidhmíochta ráithiúil agus bhliantúil i láthair an Aire Airgeadais freisin mar atá riachtanach faoin Acht.

Lena chois sin, soláthraíonn an GNBS faisnéis bhainistíochta don Fhoireann Feidhmiúcháin, don Choiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin agus don Bhord i ndáil le feidhmíocht na bhféichiúnaithe agus na punainne iasachtaí.

Iniúchadh Inmheánach

Gníomhaíonn PricewaterhouseCoopers Ireland mar Iniúcháir Inmheánach GNBS. Tá feidhm iniúchta inmheánaigh bunaithe ag an Iniúcháir Inmheánach, atá ag feidhmiú de réir an Chóid Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit. D'fhaomh an Coiste Iniúcháireachta plean iniúcháireachta inmheánaí don bhliain 2023. De réir an phlean seo, tá roinnt iniúchtaí déanta ag an Iniúcháir Inmheánach ar rialuithe atá i bhfeidhm ag an GNBS, BCM Global ASI Limited agus na hInstitiúidí Rannpháirteacha. Tuairiscíonn an tIniúcháir Inmheánach a chuid torthaí díreach chuig an gCoiste Iniúcháireachta.

Aibhsíonn na tuarascálacha seo easnaimh nó laigí, más ann dóibh, sna córais rialaithe inmheánaigh agus moltar bearta ceartaitheacha atá le glacadh nuair is cuí. Faigheann an Coiste Iniúcháireachta nuashonruithe, ar bhonn rialta, ar stádas na saincheisteanna tugtha chun solais ag na hIniúcháirí Inmheánacha agus Seachtracha agus leantar suas le lucht bainistíochta an GNBS chun a chinntiú go bhfuil gníomh iomchuí agus tráthúil á ghlacadh de láimh i ndáil leis na saincheisteanna úd.

Monatóireacht Feidhmíocht Soláthraithe Seirbhíse

Tá próisis curtha ar bun ag GNBS chun monatóireacht a dhéanamh ar fheidhmíocht an Mhaistir-sheirbhíseoir agus Príomhsheirbhíseoir. Ina measc seo tá tuarascálacha míosúla seirbhíse, cruinnithe athbhreithnithe seirbhíse rialta agus cruinnithe rialta coiste stiúrtha chun feidhmíocht a athbhreithniú agus aghaidh a thabhairt ar aon saincheisteanna oibríochta.

Bunaíodh Coiste Seirbhíse GNBS/GBCN i 2014 agus casann an choiste le chéile nuair is gá le maoirseacht a dhéanamh ar seachadadh seirbhíse comhroinnte curtha ar fáil ag an GBCN go GNBS.

Tuairisciú Poiblí

Tá feidhm Cumarsáide bunaithe ag GNBS a bhfuil bainistíocht cumarsáid seachtrach le páirtithe leasmhara agus leis an phreas mar fhreagracht aige, le cinntiú go n-iompraíonn an Ghníomhaireacht chomh trédhearcach agus is féidir lastigh do pharaiméadar a dhualgais dlíthiúla.

Bunaíodh próisis le glacadh le, athbhreithniú a dhéanamh ar agus freagra a thabhairt ar ceisteanna ginearálta an phobal, chomh maith le láimhseáil agus freagairt Ceistanna Pharlaiminteach agus ceisteanna Oireachtais. Tá freagracht iomlán ag Foireann Cumarsáide GNBS ar eolas a chur ar fáil do agus freagairt a thabhairt ar cheisteanna Coistí an Oireachtais.

Déileálann an rannán um Chlaochlú, Straitéis agus Cumarsáid le hiarratais ar Shaoráil Faisnéise ('FOI') le beartais agus nósanna imeachta bunaithe ag Oifigeach um Chosaint Sonraí agus a fhoireann chun déileáil le hiarratais den sórt sin.

Ráiteas ar Rialú Inmheánach (ar lean)

Athbhreithniú Bliantúil ar Rialuithe

Dearbhaímid go bhfuil athbhreithniú déanta ag an mBord ar éifeachtúlacht chóras um rialú inmheánach airgeadais an GNBS don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2023. Rinne an Coiste Iniúcháireachta athbhreithniú mionsonraithe, agus thuairiscigh sé a chuid torthaí don Bhord i Márta 2024. San athbhreithniú ar éifeachtúlacht an chórais um rialú inmheánach airgeadais áiríodh:

- Athbhreithniú agus breithniú ar athraithe ón athbhreithniú dheirneach agus rioscaí suntasacha roimh GNBS agus a ábaltacht freagra a thabhairt ar na hathraithe i gnó agus an timpeallacht seachtrach;
- Athbhreithniú agus breithniú ar thuairisciú rialta an Coiste Iniúcháir agus an Coiste Bainistíocht Riosca ar an córas smacht inmheánach;
- Athbhreithniú agus breithniú ar éifeachtacht próiseas tuairisciú poiblí GNBS;
- Athbhreithniú agus breithniú chlár oibre an Iniúcháir Inmheánaigh agus breithniú ar a thuarascálacha agus torthaí;
- Athbhreithniú ar shaincheisteanna rialuithe inmheánacha airgeadais aitheanta ag Oifig an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste agus ag iniúcháirí reachtúla fóchuideachtaí Grúpa GNBS, le linn a chuid oibre mar iniúcháir seachtrach;
- Athbhreithniú ar thuairisciú rialta an Iniúcháir Inmheánaigh ar stádas na timpeallachta rialaithe airgeadais inmheánaí, agus stádas na saincheisteanna tugtha chun solais roimhe seo óna dtuarascálacha féin agus ábhair tugtha chun solais ag Oifig an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste agus ag iniúcháirí reachtúla fhochuideachtaí Ghrúpa GNBS, ina gcuid oibre mar iniúcháirí seachtracha (más infheidhme). Leanann an Coiste Iniúchta suas freisin le lucht bainistíochta an GNBS chun a chinntiú go bhfuil gníomh iomchuí agus tráthúil á ghlacadh de lámh i ndáil leis na saincheisteanna tugtha chun solais;
- Athbhreithniú ar litreacha dearbhaithe faighte ó GBCN, BCM Global ASI Limited agus Boinc-Aontas Éireann cpt i ndáil le feidhmiú a gcóras um rialú inmheánach airgeadais i rith na bliana;
- Athbhreithniú ar ráitis dearbhaithe rialaithe curtha i gcrích ag Lucht Bainistíochta agus Foireann Feidhmiúcháin Sinsearach an GNBS i ndáil le héifeachtúlacht an chórais um rialú inmheánach airgeadais i rith na bliana.

Níor sainithníodh aon laigí sa rialú inmheánach maidir le 2020 a éilíonn nochtadh sna ráitis airgeadais.

Aidan Williams
Cathaoirleach

18 Aibreán 2024

Ard Reachtaire Cuntas agus Ciste Comptroller and Auditor General

Tuarascáil le cur faoi Bhráid Thithe an Oireachtais

Gníomhaireachta Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní

Tuairim maidir leis na ráitis airgeadais

Tá ráitis airgeadais Grúpa agus Gníomhaireacht an Gníomhaireachta Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní iniúchta agam don bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2023 de réir mar a éilítear faoi fhorálacha Alt 57 an Achta um Gníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní. Cuimsítear leis na ráitis airgeadais

- ráiteas comhdhlúite an ioncaim chuimsithigh
- ráiteas ioncaim chuimsithigh na Gníomhaireachta
- ráiteas comhdhlúite ar an staid airgeadais agus ráiteas na Gníomhaireachta ar an staid airgeadais
- ráiteas comhdhlúite ar athruithe ar chothromas agus an ráiteas na Gníomhaireachta ar athruithe ar chothromas
- ráiteas comhdhlúite ar shreabhadh airgid agus an ráiteas na Gníomhaireachta ar shreabhadh airgid; agus
- na nótaí gaolmhara, lena n-áirítear achoimre ar pholasaithe shuntasacha cuntasaochta.

Is é mo thuairim go dtugann siad léargas fírinneach cóir ar shócmhainní, dliteanais agus ar staid airgeadais an Gníomhaireachta Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní amhail an 31 Nollaig 2023 agus ar a ioncam agus a chaiteachas 2023 de réir Chaighdeán Tuairiscithe Airgeadais (FRS) mar a ghlacann an Aontas Eorpach leo agus faoi fhórlacha an Achta um Gníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní.

Bunús leis an tuairim

Rinne mé m'iniúchadh ar na ráitis airgeadais i gcomhréir leis na Caighdeáin Idirnáisiúnta Iniúchóireachta (ISAnna). Tá mé neamhspleách ón gcomhlacht agus tá mo chuid freagrachtaí eiticíúla comhlíonta agam i gcomhréir leis an Cód Eitice arna bhfógairt ag an Eagraíocht Idirnáisiúnta Uasfhoras Iniúchóireachta (INTOSAI).

Creidim go bhfuil an fhianaise iniúchóireachta atá faighte agam leordhóthanach agus iomchuí le mo thuairim a bhunú uirthi.

Tuairisc ar eolas seachas na ráiteas airgeadais, agus ar nithe eile

Tá eolas eile faoi leith curtha i láthair ag an Gníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní leis na ráitis airgeadais. Cuimsíonn sé an tuarascáil bhliantúil lena n-áirítear an ráiteas maidir le rialachas, tuarascáil na stiúrthóirí agus an ráiteas maidir le rialú inmheánach. Tá cur síos san aguisín a ghabhann leis an tuarascáil seo ar mo chuid freagrachtaí maidir le tuairisc a thabhairt ar an eolas sin, agus ar nithe eile faoi leith ar a dtuairiscím trí eisceacht.

Níl aon rud le tuairisciú agam ina thaobh seo.

Seamus McCarthy
An tArd-Reachtaire Cuntas agus Ciste

19 Aibreán 2024

Aguisín a Ghabhann le Tuarascáil an tArd-Reachtair Cuntas agus Ciste

Freagrachtaí na Comhaltaí Boird

Mar a leagtar amach i dtuarascáil an Bhoird tá na comhaltaí Boird freagrach as an méid seo a leanas

- ullmhú na ráiteas airgeadais bhliantúil san fhoirm a fhorordaítear faoi alt 54 an Achta um Gníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní 2009
- cinntiú go dtugtar léargas fírinneach cóir sna ráitis airgeadais i gcomhréir le Caighdeán Tuairiscithe Airgeadais Idirnáisiúnta
- rialtacht idirbhearta a chinntiú
- oiriúnacht na húsáide a bhaineann na stiúrthóirí as an mbonn cuntasáiochta gnóthais leantaigh a mheas, agus
- cibé rialú inmheánach a mheasann siad is gá le go bhféadfar ráitis airgeadais a ullmhú atá saor ó mhíríteas ábhartha, cibé acu mar gheall ar chalaos nó ar bhotún.

Freagrachtaí an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste

Ceanglaítear orm faoi alt 57 an Achta iniúchadh a dhéanamh ar ráitis airgeadais an Gníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní agus tuarascáil orthu a thabhairt do Thithe an Oireachtais.

Is é cuspóir m'iniúchta dearbhú réasúnta a fháil an bhfuil na ráitis airgeadais ina n-iomláine saor ó mhíríteas ábhartha mar gheall ar chalaos nó ar bhotún. Is ionann dearbhú réasúnta agus leibhéal ard dearbhaithe, ach ní ionann é agus rátháiocht go n-aimseoidh iniúchadh a dhéantar i gcomhréir leis na ISAnna míráiteas ábhartha i gcónaí. Féadfaidh míráitis eascairt as calaois nó botún agus meastar iad a bheith ábhartha más féidir a bheith ag súil go réasúnta go n-imreodh siad tionchar, go haonair nó go comhiomlán, ar chinntí eacnamaíocha a dhéanann úsáideoirí ar bhonn na ráiteas.

Mar chuid d'iniúchadh i gcomhréir leis na ISAnna, úsáidim breithiúnas gairmiúil agus sceipteachas gairmiúil ar feadh an iniúchta. Agus é sin á dhéanamh agam,

- Déanaim rioscaí maidir le míráitis ábhartha sna ráitis airgeadais, cibé acu mar gheall ar chalaos nó ar bhotún, a shainaithint agus a mheas; déanaim nósanna imeachta iniúchóireachta a dhearadh agus a chur i bhfeidhm a fhreagraíonn do na rioscaí sin; agus faighim fianaise iniúchóireachta atá leordhóthanach agus iomchuí le mo thuairim a bhunú uirthi. Tá an riosca nach n-aimseofar míráiteas ábhartha mar thoradh ar chalaos níos airde ná an riosca maidir le ceann a eascraíonn as botún, mar go bhféadfadh sé go mbeadh claonpháirteachas, brionnú, easnaimh d'aon ghnó, mífhaisnéis, nó gabháil treise ar an rialú inmheánach i gceist leis.
- Faighim tuiscint ar rialú inmheánach atá ábhartha don iniúchadh chun nósanna imeachta iniúchóireachta a dhearadh atá oiriúnach sna cúinsí, ach nach bhfuil oiriúnach chun tuairim a chur in iúl maidir le héifeachtacht na rialuithe inmheánacha.
- Déanaim measúnú ar oiriúnacht na bpolasaithe cuntasáiochta a úsáideadh agus réasúntacht na meastachán cuntasáiochta agus an nochtadh gaolmhar.

- Tagaim ar thátail maidir le hoiriúnacht na húsáide a bhaintear as an mbonn cuntasáiochta gnóthais leantaigh agus, bunaithe ar an fhianaise iniúchóireachta a fhaightear, maidir le cibé acu an bhfuil éiginnteacht ábhartha ann a bhaineann le himeachtaí nó cúinsí a d'fhéadfadh amhras suntasach a tharraingt ar chumas an chomhlachta leanúint ar aghaidh mar ghnóthas leantach. Má thagaim ar an tátal go bhfuil éiginnteacht ábhartha ann, éilítear orm aird a tharraingt i mo thuarascáil ar an nochtadh bainteach sna ráitis airgeadais nó, mura leor an nochtadh sin, mo thuairim a mhodhnú. Tá mo thátail bunaithe ar an bhfianaise iniúchóireachta a fuarthas suas go dáta mo thuarascála. D'fhéadfadh imeachtaí nó coinníollacha amach anseo, áfach, bheith ina gcúis leis an Gníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní scor de bheith ina ghnóthas leantach.
- Déanaim measúnú ar chur i láthair, struchtúr agus ábhar foriomlán na ráiteas airgeadais, lena n-áirítear an nochtadh, agus cibé acu an léiríonn na ráitis airgeadais na hidirbhearta agus imeachtaí bunúsacha ar bhealach lena mbaintear cur i láthair cóir amach.

Cuirim in iúl dóibh siúd atá freagrach as rialachas, i measc nithe eile, raon feidhme beartaithe agus uainiú an iniúchta agus tátal shuntasacha an iniúchta, lena n-áirítear aon easnaimh a aimsím le linn m'iniúchta i dtaca le rialachas inmheánach.

Tuairiscím freisin trí eisceacht má, i mo thuairim,

- mura bhfaighim an fhaisnéis agus na mínithe fo léir a theastaigh uaim chun m'iniúchadh a dhéanamh, nó
- mura raibh na taifead cuntasáiochta dóthanach le iniúchadh an ráitis cuntais a cheadú go fonmhar agus i gceart, nó
- mura bhfuil an ráiteas cuntais ag teacht le na taifead cuntasáiochta.

Eolas nach mbaineann leis na ráitis airgeadais

Ní chumhdaítear le mo thuairim faoi na ráitis airgeadais an t-eolas eile a chuirtear i láthair leis na ráitis sin, agus ní thugaim aon chineál tátail maidir le dearbhú ina leith.

I dtaca le m'iniúchadh ar na ráitis airgeadais, éilítear orm faoi na ISAnna an t-eolas eile a léamh a cuireadh i láthair agus, le linn dom é sin a dhéanamh, breathnú an bhfuil an t-eolas eile neamh-chomhréireach go hábhartha leis na ráitis airgeadais nó leis an eolas a fuarthas le linn an iniúchta, nó an cosúil ar shlí eile go bhfuil míráiteas ábhartha déanta ina leith. Más rud é go mbainim an tátal, bunaithe ar an obair atá déanta agam, go bhfuil míráiteas ábhartha ann i dtaca leis an eolas eile sin, éilítear orm é sin a thuairisciú.

Tuairiscíú ar nithe eile

Déantar m'iniúchadh trí thagairt do na léirbhreithnithe speisialta a bhaineann le comhlachtaí Stáit maidir lena mbainistíocht agus lena bhfeidhmiú. Tuairiscím má aithním nithe ábhartha ann a bhaineann leis an mbealach ina bhfuil gnó poiblí déanta.

Féachaim le fianaise a fháil ar rialtacht idirbhearta airgeadais le linn an iniúchta. Tuairiscím má aithníom aon chás ábhartha nár cuireadh airgead poiblí i bhfeidhm chun na críocha dá raibh siad ceaptha nó nár chloí idirbhearta leis na húdaráis a rialaíonn iad.

Ráiteas comhdhlúite an ioncaim chuimsithigh

Don bhliain airgeadais ag 31 Nollaig 2023

	<i>Nóta</i>	Bliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2023 Grúpa €'000	Bliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2022 Grúpa €'000
Glanghnóthachain ar iasachtaí fhéichiúnaithe tomhaiste ag luach cóir tríd bhrabús nó caillteanas	4	86,776	99,968
Glanghnóthachain ar réadmhaoine infheistíochta	5	624	10,290
Ioncam úis	6	15,539	1,174
Ioncam/(caiteachas) eile	8	14,980	15,246
(Glancaillteanas)/glanbhrabús ar dhiúscairt agus athmaoiniú iasachtaí	9	(9,623)	1,790
Glanbhrabús ar dhiúscairt sócmhainní réadmhaoine	10	72	38
Costas úis agus a chosúil	7	(1)	(336)
Glanioncam oibriúcháin		108,367	128,170
Costais riaracháin	11	(35,324)	(43,908)
Gnóthachán/(caillteanas) eachtrach	12	153	(142)
Brabús oibriúcháin roimh cháin		73,196	84,120
Muirear cánach	13	(4,968)	(2,704)
Brabús/ioncam cuimsitheach iomlán don bhliain airgeadais		68,228	81,416
Brabús inchurtha i leith: Úinéirí an mháthaireagraíocht		68,228	81,416

Tá na nótaí a ghabhann leis seo mar chuid lárnach de na ráitis airgeadais chomhdhlúite seo.

Thar ceann an Bhoird

18 Aibreán 2024

Brendan McDonagh
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

Aidan Williams
Cathaoirleach

Ráiteas ioncaim chuimsithigh na gníomhaireachta

Don bhliain airgeadais ag 31 Nollaig 2023

		Bliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2023 Gníomhaireacht €'000	Bliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2022 Gníomhaireacht €'000
	<i>Nóta</i>		
Glanghnóthachain ar iasacht idirghrúpa tomhaiste ag luach cóir tríd bhrabús nó caillteanas	4	150,722	403,682
Ioncam úis	6	2,001	8
Ioncam eile	8	21,241	24,202
Costas úis agus a chosúil	7	(1,779)	-
Costais riaracháin	11	(21,487)	(24,452)
Brabús/iomlán ioncaim chuimsithigh don bhliain airgeadais		150,698	403,440

Tá na nótaí a ghabhann leis seo mar chuid lárnach de na ráitis airgeadais seo.

Thar ceann an Bhoird

18 Aibreán 2024

Brendan McDonagh
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

Aidan Williams
Cathaoirleach

Ráiteas comhdhlúite ar an staid airgeadais

Amhail ag 31 Nollaig 2023

	Nóta	31 Nollaig 2023 Grúpa €'000	31 Nollaig 2022 Grúpa €'000
Sócmhainní			
Airgead tirim agus coibhéisí airgid tirim	14	305,501	511,318
lasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag luach cóir tríd bhrabús nó cailteanas	15	449,207	526,602
Sócmhainní eile	24	8,543	13,069
Infheistíochtaí in ionstramaí cothromais	22	15,579	17,049
Fardail – réadmhaoín trádála	16	100	100
Réadmhaoine infheistíochta	17	326,000	325,000
Iomlán na sócmhainní		1,104,930	1,393,138
Dlíteanais			
Dlíteanais eile	25	23,806	29,838
Cáin iníoctha	26	431	917
Cáin iarchurtha	23	2,219	2,137
Iomlán na ndlíteanais		26,456	32,892
Gnáthscair			
Caillteanais choinnithe	29	1,078,474	1,360,246
Gnáthscair iomlán		1,078,474	1,360,246
Gnáthscair agus dlíteanais iomlána		1,104,930	1,393,138

Tá na nótaí a ghabhann leis seo mar chuid lárnach de na ráitis airgeadais chomhdhlúite seo.

Thar ceann an Bhoird

18 Aibreán 2024

Brendan McDonagh
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

Aidan Williams
Cathaoirleach

1 Réamhrá

2 Athbhreithníú Gnó

3 Athbhreithníú Airgeadais

4 Comhshaoil, Soisialta Agus Rialachas

5 Ráitis Airgeadais

Ráiteas na gníomhaireachta ar an staid airgeadais

Amhail ag 31 Nollaig 2023

		31 Nollaig 2023 Gníomhaireacht €'000	31 Nollaig 2022 Gníomhaireacht €'000
	<i>Nóta</i>		
Sócmhainní			
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	14	2,029	48
Iasacht idirghrúpa tomhaiste ag luach cóir tríd bhrabús nó caillteanas	15	161,219	417,855
Sócmhainní eile	24	4,993	13,897
Infheistíocht i bhfochuideacht	30	105,696	105,696
Iomlán na sócmhainní		273,937	537,496
Dlíteanas			
Iasachtaíocht agus iasachtaí úsmhara	28	-	52,817
Dlíteanas eile	25	5,002	16,442
Iomlán na ndlíteanas		5,002	69,259
Cothromas			
Tuilleamh choinnithe	29	268,935	468,237
Gnáthscair iomlán		268,935	468,237
Gnáthscair agus dlíteanas iomlána		273,937	537,496

Tá na nótaí a ghabhann leis seo mar chuid lárnach de na ráitis airgeadais seo.

Thar ceann an Bhoird

18 Aibreán 2024

Brendan McDonagh
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

Aidan Williams
Cathaoirleach

Ráiteas comhdhlúite ar athruithe ar chothromas

Don bhliain airgeadais ag 31 Nollaig 2023

		31 Nollaig 2023 Grúpa €'000	31 Nollaig 2022 Grúpa €'000
	<i>Nóta</i>		
Iarmhéid ag 31 Nollaig		1,360,246	1,778,830
Brabús don bhliain		68,228	81,416
Ioncam cuimsitheach iomlán		68,228	81,416
Aistriú barrachas chuig an Stáitchiste	29	(350,000)	(500,000)
Iarmhéid ag 31 Nollaig		1,078,474	1,360,246

Tá na nótaí a ghabhann leis seo mar chuid lárnach de na ráitis airgeadais seo.

Ráiteas na gníomhaireachta ar athruithe ar chothromas

Don bhliain airgeadais ag 31 Nollaig 2023

		31 Nollaig 2023 Gníomhaireacht €'000	31 Nollaig 2022 Gníomhaireacht €'000
	<i>Nóta</i>		
Iarmhéid ag 31 Nollaig		468,237	564,797
Brabús don bhliain airgeadais		150,698	403,440
Ioncam cuimsitheach iomlán		150,698	403,440
Aistriú barrachas chuig an Státchiste	29	(350,000)	(500,000)
Iarmhéid ag 31 Nollaig inchurtha i leith na Gníomhaireachta		268,935	468,237

Tá na nótaí a ghabhann leis seo mar chuid lárnach de na ráitis airgeadais seo.

Ráiteas comhdhlúite ar shreabhadh airgid

Don bhliain airgeadais ag 31 Nollaig 2023

	Nóta	Bliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2023 Grúpa €'000	Bliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2022 Grúpa €'000
Sreabhadh airgid ó oibriúcháin dhíreacha			
Iasachtaí Fhéichiúnaithe			
Fáltais ó iasachtaithe		301,105	469,436
Cistí réamhíoctha le hiasachtaithe		(146,371)	(176,842)
Airgead glan soláthartha ag iasachtaí féichiúnaithe		154,734	292,594
Spotáí FX			
Glan-insreabhadh airgid ar spotáí airgeadra eachtrach		13,543	2,116
Glan-eis-sreabhadh airgid ar spotáí airgeadra eachtrach		(13,540)	(2,123)
Airgead glan a sholáthair/(úsáidte) ag gníomhaíochtaí spota FX		3	(7)
Sreabha airgid oibriúcháin eile			
Íocaíochtaí le soláthraithe seirbhísí		(40,582)	(40,599)
Cáin íoctha		(659)	(12,546)
Ús faighte ar airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim		3,354	415
Cistí faighte ar dhiúscairt réadmahaoin		88	-
Ioncam cíosa faighte		16,351	14,531
Aistriú barrachas chuig an Státchiste	29	(350,000)	(500,000)
Airgead glan úsáidte i gníomhaíochtaí oibriúcháin eile		(371,448)	(538,199)
Airgead glan úsáidte ag gníomhaíochtaí oibriúcháin		(216,711)	(245,612)

1 Réamhtrá

2 Athbhreithniú Gnó

3 Athbhreithniú Airgeadais

4 Comhshaoil, Sóisialta Agus Rialachas

5 Ráitis Airgeadais

Ráiteas comhdhlúite ar shreabhadh airgid (ar lean)

Don bhliain airgeadais ag 31 Nollaig 2023

	Nóta	Bliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2023 Grúpa €'000	Bliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2022 Grúpa €'000
Sreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí infheistithe			
Diúscairt infheistíochtaí i ionstraimí cothromais		-	5,987
Dáileacháin faighte ó ionstraimí cothromais	8	433	3,694
Ús a fuarthas ó Nótaí Státchiste		(703,128)	(1,120,000)
Cistí íoctha le Nótaí Státchiste a fháil		703,128	1,120,000
Cistí a fuarthas ar aibíocht Nótaí Státchiste		11,612	33
Airgead glan soláthartha ag gníomhaíochtaí infheistithe		12,045	9,714
Sreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí maoinithe			
Íocaíocht dliteanais léasa	25	(1,185)	(1,173)
Airgead glan úsáidte i ngníomhaíochtaí infheistithe		(1,185)	(1,173)
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim coinnithe ag tús na bliana			
Airgead glan úsáidte i ag gníomhaíochtaí oibriúcháin	14	511,318	748,396
Airgead glan soláthartha ag gníomhaíochtaí infheistithe		(216,711)	(245,612)
Airgead glan soláthartha ag gníomhaíochtaí infheistithe		12,045	9,714
Airgead glan úsáidte i ngníomhaíochtaí infheistithe		(1,185)	(1,173)
Éifeachtaí athruithe malairte eachtraí ar airgead tirim agus ar choibhéisí airgid thirim	12	34	(7)
Iomlán an airgid thirim agus coibhéisí airgid thirim coinnithe ag deireadh na bliana airgeadais	14	305,501	511,318

Tá na nótaí a ghabhann leis seo mar chuid lárnach de na ráitis airgeadais chomhdhlúite seo.

Ráiteas na gníomhaireachta ar shreabhadh airgid

Don bhliain airgeadais ag 31 Nollaig 2023

		Bliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2023 Gníomhaireacht €'000	Bliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2022 Gníomhaireacht €'000
	<i>Nóta</i>		
Sreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin			
Ús faighte/(íochta) ar airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim		4	(1)
Táillí Boird agus coiste íochta		(228)	(177)
Aisiocaíocht ghlan ó BISN C.G.A. le haghaidh costas		211	193
Airgead glan (úsáidte i)/soláthartha ag gníomhaíochtaí oibriúcháin		(13)	15
Sreafaí airgid as Gníomhaíochtaí Infheistíochta			
Ús a fuarthas ar Nótaí Stáitchiste		1,994	-
Glanairgead tirim curtha ar fáil ag gníomhaíochtaí infheistíochta		1,994	-
Airgead coinnithe ag tús na bliana airgeadais			
	14	48	33
Airgead glan soláthartha ag gníomhaíochtaí oibriúcháin		(13)	15
Airgead glan soláthartha ag gníomhaíochtaí infheistíochta		1,994	-
Airgead coinnithe ag deireadh na bliana airgeadais	14	2,029	48

Tá na nótaí a ghabhann leis seo mar chuid lárnach de na ráitis airgeadais seo.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

Tagairt na Nótaí

1. Faisnéis ghinearálta
2. Beartais chuntasáíochta ábhartha
3. Breithiúnais agus meastacháin chuntasáíochta criticiúla
Glanghnóthachain ar iasachtaí féichiúnaí/iasacht idirghrúpa arna dtomhas ag luach cóir
4. tríd bhrabús agus caillteanas
5. Glanghnóthachain ar réadmhaoine infheistíochta
6. Ioncam úis
7. Costas úis agus a chosúil
8. Ioncam/(Caiteachas) Eile
9. (Glancaillteanas)/glanbhrabús ar dhiúscairt agus athmaoiniú iasachtaí
10. Glanbhrabús ar dhiúscairt agus athmaoiniú iasachtaí
11. Costais riaracháin
12. Gnóthachain/(caillteanas) ar mhalartú eachtrach
13. Muirear cánach
14. Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim
15. Iasachtaí féichiúnaithe/idirghrúpa tomhasite ag luach cóir tríd bhrabús agus caillteanas
16. Fardail – réadmhaoine trádála
17. Infheistíochtaí réadmhaoine
18. Bainistíocht riosca
19. Riosca creidmheasa
20. Riosca leachtachta
21. Luach cothrom na ndliteanas agus sócmhainní
22. Infheistíochtaí in ionstraimí cothromais
23. Cáin iarchurtha
24. Sócmhainní eile
25. Dlíteanas eile
26. Cáin iníochta
27. Tiomantais agus dlíteanas theagmhásacha lasachtaíochtaí agus iasachtaí úsmhara
28. Iasachtaíocht agus iasachtaí úsmhara
29. Réiteach cúlchistí
30. Scaireanna agus infheistíochtaí i ngnóthais ghrúpa
31. Nochtadh páirtithe gaolmhara
32. Faisnéis fhorlíontach i gcomhréir le hAlt 54 de chuid an Achta
33. Bainistíocht caipiteal
34. Teagmhais i ndiaidh an dáta tuairiscithe
35. Faomhadh na ráiteas airgeadais

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

1. Faisnéis Ghinearálta

Fógraíodh i mBuiséad Forlíontach an Aire Airgeadais ar an 7 Aibreán 2009, go raibh sé beartaithe an Ghníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní a chruthú, agus glacadh leis an Acht um Ghníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní (an Acht) i Samhain 2009.

Faoi Acht bunaíodh an GNBS mar chomhlacht reactúil ar leith, lena Bord agus Príomhoifigeach Feidhmiúcháin féin ceaptha ag an Aire Airgeadais, i mí na Nollag 2009. Tá Bord GNBS agus na coistí uile arna mbunú ag Bord GNBS freagrach freisin as maoirseacht agus rialachas eintiteas uile Ghrúpa GNBS.

Is é GNBS máthair-eintiteas bunaidh neamh-mheánach Ghrúpa GNBS. Is é GNBS an grúpa atá an Ghníomhaireacht ina ball de agus dona n-ullmhaítear ráitis airgeadais chomhdhlúthaithe.

Is é an phríomhaidhm an GNBS sócmhainní a fháil i bhfoirm iasachtaí réadmhaoine ó institiúidí creidmheasa atá ainmnithe ag an Aire Airgeadais mar Institiúidí Rannpháirteacha faoi Alt 67 den Acht. Ba iad seo a leanas na hInstitiúidí Rannpháirteacha bunúsacha: Banc-Aontas Éireann, c.p.t. ('AIB'), Corparáid Bhanc Angla-Éireannach Teoranta ('Angla'), Banc na hÉireann ('BOI'), Cumann Foirgníochta Forleiththeadach na hÉireann ('INBS') agus Cumann Foirgníochta EBS ('EBS').

Ag an dáta tuairiscíú tá gach iasacht ó Institiúidí Rannpháirteacha a bhainistiú ag GNBS agus Banc-Aontas Éireann. Ní sholathraíonn AIB agus BCM Global ASI Limited (Link Asset Services roimhe seo) ach seirbhísí riaracháin.

1.1 Grúpa an Ghníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní

Chun críocha na gcontas seo, cuimsíonn 'Grúpa an GNBS'; máthair-aonán an GNBS, an Ghníomhaireacht Infheistíochta Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní Cuideachta Gníomhaíochta Ainmnithe ('C.G.A.'), Bainistíocht Sócmhainní Náisiúnta C.G.A., Seirbhísí an Ghrúpa Bainistíocht Sócmhainní Náisiúnta C.G.A., Bainistíocht Iasachta Sócmhainní Náisiúnta C.G.A., Sócmhainn Náisiúnta Cé Thuaidh C.G.A., Sócmhainn Náisiúnta JVA C.G.A., Bainistíocht Réadmhaoine Sócmhainní Náisiúnta C.G.A., agus Seirbhísí Réadmhaoine Cónaithí Sócmhainní Náisiúnta C.G.A.

Baineadh Seirbhísí an Ghníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní de Chlár na gCuideachtaí go hoifigiúil an 3 Aibreán 2023 ag GNBS agus scoir sé de bheith ina eintiteas Grúpa GNBS ar an dáta sin. Díscaoileadh GFSNT(faoi Leachtú Deonach) an 20 Lúnasa 2023 agus scoir sé de bheith ina eintiteas Grúpa GNBS ar an dáta sin.

Sular díscaoileadh é an 20 Lúnasa 2023, chuir a chomhaltaí GFSNT (faoi Leachtú Deonach) faoi leachtú an 18 Nollaig 2014. Ós rud é gur glac an leachtaitheoir le cearta an scairshealbhóra agus gur rialaigh sé GFSNT (faoi Leachtú Deonach) níor comhdhlúthaíodh é i dtorthaí Ghrúpa GBSN. Chun tuilleadh eolais a fháil, féach Nóta 30.3.

Tugtar achoimre ar an gaol idir aonáin de Ghrúpa an GNBS ag 31 Nollaig 2023 i gCairt 1 (leathanach 75).

An Ghníomhaireacht Infheistíochta Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní C.G.A. (GINBS)

Ionchorpraíodh GINBS ar an 27 Eanáir 2010. Is í GINBS an chuideachta trínar infheistigh infheisteoirí príobháideacha sa Ghrúpa roimh a bhfágáil ar 26 Bealtaine 2020. Ón dáta seo, bhí scairsheilbh 100% ag GNBS in GINBS. Le linn 2021, réamhíoc GINBS iasacht le tionscadal ina bhfuil leas eacnamaíoch ag GNBS. An 29 Meitheamh 2023, dhíol GBSN an iasacht seo mar chuid de dhiúscairt a leasa eacnamaíoch sa tionscadal.

Bainistíocht Sócmhainní Náisiúnta C.G.A. (BSA)

Ionchorpraíodh BSN ar an 27 Eanáir 2010. Bhí BSN freagrach as an fofhiachas agus ionstraimí fiachais arna ráthú ag an Rialtas a eisiúint, a n-úsáidíodh mar chomaoin in éadail sócmhainní iasachta ó na hInstitiúidí Rannpháirteacha. Bhí urrúis fiachais arna ráthú ag an Rialtas eisithe ag BSN liostaithe ar Stocmhalartán na hÉireann go dtí a bhfuascailt iomlán i 2017. Faoi Mhárta 2020, bhí an fiach fo-ordaithe a bhí fágtha go hiomlán fuasclaithe.

Tar éis corprú BSA, aistríodh na hionstraimí fofhiachais agus ionstraimí fiachais arna ráthú ag an Rialtas chuig SGBSNT agus d'aistrigh SGBSNT iad chuig BISN. D'úsáid BISN na hionstraimí fiachais seo mar pháirtcomaoin do na sócmhainní iasachta faighte ó na hInstitiúidí Rannpháirteacha.

Bhí ocht bhfochuideachta ag BSA le linn na tréimhse tuairiscithe agus tá sé bhfochuideachta aige ar an dáta tuairiscithe.

1) Seirbhísí an Ghrúpa Bainistíocht Sócmhainní Náisiúnta C.G.A. (SGBSN)

Ionchorpraíodh SGBSN ar an 27 Eanáir 2010. Faigheann SGBSN na hionstraimí fiachais arna n-eisiúint ag BSN faoi chomhaontú iasacht rannpháirteach brabúis (PPL), agus dá réir sin, cuirtear na hionstraimí fiachais seo ar fáil do BISN faoi réir téarmaí comhchosúla. Tá SGBSN faoi lánúinéireacht BSN.

Ghníomhaigh SGBSN mar chuideachta shealbháíochta dá seacht bhfochuideachta le linn na tréimhse tuairiscithe. Ar an dáta tuairiscithe tá cúig fhochuideachta aici. BISN, SNCT, NAJV A, BRSN agus SNSCDT.

Scoir Seirbhísí Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní CGA de bheith ina bhfochuideachta de SBGSN an 3 Aibreán 2023 nuair a baineadh de Chlár na gCuideachtaí é go hoifigiúil ag GBSN.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

1. Faisnéis Ghinearálta (ar lean)

1.1 Grúpa an Ghníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní (ar lean)

2) Bainistíocht Iasachta Sócmhainní Náisiúnta C.G.A. (BISN)

Ionchorpraíodh BISN ar an 27 Eanáir 2010. Is í aidhm BISN na sócmhainní iasachta faighte ó na hInstitiúidí Rannpháirteacha a ghnóthú, a choinneáil, agus a bhainistiú. Tá aon fhochuideacht nua ag BISN, is é sin SNCT.

3) Sócmhainn Náisiúnta Cé Thuaidh C.G.A. (SNCT)

Rinneadh SNCT a ionchorprú ar an 8 Aibreán 2015. Is fochuideachta é SNCT atá faoi úinéireacht iomlán 100% den BISN (Bainistíocht Iasachtaí um Shócmhainní Náisiúnta C.G.A.) agus bunaíodh é chun na tailte a fuair an GNBS ag 72-80 Cé an Phoirt Thuaidh, Baile Átha Cliath 1 i mí Feabhra 2015 a choimeád agus chun sruth ioncaim cíosa urraithe a shaothrú ó na tailte trí tháille ceadúnais. Bronnadh an ceadúnas ar thríú páirtí ar feadh thréimhse sé bliana chun forbairt ar tsuímh a chumasú ar mhaithe le sochar tráchtála fadtéarmach. Chomh maith le sruth slán ioncaim, tá céatadán socrúithe cíosa agus céatadán d'fháltais díolacháin aon fhorbairt tithíochta chríochnaithe tógtha ar na tailte dlite le SNCT. Tá an forbairt seo críochnaithe anois. Rinne SNCT a leasanna eile a dhiúscairt an 2 Meitheamh 2023. Tá todhchaí SNCT á breithniú faoi láthair ag Stiúthóirí SNCT.

4) Sócmhainn Náisiúnta JVA C.G.A. (NAJV A)

Ar an 4 Iúil 2013 bhunaigh GNBS fochuideachta, NAJV A. Is fochuideachta ar lánúinéireacht ag SGBSN é SRCSNT. Chuaigh GNBS i socraíocht le cuibhreas trína bhfuarthas seilbh ar 20% ús i gcomhpháirtíocht theoranta, agus ba chun an idirbheart seo a éascú a bunaíodh SRCSNT. Rinne NAJV A infheistiú i socraíocht eile tríú pairtíthe óna corpú, áit ar ghlac sé ús mhionlach, leasanna gnáthscair neamh-urlámhais in institiúid infheistiúcháin le seachadadh réadmhaoin trachtála agus eastát réadach a éascú.

5) Bainistíocht Réadmhaoin Sócmhainní Náisiúnta C.G.A. (BRSN)

Rinneadh BRSN a ionchorprú ar an 27 Eanáir 2010. Is é an aidhm atá le BRSN úinéireacht dhíreach a ghlacadh ar shócmhainní nuair agus más gá.

Le linn na tréimhse tuairiscithe, bhí dhá fochuideachta SRCNS agus GFSNT (faoi Leachtú Deonach) ag BRSN. Tionóladh cruinniú deiridh GFSNT (faoi Leachtú Deonach) an 25 Aibreán 2023 agus cláraíodh na doiciméid deiridh ghaolmhara leis an Oifig um Chlárú Cuideachtaí (CRO) an 19 Bealtaine 2023. Discáoileadh GFSNT (faoi Leachtú Deonach) an 20 Lúnasa 2023.

6) Seirbhísí Réadmhaoiné Cónaithe Sócmhainní Náisiúnta C.G.A. (SRCSN)

Ar an 18 Iúil 2012 bhunaigh an GNBS fochuideachta nua dar teideal SRCSN. Tá SRCSN ina fochuideachta faoi lánúinéireacht iomlán BRSN, agus bunaíodh í d'fhonn réadmhaoin chónaitheach a ghnóthú agus an réadmhaoin seo a léasú agus ar deireadh í a dhíol le comhlachtaí tithíochta agus/nó údaráis áitiúla faofa chun críocha tithíochta sóisialta. I Meán Fómhair 2019, d'eisigh an Aire Airgeadais treoir chuig GNBS úinéireacht SRCSN a choimeád. Faoi straitéis tithíochta an Rialtais, "Tithíocht do Chách", tá sé beartaithe go n-aistreoidh SRCSN chuig an nGníomhaireacht Forbartha Talún ('LDA') ó GNBS. Mar chuid den phróiseas aistriúithe comhaontaithe, beidh an t-aistriú ag luacháil GNBS agus beidh sé mar chuid de ranníocaíocht bharrachas saoi GNBS le Stát na hÉireann. Ag an dáta tuairiscithe, níl an t-aistriú beartaithe críochnaithe fós. Tá gá le hathruithe reachtúla cuí ar an Acht LDA chun an t-aistriú beartaithe ón Aire Airgeadais chuig an LDA a éascú. Níl aon bhac ar GNBS SRCSN a aistriú chuig an Aire Airgeadais, an chéad chéim sa phróiseas aistriúithe comhaontaithe.

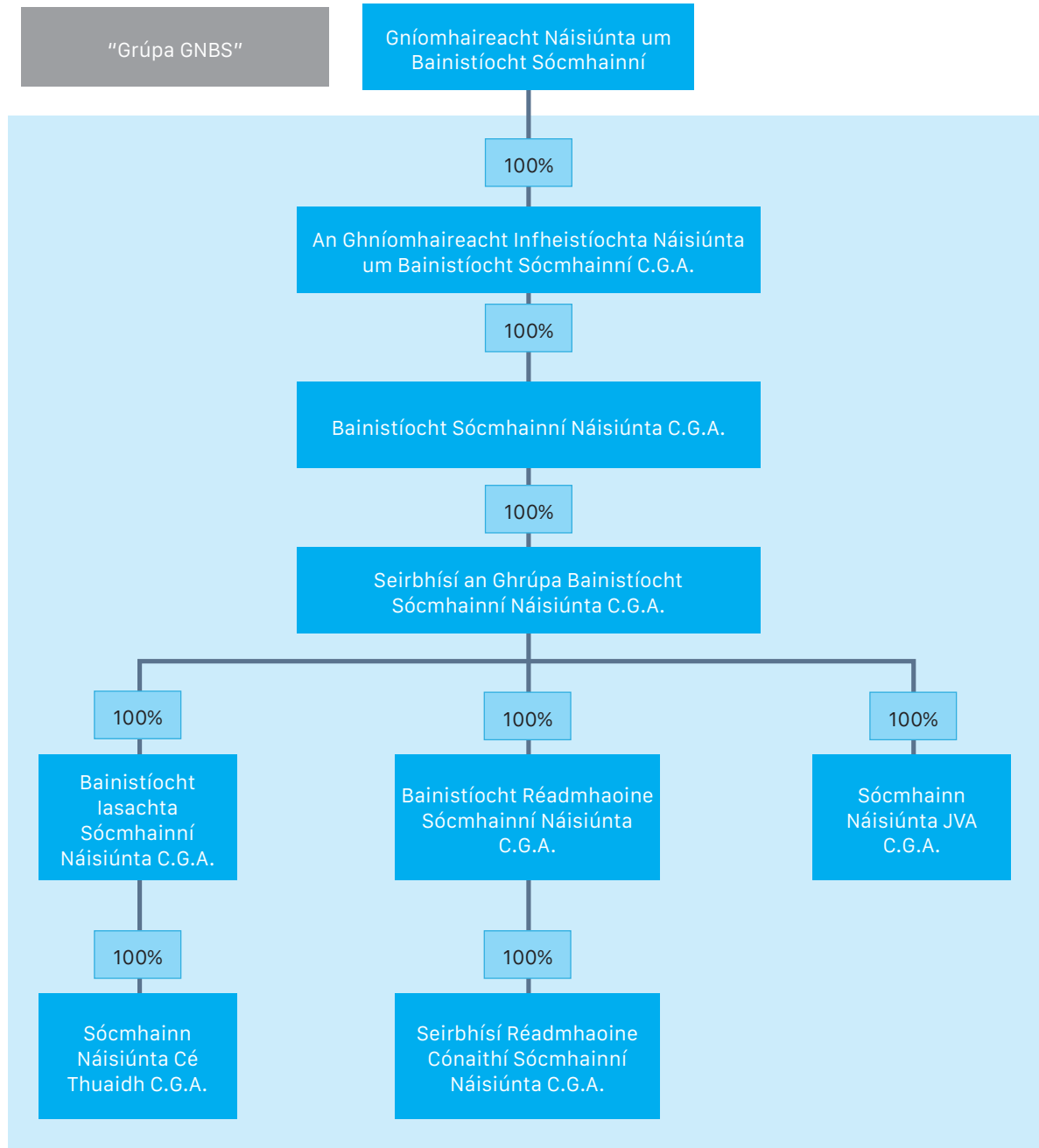
Sheachaid féichiúnaithe GNBS 2,997 (2022: 2,872) réadmhaoin chónaitheach d'earnáil na tithíochta sóisialta ina iomlán idir tráth a bunaithe agus an dáta tuairiscithe, 2,799 (2022: 2,693) a cu a bhí críochnaithe agus conraithe ar 198 (2022: 179) réadmhaoin eile (do dhíolachán díreach agus tríd SRCSN) malartaithe ag an dáta tuairiscithe. San áireamh le seachadtaí a cuireadh i gcrích ón mbunú tátá díolachán díreach 1,338 (2022: 1,232) réadmhaoin, díolacháin déanta ag féichiúnaithe GNBS agus glacadóirí le comhlachtaí faofa tithíochta éagsúla agus/nó údaráis áitiúla, léasú díreach 89 (2022: 89) réadmhaoin ag féichiúnaithe GNBS agus glacadóirí agus 1,372 (2022: 1,372) réadmhaoin faighte ag SRCSN le léasú le comhlachtaí faofa tithíochta. Le linn na bliana, níor dhíol SRCSN aon mhaoin (2022: nialas) agus ar an dáta tuairiscithe tá 1,366 de 1,372 réadmhaoin faighte coinnithe. Ní chuimsíonn na figiúirí seo na haonaid sin a sheachadtar faoi shocrúithe Chuid V ar fhorbairtí cónaithe arna maoiniú ag GNBS.

Is é seoladh na hoifige cláraithe de gach cuideachta ag an dáta tuairiscithe Duga an Stáitchiste, Cé an Phoirt Thuaidh, Baile Átha Cliath 1. Tá gach cuideachta ionchorpraithe agus lonnaithe i bPoblacht na hÉireann.

1. Faisnéis Ghinearálta (ar lean)

1.1 Grúpa an Gníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní (ar lean)

Cairt 1 "GRÚPA an GNBS" amhail 31 Nollaig 2023

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

2. Beartais chuntasaíochta ábhartha

2.1 Bunús an ullmhúcháin

Gnóthas leantach

Ullmhaíodh na ráitis airgeadais don bhliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2023 ar bhonn ghnóthais leanúnaigh mar go bhfuil an Bord sásta, tar éis na príomhrioscaí agus éiginnteachtaí a bhfuil tionchar acu ar an nGrúpa agus ar an nGníomhaireacht a bhreithniú, go bhfuil sé in ann leanúint ar aghaidh leis an ngnó ar feadh na tréimhse measúnaithe. Is ionann an tréimhse measúnaithe a úsáideann an Bord agus dhá mhí dhéag ó dháta an tuairiscithe na ráiteas airgeadais seo.

Ag dáta an tuairiscithe bhí caipiteal gnáthscaireanna agus cúlchistí ag an GNBS de €1,078m (2022: €1,360m). Ar an 31 Nollaig 2023 ag an nGrúpa tá airgead ar fáil, coibhéisí airgid agus sócmhainní leachtacha de €306m (2022: €511m) agus dliteanais de €24m (2022: €31m), dá bhrí sin tá an Bord sásta gur féidir leis a dhliteanais reatha a chomhlíonadh de réir mar a bhíonn siad dlite go ceann i bhfad. Tá iasachtaí sinsireacha uile, fofhiachas agus iasachtaíochtaí uile aisíochta ag an nGrúpa ón Aire agus níl aon iasachtaíochtaí seachtracha aige. In 2021, d'fhaomh Bord an GNBS Plean Straitéiseach an GNBS 2022-2025. Leagtar amach treoir na Gníomhaireachta don tréimhse ceithre bliana ó 2022 go deireadh 2025 sa phlean agus leagtar amach ann an chaoi a bhfuil sé i gceist ag an eagraíocht foirceannadh ar bhealach ordúil. Tá céimeanna tráchtála agus oibríochtúla á nglacadh ag GNBS faoi láthair chun díscóileadh ordúil na Gníomhaireachta a áirithiú faoi dheireadh 2025.

Tá gníomhaíochtaí na GNBS faoi réir fachtóirí riosca lena n-áirítear riosca creidmheasa, leachtachta, margaidh agus oibriúcháin. Ag déanamh measúnú ar chumas GNBS leanúint mar ghnóthas leantach, tá athbhreithniú déanta ag an mBord ar na fachtóirí riosca seo agus ar an bhfaisnéis chuí i dtaca le ghnó na gníomhaireachta. Le linn na bliana, déanann an Bord agus a Choistí athbhreithniú ar phríomhghnéithe de ghníomhaíochtaí na Gníomhaireachta ar bhonn leanúnach mar aon le hathbhreithniú, nuair is cuí, ar na toimhdí criticiúla atá ag tacú lena straitéisí fadtréimhseacha.

Dá réir sin, creideann an Bord go bhfuil sé cuí na ráitis airgeadais a ullmhú ar bhonn ghnóthais leantaigh tar éis an tátal a bhaint nach bhfuil aon éiginnteachtaí ábhartha ag baint le himeachtaí nó cúinsí a d'fhéadfadh amhras suntasach a tharraingt ar ábaltach na Gníomhaireachta leanúint mar ghnóthas leantach ar feadh na tréimhse measúnaithe.

2.2 Ráiteas géilliúlachta agus bunús tomhais

Ullmhaíodh ráitis airgeadais chomhdhlúite agus Gníomhaireachta an Ghrúpa don bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2023 de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta um Thuairisciú Airgeadais (IFRS), a bhfuil glactha leo ag an Aontas Eorpach agus Acht GNBS 2009.

Ba de réir choinbhinsiún an chostais stairiúil a ullmhaíodh na ráitis comhdhlúite um shreafaí airgid agus ráitis airgeadais na Gníomhaireachta, cé is moite de ionstraimí cothromais, iasachtaí féichiúnaí, an iasacht idirghrúpa agus réadmhaoiné infheistíochta atá tomhaiste ar luach cóir nuair is bainteach.

Tá na ráitis airgeadais chomhdhlúite agus Gníomhaireachta curtha i láthair in euro (€), atá mar airgeadra feidhmiúil agus tuairiscithe an Ghrúpa. Sonraítear na figiúirí a léirítear sna ráitis airgeadais chomhdhlúite i mílte €.

Cinntear na sreafaí airgid ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin bunaithe ar an modh díreach, trína nochtar príomhranguithe ollfháltais airgid agus ollíocaíochtaí.

Is ar bhonn ollmhéideanna a thuairiscítear sreafaí airgid ó ghníomhaíochtaí infheistíochta agus maoinithe. Braitheann sannadh sreabhá airgid an ghrúpa do chatagóirí oibriúcháin, infheistithe agus maoinithe ar shamhail ghnó an Ghrúpa.

Rinneadh nochtadh áirithe don bhliain roimhe a athrangú chun cloí leis an gcur i láthair i ráitis airgeadais 2022, gan aon tionchar ar an ráiteas ioncain chuimsithigh agus ar an ráiteas ar staid an airgeadais do thréimhsí roimhe seo curtha i láthair.

De réir IAS 1 *Léiriú Ráitis Airgeadais*, is in ord leachtachta a thugtar léiriú ar shócmhainní agus ar dhliteanais.

2.3 Athruithe ar bheartais chuntasaíochta ábhartha

Ghlac an Grúpa le Nochtadh Beartas Cuntasaíochta (Leasuithe ar IAS 1 agus Ráiteas Cleachtais IFRS 2) le héifeacht ón 1 Eanáir 2023. Éilíonn an leasú go nochtfaí beartais chuntasaíochta ábhartha seachas beartais shuntasacha chuntasaíochta. Ní raibh aon athrú ar na beartais chuntasaíochta féin mar thoradh ar an leasú seo. Ní raibh tionchar ag aon chaighdeáin, léirmhínte ná athruithe nua eile ar bheartais chuntasaíochta ar ráitis airgeadais an Ghrúpa don bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2023.

2.4 Caighdeáin, leasuithe agus léirmhínte IFRS a eisíodh ach nach bhfuil curtha i bhfeidhm go fóill

Rinneadh roinnt caighdeán, leasuithe agus léirmhínte nua a eisíúint ach níl siad curtha i bhfeidhm go fóill. Ní dhearna an Grúpa iad a ghlacadh go luath agus na ráitis airgeadais seo á n-ullmhú aige. As na caighdeáin sin nach bhfuil curtha i bhfeidhm go fóill, Ní meastar go mbeidh tionchar suntasach ag aon cheann acu ar ráitis airgeadais an Ghrúpa nuair a chuirfear i bhfeidhm ar dtús iad.

2. Beartais chuntasaíochta ábhartha (ar lean)

2.5 Bunús an chomhdhlúthaithe

San áireamh i ráitis airgeadais chomhdhlúite an Ghrúpa tá ráitis airgeadais an mháthair-aonáin, an GNBS agus a fhochuideachtaí uile, seachas GRSNT (i Leachtú Toilteannach). Féach notá 1.1 le haghaidh tuilleadh sonraí. Scoirfidh comhdhlúthú fochuideachtaí ar an dáta a scoireann an mháthairchuideachta den fochuideachta a rialú. Tá ioncam agus speansais fochuideachta san áireamh sna ráitis airgeadais chomhdhlúite go dtí an dáta a thagann deireadh leis an rialú sin. Ullmhaíodh ráitis airgeadais na bhfochuideachtaí a úsáideadh chun na ráitis airgeadais chomhdhlúite a ullmhú dáta tuairiscithe an mháthair-aonáin.

Comhdhlúthaíonn an Grúpa gach aonán a rialann sé. Tomhaistear gur baineadh amach rialú nuair sa chás

- go bhfuil cumhacht ag an Grúpa that an eintiteas;
- go bhfuil an Grúpa neamhchosanta ar, nó a bhfuil cearta aige ar, thuairisceáin inathraitheacha ó bhaint s'aige leis an eintiteas;
- go bhfuil sé in ann a cumhacht a úsáid lena tuairisceán a chuir i bhfeidhm.

Áirítear infheistíochtaí i bhfochuideachtaí ag costas lúide bearnú in ráitis airgeadais ar leith an Ghníomhaíocht. Tá beartais chuntasaíochta na bhfochuideachtaí ahus an Ghníomhaireacht comhsheasmhach le beartais chuntasaíochta an Ghrúpa.

Fágтар idirbhearta idirghrúpa agus iarmhéideanna agus gnóthachain ar idirbhearta idir cuideachtaí grúpa as an áireamh. Fágтар cailleanais idirghrúpa as an áireamh freisin mura soláthraíonn an t-idirbheart fianaise ar bhearnú na sócmhainne aistrithe.

Soláthraítear sonraí na bhfochuideachtaí i Nóta 1.1.

2.6 Aistriú airgeadra coigríche

(a) Airgeadra feidhmiúil agus tuairiscithe

Déantar míreanna san áireamh i ráitis airgeadais aonáin an Ghrúpa a thomhas ag úsáid airgeadra na príomhthimpeallachta geilleagraí a bhfuil gach aonán ag feidhmiú inti ('an t-airgeadra feidhmiúil').

Léirítear na ráitis airgeadais chomhdhlúite in euro, airgeadra tuairiscithe agus feidhmiúil an Ghrúpa.

(b) Idirbhearta agus iarmhéideanna

Aistrítear idirbhearta ainmnithe, nó idirbhearta a éilíonn réiteach, in airgeadra iasachta chuig an airgeadra feidhme ag baint úsáide as na rátaí malairte atá i láthair ar dháta na n-idirbheart.

Aistrítear míreanna airgeadaíochta ainmnithe in airgeadra eachtrach ag úsáid an ráta dúnta ag an dáta tuairiscithe. Aistrítear míreanna neamhairgeadaíochta tomhaiste ag luach cóir in airgeadra iasachta chuig an airgeadra feidhme ag baint úsáide as na rátaí malairte atá i láthair nuair a socraíodh an luach cóir. Aistrítear míreanna neamhairgeadaíochta tomhaiste ag costas stairiúil in airgeadra eachtrach ag úsáid an ráta malairte ar dháta an aitheantais tosaigh.

Aithnítear gnóthachain agus cailleanais mhalairte eachtraí a eascraíonn ó ghlanadh idirbheart malairte eachtraí agus ón aistriú ag rátaí malairte deireadh na bliana na sócmhainní agus dliteanas airgeadaíochta ainmnithe in airgeadraí eachtracha sa ráiteas ioncaim chomhdhlúite an ioncaim chuimsithigh.

Léirítear gach gnóthachan agus cailleanas malairte i ngnóthachain agus cailleanais eachtracha mar mhír líne aonair sa ráiteas chomhdhlúite an ioncaim chuimsithigh.

2.7 Sócmhainní airgeadais

Aithint agus tomhas tosaigh

Aithníonn an Grúpa sócmhainní airgeadais i ráiteas an Ghrúpa ar a staid airgeadais nuair a bheidh an Grúpa ina pháirtí i bhforálacha conarthachta na hionstraime. Déantar sócmhainní airgeadais a thomhas ar luach cóir ar dtús. Déantar costais idirbheart ar féidir iad a chur i leith sócmhainní airgeadais a fháil ag FVTPL a aithint láithreach mar bhrabús nó mar cailleanas. I gcás sócmhainní arna dtomhas ar bhealach seachas FVTPL, déantar costais idirbheart a d'fhéadfaí a chur i leith sócmhainní airgeadais a fháil nó a eisiúint, a chur le luach cóir na sócmhainní airgeadais nó a bhaint uaidh sin, de réir mar is cuí, agus iad á n-aithint den chéad uair.

Aicmiú agus Tomhas

ar éis í a aithint den chéad uair, déantar sócmhainn airgeadais a aicmiú agus a thomhas ina dhiaidh sin ag

- Costas amúchta nó
- Luach cóir trí ioncam cuimsitheach eile (FVOCI) nó
- Luach cóir trí bhrabús nó cailleanas (FVTPL)

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

2. Beartais chuntasaíochta ábhartha (ar lean)

2.7 Sócmhainní airgeadais (ar lean)

Aicmiú agus Tomhas (ar lean)

Déantar sócmhainn airgeadais a thomhas ag costas amúchta má chomhlíontar an dá choinníoll a leanas léi agus mura n-ainmnítear mar FVTPL í:

- Coinnítear an tsócmhainn laistigh de shamhail ghnó a bhfuil sé de chuspóir aici sócmhainní a choimeád chun sreafaí airgid thirim conarthachta a bhailiú; agus
- Tá téarmaí conarthachta na sócmhainne airgeadais ina gcúis le sreafaí airgid ar dhátaí sonraithe ar ionann iad agus íocaíochtaí na príomhshuime agus úis ar an bpríomhshuim atá amuigh amháin.

Déantar sócmhainn airgeadais a thomhas ag FVOCI má chomhlíontar an dá choinníoll a leanas léi agus mura n-ainmnítear mar FVTPL í:

- Coinnítear an tsócmhainn laistigh de shamhail ghnó a bhfuil sé de chuspóir aici sócmhainní a choimeád chun sreafaí airgid thirim conarthachta a bhailiú; agus
- Tá téarmaí conarthachta na sócmhainne airgeadais ina gcúis le sreafaí airgid ar dhátaí sonraithe ar ionann iad agus íocaíochtaí na príomhshuime agus úis ar an bpríomhshuim atá amuigh amháin.

Nuair a aithnítear ionstraim chothromais den chéad uair d'fhéadfadh an Grúpa í a ainmniú go neamh-inchúlghairthe mar FVOCI ach amháin má choinnítear é ar mhaithe le trádál. Déantar an rogha chun infheistíocht in ionstraim chothromais a ainmniú mar FVOCI de réir gach ionstraim ar leith.

I gcás aon sócmhainn airgeadais nach gcáilíonn lena tomhas ar chostas amúchta nó lena tomhas ag FVOCI, ní mór í a thomhas tar éis í a aithint den chéad uair ag FVTPL ach amháin sa chás gur infheistíocht in ionstraim chothromais í atá ainmnithe ag FVOCI. Féadfaidh an Grúpa cinneadh neamh-inchúlghairthe a ghlacadh chun sócmhainn airgeadais a ainmniú mar FVTPL nuair a aithnítear í ar dtús, más rud é go ndéantar neamhréir cuntasafóchta a dhíchur nó a laghdú go suntasach leis an ainmniú sin sa chás go gcruthófaí an neamhréir sin dá ndéanfaí an tsócmhainn airgeadais a thomhas ar chostais amúchta nó FVOCI.

Is íocaíochtaí príomhshuime agus measúnú úis amháin atá i sreafaí airgid thirim conarthachta

Chun críche íocaíochtaí na príomhshuime agus úis "SPPI" a mheasúnú, is ionann an phríomhshuim agus luach cóir na sócmhainne airgeadais agus é á haithint ar dtús. D'fhéadfadh athrú teacht ar mhéid na príomhshuime sin thar shaolré na sócmhainne airgeadais áfach. Is ionann ús agus comaoin i leith luach ama airgid, maidir leis an riosca creidmheasa a bhaineann leis an bpríomhshuim atá amuigh le linn tréimhse áirithe ama agus maidir le costais agus rioscaí iasachta bunúsacha eile, chomh maith le corrlach brabúis.

Measúnú ar an tsamhail ghnó

Cinneann an Grúpa na samhlacha gnó ar leibhéal lena léirítear an chaoi a mbainistítear grúpaí sócmhainní airgeadais le chéile chun cuspóir gnó ar leith a bhaint amach. Le samhlacha gnó an Ghrúpa cinntear cibé an mbeidh sreafaí airgid ann de thoradh ar shreafaí airgid conarthachta a bhailiú, sócmhainní airgeadais a dhíol, nó an dá rud. Déanann an Grúpa an fhaisnéis seo a leanas a mheas agus measúnú na samhla gnó á dhéanamh aige:

- an chaoi a ndéantar meastóireacht ar fheidhmíocht na samhla gnó agus na sócmhainní airgeadais atá i seilbh laistigh den tsamhail ghnó sin agus tuairiscí ina leith chuig pearsanra bainistíochta riosca an eintitis; agus
- na rioscaí a mbíonn tionchar acu ar fheidhmíocht na samhla gnó (agus na sócmhainní airgeadais atá i seilbh laistigh den tsamhail ghnó sin) agus, go háirithe, an chaoi a mbainistítear na rioscaí sin.

Nuair a aithnítear sócmhainn airgeadais den chéad uair, cinneann an Grúpa cibé an bhfuil sócmhainní airgeadais nua-aitheanta ina gcuid de shamhail ghnó atá ann cheana féin nó an léirítear leo go bhfuil tús curtha le samhail ghnó nua. Déanann an Grúpa athmheasúnú ar a chuid samhlacha gnó gach tréimhse tuairiscithe le cinneadh cibé ar tháinig athrú ar na samhlacha gnó ón tréimhse roimhe sin nó nár tháinig.

(a) Costas Amúchta

Rinne an Grúpa airgead tirim agus coibhéisí airgid a aicmiú agus a thomhas, mar aon le hairgead tirim a socraíodh mar chomhthaobhacht le GBCN agus sócmhainní eile ar chostas amúchta lúide líúntas do chaillteanas creidmheasa ionchais.

(b) Luach cóir trí bhrabús nó cailiteanas

Rinne an Grúpa roinnt iasachtaí le féichiúnaithe a aicmiú agus a thomhas ag FVTPL ar an mbunús go bhfuil siad i seilbh acu chun luach comhthaobhachta gaolmhar a réadú trí dhiúscairt leanúnach iasachtaí, maoinne agus comhthaobhachta agus sa chás go mbailítear sreafaí airgid conarthachta ar bhonn teagmhasach. Déantar na sócmhainní sin a thomhas ar luach cóir, agus déantar aon ghnóthachain/chailiteanas a bhíonn i gceist tar éis iad a thomhas athuair a aithint sa ráiteas ioncaim chuimsithigh. Déantar luach cóir a chinneadh ar an gcaoi a sonraítear i Nóta 2.23. Rangaigh agus thomhais an Ghníomhaireacht an iasacht idirghrúpa ag FVTPL.

Is ionstraimí cothromais na hionstraimí airgeadais eile a aicmítear agus a thomhaistear ag FVTPL.

2. Beartais chuntasaíochta ábhartha (ar lean)

2.7 Sócmhainní airgeadais (ar lean)

Ionstraimí cothromais

Is éard atá i gceist le hionstraim chothromais ná conradh ar bith is cúis le leas iarmharach i sócmhainní aonáin tar éis a cuid dliteanais uile a asbhaint. Níl aon oibleagáid chonartha luaite le hionstraim chothromais airgead nó sócmhainn airgeadais ar bith eile a sheachadadh.

Déantar ionstraimí cothromais a thomhas ag FVTPL. Tomhaistear luach cóir na n-ionstraimí cothromais seo bunaithe ar theicnící luachála a mheasann luach éileamh an Ghrúpa ar shócmhainní foluiteacha an eintitis. Aithnítear athruithe ar luach cóir sa ráiteas ar ioncam cuimsitheach mar chuid d'ioncam/(speansais) eile. Nochtar ionstraimí cothromais ar leithligh sa ráiteas ar staid airgeadais. Aithnítear dáileacháin ó ionstraimí cothromais sa ráiteas ar ioncam cuimsitheach mar chuid d'ioncam/(speansais) eile ar an dáta a dhearbhaítear iad agus a cheadaítear iad le haghaidh íocaíochta.

2.8 Dliteanais airgeadais

Tuairiscíonn an Grúpa dliteanais airgeadais i ráiteas ar staid airgeadais an Ghrúpa nuair a bhíonn an Grúpa ina pháirtí i bhforálacha conarthacha na hionstraime. Déantar dliteanais airgeadais a thomhas de réir luacha choir ar dtús. Déanann an Grúpa a chuid dliteanais airgeadais a rangú agus ina dhiaidh sin déanann sé iad a thomhas ag an gcostas amúchta cé is moite de díorthaigh atá aicmithe mar FVTPL, agus tuairiscítear aon éagsúlacht a bhíonn ann idir glanfháltais na gcostas idirbheartaíochta agus an luach fuascailte sa ráiteas ioncaim chuimsithigh leis an modh úis éifeachtaigh. I gcásanna nach n-aicmítear dliteanais airgeadais mar FVTPL, déantar gnóthachain agus cailiteanais a tharlaíonn mar gheall ar athruithe ar luach cóir a tharlaíonn ina dhiaidh sin a thuairisciú go díreach sa ráiteas ioncaim chuimsithigh.

2.9 Dí-aithint sócmhainní airgeadais agus dliteanas airgeadais

Dí-aithnítear sócmhainní airgeadais nuair atá deireadh tagtha leis na cearta conarthacha sreafaí airgid a fháil ó na sócmhainní seo nó sa chás go bhfuil na sócmhainní aistrithe agus go suntasach go bhfuil rioscaí agus luaíochtaí úinéireacht na sócmhainní aistrithe freisin. Déantar dliteanais airgeadais a dhí-aithint nuair atá siad fuascailte nó múchta ar shlí éigin eile.

2.10 Gnóthachain/(cailiteanais) ar luach cóir ar iasachtaí féichiúnaí tomhaiste ag luach cóir trí bhrabús nó cailiteanas

Áirítear le gnóthachain/(cailiteanais) ar iasachtaí féichiúnaí ag luach cóir trí FVTPL na gnóthachain agus na cailiteanais uile ó athruithe i luach cóir iasachtaí féichiúnaí ag FVTPL. Tá an Grúpa tar éis cinneadh a dhéanamh an ghluaiseacht iomlán sa luach cóir ar an líne seo, agus an tionchar a bheidh aige sin ar ghlanbhailiúcháin airgid tirim sa tréimhse áirithe leis.

2.11 Ioncam úis agus costas úis

Aithnítear ioncam agus costas úis na n-ionstraimí airgeadais úsmhara uile seachas iasachtaí féichiúnaí ag FVTPL mar ioncam úis agus costas úis sa ráiteas ioncaim chuimsithigh ag úsáid modh an ráta úis éifeachtach ("EIR").

Is éard is an EIR ná an ráta a dhéanann lascaíniú díreach ar íocaíochtaí airgeadais nó fáiltas mheasta amach anseo thar shaolré na hionstraime airgeadais chuig suim oll-luacha sócmhainne airgeadais nó costas amúchta an dliteanais airgeadais.

Nuair atáthar ag déanamh amach an ráta úis éifeachtúil le haghaidh ionstraimí airgeadais seachas sócmhainní bearnaithe, déanann an Grúpa na sreafaí airgid tirim agus téarmaí conarthacha na hionstraime airgeadais á n-áireamh, ach gan na cailiteanais chreidmheasa atá beartaithe a áireamh. Le haghaidh sócmhainní airgeadais ceannaithe nó bunaithe, déantar ráta úis éifeachtach coigeartaithe don chreidmheas amach le húsáid bainte as na sreafaí airgid tirim todhchaíoch atá beartaithe lena n-áirítear na cailiteanais chreidmheasa atá beartaithe.

Agus ioncam úis agus costas úis á n-áireamh, cuirtear an ráta úis éifeachtach i bhfeidhm le hollsuim ghlanluacha na sócmhainne airgeadais le haghaidh sócmhainní airgeadais bearnaithe nó le costas amúchta an dliteanais airgeadais. Le haghaidh sócmhainní airgeadais atá lagaithe tar éis dóibh a bheith tuairiscithe den chéad uair, déantar amach an t-ioncam úis tríd an ráta úis éifeachtach a chur i bhfeidhm i ndáil le costas amúchta na sócmhainne airgeadais. Más rud é nach bhfuil an tsócmhainn lagaithe go deo, mar sin déantar an t-ioncam úis a áireamh de réir an ollbhonn arís. Le haghaidh sócmhainní airgeadais a bhí lagaithe tar nuair a thuairiscítear iad den chéad uair, déantar amach an t-ioncam úis tríd an ráta úis éifeachtach a chur i bhfeidhm i ndáil le costas amúchta na sócmhainne. Ní dhéantar an áireamh chun an t-ioncam úis a dhéanamh amach de réir an ollbhonn arís, fiú más rud é go thagann feabhas ar an riosca creidmheasa a bhaineann leis an tsócmhainn.

2.12 Brabús/(cailiteanas) ar dhiúscairt agus athmaoiniú iasachtaí

Ríomhtar brabús agus cailiteanais ar dhiúscairt agus athmaoiniú iasachtaí mar an difríocht idir luach anonn na n-iasachtaí agus an praghas díolacháin conarthach ag an dáta díolacháin/athmaoinithe. Áirítear sa phraghas díolacháin conarthach aon chomhainn iarchurtha sa chás go bhfuil ceart conarthach ag an GNBS aon sreabhadh airgid iarchurtha a fháil i gcomhréir le IAS 32. Aithnítear brabús agus cailiteanais ar dhiúscairt iasachtaí/réadmhaoine sa ráiteas ioncaim chuimsithigh nuair a tharlaíonn an t-idirbheart. Ní aithnítear brabús ar dhiúscairt agus athmaoiniú iasachtaí nuair atá an nasc féichiúnaí foriomlán bearnaithe i gcomhréir leis na sonraí measúnaithe bearnaithe infhaighte is déanaí, nó dá bhféadfadh bearnú sa nasc a tharlú sa todhcháir mar thoradh ar bhrabús ar dhiúscairt iasachtaí a aithint.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

2. Beartais chuntasaíochta ábhartha (ar lean)

2.13 Brabús/(cailteanas) ar dhiúscairt sócmhainní réadmhaoine

Ríomhtar brabús agus cailteanas ar dhiúscairt réadmhaoine mar an difríocht idir luach anonn réadmhaoine agus an praghas díolacháin conarthach ag an dáta díolacháin, lúide costais idirbhearta a bhaineann leis. Áirítear sa phraghas díolacháin conarthach aon chomhaoin iarchurtha sa chás go bhfuil ceart conarthach ag an nGrúpa aon sreabhadh airgid iarchurtha a fháil. Tuairiscítear brabús agus cailteanas ó dhiúscairt réadmhaoine sa ráiteas ioncaim chuimsithigh nuair tharlaíonn an t-idirbheart.

2.14 Bearnú na sócmhainní airgeadais

Déanann an grúpa measúnú, ar bhonn rialta, ar laige sócmhainní airgeadais arna dtomhas ar chostas amúchta ar bhonn chailteanas chreidmheasa bheartaithe (ECL). Déantar an ECL a thomhas ag féachaint do chur chuige trí chéime:

- Céim 1: nuair nach ndearnadh méadú suntasach i riosca creidmheasa maidir le hionstraimí airgeadais ón aitheantas tosaigh, aithnítear foráil do ECL 12 mhí, is é sin an ECL atá ina dtorthaí ó imeachtaí loicthe a d'fhéadfadh tarlú laistigh de 12 mhí ón dáta tuairiscithe;
- Céim 2: nuair a rinneadh méadú suntasach i riosca creidmheasa maidir le hionstraimí airgeadais ón aitheantas tosaigh ach nuair nach bhfuil fianaise oibiachtúil ar bhearnú ann, aithnítear ECL saolré, is é sin an ECL atá ina thoradh ó imeachtaí loicthe féideartha uile a d'fhéadfadh tarlú thar shaolré na sócmhainne airgeadais;
- Céim 3: nuair a thaispeántar fianaise oibiachtúil ar bhearnú le sócmhainní airgeadais, aithnítear ECL saolré.

Tá éagsúlacht de bhealaí cur chuige a d'fhéadfá a úsáid chun meas má tá méadú suntasach tagtha ar an riosca creidmheasa a bhaineann le hionstraim airgeadais ón a tuairiscíodh é don chéad uair. I gcásanna éagsúla, beidh faisnéis cháinníochtúil mhionsonraithe a úsáidtear chun comparáid a dhéanamh idir athruithe a thagann ar riosca creidmheasa ar fáil faoin dóchúlacht atá ann go loicfead ionstraim airgeadais nó rátáil chreidmheasa foirmeálta. Déanann an Grúpa monatóireacht ar shócmhainní airgeadais atá faoi réir cheangaltais lagaithe chun meas más rud é go bhfuil méadú suntasach tagtha ar an riosca creidmheasa ó tugadh faoi deara é den chéad uair ar bhonn rialta.

Déantar an líuntas cailteanas a thomhas de réir luach láithreach na sreafaí airgid tirim atá beartaithe ó na sócmhainní airgeadais i gceist leis an ráta úis atá i bhfeidhm leis i ndáil leis an sócmhainn airgeadais.

2.15 Bearnú sócmhainní neamh-airgeadais

Déantar suim anonn shócmhainní neamh-airgeadais an Ghrúpa a athbhreithniú ag gach dáta tuairiscithe d'fhonn a chinneadh an bhfuil comhartha bearnaithe ann. Más ann do chomhartha dá leithéid déantar suim in-aisghabhála na sócmhainne a mheas. Is ionann suim in-aisghabhála sócmhainn agus a luach uasta úsáide agus a luach cothrom lúide costais le haghaidh díolacháin.

Agus luach úsáide á mheas, déantar na sreabha airgid measta amach anseo a lascainiú go dtí a luach reatha ag baint úsáide as ráta lascaine atá ag teacht le measúnú reatha margaidh luach an airgid agus na rioscaí a bhaineann leis an tsócmhainn. Aithnítear cailteanas bearnaithe sa ráiteas ioncaim chuimsithigh má sháraíonn an tsuim anonn an tsuim in-aisghabhála.

2.16 Airgead tirim agus coibhéisí airgid tirim

Is ionann airgead agus airgead ar láimh agus éarlaisí éilimh. Is ionann coibhéisí airgid agus infheistíochtaí gearrthréimhseacha, ardléachtachta atá so-inmhalartaithe go suimeanna aitheanta airgid atá faoi réir riosca neamhshuntasach athruithe ar luach. Cuimsíonn coibhéisí airgid Nótaí Gearrthéarmacha Stáitchiste a choinnítear tríd an GBCN áit a bhfuil an t-am chun aibíochta ar dháta na fála trí mhí nó níos lú.

2.17 Fardail – Trádáil Réadmhaoine

Coinnítear trádáil réadmhaoine le haghaidh athdhíola ag costas de réir liostaí IAS 2. Aithnítear iad ar dtús ar an ráiteas an staid airgeadais ag an pointe ag ar síneadh an conradh ceannaithe leis an díoltóir. I ndiaidh an chéad aitheantas, luaitear í agus glanluach inréadaithe, cibé acu is ísle. Socraítear costais ar bhonn na gcostas aonair a bhaineann le gach sócmhainn a aithint go sonrach. Léiríonn an glanluach inréadaithe an praghas díola measta le haghaidh réadmhaoine lúide na costais mheasta uile chun í a chur i gcrích agus na costais is gá chun an díolachán a dhéanamh. Aithnítear athbhreithnithe ar luach anonn na maoine trádála sa ráiteas ioncaim chuimsithigh.

Aithnítear brabús agus cailteanas ó dhiúscairt maoine trádála sa ráiteas ioncaim chuimsithigh nuair tharlaíonn an t-idirbheart. Tá níos mó sonraí san áireamh i Nóta 2.13.

2. Beartais chuntasaíochta ábhartha (ar lean)

2.18 Réamhaine Infheistíochta

Tomhaistear réadmhaine Infheistíochta ar dtús ag costas ag an bpointe ar a sínítear an conradh agus luach coir tar éis sin le aon athrú aitheanta sa ráiteas ioncaim. Aithnítear aon gnóthchán nó cailteanas ar dhiúscairt réadmhaine infheistíochta (ríofa mar an difríocht idir ghlanfháltais ó dhiúscairt agus an suim ghlanluacha) sa ráiteas ioncaim nuair a tharlaíonn an aistriú. Aithnítear ioncam cíosa ó réadmhaine infheistíochta sa ráiteas ioncaim.

2.19 Cánachas

Cuimsíonn cáin cáin reatha agus iarchurtha araon. Aithnítear cáin ioncaim sa ráiteas ioncaim chuimsitheach, ach amháin chomh fada agus a bhaineann sí le míreanna arna n-aithint in ioncam cuimsitheach eile, agus sa chás sin aithnítear in ioncam cuimsitheach eile í.

(a) Cáin ioncaim reatha

Is é atá sa cháin reatha ná an cháin ionchais atá infíochta ar an ioncam inchánach don bhliain ag baint úsáide as rátaí cánach arna gcur i bhfeidhm nó arna gcur i bhfeidhm go substainteach ar dháta an tuairiscithe agus coigeartú ar bith ar an gcáin atá infíochta maidir le blianta roimhe sin.

Déantar cáin reatha atá infíochta ar bhrabús, bunaithe ar an dlí cánach is infheidhme i ngach dlínse, a aithint mar chostas sa thréimhse ina dtagann an brabús chun cinn.

Déantar iarmhairtí cánach na gcaillteanas reatha i gcáin atá ar fáil le tabhairt ar aghaidh a aithint mar shócmhainn nuair is cosúil go mbeidh brabúis inchánach ar fáil sa todhchaí a ndéantar na cailteanas seo a úsáid ina leith.

Ní dhéanfaidh aonán sócmhainní cánacha reatha agus dliteanas chánacha reatha a fhritháireamh ach amháin:

- má tá ceart infhorfheidhmithe le dlí ag an aonán na méideanna aitheanta a fhritháireamh; agus
- má tá sé i gceist ag an aonán sócrú ar bhonn glan, nó an sócmhainn a réadú agus an dliteanas a ghlanadh ag an am céanna.

(b) Cáin iarchurtha

Soláthraítear cáin iarchurtha ina hiomláine, ag úsáid an mhodha dliteanais, ar dhifríochtaí sealadacha a thagann chun cinn idir boinn chánach sócmhainní agus dliteanais agus a méideanna carraeireachta sna ráitis airgeadais chomhdhlúite. Cinntear cáin iarchurtha ag baint úsáide as rátaí cánach (agus dlíthe cánach) atá curtha i bhfeidhm nó curtha i bhfeidhm go suntasach faoi dháta an ráitis faoin staid airgeadais agus go bhfuiltear ag súil go mbeidh siad i bhfeidhm nuair a réadófar an tsócmhainn cáin iarchurtha lena mbaineann nó nuair a ghlanfar an dliteanas cáin iarchurtha.

Aithnítear sócmhainní cáin nuair is cosúil go mbeidh brabús inchánach ar fáil sa todhchaí a bhféadfaí na difríochtaí sealadacha seo a úsáid agus iad a chur ina leith.

Déantar sócmhainní agus dliteanais cáin iarchurtha a fhritháireamh nuair atá ceart infheidhmithe le dlí ann chun dliteanais chánach reatha a fhritháireamh, agus nuair a bhaineann na sócmhainní agus dliteanais cáin iarchurtha le cánacha arna ngearradh ag an údarás cánachais céanna ar an aonán inchánach céanna nó ar aonáin inchánacha éagsúla nuair atá sé beartaithe na hiarmhéideanna a shocrú ar bhonn glan.

Déanann an Ghrúpa measúnú, ar bhun bliantíúil amháin, ar cháin iarchurtha bainteach le cailteanas cánach nach bhfuil in úsáid.

2.20 Soláthairtí, sócmhainní teagmhasacha agus dliteanais

Soláthairtí

Aithnítear soláthairtí nuair atá oibleagáid dlíthiúil nó inchiallaithe reatha ag an nGrúpa mar gheall ar imeacht atá caite; is ea is dóichí go mbeidh gá le heis-sreabhadh acmhainní chun an oibleagáid a réiteach; agus féadfar meastachán iontaofa a dhéanamh maidir le méid na hoibleagáide. Is é an méid a aithnítear mar sholáthar an meastachán is fearr ar an gcaiteachas a theastaíonn chun an oibleagáid a shocrú ag deireadh na tréimhse tuairiscithe.

Dlíteanais theagmhasacha

Is oibleagáid fhéideartha é dliteanas teagmhasach ag brath ar cibé an dtarlaíonn roinnt imeachtaí éiginnte amach anseo, nó oibleagáid reatha ach ní dócha go ndéanfar íocaíocht, nó nach féidir an méid a thomhas go hiontaofa. Ní aithníonn an Grúpa dliteanais theagmhasacha ach nochtar iad, ach amháin sa chás gur beag seans a tharlóidh siad.

Sócmhainní teagmhasacha

Ní aithníonn an Grúpa sócmhainní teagmhasacha ach nochtar iad nuair is cosúil go mbeidh insreabhadh tairbhí eacnamaíochta i gceist. Má éiríonn réadú ioncaim geall le cinnte ansin aithnítear an tsócmhainn lena mbaineann.

Déantar dliteanais agus sócmhainní teagmhasacha a mheasúnú ar bhonn leanúnach lena chinntiú go léirítear go hiomchuí sna ráitis airgeadais iad.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

2. Beartais chuntasaíochta ábhartha (ar lean)

2.21 Nótaí Státchiste

Is nótaí leachtacha, úis iad Nótaí an Státchiste a choinnítear tríd an GBCN áit a bhfuil an t-am chun aibíochta ar dháta na fála níos mó ná trí mhí. Aithnítear Nótaí Státchiste sa ráiteas ar staid airgeadais. Déantar aon ús is iníochta nó infhaighte ar Nótaí Státchiste a thaifeadadh i gcostas úis nó in ioncam úis faoi seach.

2.22 Léasanna

Mar Léasaí

Ag tosú an chonartha, measann an Ghrúpa cé acu léas an chonradh nó an bhfuil léas ann. Is léas é, nó tá léas i, conradh má léiríonn an chonradh ceart sócmhainn aitheanta a rialú ar feadh tréimhse ama mar chúiteamh ar chomaoin. Déantar an sócmhainn ceart úsáid a dímheas tar éis sin ag úsáid modh an mhéid chothroim. Mar tharlaíonn seo, aithníonn an Ghrúpa sócmhainn ceart úsáid agus dliteanas léasa at dáta tús an léasa.

Tomhaistear an sócmhainn ceart úsáid ag costas ar dtús, a chuimsíonn an méid tosaigh dliteanas léasa coigeartuithe do aon íocaíochtaí léasa déanta ag nó roimh an dáta tosaigh, móide aon costais díreach tabhaithe, lúide aon dreasacht léasa a fuarthas. Dímheastar an sócmhainn ceart úsáid tar éis sin ag úsáid modh an mhéid chothroim ón dáta tosaigh go dtí an dáta ba luaithe idir deireadh saolré ionchais an sócmhainn ceart úsáid nó deireadh an léasa. Déantar sócmhainn an chirt úsáide a mheas le haghaidh lagaithe má tá táscairí lagaithe ann. Má dhéantar measúnú go bhfuil an tsócmhainn cheart úsáide lagaithe laghdaítear an luach tugtha anonn. D'féadfaidh an sócmhainn ceart úsáid do aththomhais áirithe den dliteanas léasa a choigeartú.

Tomhaistear an dliteanas léasa ar dtús ag luach reatha na híocaíochtaí léasa nach bhfuil íochta ag an dáta tosaigh, lascainithe ag úsáid ráta iasachta breisíoch. Tomhaistear dliteanas léasa ag costas amúchta ag úsáid an modh ráta úis éifeachtach, Aithnítear speansas úis léasa ar an dliteanas léasa. Aththomhaistear dliteanas léasa nuair atá athrú in íocaíochtaí léasa todhchaíocht. Nuair a aththomhaistear na dliteanas léasa mar seo, déantar coigeartú comhfhreagrach ar shuim ghlanluacha an sócmhainn ceart úsáid.

Mar léasóir

Aithnítear réamhaoine a fuair SRCNSN chun críche mar tithíocht shóisialta mar réadmhaoine infheistíochta agus tuairiscítear orthú de déir IAS 40.

Tuairiscítear ioncam cíosa ar éirí ó léasanna oibriúcháin ar mhodh an mhéid chothroim thar téarma an léasa.

2.23 Luach cothrom a chinneadh

Tomhaiseann an Ghrúpa luach cothrom de réir IFRS 13 a sainmhíonann luach cothrom agus an praghas a bheadh ar fáil dá ndíolfaí sócmhainn nó dá n-íocfaí as dliteanas a aistriú mar idirbheart ordúil idir rannpháirtithe margaidh ag an dáta tomhais sa phríomh margadh, nó dá éagmais, an margadh is mó tairbhe a bhfuil rochtain ag an nGrúpa air ag an dáta sin, cé acu má tá an praghas sin inbhraite go díreach nó measaithe ag úsáid teicnící luachála eile.

Is ag luach cothrom a aithnítear ionstraimí airgeadais ar dtús agus, ar leith ó shócmhainní airgeadais ag luach cothrom trí bhrabús nó cailteanas, déantar an tsuim ghlanluacha tosaigh a choigeartú do chostais dhíreacha agus incriminteachta idirbheart. I ngnáthchúrsa gnó, is ionann an luach cothrom tosaigh agus praghas an idirbheart (luach cothrom na comaoine tugtha nó faighte).

I ndiaidh aithint tosaigh, is trí úsáid a bhaint as teicnící luachála a chinntear luachanna cothroma. Déanann na teicnící seo iarracht an úsáid is fearr ar fáil go poiblí agus is féidir a bhaint as ionchuir inbhraite ábhartha agus go mbaintear a laghad úsáide agus is féidir as ionchuir neamh-inbhraite. San áireamh sna teicnící luachála a úsáideadh bhí fachtóirí a chreideann bainistíochta bheadh á gcur san áireamh ag rannpháirtithe margaidh agus idirbheart á phraghsáil. Is féidir go mbeadh úsáid a bhaint as idirbheart ordúla a rinneadh le déanaí idir rannpháirtithe margaidh, tagairt d'ionstraimí cosúla eile, samhlacha praghsála i leith conradh céadrogha, anailís sreabhadh airgid lascainithe agus teicnící luachála eile a mbaineann rannpháirtithe margaidh úsáid astu go minic san áireamh sna teicnící luachála.

Teicnící luachála

I gcás iasachtaí féichiúnaí a thomhaistear ag FVTPL, déantar luach cóir na n-ionstraimí sin a mheas le hionchuir ón mbainisteoireacht trí shamhláí luachála a ghintear go himmhéanach bunaithe ar phointí sonraí margaidh in-chomparáide atá roghnaithe. Níl formhór den ionchur suntasach leis na samhláí seo inbhraiteach go héasca sa mhargadh agus mar sin is ó phraghsanna an mhargaidh i ndáil le sócmhainní eile dá macasamhail a dhéantar amach an t-ionchur, nó de réir meastacháin bunaithe ar toimhdí áirithe. Bíonn breithiúnas bainisteoireachta agus meastachán de dhíth chun ionchur príomhúil a úsáidtear a dhéanamh amach dála sreafaí airgid na sócmhainne atá beartaithe don todhcháí, agus srathú na punainne, chomh maith leis na rátaí lascaine oiriúnacha.

Is éard atá i gceist leis an modheolaíocht luachála le haghaidh iasachtaí féichiúnaí tomhaiste ag FVTPL ná na sreafaí airgid ionchais a mheas a ghinfidh an tsócmhainn airgeadais agus ansin na luachanna seo a lascainiú ar ais chuig an luach láithreach. I measc na dtuimhdí atá san áireamh sna teicnící luachála seo tá:

2. Beartais chuntasaíochta ábhartha (ar lean)

2.23 Luach cothrom a chinneadh (ar lean)

Teicnící luachála (ar lean)

- cinneadh a dhéanamh ar an srathú oiriúnach don phunann chun sócmhainní a bhailliú le chéile i ngrúpaí ina bhfuil tréithe riosca cosúla;
- an dóchúlacht atá ann go mbeidh sreafaí todhchaíochacha airgid agus an t-amú atá beartaithe leo; agus
- ráta lascaine atá oiriúnach a roghnú le haghaidh sócmhainn airgeadais nó grúpa de shócmhainn airgeadais, bunaithe ar an meastóireacht a dhéanann an mbainisteoireacht ar shaintréithe an urrúis chomhthaobhaigh/an sreabhadh airgid agus faisnéis mhargaidh ábhartha.

Is éard atá i gceist leis an modheolaíocht luachála na sreafaí airgid ionchais a ríomh faoi théarmaí gach conradh sonrath agus ansin na luachanna seo a lascainiú ar ais chuig an luach láithreach. I measc na dtoimhdí atá san áireamh sna teicnící luachála seo tá:

- Dóchúlacht agus uainiú ionchais sreafaí todhchaíochacha airgid na hionstraime. Rialaítear na sreabha airgid sin de réir théarmaí na hionstraime de ghnáth, cé go bhféadfaí gá le breith ón lucht bainistíochta i gcás ina bhfuil amhras faoi chumas an chontrapháirtí freastal ar an ionstraim de réir théarmaí an chonartha. Ina theannta sin, d'fhéadfadh go mbeadh sreafaí todhchaíochacha airgid íogair do theagmhas imeachtaí todhcháí, athruithe ar rátaí margaidh san áireamh; agus
- Ráta lascaine oiriúnach a roghnú don ionstraim, bunaithe ar na cuair toraidh ráta úis lena n-áirítear cinneadh maidir le raon oiriúnach difríochta don ionstraim don ráta saor ó riosca. Déantar an raon difríochta a choigeartú chun cuntas a dhéanamh de shainphrífíl riosca creidmheasa an nochta.

Tá na coigeartuithe i ríomh luach láithreach sreafaí todhchaíochacha airgid bunaithe ar fhachtóirí a chreideann bainistíocht a chuirfeadh rannpháirtithe margaidh san áireamh agus an ionstraim airgeadais á praghsáil.

Féadfar ionstraimí airgeadais áirithe eile (sócmhainní agus dliteanais) a luacháil bunaithe ar theicnící luachála a bhfuil gné shuntasach margaidh amháin nó níos mó nach bhfuil inbhraite san áireamh iontu. Nuair a bhíonn teicníc luachála a bhfuil sonraí inbhraite luaithe léi á cur i bhfeidhm, déantar meastacháin chun léargas a thabhairt ar neamhchinnteachtaí i luachanna cothroma a eascraíonn as easpa sonraí margaidh. I ndáil leis na hionstraimí seo, níl an tomhas luach cothrom chomh hiontaoifa. Is dá nádúr go bhfuil luachálacha bunaithe ar shonraí neamh-inbhraite neamhchinnte mar nach bhfuil ach beagán nó nach bhfuil aon sonraí margaidh reatha ar fáil chun an praghas ag a dtarlódh idirbheart ordúil idir rannpháirtithe margaidh faoi na coinníollacha margaidh reatha a chinneadh.

D'fhéadfadh go mbeadh coigeartú aschur na teicníce luachála ag teastáil i ndáil le ríomh luach cothrom d'aon ionstraim airgeadais chun léargas a thabhairt ar chostas an riosca creidmheasa, dá mbeadh a leithéid curtha san áireamh ag rannpháirtithe margaidh, sa chás nach bhfuil siad neadaithe sna teicnící bunúsacha luachála.

2.24 Speansais riaracháin

Aithnítear speansais riaracháin ar bhunús fabhrú.

3. Breithiúnais agus meastacháin chuntasaíochta criticiúla

Agus ráitis airgeadais á n-ullmhú de réir IFRS, éilítear go mbainfear úsáid as meastacháin agus go nglacfar le boinn tuisceana a théann i gcion ar na suimeanna a thuairiscítear maidir le sócmhainní, dliteanais, ioncam agus costais chomh maith le nochtheadh sócmhainn agus dliteanais theagmhasacha. Déantar measúnú leanúnach ar mheastacháin agus breithiúnais agus bíonn siad bunaithe ar thairbhí roimhe seo agus ar thosca eile lena n-áirítear ionchais maidir le himeachtaí amach anseo a mheastar a bheith réasúnach i gcúinsí an cháis. Toisc go mbíonn meastachán ar an dóchúlacht go dtarlódh imeachtaí amach anseo ina chuid de bhreithiúnas an lucht bainistíochta, d'fhéadfadh na torthaí iarbhir a bheith difriúil ó na meastacháin sin, a d'fhéadfadh dul i gcion ar na méideanna a thuairisceofar le haghaidh sócmhainn agus dliteanas amach anseo.

Creideann an lucht bainistíochta go bhfuil na boinn tuisceana bhunúsacha a úsáidtear iomchuí agus dá bhrí sin, go léiríonn ráitis airgeadais an Ghrúpa an staid airgeadais agus na torthaí ar bhealach cothrom. Déantar cur síos ar na réimsí lena mbaineann leibhéal níos airde breithiúnais nó castachta, nó réimsí ina bhfuil boinn tuisceana agus meastacháin suntasach i leith na ráiteas airgeadais comhdhlúite, mar a leagtar amach thíos:

3.1 Measúnú ar luach cóir ar iasachtaí féichiúnaí tomhaiste ag luach cóir trí bhrabús nó cailteanas

Déantar an luach cóir ar iasachtaí féichiúnaí tomhaiste ag luach cóir trí bhrabús nó cailteanas (FVTPL) a mheas ag deireadh gach aon tréimhse tuairiscithe. Áirítear leis an ionchur príomhúil don mheasúnú ar luach cóir réamhaisnéis ar shreafaí airgid, rátaí lascaine, sreabhadh airgid, toimhdí tráthúlachta agus breithiúnas maidir leis an mbainisteoireacht. Mar chuid de réamh-mheastachán an tsreafa airgid ní mór don lucht bainistíochta meastachán agus breithiúnas suntasach a chleachtadh lena n-áirítear toimhdí maidir le cúinsí eacnamaíochacha, feidhmíocht trádála an fhéichiúnaí agus luach na comhthaobhachta réadmhaoine bunúsacha agus an straitéis ar glacadh leis go deireanach don fhéichiúnaí sin. Féadfar difríocht a bheith ann idir na sreafaí airgid tirim iarbhir, agus an t-am a tharlaíonn sé, ó na sreafaí airgid tirim formheasta chun na críche an luach cóir a mheas le haghaidh gach aon nasc féichiúnaí. Go hiondúil, bíonn na réamh-mheastacháin sreafaí airgid bunaithe ar an straitéis ar ar tháinig ar comhaontas maidir leis is deireanaí i ndáil le gach aon féichiúnaí atá faoi réir athraithe.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

3. Breithiúnais agus meastacháin chuntasaíochta criticiúla (ar lean)

3.1 Measúnú ar luach cóir ar iasachtaí féichiúnaí tomhaiste ag luach cóir trí bhrabús nó cailteanas (ar lean)

Déantar na toimhdí a úsáidtear chun méid agus tráthú sreabhanna airgid na todhchaí a réamh-mheas d'fhéichiúnaithe aonair, maidir le srathú na punainne sócmhainní comhthaobhachta agus maidir leis na rátaí lascaine oiriúnacha le bheith curtha i bhfeidhm in áirimh ar shreafaí airgid lascainithe a athbhreithniú go tréimhsiúil ag an lucht bainistíochta. Is féidir le GNBS breithiúnas bainisteoireachta a fheidhmiú i ndáil le luachanna cóir atá ríomhairithe nó le hionchuir leis an ríomhaireacht um an luach cóir nuair a chreideann sé go léirítear leis sin luach cóir na sócmhainne ar bhealach níos cruinne.

Chun sainaitheantas a dhéanamh, rangáítear iasachtaí féichiúnaí le chéile ar bhonn nasc a dhéanamh. Is éard is nasc ná roinnt mhaith iasachtaí atá rangaithe le chéile agus atá eisithe chuig an iasachtaí céanna nó chuig grúpa d'iasachtaithe atá nasctha ar bhonn eacnamaíochta.

Déantar an luach cóir a mheas le haghaidh gach aon cónasc tríd an luach láithreach den sreabhadh airgid atá formheasta le bheith ginte le gach aon nascadh a dhéanamh amach. Léirítear leis na sreafaí airgid meastachán is fearr an GNBS i ndáil le gach uile nascadh agus áirítear leo diúscairtí comhthaobhacht réadmhaoinne agus sreafaí airgid neamh-diúscairte eile (ar nós ioncaim chíosa).

Tá beartas an Ghrúpa maidir le tomhas cóirluacha ar shócmhainní airgeadais leagtha amach i mbeartas cuntasaíochta 2.23.

Áirítear leis na meastacháin shuntasacha maidir le luach cóir iasachtaí féichiúnaithe an Ghrúpa an amú sreabhaidh airgid, fachtóirí lascainithe agus luach réaduithe luach na sócmhainní chomh maith leis na heis-sreafaí a bhaineann leo. Is ionann an luach tugtha anonn d'iasachtaí féichiúnaí a thomhaistear ar FVTPL amhail an 31 Nollaig 2023 agus €449m (2022: €527m) agus is ionann an t-athrú sa luach cóir le linn na bliana agus €87m (2022: €100m).

Sa tábla a leanann léirítear meastachán ar an tionchar a bhíonn ag athraithe i luachanna comhthaobhachta ag luach cóir iasachtaí féichiúnaí.

Earnáil	+/-1% €m	+/-3% €m	+/-5% €m
Talamh agus Forbairt	+/- 4	+/- 12	+/- 20
Réadmhaoin Infheistíochta ⁴	+/- 1	+/- 3	+/- 5
Iomlán	+/- 5	+/- 15	+/- 25

Sa tábla a leanann léirítear meastachán ar an tionchar a bhíonn ag athraithe i fachtóirí lascainithe ag luach cóir iasachtaí féichiúnaí.

Earnáil	- 5% €m	- 3% €m	- 1% €m	+1% €m	+3% €m	+5% €m
Talamh agus Forbairt	17	10	3	(3)	(9)	(15)
Réadmhaoin Infheistíochta	5	3	1	(1)	(3)	(4)
Iomlán	22	13	4	(4)	(12)	(19)

Sa tábla a leanann léirítear meastachán ar an tionchar a bhíonn ag athraithe i tráthúlacht sreafaí airgid ag luach cóir iasachtaí féichiúnaí.

Earnáil	+6 mhí €m	+ 3 mhí €m	- 3 mhí €m
Talamh agus Forbairt	(19)	(9)	10
Réadmhaoin Infheistíochta	(5)	(2)	3
Iomlán	(24)	(11)	13

3.2 Breithiúnas agus meastacháin eile an lucht bainistíochta

Chun na ráitis airgeadais a ullmhú, rinne an lucht bainistíochta breithiúnais, meastacháin agus toimhdí ag a bhfuil tionchar ar na méideanna a dhéantar a thuairisciú maidir le sócmhainní agus dliteanas ag dáta dheireadh na bliana. D'fhéadfadh torthaí iarbhir a bheith éagsúil ó na meastacháin sin. Déantar meastacháin agus toimhdí bunúsacha a athbhreithniú ar bhonn leanúnach.

Is iad na breithiúnais shuntasacha arna ndéanamh ag an nGrúpa. Ach amháin iad sin ag baint le luach cothrom iasachtaí féichiúnaí chun na ráiteas airgeadais a ullmhú:

- réadmhaoin infheistíochta,
- infheistíochtaí a rinneadh in ionstraimí cothromais

4 Baineann maoin infheistíochta le Díghiaráil Cónaithe, Díghiaráil Trádála agus Díghiaráil Estáit Neamh-Réadach ('NRE').

3. Breithiúnais agus meastacháin chuntasaíochta criticiúla (ar lean)

3.2 Breithiúnas agus meastacháin eile an luchta bainistíochta (ar lean)

Réadmhaoine infheistíochta

Is luachálaí réadmhaoine neamhspléach, seachtrach le cáilíochtaí gairmiúla aitheanta cuí agus taithí ar na mallaibh sna catagóirí réadmhaoine atáthar a luacháil a shocraíonn luach cóir réadmhaoine infheistíochta. Tá aschuir ó luachálaithe ag brath ar bhreithiúnais na bainistíochta. D'úsáid an luachálaí modh infheistíochta luachála a bhain úsáid as teicníc sreabhadh airgid lascainithe. Ba iad seo a leanas na boinn tuisceanna a bhí san áireamh sa teicníc seo:

- seans feidhmiúcháin roghanna ceannaithe a shocrú;
- ráta glantoradh scoir a roghnú bunaithe ar chúinsí a chuimsíonn suíomh agus cineál aonaid cónaithe;
- sreafaí airgid cíosa lascainithe ionchasach a shocrú bunaithe ar rátaí fáis do fho-inneacsanna CPI, ollchéatadáin go glanchéatadáin do chostais oibríochta agus ráta lascainithe.

Is €326m (2022: €325m) an luach tugtha anonn ar réadmhaoine infheistíochta ag 31 Nollaig 2023 leis an athrú i luach cóir aitheanta sa ráiteas iocaim cuimsitheach ag €0.6m (2022: €10.3m).

Infheistíochtaí in ionstraimí cothromais

Agus cóireáil chuntasaíochta iomchuí ar infheistíochtaí in ionstraimí cothromais á gcinneadh, breithnítear eiseadh tionchair shuntasaigh ar bhonn cás le cás, agus na táscairí a leanas á n-úsáid:

- ionadaíocht ar an mbord stiúrthóirí nó ar chomhlacht rialaithe coibhéiseach;
- rannpháirtíocht sa phróiseas ceaptha beartas;
- idirbhearta ábharacha idir an dá pháirtí;
- pearsanra bainistíochta a idirmhalartú;
- faisnéis theicniúil rithábhachtach a sholáthar; agus
- cearta vótála ionchasacha.

Ag dáta an tuairiscithe, ní raibh aon infheistíochtaí ann in ionstraimí cothromais ina ndearna an Grúpa aon rialú nó tionchar suntasach.

4. Glanghnóthachain ar Iasachtaí Féichiúnaí/Iasachta Idirghrúpa Tomhaiste ag FVTPL

Grúpa	Nóta	2023 €'000	2022 €'000
Gluaiseacht luacha cóir ar iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL	15	86,776	99,968

Déanann an Ghníomhaireacht aicmiú agus tomhas de gach aon sócmhainn airgeadais a mheas de réir thréithe shreafaí airgid tirim conarthacha na sócmhainne agus de réir an tsamhail ghnó atá ag an nGrúpa chun an sócmhainn i gceist a bhainistiú. Déantar athruithe ar an luach cothrom a thuairisciú sa ráiteas ioncain chuimsitheach de réir bheartas cuntasaíochta 2.10. Áirítear le hiasachtaí arna dtomhas ag FVTPL iasachtaí féichiúnaí a sheilbhítear ó na hinstitiúidí a ghlacann páirt agus ó iasachtaí scairshealbhór.

Féach Nóta 15 le haghaidh tuilleadh sonraí ar iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL atá i seilbh an Ghrúpa ag an dáta tuairiscithe.

Gníomhaíocht	Note	2023 €'000	2022 €'000
Ioncam úis ar iasacht idirghrúpa arna thomhas ag FVTPL	15	150,722	403,682

Déanann an Ghníomhaireacht measúnú ar aicmiú agus ar thomhas gach sócmhainne airgeadais bunaithe ar shaintréithe conartha sreafa airgid na sócmhainne agus ar shamhail ghnó na Gníomhaireachta chun an tsócmhainn sin a bhainistiú. Déantar an iasacht idirghrúpa do BSN a aicmiú mar 'iasacht idirghrúpa a thomhaistear ag luach cóir trí bhrabús nó cailteanas' faoi IFRS 9. Aithnítear athruithe ar luach cóir sa ráiteas ioncain dcuimsitheach e réir an bheartais chuntasaíochta 2.10. Féach Nóta 15 le haghaidh tuilleadh sonraí maidir le hiasachtaí idirghrúpa arna dtomhas ag FVTPL atá i seilbh na Gníomhaireachta ar an dáta tuairiscithe.

Ghin fochuideachtaí Ghrúpa GNBS brabúis, atá den chuid is mó iníochta le BSN mar ioncam úis faoi chomhaontuithe iasachta atá rannpháirteach i mbrabús. Ina dhiaidh sin, tar éis aon chailteanais atá ar fáil a úsáid agus costais a asbhaint, má ghineann BSN brabús tá siad iníochta le GNBS agus leis an nGníomhaireacht, mar ioncam úis.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

5. Glanghnóthchan ar réadmhaoine infheistíochta

Grúpa	Nóta	2023 €'000	2022 €'000
Gluaiseach luac cóir ar réarmhaoine infheistíochta	17	624	10,290

Tomhaistear réadmhaoine infheistíochta ag luach cóir. Aithnítear an difríocht i luach cóir sa ráiteas ioncain chuimsithigh de réir polasaí cuntasáíochta 2.18. Níos mó sonraí ar réadmhaoine infheistíochta i seilbh an Ghrúpa ag an dáta tuariscithe ag Nóta 17.

6. Ioncam úis

Grúpa	2023 €'000	2022 €'000
Ús ar airgead agus coibhéisí airgid agus Nótaí Státchiste	15,539	1,174

Cuimsíonn ús ar airgead agus coibhéisí airgid agus Nótaí Státchiste ús tuillte ar airgead, Nótaí Státchiste gearrthréimhseacha agus Nótaí Státchiste coinnithe i rith na bliana.

Gníomhaireacht	2023 €'000	2022 €'000
Ús ar airgead agus coibhéisí airgid agus Nótaí Státchiste	2,001	-
Ioncam úis dhiúltach ar iasacht idirghrúpa iníochta	-	8
Ioncam úis iomlán	2,001	8

Is mar gheall ar ghlan rátaí úis dhiúltacha ar an iasacht idirghrúpa ó BISN go dtí Iúil 2022 atá ioncam úis dhiúltach de €8k i 2022 ar an iasacht idirghrúpa. Níos mó sonraí ag Nóta 28.

7. Costas úis agus a chosúil

Grúpa	2023 €'000	2022 €'000
Ús diúltach ar airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	-	334
Costais úis léasa	1	2
Iomlán úis agus costais cosúil leis	1	336

Thabhaigh an Ghrúpa costais úis €0.3m ar airgead tirim agus coibhéisí airgead tirim mar gheall ar ús dhiúltach le linn cuid de 2022.

D'aithin an Grúpa costais úis léasa ar dhliteanais léasa de €1k (2022: €2k).

Gníomhaireacht	2023 €'000	2022 €'000
Costais úis ar iasacht idirghrúpa iníochta	1,779	-

Aithníodh costas úis de €1.8m ar iasacht idirghrúpa ó BISN. Níos mó sonraí ag Nóta 28.

8. Ioncam/(Caiteachas) eile

Grúpa	2023 €'000	2022 €'000
Dáileacháin ó ionstraim chothromais (a)	433	3,694
Caillteanas luach coir ar ionstraim chothromais (b)	(1,468)	(750)
Ioncam cíosa Léasa (c)	16,494	14,877
Speansais eile (d)	(479)	(2,575)
Iomlán ioncam/(speansais) eile	14,980	15,246

- (a) Fuair an Grúpa dáiltí dar luach iomlán €0.4m (2022: €3.7m) ó fhochuideachta neamh-chomhdhlúite agus ar a ionstraimí cothromais le linn na tréimhse tuairiscithe.
- (b) Tá luach cóir ionstraimí cothromais GNBS bunaithe ar theicnící luachála lena meastar luach éileamh an Ghrúpa ar shócmhainní foluiteacha an eintitis. Aithnítear athruithe diúltacha ar luach cóir €1.5m (2022: dearfach €0.8m) sa ráiteas ioncaim chuimsithigh de réir bheartas cuntasáíochta 2.7. Féach Nóta 22 le haghaidh tuilleadh sonraí ar ionstraimí cothromais atá i seilbh an Ghrúpa amhail an dáta tuairiscithe.
- (c) Saothraítear ioncam cíosa léasa ó mhaoin chónaithe a léasú le comhlachtaí tithíochta ceadaithe agus le húdaráis áitiúla chun críocha tithíochta sóisialta. Tugtar cuntas air ar bhonn líne díri thar théarma an léasa de réir bheartas cuntasáíochta 2.22.
- (d) I measc na gcostas eile tá €0.5m (2022: €1.4m) chun dliteanais maoin glacadóireachta a urscaoileadh. In 2022, tabhaíodh €1.3m do tháillí conartha tar éis ráta ainmnithe toraidh ar ionstraimí cothromais a bhaint amach. Laghdaíodh na costais seo in 2022 trí eisiúint €0.1m de sholáthar do chostais ionchais a bhaineann le ríomh úis ar iasachtaí féichiúnaí áirithe.

Gníomhaireacht	Note	2023 €'000	2022 €'000
Costais cúitithe ó BSN	11	21,241	24,202

9. (Glanhailteanas)/glanbhrabús ar dhiúscairt agus athmaoiniú iasachtaí

Grúpa	2023 €'000	2022 €'000
Glan brabús ar dhiúscairt agus athmaoiniú iasachtaí	(9,623)	1,790

Déantar brabús nó caillteanas ar dhiúscairt agus athmaoiniú iasachtaí a thomhas mar an difríocht idir na fáltais a fhaightear, lena n-áirítear aon chomhain iarchurtha, lúide costais ghaolmhara agus glanluach glanluacha na n-iasachtaí. Réadaigh an Grúpa caillteanas comhlán de €9.3m (2022: brabús €1.8m) maidir le diúscairt agus athmaoiniú iasachtaí sa bhliain airgeadais. Mar thoradh ar choigeartú le haghaidh costais diúscairtha €266k (2022: €5k), tá glanhailteanas €9.6m ar dhiúscairt iasachtaí (2022: brabús €1.8m).

Ní dhearna an Gníomhaireacht aon iasachtaí a dhiúscairt.

10. Glanbhrabús ar dhiúscairt sócmhainní réadmhaoine

Grúpa	2023 €'000	2022 €'000
Glanfháltais ó dhiúscairt infheistíochtaí réadmhaoine	88	6
Costas bainteach de shócmhainní réadmhaoine a íocadh	(16)	32
Glanbhrabús iomlán ar dhiúscairt agus athmaoiniú sócmhainní réadmhaoine	72	38

Déantar brabús nó caillteanas ar dhiúscairt réadmhaoine a thomhas mar an difríocht idir fáltais díolacháin faighte agus luach anonn na sócmhainní réadmhaoine sin lúise na costas díola atá gaolmhar leo. Réadaigh an Grúpa glanbhrabús de chuid €72k (2022: €38k) ar dhiúscairt na sócmhainní réadmhaoine trádála sa bhliain airgeadais. Ní dhearna an Gníomhaireacht aon aonaid réadmhaoine a dhiúscairt mar nach bhfuil aon shócmhainní réadmhaoine ag an Gníomhaireacht.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

11. Costais riaracháin

Grúpa	Nóta	2023 €'000	2022 €'000
Costais in-aisíochta le GBCN	11.1	21,241	24,202
Táillí príomhsheirbhíseora	11.2	2,911	5,067
Táillí máistir-sheirbhíseora	11.3	938	895
Táillí bainistíochta punainne	11.4	2,180	1,819
Táillí dlí	11.5	682	1,375
Costais airgeadais, cumarsáide agus teicneolaíochta	11.6	4,211	6,522
Costais chíosá agus áitíochta	11.7	1,846	2,684
Táillí iniúcháireachta inmheánacha	11.8	511	511
Luach saothair an iniúchta seachtraigh	11.9	558	583
Táillí agus costais an Bhord agus an Choiste	11.10	246	250
Iomlán na gcostas riaracháin		35,324	43,908

Gníomhaireacht	Nóta	2023 €'000	2022 €'000
Costais riaracháin			
Costais in-aisíochta le GBCN	11.1	21,241	24,202
Táillí agus costais an bhoird agus coiste	11.10	246	250
Iomlán na gcostas riaracháin		21,487	24,452

Aithnítear na costais in-aisíochta le GBCN mar chostas don GNBS. Aisiócann BISN na costais uile, seachas táillí Boird agus coiste agus costais tabhaithe ag an GNBS, leis an GNBS. Chúitigh BISN costais iomlána de chuid €21.2m (2022: €24.2m) le GNBS an Ghníomhaireacht.

Gníomhaireacht	Nóta	2023 €'000	2022 €'000
Costais in-aisíochta le GINBS			
Costais in-aisíochta le BISN	11.1	21,241	24,202

11.1 Costais in-aisíochta leis an GBCN

Faoi Alt 42 (4) den Acht, tá dualgas ar an GNBS na costais tabhaithe ag GBCN de thoradh a fhoireann a shannadh agus seirbhísí a sholáthar don GNBS a chúiteamh le GBCN. Tá na costais san áireamh sna méideanna nochtaithe i ráitis airgeadais GNBS mar gheall ar am a ghlac sé a dá ráiteas airgeadais a chuir le chéile.

Cuimsítear costais ó costais foirne de €16.1m (2022: €18.6m) agus forchostais agus costais seirbhísí roinnte de €5.1m (2022: €5.6m).

Tabhaíonn GBCN costais indíreacha ar nós tuarastail, cíos, TF, seirbhísí oifige agus gnó. Ina theannta sin, soláthraíonn GBCN seirbhísí comhroinnte do GNBS, lena n-áirítear TF, Acmhainní Daonna agus Airgeadas. Ba ionann costas tuarastail fhostaithe leithdháilte GBCN (nach Oifigigh an GNBS iad) a sholáthraigh na seirbhísí sin do GNBS le linn 2023 agus €2.3m (2022: €2.4m).

D'aontaigh GNBS cuid coibhneasach de chostais forchostais seachtach tabhtach ag an GNBS a aisíoc ar bhun lárnach áit a deachaigh chun leasa GNBS go díreach nó go hindíreach tríd soláthar earraí agus seirbhísí gaolmhar. Tá costais teicneolaíocht faisnéise, seirbhísí oifige agus gnó, chomh maith le dímhéas in mar úsáid sócmhainn seasta agus forchostais lárnach eile san áireamh.

Gearrtar na costais tabhaithe ag GBCN ar an GNBS (an Ghníomhaireacht) agus déanann NALM an Ghníomhaireacht a chúiteamh.

Costais foirne

Níl aon fhostaithe ag an nGrúpa. Tá an pearsanra ar fad fostaithe ag GBCN agus déanann GBCN costas tuarastail na foirne atá ag obair go lánaímseartha i ngnó an GNBS a athmhúirearú ar an nGrúpa. Ba ionann an costas tuarastail iomlán lena n-áirítear costais pinsin don tréimhse tuairiscithe agus €16.1m (2022: €18.6m). Is gá na nochtaithe aisíochta a leanas faoi Cód Cleachtas chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (2016).

11. Costais riaracháin (ar lean)

11.1 Costais in-aisíochta leis an GBCN (ar lean)

Costais foirne (ar lean)

Bailiúcháin cistí leasa foirne	2023 €m	2022 €m
Bunphá	11.3	12.7
Pá i gcoibhneas le feidhmíocht	0.3	0.3
Liúntas	0.1	0.1
Sochar foirne gearr-théarmach	11.7	13.1
Sochar foirceannaithe	1.2	1.8
Árachas sóisialach pá-choibhneasa	1.3	1.5
Ranniocaíochtaí pinsin	1.9	2.2
Bailiúcháin cistí leasa foirne iomlán	16.1	18.6

Ba é líon na bhfostaithe de chuid an GBCN a bhí páirteach go díreach sa Ghrúpa ('Oifigigh GNBS') ag an dáta tuairiscithe ná 92 (2022: 110). Tá 9 fostaí le GNBS a fhágail mar chuid den Scéim Iomarcaíochta Deonáí ('VRS') 2023 (2022: 114).

Rinneadh na híocaíochtaí a bhaineann le feidhmíocht 2023 de €0.3m (2022: €0.3m) le 31 ball foirne (2022:34) agus baineann siad leis an tréimhse ón 1 Eanáir 2023 go dtí an 31 Nollaig 2023.

Aithníodh costais de €1.2m (2022: €1.1m) ag baint le sochair foirceannaithe (VRS agus saoire gharraíodóireachta ÁSPC agus pinsean san áireamh) in 2023, a raibh €0.7m (2022: €1.1m) de inchurtha i leith íocaíochtaí reachtúla agus íocaíochtaí iomarcaíochta eile, bhain €0.2m (2022: €0.3m) leis an "scéim choinneála"⁵, agus €0.3m (2022: €0.4m) le saoire gharraíodóireachta. Is ionann na costais foirceanta go léir agus ollioncam ÁSPC agus pinsin. Ní costas incriminteach don GNBS atá i gceist leis an tsaoire gharraíodóireachta, ach cuid den chostas foriomlán tuarastail a bheadh thabhairthe ag GNBS cibé cinneadh a bheadh déanta maidir leis na baill foirne lena mbaineann a chur ar saoire gharraíodóireachta. Bhí 9 ball foirne (2022: 14) i dteideal saoire gharraíodóireachta trí mhí faoi VRS 2023. Chomh maith leo siúd ar glacadh leo do VRS 2023, níor cuireadh aon ball foirne (2022: nialas) ar saoire gharraíodóireachta le linn 2023. Rinneadh na cinntí maidir le ball foirne a chur ar saoire gharraíodóireachta ar bhonn cás ar chás agus rinneadh measúnú, inter alia, ar ról an duine sin i GNBS agus fostóir nua an duine sin. Tarlódh tuilleadh iomarcaíochta ar bhonn céimnithe gach bliain thar an chuid atá fágtha de ré GNBS.

Tá Oifigigh an GNBS ina mbaill de Scéim Pinsean Sochair Shainithe GBCN agus déanann GBCN ranniocaíochtaí sa scéim seo thar ceann na bhfostaithe úd. Déantar costas na ranniocaíochtaí pinsean seo a athmhúireáir ar an GNBS. Tá costas na ranniocaíochtaí pinsean le fáil i Nóta 31.

I measc na gcostas foirne tá tuarastal an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin mar atá luaite anseo thíos:

Brendan McDonagh (Príomhoifigeach Feidhmiúcháin)	2023 €	2022 €
Tuarastal	430,000	430,000
Sochair incháinithe	19,467	23,150
	449,467	453,150

San áireamh i luach saothair an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin tá buntuarastal, sochair incháinithe agus íocaíocht i gcoibhneas le feidhmíocht de suas le 60% de thuarastal bliantúil. Is ionannsochar incháinithe agus sochar tuillte le linn an tréimhse tuarastála agus is féidir le árachas sláinte, carr cuideachta agus sintiús proifisiúnach bheith san áireamh. Bhí an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin incháilithe le breithniú chun íocaíochtaí feidhmíochta a dhámhachtain do 2022 agus 2023 araon, áfach, tharscaoil sé a theidíocht le breithniú do na híocaíochtaí feidhmíochta seo.

Ní sháraíonn teidlíochtaí pinsin an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin téarmaí caihdeánacha scéim eiseamláireach aoisliúntais na hearnála poiblí. Is é POF GBCN a chinneann luach saothair an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin i ndiaidh comhairliúcháin le Bord GNBS. Le comhairle á tabhairt maidir le luach saothair, soláthraítear faisnéis do Choiste Comhairleach GBCN ó dhearcthaí Choiste Luach Saothair GBCN amidir le dualgais an Bhoird polasaí Rialtas a chuir i bhfeidhm ag baint leis an luach saothar seo.

5 Ní bhaineann an scéim choinneála ach amháin i gcúnsí ina ndearnadh iomarcaíocht ar bhaill foirne, inar chomhlíon siad gach caihdeán agus inar fhan siad le GNBS don tréimhse riachtanach le sainordú reachtúil na Gníomhaireachta a chomhall.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

11. Costais riaracháin (ar lean)

11.1 Costais in-aisíochta leis an GBCN (ar lean)

Príomhphearsanra bainistíochta

Sainítear príomhphearsanra bainistíochta faoin gCód Cleachtais do Rialachas na gComhlachtaí Stáit 2016 ('an Cód') mar na baill foirne sin a thairiscíonn go díreach don Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin. Bhí 4 (2022: 4) tuarascáil bainistíochta díreach ag Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin le linn 2022 agus ba ionann an cúiteamh iomlán a íocadh leo i 2023 agus €1.0m (2022: €1.0m).

Sochair Uile na bhFostaithe

Tá sochair uile na bhfostaithe, laistigh de bhandaí pá de €25,000 ó €50,000 suas ag 31 Nollaig 2023 agus 2022, leagtha amach sa tábla a leanann.

Banda pá	Uimhir fostaithe 2023	Uimhir fostaithe 2022
suas go €50,000	-	4
€50,001 - €75,000	14	16
€75,001 - €100,000	12	30
€100,001 - €125,000	30	27
€125,001 - €150,000	17	16
€150,001 - €175,000	10	10
€175,001 - €200,000	3	1
€200,001 - €225,000	1	4
€225,001 - €250,000	3	-
€250,001 - €275,000	-	-
€275,001 - €300,000	1	1
€300,001 - €325,000	-	-
€325,001 - €350,000	-	-
€350,001 - €375,000	-	-
€375,001 - €400,000	-	-
€400,001 - €425,000	-	-
€425,001 - €450,000	1	-
€450,001 - €475,000	-	1
Iomlán	92	110

Áirítear leis an luach saothair iomlán an buntuarastal, pá i gcoibhneas le feidhmíocht agus aon sochair inchánacha íochta le fostaithe. Ní áirítear leis ranníocaíochtaí pinsin an fhostóra. Cuirtear an Ranníocaíocht Aoisliúntais Bhreise (ASC) i bhfeidhm do fhostaithe GBCN.

Caiteachas ar Fháilteachas

Mar is gá a nochtadh faoin gCód, tá an caiteachas ar fháilteachas a tabhaíodh le linn na bliana leagtha amach thíos:

	2023 €	2022 €
Leas Foirne	885	865
Deonacháin Sport agus sóisialta	5,498	7,603
Imeachtaí foirne	13,150	5,506
	19,533	13,974

Bhain an chuid is mó de chostas leasa na foirne ranganna agus clár folláine. Eagraíonn an GBCN iad sin agus tá foireann an GNBS incháilithe le leas a bhaint as na sochair sin.

11. Costais riaracháin (ar lean)

11.1 Costais in-aisíochta leis an GBCN (ar lean)

Caiteachas ar Fháilteachas (ar lean)

Tá Coiste Spóirt agus Sóisialta curtha ar bun ag an GBCN don fhoireann uile, agus is féidir leo dul isteach ann ar bhonn deonach agus táillí ballraíochta a íoc. D'aontaigh an GNBS ranníocaíocht a dhéanamh le costais na ngíomhaíochtaí eagraithe ag an gCoiste sa chás ina mbaineann baill foirne GNBS leas as na gníomhaíochtaí. Thabhaigh an GNBS costas de €5.5k le linn 2023 (2022: €7.8k) i ndáil leis na gníomhaíochtaí eagraithe ag an gCoiste.

Reáchtáladh imeacht i rith na bliana chun nuashonrú Gnó agus Straitéise a chur ar fáil d'fhoireann GNBS agus chun aitheantas a thabhairt don ranníocaíocht thábhachtach agus luachmhar a rinne foireann GNBS ar chostas €7.5k. I measc na gcostas eile a bhaineann le himeachtaí foirne tá sciar GNBS d'imeachtaí foirne arna n-eagrú ag GBCN agus tugtar cuireadh d'oifigigh GNBS freastal orthu.

Costais Taistil

Ba ionann na costais taistil iomlána a tabhaíodh le linn 2023 agus €3.5k (2022: €5.7k), nár bhain aon chuid (2022: €0.1k) de le taisteal idirnáisiúnta agus €3.5k (2022: €5.6k) le taisteal intíre.

11.2 Táillí Príomhsheirbhíseora

San áireamh i dtáillí príomhsheirbhíseora tá táillí íochta le AIB agus BCM Global ASI Limited a sheirbhísiú. a riarann na hiasachtaí agus na hinfháltais a d'eascair laistigh de gach Institiúid Rannpháirteach. chomh maith le bainistíocht cuntais reatha gearrtha. Tá na táillí Príomhsheirbhíseora bunaithe ar comhaontaithe seirbhísi leis na soláthraí seirbhísi (BCM Global ASI Limited) agus aiseabháil costais le uasmhéad 10 bonnphointe d'iarmhéideanna iasachta parfhíachais arna riar (do AIB).

Tá na méideanna iníochta le gach páirtí gaolta (Institiúidí Rannpháirteacha) sonraithe i Nóta 31, nochtadh páirtithe gaolmhara. Is €2.9m (2022: €5.1m). A bhí táillí príomhsheirbhíseora le linn nab liana airgeadais.

11.3 Táillí Máistir-Sheirbhíseora

Áirítear i dtáillí máistir-sheirbhíseora táillí íochta leis an Máistir-Sheirbhíseoir, BCM Global ASI Limited. Soláthraíonn BCM Global ASI Limited seirbhísi riaracháin iasachtaí agus bainistíochta sonraí don Ghrúpa. Is €0.9m (2022: €0.9m) na táillí máisítir-sheirbhíseora don chliain airgeadais.

11.4 Táillí bainistíochta punainne

Baineann táillí bainistíochta punainne le táillí tabhaithe i mbainistíocht agus tacaíocht leanúnach féichiúnaithe. San áireamh sna costais áirítear táillí luachála réadmhaoine, cuardaigh sócmhainní agus clárlainne táillí, costais díolacháin iasachtaí agus costais árachais.

11.5 Táillí Díl

San áireamh i dtáillí dlí tá táillí íochta le gnólachtaí seirbhíse gairmiúla i ndáil le comhairle dlí i bainistíocht leanúnach agus tacaíocht féichiúnaithe. Déantar an laghdú ar tháillí dlí a thiomáint ag gníomhaíocht dlí laghdaithe. Ní raibh aoin costais socraíochta an áireamh sna táillí dlí i 2023 nó 2022.

11.6 Costais airgeadais, cumarsáide agus teicneolaíochta

Cuimsítear costais tabhaithe le linn na bliana ag baint le TE, comhairle úis agus costais riaracháin eile i gcostais airgeadais, cumarsáide agus teicneolaíochta.

11.7 Costais chiosa agus áitíochta

Áirítear i gcostais chiosa agus áitíochta costais tabhaithe i rith na bliana i ndáil leis na háitribh a bhfuil an Grúpa ag baint úsáide astu.

Tá léasa ag an ghrúpa le GBCN maidir le Duga an Státhiste. Bhí an comhaontas i bhfeidhm ó Bhealtaine 2018 le haghaidh téarma léasa 4 bliana. Cuireadh síneadh leis na léasanna d'úrláir áirithe i nDuga an Státhiste go dtí deireadh mhí na Nollag 2025. Áirítear sa mhúirear dímhéasa €1.3m (2022: €1.8m) ar shócmhainní cearta úsáide agus costais áiseanna roinnte €0.4m (2022: €0.4m).

Tá breis eolais faoi léasanna i Nóta 24 Sócmhainní eile, Nóta 25 Dlíteanais eile, Nóta 27 Tiomantais agus dlíteanais theagmhasacha. Agus Nóta 31 Nochtadh páirtithe gaolmhara.

Baineann an t-iarmhéid atá fágtha le costais áitíochta.

11.8 Táillí iniúcháireachta inmheánacha

D'úsáid an Grúpa seirbhísi gnólacht iniúcháireachta seachtraí (Deloitte) chun ról an iniúchta inmheánaí a chomhlíonadh don Ghrúpa. Baineann na táillí atá tabhaithe go dtí seo leis an iniúchadh ar phróisis ghnó a rinne na hiniúcháirí inmheánacha agus tuairiscíú a rinneadh ar thorthaí na n-iniúchtaí inmheánacha.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

11. Costais riaracháin (ar lean)

11.9 Luach saothair iniúchta sheachtraigh

Grúpa	2023 €'000	2022 €'000
Iniúchadh Oifig an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste ar Ghrúpa GNBS agus fóchuideachtaí	300	300
Iniúchadh an Iniúcháir Reachtúil ar fhóchuideachtaí cuideachta GINBST DAC	258	283
Luach saothair iomlán an iniúchta sheachtraigh	558	583

Ní chuireann an t-Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste (mar inichóir seachtrach) aon seirbhísí rátháiochta, comhairle cánach nó seirbhísí neamhiniúcháireachta ar fáil go an GNBS.

Is é an t-Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste Iniúcháir an GNBS i gcomhréir le hAlt 57 den Acht fán nGníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní.

De bhun na gceanglas in Acht na gCuideachtaí 2014, éilítear ar GNBS iniúcháir reachtúil a cheapadh ar leithligh i leith chuideachtaí laistigh de Ghrúpa an GINBST a meastar a bheith ag trádáil ar mhaithe le sochar. Ós rud é go bhfuil GINBST afus a fhóchuideachtaí cuideachta af feidhmiú le díbhinní a thabhairt ar ais dá scairsealbhóirí meastar é a bheith ag trádáil ar mhaithe le sochar. Dá réir sin, ceapadh Mazars, Gnólacht Iniúcháireachta Reachtúla agus Cuntasóirí Cairte, mar iniúcháirí reachtúla ar fhóchuideachtaí Ghrúpa GNBS i Meitheamh 2017. Ba é €210k (gan CBL san áireamh) an táille iniúcháireachta a comhaontaíodh do 2023 (2022: €230k).

Le linn na bliana, chuir Mazars seirbhísí dócmhainneachta ar fáil inar cheap GNBS iad le gníomhú ar son fhéichiúnaithe GNBS a bhfuil dualgas cúraim orthu i leith GNBS de réir mar atá forordaithe sa dlí. Is iad féichiúnaithe GNBS faoi seach a íocfaidh na táillí de €0.1m (2022: €0.2m) a tabhaíodh le linn na bliana agus ní hionann iad agus costas oibríochtúil de chuid GNBS, agus dá bhrí sin níl siad léirithe i ráiteas ioncaim chuimsithigh an Chuideachta.

11.10 Táillí an Bhoird agus an Choiste GNBS

Tá táillí an Bhoird agus an Choiste GNBS leagtha amach sa tábla a leanas, agus iad faomhaithe and an Aire Airgeadais.

	2023 €	2022 €
Aidan Williams (Cathaoirleach)	45,000	45,000
Sinead Curry (thosaigh téarma 24 Iúil 2023)	13,171	-
Oliver Ellingham (téarma críochnaithe 09 Aibreán 2023)	8,137	30,000
Mari Hurley (téarma críochnaithe 8 Aibreán 2024)	35,000	35,000
Eileen Maher	30,000	30,000
Davina Saint	30,000	30,000
Charlotte Sheridan	30,000	30,000
Michael Wall	30,000	30,000
Táillí Boird	221,308	230,000
Costais an bhoird	908	2,585
Costais Iomlán an Bhoird	222,216	232,585
An Coiste Comhairleach Pleanála		
Angela Tunney	4,000	5,000
An Coiste Iniúcháireachta		
Liam Gallagher	10,000	9,000
Sean Quigley (thosaigh téarma 1 Bealtaine 2022)	10,000	3,000
Táillí an Choiste	24,000	17,000
Iomlán na dTáillí Boird agus Coiste	246,216	249,585

11. Costais riaracháin (ar lean)

11.10 Táillí an Bhord agus an Choiste GNBS (ar lean)

Socraíonn an tAire Airgeadais táillí Bhord GNBS. Ní fhaigheann Conor O'Kelly (Príomhoifigeach Feidhmiúcháin GBCN go dtí 30 Meitheamh 2022), Frank O'Connor (Príomhoifigeach Feidhmiúcháin an GNBS ó 1 Iúil 2022), Brendan McDonagh (Príomhoifigeach Feidhmiúcháin an GNBS), mar bhaill ex-officio aon luach saothair de bhrí gur ag feidhmiú mar chomhaltai de bhrí oifige an Bhoird atá siad. Tá costais iníoctha i leith an Bhoird agus bhaill Coiste leagtha amach thíos.

	2023 €	2022 €
Oliver Ellingham	821	2,585
Eile	87	-
	908	2,585

11.11 Táillí comhairleachta

Áirítear le costais chomhairleachta, de réir mar atá sainmhínithe sa Chód, an costas a bhaineann le comhairle sheachtrach don ghnó ach ní áirítear feidhmeanna 'gnó mar is gnách' arna seachfhoinsiú. Tá na costais chomhairleachta a leanas san áireamh leis na ceannteidil ábhartha sna costais riaracháin íoctha le linn na bliana:

Grúpa	2023 €'000	2022 €'000
Táillí dlí	394	281
Costais airgeadais, chumarsáide agus teicneolaíochta	2	-
Iomlán na dtáillí comhairleachta	396	281

San áireamh le hathmhúirearú GNBS, tá costas €45k (2022: €53k) le haghaidh táillí comhairleachta arna dtabhú ag GNBS agus arna n-athmhúirearú ag GNBS.

12. Gnóthchain/(Caillteanais) airgeadra eachtraigh

Grúpa	Nóta	2023 €'000	2022 €'000
Gnóthchain/(Caillteanais) airgeadra eachtrach ar iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL (a)	15	116	(128)
Gnóthchain/(Caillteanais) airgeadra eachtrach réadaithe malairte ar spotáí airgeadais (b)		3	(7)
Gnóthchain/(Caillteanais) airgeadra eachtrach ar airgead tirim (c)		34	(7)
Gnóthchain/(Caillteanais) iomlána ar airgeadra eachtrach		153	(142)

- Eacraíonn gnóthchain agus caillteanais um aistriú airgeadra eachtrach ar iasachtaí féichiúnaithe ar athluacháil iasachtaí agus infháltas airgeadra eachtrach ainmnithe. Aithnítear méideanna aistrithe airgeadra eachtrach de réir bheartas 2.6.
- Is féidir leis an Grúpa páirt a ghlacadh in idirbhearta airgeadaíochta nó spotáí d'fhonn a nochtadh do luaineachtaí ráta malairte a laghdú, luaineachtaí a eascraíonn ó iasachtaí féichiúnaithe. Cuimsíonn an gnóthchain nó caillteanas/spotáí gnóthchain agus caillteanais réadaithe.
- Eascraíonn gnóthchain/(caillteanais) airgeadra eachtraigh ar airgead tirim mar thoradh ar luaineacht i rátaí airgeadra eachtraigh sna hiarmhéideanna airgid éagsúla neamh-Euro.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

13. Muirear cánach

Grúpa	Nóta	2023 €'000	2022 €'000
Cáin reatha			
Cáin chorparáide Éireannach		(4,886)	(6,805)
Cáin iarchurtha			
Ar ghluaiseachtaí luach cothrom ar ionstraimí cothromais agus difríochtaí shealadacha eile		(82)	(138)
Ar choigeartuithe aistrithe IFRS 9		-	4,239
Cáin iarchurtha iomlán aitheanta sa ráiteas ioncaim chuimsithigh	23	(82)	4,101
Muirear úis iomlán		(4,968)	(2,704)

Seo a leanas réiteach na cánach ar bhrabús ag ráta corparáideach ábhartha na hÉireann i ndáil le muirear cánach iarbhir an Ghrúpa don bhliain:

Réiteach cánach ar bhrabús

Grúpa	2023 €'000	2022 €'000
Brabús roimh cánachas	73,196	84,120
Cáin ríofa ag ráta cánach 25%	18,299	21,030
Éifeacht:		
Speansais asbhainte	(14,458)	(13,090)
Caillteanais chánach úsáidte	(106)	(66)
Coigeartú an bhliain roimhe	-	(441)
Creidmheas ar cáin a choimeád siar	-	(432)
Ioncam cáinithe ag ráta níos airde	26	130
Ioncam cáinithe ag ráta níos ísle	(4,283)	(2,888)
Gluaiseachtaí luach cóir neamh-inchánach	5,026	(1,948)
Sócmhainn chánach iarchurtha nach n-aithnítear	464	282
Difríochtaí sealadacha a aithníodh roimhe seo a dhí-aithint	-	127
Muirear cánach	4,968	2,704

Eascraíonn muirear cánach corparáide Éireannach reatha de chuid €4.9m (2022: €6.8m) ar an mbrabús tuillte ag GINBS. Tá an Ghníomhaireacht díolmhaíthe ó cháin ioncaim, cáin chorparáide agus cáin ghnóthachan caipitiúil na hÉireann.

Tá brabús formhór na cuideachtaí lastigh den Ghrúpa faoi réir cáin ag ráta 25%, ach amháin GINBST ag a bhfuil ráta cáin infheidhme cothrom le 12.5%.

Níl aon dlíteanais theagmhasacha bainteach le cáin ioncaim agus sócmhainní teagmhasacha ag an nGrúpa agus ag an nGníomhaireacht de réir IAS 37, *Forálacha, Dlíteanais Theagmhasacha agus Sócmhainní Teagmhasacha*. Ní eascraíonn éifeachtaí suntasacha ar bith as athruithe ar rátaí cánach nó dlíthe cánach i ndiaidh na tréimhse tuairiscithe.

14. Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim

Grúpa	2023 €'000	2022 €'000
Iarmhéideanna le Banc Ceannais na hÉireann	289,163	491,066
Iarmhéideanna le bainc eile	16,338	20,252
Airgead agus coibhéisí airgid iomlána	305,501	511,318

Gníomhaireacht	2023 €'000	2022 €'000
Iarmhéideanna le Banc Ceannais na hÉireann	2,029	48

Áirítear iarmhéideanna le Citibank agus AIB hiarmhéideanna le bainc eile.

Níor aithníodh aon cailteanas creidmheasa ionchais ar airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim.

15. Iasachtaí féichiúnaí/iasachta idirgrúpa tomhaiste ag FVTPL

Grúpa	2023 €'000	2022 €'000
Iasachtaí féichiúnaí tomhaiste ag luach cóir trí bhrabús nó cailteanas	449,207	526,602

Léirítear sa méid atá leagtha amach thuas luach tugtha anonn na n-iasachtaí féichiúnaí amhail an dáta tuairiscithe atá aicmithe agus tomhaiste mar FVTPL. Déanann an Gníomhaireacht aicmiú agus tomhas de gach aon sócmhainn airgeadais a mheas de réir thréithe shreafaí airgid tirim conarthacha na sócmhainne agus de réir an tsamhail ghnó atá ag an nGrúpa chun an sócmhainn i gceist a bhainistiú. Áirítear leis an iarmhaid seo iasachtaí féichiúnaí a sheilbhítear ó na hinstitiúidí a ghlacann páirt, ó iasachtaí féichiúnaí arna n-airleacan ag an nGrúpa agus ó iasachtaí scairshealbhóra. Áirítear leis an iarmhaid seo creidmheas €5.1m (2022: €14.3m) a bhaineann le roinnt nasc iasachta féichiúnaí i gcás ina sáraíonn eis-sreafaí airgid ionchasacha insreafaí ionchais ar an dáta tuairiscithe. Leanann GNBS ag iarraidh luach a bhaint as na naisc iasachta féichiúnaí seo.

Tá achoimre le fáil sa tábla thíos ar an ngluaiseacht in iasachtaí féichiúnaí tomhaiste ag FVTPL don tréimhse tuairiscithe.

Grúpa	Nóta	2023 €'000	2022 €'000
Iarmhaid ag 1 Eanáir		526,602	714,861
Gluaiseacht sa bhliain			
Fáltais ar iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL (airgead tirim agus neamh-airgead tirim)		(301,743)	(474,663)
Réamhócaíochtaí d'iasachtaí (airgead tirim agus neamhairgid)		146,371	186,842
Gnóthachain/(cailteanas) malartán eachtrach ar iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste tomhaiste ag FVTPL	12	116	(128)
Gluaiseachtaí eile ar iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL		442	(2,073)
(Cailteanas)/brabús ar dhíúscairt agus athmaoiniú iasachtaí féichiúnaí tomhaiste ag FVTPL	9	(9,357)	1,795
Gnóthachain ar luach cóir ar iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL	4	86,776	99,968
Iasachtaí féichiúnaithe iomlán a thomhaistear ar FVTPL		449,207	526,602

Áirítear le fáltais ar iasachtaí féichiúnaí arna dtomhas ag FTPVL €51m (2022: €Nialas) a fuair GNBS ó naisc/ghlacadóirí féichiúnaí maidir le díúscairtí sócmhainní chuig an nGníomhaireacht Forbartha Talún (comhlacht tráchtála, státurraithe). Cuireadh na sócmhainní seo ar an margadh go hoscaite agus bhí díúscairtí ar bhonn téarmaí neamhthuilleamaí/tráchtála.

An Gníomhaireacht	2023 €'000	2022 €'000
Iasachtaí idirgrúpa tomhaiste ag FVTPL	161,219	417,855

Léirítear sa mhéid atá leagtha amach thuas luach tugtha anonn an iasacht bhrabúsbhainte le BSN amhail an dáta tuairiscithe atá aicmithe agus tomhaiste mar FVTPL. Tá achoimre le fáil sa tábla thíos ar an ngluaiseacht in iasachtaí féichiúnaí san idirgrúpa tomhaiste ag FVTPL don tréimhse tuairiscithe.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

15. Iasachtaí féichiúnaí/iasachta idirghrúpa tomhaiste ag FVTPL (ar lean)

An Ghníomhaireacht	2023 €'000	2022 €'000
Iarmhéid ag 1 Eanáir	417,855	514,173
Gluaiseacht sa bhliain		
Aisíoc iasacht idirghrúpa (neamh-airgead)	(407,358)	(500,000)
Ús iasachta ar íasachtaí idirghrúpa tomhaiste ag FVTPL	150,722	403,682
Iasacht idirghrúpa iomlán tomhaiste ag FVTPL	161,219	417,855

Más rud é gur féidir an an iasacht idirghrúpa seo a íoc ar éileamh, níl aon gnóthachan nó cailteanas ar luach cóir ag baint leis.

16. Fardail – ionaid réadmhaoine arna dtrádáil

Grúpa	2023 €'000	2022 €'000
Réadmhaoine infheistíochta	100	100

Aithnítear réadmhaoine de réir bheartas cuntasaoíochta 2.19. Iomprófar na maoine thrádála atá fágtha ar an dáta tuairiscithe ar chostas €100k. Tá Glanluach Inréadaithe ('NRV') na maoine seo i bhfad níos airde.

17. Réadmhaoine infheistíochta

Grúpa	2023 €'000	2022 €'000
Réadmhaoine infheistíochta	326,000	325,000

I mí Mheán Fómhair 2019, d'eisigh an tAire Airgeadais treoir chuig GNBS chun úinéireacht SRCNS a choinneáil. Faoi straitéis tithíochta an Rialtais, "Tithíocht do Chách", tá sé beartaithe go n-aistroidh SRCNS chuig an nGníomhaireacht Forbartha Talún ('LDA') ó GNBS. Mar chuid den phróiseas aistrithe comhaontaithe, beidh an t-aistriú ag luacháil GBSN agus beidh sé mar chuid de ranníocaíocht Bhallraíocht Saoil GBSN le Stát na hÉireann. Ag an dáta tuairiscithe, níl an t-aistriú beartaithe críochnaithe fós. Tá gá le hathruithe reachtúla cuí ar an Acht LDA chun an t-aistriú beartaithe ón Aire Airgeadais chuig an LDA a éascú. Níl aon bhac ar GNBS SRCNS a aistriú chuig an Aire Airgeadais, an chéad chéim sa phróiseas aistrithe comhaontaithe.

Tá ioncam cíosa ó réadmhaoine infheistíochta san Áireamh i Nóta 8 mar Ioncaim Cíosa Léasa. Tá na costais árachais iompartha ag SRCNS ar na réadmhaoine infheistíochta san áireamh listigh de chostais baninistíochta punainn i Nóta 11.

Achoimríonn an tábla a leanas an ghluaiseacht i réadmhaoine infheistíochta don tréimhse tuairiscithe.

Réadmhaoine infheistíochta	Nóta	2023 €'000	2022 €'000
Iarmhéid ag 1 Eanáir		325,000	314,000
Costais tabhaithe ar réadmhaoine infheistíochta		376	710
Gluaiseachtaí luach cóir	5	624	10,290
Iarmhéid ag 31 Nollaig		326,000	325,000

18. Bainistíocht riosca

Tá an Grúpa faoi réir roinnt rioscaí agus éiginnteachtaí i ngnáthchúrsa a ghníomhaíochtaí gnó. I measc na bpríomhrioscaí agus éiginnteachtaí gnó tá gnáthchoinníollacha maicreacnamaíocha. Ní féidir a bheith cinnte faoi impleacht nó dóchúlacht na rioscaí seo agus níl smacht ag an nGrúpa ar go leor acu. Is é an Bord atá freagrach as rialachas gach gníomhaíocht riosca agus tá creat bunaithe chun riosca ar fud an Ghrúpa a bhainistiú.

Le cois na ngnáthrioscaí thuasluaite, eascraíonn rioscaí sonracha as ionstraimí airgeadais a úsáid. I measc na bpríomhchatagóirí riosca aitheanta agus á mbainistiú ag an nGrúpa mar chuid dá ghnó laethúil tá riosca creidmheasa, riosca leachtachta agus maoinithe, riosca margaidh, praghasriosca agus riosca oibriúcháin.

Bainistiú sócmhainní agus dliteanas

Baintear bainistiú shócmhainní agus dliteanas GNBS amach trí straitéisí atá ceadaithe ag an mBord a chur i bhfeidhm. Tá GNBS neamhchosanta ar riosca ráta úis maidir le saoráidí iasachta (PAR fhiachas den chuid is mó) agus sócmhainní leachtacha a bhainistiú agus ar riosca malairte eachtraí maidir le sócmhainní airgeadra eachtraigh a bhainistiú.

Tá glactha ag an gCoiste Bainistíochta Riosca agus ag an mBord le beartas stuamachta leachtachta a cothabháil maolán leachtachta íosta nó cúlchiste airgid. Déantar athbhreithniú leanúnach ar an maolán seo ar aon dul leis an straitéis fhoriomlán bainistíochta sócmhainní agus dliteanas.

Rialachas agus Maoirseacht Riosca

An Coiste Bainistíochta Riosca

Tá an Coiste Bainistíochta Riosca, fochoiste den Bhord, freagrach as bainistíocht agus comhlíonadh riosca sa Ghrúpa trí chéile. Déanann sé athbhreithniú, thar ceann an Bhoird, ar phríomhrioscaí bunúsacha an ghnó agus cinntíonn sé go bhfuil creat oiriúnach bainistíochta riosca i bhfeidhm chun próifíl riosca agus nochtaí ábhartha an Ghrúpa a bhainistiú.

An Coiste Iniúcháireachta

Tá sé mar aidhm ag an gCoiste Iniúcháireachta a chinntiú go bhfuil riachtanais tuairiscithe airgeadais á gcomhlíonadh. Tuairiscíonn sé don Bhord maidir le hábhair cosúil le héifeachtúlacht na bpróiseas rialaithe atá i bhfeidhm ar fud an Ghrúpa. Tuairiscíonn sé ar neamhspleáchas agus ionrachas na bpróiseas iniúchta seachtraigh agus inmheánaigh, éifeachtúlacht chóras um rialú inmheánach an GNBS, na próisis atá i bhfeidhm i ndáil le monatóireacht a dhéanamh ar ghéilliúlacht soláthraithe seirbhíse na hiasachta lena gcuid oibleagáidí conarthacha don GNBS agus géilliúlacht an GNBS le riachtanais ábhartha dlí, rialála agus cánachais.

An Coiste Creidmheasa

Tá an Coiste Creidmheasa freagrach as cinntí creidmheasa a dhéanamh laistigh den údarás atá tarmilgthe ag an mBord dó. Áiríonn siad seo inter alia faomhadh bainistiú sócmhainní féichiúnaí/straitéisí laghdaithe fiachais, comhghéilte fiachais, réamhíocaíocht airgead nua, faomhadh diúscairtí sócmhainní/iasachtaí, socrú agus faomhadh téarmaí aisíocaíochta, cinntí bainistíochta réadmhaoine agus cinntí le gníomh forfheidhmiúcháin a ghlacadh nuair is cuí. Chomh maith leis sin, cuireann an Coiste Creidmheasa moltaí maidir le luach coir agus le hiarratais chreidmheasa sonracha faoi bhráid an Bhoird sa chás gur ag an mBord atá an t-údarás cuí ina leith. Tá sé freagrach freisin as beartais Chreidmheasa agus Riosca a mheas chun críche fhaomhadh an Bhoird agus soláthróidh sé ról maoirseachta i dtéarmaí cinntí creidmheasa suntasacha a ndéantar faoi bhun an leibhéil údarais atá tarmilgthe ar an gCoiste Creidmheasa. Ar deireadh, déanann an Coiste Creidmheas athbhreithniú ar fhaisnéis bhainistíochta a ullmhaíonn na feidhmeanna um CCO agus CFO i ndáil le punann an GNBS.

Iniúchadh agus Riosca – Rannóg an Phríomhoifigigh Airgeadais (CFO)

Tá Iniúchadh agus Riosca mar aonad laistigh de rannóg CFO an GNBS agus é freagrach as comhordú agus monatóireacht a dhéanamh ar iniúchadh agus riosca inmheánach agus seachtrach. Tá sé freagrach freisin as dearadh agus cur i bhfeidhm Chreat Bainistíochta Riosca an GNBS, monatóireacht a dhéanamh ar phríomhrioscaí GNBS agus tuairiscíú don Choiste Bainistíochta Riosca ar phróifíl riosca GNBS. Déanann an t-aonad Iniúcháireachta agus Riosca bainistíocht riosca creidmheasa contrapháirtí an Ghrúpa ar chuntais bhainc oibríochtúla freisin. Tacaíonn an t-aonad le GNBS CFO chun a chinntiú go bhfeidhmíonn GNBS laistigh de theorainneacha agus lámháiltais riosca atá ceadaithe ag an mBord. Soláthraíonn an t-aonad dúshlán agus measúnú neamhspleách d'fhóntacht na timpeallachta rialaithe, comhordaíonn sé gníomhaíochtaí iniúchta inmheánacha agus seachtracha ar fud an GNBS, an Phríomh-Sheirbhíseoir agus Máistir-Sheirbhíseoir agus déanann sé monatóireacht agus tuairiscíú don Choiste Iniúcháireachta agus don Bhord i ndáil leis an dul chun cinn le haghaidh a thabhairt ar gníomhartha tugtha chun solais i dtorthaí iniúchta. Tacaíonn an aonad leis an ghnó in athbhreithniú ar an leibhéal comhréir le gach polasaí agus nós imeachta agus comhairle a chuir ar fáil áit ar feictear deiseanna smacht a fheabhsú chomh maith.

Aonad Riosca an GBCN

Bainistíonn GBCN riosca creidmheasa contrapháirtí an Ghrúpa ar idirbhearta áirithe (m.sh. aon díorthaigh), de réir bheartas an Bhoird.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

18. Bainistíocht riosca (ar lean)

18.1 Riosca margaidh

Is ionann riosca margaidh agus an riosca a bhaineann le caillteanas poitéinsiúil in ioncam nó glanfhiúchas an Ghrúpa ag eascairt as athruithe ar rátaí úis, rátaí malairte nó praghsanna margaidh eile.

Eascraíonn rioscaí margaidh ó staideanna oscailte i dtáirgí ráta úis agus airgeadra, atá nochta do ghluaiseachtaí ginearálta agus sonracha margaidh, agus athruithe ar leibhéal luaineachta rátaí nó praghsanna margaidh dála rátaí úis, raon difríochta creidmheasa agus rátaí malairte eachtraí. Tá an Grúpa nochta do riosca margaidh ar a iasachtaí agus sócmhainn leachtach. Cé go bhfuil sraith chuimsitheach nósanna imeachta bainistíochta riosca i bhfeidhm ag an nGrúpa chun impleacht gluaiseachtaí ar rátaí úis, rátaí malairte eachtraí agus rioscaí margaidh eile a bhfuil sé nochta dóibh a mhaolú agus a rialú, is deacair a rá go beacht céard iad na hathruithe atá i ndán ar choinníollacha geilleagracha nó margaidh nó a rá go cinnte cad iad na héifeachtaí a bheadh ag a leithéid sin d'athruithe ar an nGrúpa.

Tá úsáid fhairsing bainte ag an nGrúpa as díorthaigh airgeadra eachtraigh chun próifíl airgeadra a shócmhainní agus dliteanas a bhainistiú. Ar an dáta tuairiscithe, ní raibh aon díorthaigh airgeadra eachtraigh nó díorthaigh eile ag an nGrúpa. Déantar faireachán ar neamhchosaintí airgeadra ar bhonn seachtainiúil chun an ceanglas maidir le maolú riosca e.g. díorthaigh airgeadra eachtraigh a fhionnadh.

18.2 Bainistíocht riosca margaidh

Cuspóir

Tá córais agus modheolaíochtaí éifeachtacha i bhfeidhm ag an nGrúpa chun rioscaí margaidh ina ráiteas ar staid airgeadais a aithint agus a thomhas. Ina dhiaidh sin, déantar na rioscaí seo a bhainistiú laistigh de theorainneacha díana agus i gcomhthéacs éileamh coimeádach riosca atá ag teacht le reachtaíocht an GNBS.

Polasaithe

Tá bainistíocht an riosca margaidh laistigh den Ghrúpa á rialú ag beartais riosca margaidh atá faofa ag an gCoiste Bainistíochta Riosca agus ag an mBord. Faomhann an Bord lámháltas foriomlán riosca margaidh agus cuireann sé teoranta cuí i bhfeidhm. Soláthraíonn aonad Creidmheasa agus Riosca an GNBS maoirseacht agus tá sé freagrach as monatóireacht a dhéanamh ar an gcreat teorann laistigh de chomhthéacs na teorainneacha atá faofa ag an gCoiste Bainistíochta Riosca.

Maolú riosca

San áireamh i maolú riosca tá meaitseáil staideanna riosca sócmhainní agus dliteanas a mhéid agus is féidir, agus úsáid a bhaint as díorthaigh chun tréimhse agus íogaireacht ráta úis a bhainistiú laistigh den struchtúr teorainne faofa mas gá. Tá beartais Chlár Comhardaithe an Ghrúpa deartha lena chinntiú go bhfuil córas rialaithe dian i bhfeidhm a áiríonn raon sonratháirgí agus teorainneacha faofa a fhorordú a chumhdaíonn na híogaireachtaí riosca ar fad a bhaineann le táirgí faofa. Tá an Grúpa freagrach as tuairisciú chuig an gCoiste Bainistíochta Riosca agus anailís mhionsonraithe a dhéanamh ar na staideanna suntasacha riosca agus ar chomhlíonadh le teorainneacha riosca.

Déanann an Coiste Bainistíochta Riosca moltaí a athbhreithniú, a fhaomhadh agus a dhéanamh i ndáil le próifíl agus teorainneacha riosca margaidh sa Ghrúpa trí chéile. San áireamh i dtuarascáil sheachtainiúil a chuireann aonad Iniúchóireachta agus Riosca GBCN i dtoll a chéile tá anailís mhionsonraithe ar gach staid riosca shuntasach agus géilliúlacht le teorainneacha riosca.

18.3 Tomhas riosca margaidh

18.3.1 Riosca ráta úis

Tá an Grúpa neamhchosanta ar riosca ráta úis tríd gluaiseachtaí sna rátaí úis atá sé neamhchosanta orthu. Tá córais éifeachtacha curtha i bhfeidhm le monatóireacht a dhéanamh ar na neamhchosanta seo agus iad a mhaolú.

Baineann an Grúpa úsáid as íogaireachtaí riosca, tástáil struis an fhachtóra riosca agus anailís ar chásanna chun monatóireacht a dhéanamh ar riosca an ráta úis agus é a bhainistiú. Is féidir íogaireachtaí riosca a ríomh trí an athrú aníos comhthreomhar sa chuar toraidh a thomhas chun measúnú a dhéanamh ar impleacht gluaiseachtaí ráta úis.

Ní gá gurb ionann faisnéis aimsithe tríd an anailís íogaireachta agus an t-athrú iarbhir ar luach cothrom a thabhdh an Grúpa de réir gnáthchoinníollacha margaidh mar, bunaithe ar theorainneacha praiticiúla, is ar bhonn seasmhach a choinnítear gach athróg seachas fachtóirí riosca sonracha margaidh. Is féidir le hathruithe ar rátaí úis tionchar indéreach a imirt freisin ar luach na comhthaobhachta atá i seilbh GNBS cé go bhfuil sé deacair é seo a thomhas.

Tá achoimre le fáil sna táblaí seo a leanas ar nochtadh uaintránsithe an Ghrúpa agus na Gníomhaireachta (sonraithe roimh ré ag athphraghsáil chonarthathe nó dáta aibíochta) do riosca ráta úis réamhshocráithe. Sonraítear ann, de réir uaintráinse, na sócmhainní agus dliteanas ar féidir a bheith faoi réir athshocrú ráta úis.

18. Bainistíocht riosca (ar lean)

18.3 Tomhas riosca margaidh (ar lean)

18.3.1 Riosca ráta úis (ar lean)

Riosca Ráta Úis Grúpa 2023	0-12 mhí €'000	Neamh- úsmhar €'000	Iomlán €'000
Sócmhainní airgeadais			
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	305,501	-	305,501
lasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL	449,207	-	449,207
Infheistíochtaí i ionstraim gnáthscaireanna	-	15,579	15,579
Sócmhainní eile	-	2,425	2,425
Iomlán na sócmhainní airgeadais nochna d'athshocrú ráta úis	754,708	18,004	772,712
Dliteanais airgeadais			
Dliteanais eile	-	23,806	23,806
Iomlán na ndliteanas airgeadais nochna d'athshocrú ráta úis	-	23,806	23,806
Riosca Ráta Úis Grúpa 2022	0-12 mhí €'000	Neamh- úsmhar €'000	Iomlán €'000
Sócmhainní airgeadais			
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	511,318	-	511,318
lasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL	526,602	-	526,602
Infheistíochtaí i ionstraim gnáthscaireanna	-	17,049	17,049
Sócmhainní eile	-	1,898	1,898
Iomlán na sócmhainní airgeadais nochna d'athshocrú ráta úis	1,037,920	18,947	1,056,867
Dliteanais airgeadais			
Dliteanais eile	-	29,838	29,838
Iomlán na ndliteanas airgeadais nochna d'athshocrú ráta úis	-	29,838	29,838

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

18. Bainistíocht riosca (ar lean)

18.3 Tomhas riosca margaidh (ar lean)

18.3.1 Riosca ráta úis (ar lean)

Riosca ráta úis Gníomhaireacht 2023	0-12 mhí €'000	Neamh- úsmhar €'000	Iomlán €'000
Sócmhainní airgeadais			
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	2,029	-	2,029
Iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL	161,219	-	161,219
Infheistíochtaí i ionstraim gnáthscaireanna	-	105,696	105,696
Sócmhainní eile	-	4,993	4,993
Iomlán na sócmhainní airgeadais nochtá d'athshocrú ráta úis	163,248	110,689	273,937
	0-12 mhí €'000	Neamh- úsmhar €'000	Iomlán €'000
Dlíteanais airgeadais			
Dlíteanais eile	-	5,002	5,002
Iomlán na ndlíteanas airgeadais nochtá d'athshocrú ráta úis	-	5,002	5,002
Riosca ráta úis Gníomhaireacht 2022	0-12 mhí €'000	Neamh- úsmhar €'000	Iomlán €'000
Sócmhainní airgeadais			
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	48	-	48
Iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL	417,855	-	417,855
Infheistíocht i bhfochuideacht	-	105,696	105,696
Sócmhainní eile	-	13,897	13,897
Iomlán na sócmhainní airgeadais nochtá d'athshocrú ráta úis	417,903	119,593	537,496
Dlíteanais airgeadais			
Iasachtaíocht agus iasachtaí úsmhara	52,817	-	52,817
Dlíteanais eile	-	16,442	16,442
Iomlán na ndlíteanas airgeadais nochtá d'athshocrú ráta úis	52,817	16,442	69,259

18. Bainistíocht riosca (ar lean)

18.3 Tomhas riosca margaidh (ar lean)

18.3.1 Riosca ráta úis (ar lean)

Íogaireacht riosca ráta úis

Tá léargas le fáil sa tábla seo a leanas ar íogaireacht an ráta úis a eascraíonn ó mhéadú 50 bonnphointe (bp) nó laghdú ar rátaí úis thar an gcuair, faoi réir ráta úis íosta de chuid 0%. Déantar an riosca a thomhas mar impleacht glanluacha láithrigh, ar ráiteas na staidé airgeadais, an athraithe sin ar rátaí úis. Athraíonn an anailís seo gach ráta úis do gach airgeadra agus gach aibíocht an méid céanna ar bhonn comhuaineach.

Socraítear na rátaí úis do gach airgeadra amhail an 31 Nollaig 2023. Measann na figiúirí an éifeacht atá ag gluaiseacht 50 bps i rátaí úis ar iasachtaí féichiúnaí agus iarmhéideanna airgid thirim le Banc Ceannais na hÉireann.

Anailís íogaireachta ráta úis – gluaiseacht 50bp thar chuar ráta úis

	2023		2022	
	+50bp	-50bp	+50bp	-50bp
Grúpa	€'000	€'000	€'000	€'000
EUR	(474)	474	(522)	522
GBP	(2)	2	(2)	2
USD	1	(1)	-	-

Tá sócmhainní airgeadais agus dliteanais airgeadais na Gníomhaireachta neamhíogair ó thaobh ráta úis de seachas a hiarmhéid airgid thirim le Banc Ceannais na hÉireann agus an iasacht le híoc le BISN sular íocfadh é ar 21 Nollaig 2023.

18.3.2 Riosca malairte eachtraí

Tá an Grúpa neamhchosanta ar éifeachtaí luaineachtaí i rátaí malairte airgeadra eachtraigh, ar shealbhú iasachtaí ainmnithe airgeadra eachtraigh agus iarmhéideanna airgid thirim. Déanann an Grúpa monatóireacht rialta ar leibhéal nochta an airgeadra agus cé acu an bhfuil sé riachtanach fáilithe a bhunú chun na rioscaí seo a mhaolú. Ag an dáta tuairiscithe níl aon díorthaigh airgeadra eachtrach coinnithe ag an Ghrúpa.

Tá achoimre sa tábla seo a leanas ar nochtadh an Ghrúpa do riosca airgeadra eachtraigh ar an 31 Nollaig 2023. San áireamh sa tábla freisin tá sócmhainní agus dliteanais an Ghrúpa luaite ag luachanna anonn, agus rangaithe de réir airgeadra. Áirítear sna táblaí seo aon ionstraimí fáilithe ábhartha a bhfuil d'éifeacht acu riosca airgeadra a laghdú.

Grúpa 2023	Dollair na Stát Aontaithe €'000	Steirling €'000	Iomlán €'000
Sócmhainní			
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	109	430	539
Iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL	(663)	1,408	745
Nochtadh glan do riosca airgeadra eachtrach	(554)	1,838	1,284
Grúpa 2022	Dollair na Stát Aontaithe €'000	Steirling €'000	Iomlán €'000
Sócmhainní			
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	111	262	373
Iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL	(359)	1,818	1,459
Nochtadh glan do riosca airgeadra eachtrach	(248)	2,080	1,832

Is in euro atá sócmhainní agus dliteanais uile na Gníomhaireachta sonraithe. Dá réir sin, níl an Ghníomhaireacht nochta do riosca airgeadra eachtraigh.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

18. Bainistíocht riosca (ar lean)

18.3 Tomhas riosca margaidh (ar lean)

18.3.2 Riosca malairte eachtraí (ar lean)

Nochtadh do riosca airgeadra eachtrach – anailís íogaireachta

Bheadh neartú 10% an euro i gcoinne na n-airgeadraí seo a leanas ag an 31 Nollaig 2023 mar bhonn le cothromas agus brabús laghdaithe/(méadaithe) na méideanna thíosluaite roimh cánachas. Glactar leis de réir na hanailíse seo, go bhfuil na hathróna eile ar fad, rátaí úis go háirithe, seasmhach. Bheadh éifeacht chothrom ach chodarsnach ag lagú 10% ar an euro i gcoinne na n-airgeadraí céanna, ar an mbonn go bhfanann na hathróna eile ar fad seasmhach.

Grúpa	2023 €'000	2022 €'000
GBP	(164)	(189)
USD	50	23

18.3.3 Praghasrioscaí eile

Tá an Grúpa nocht do phraghasriosca cothromais a eascraíonn as ionstraimí cothromais. Déantar luach cothrom ionstraimí cothromais a thomhas bunaithe ar ghlanluach sócmhainní an aonáin infheistíochta ag an dáta tuairiscithe. Déantar monatóireacht ar phraghasrioscaí cothromais tríd meastóireacht socmhainní glan, a sholátharaíonn na bainisteoirí ciste agus measúnuithe ar na bunluachanna comhthaobhachta.

Anailís íogaireachta ar phraghsanna cothromais

Cinneadh an anailís íogaireachta thíos bunaithe ar an nochtadh do phraghasrioscaí cothromais ag deireadh na tréimhse tuairiscithe.

Dá mbeadh na luachanna cothromais na ionstraimí cothromais 10% ní b'airde/ní b'isle, thioctadh méadú/laghdú €1.8m (2022: €1.7m) mar bhrabús roimh cháin don bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2023, mar thoradh ar na hathruithe ar luach cothrom ionstraimí cothromais GNBS, a ndéantar a aicmiú mar luach cothrom trí bhrabús nó cailteanas, de réir bheartas cuntasáiochta 2.7.

Tá an Ghníomhaireacht cosanta ar phraghasrioscaí eile.

19. Riosca creidmheasa

Is é atá i riosca creidmheasa ná an riosca de chailteanas airgeadais a thabhtú, agus aird á tabhairt ar an gcomhthaobhacht arna gealladh mar úrrús a bheadh i gceist dá dteipfeadh ar fhéichiúnaí nó ar chontrapháirtí margaidh an Ghrúpa a chuid oibleagáidí conartha a i leith an Ghrúpa a chomhlíonadh. Baineann príomhriosca creidmheasa an GNBS le feidhmíocht a féichiúnaithe, agus le sócmhainní gaolmhara atá á gcoinneáil mar úrrús.

Tá neamhchosaint i gcoinne riosca comhdhlúite GNBS ag éirí ó neamhchosaint that a phunann. Tá éifeacht ag comhdhlúite i bpunann ar leith, mar punann réadmhaoine, ar foriomlán leibhéil rioscar creidmheasa.

Tháinig neamhchosaintí maidir le féichiúnaithe an Ghrúpa chun chinn sa chéad dul síos de thoradh ar phunann suntasach iasachtaí réadmhaoine a fháil, san earnáil réadmhaoine tráchtála agus chónaithe in Éirinn agus sa Ríocht Aontaithe go príomha, agus ar bhonn nach bhfuil chomh suntasach i SAM agus sa chuid eile den domhan. Tá an phunann atá fágtha ar 31 Nollaig 2023 urraithe den chuid is mó ar mhaoin in Éirinn. Bíonn riosca creidmheasa i gceist maidir le gníomhaíochtaí iasachtaí an Ghrúpa, a dtugtar fúthu chun luach a choinneáil nó a fheabhsú (maoiniú forbairt aonaid cónaithe san áireamh) d'fhonn an toradh airgeadais uasta a bhaint amach don Stát faoi réir an riosca inghlactha. Cruthaíonn ionstraimí airgeadais, amhail ráthaíochtaí agus tiomantais iasachta neamhtharraingthe, riosca creidmheasa chomh maith.

Is é riosca creidmheasa an riosca is suntasaí do ghnó an Ghrúpa. Dá bhrí sin, déanann an Grúpa a neamhchosaint i leith riosca creidmheasa a bhainistiú go cúramach. Maolaíodh an riosca creidmheasa a tháinig chun cinn de thoradh na punainne iasachtaí a fháil ar dtús trí ghrinnphróiseas díchill chúil dlí agus réadmhaoine a chur i gcrích. Dearadh an próiseas sin lena chinntiú go ndearnadh iasachtaí a luacháil i gceart i gcomhréir leis an scéim reachtúil ina ndearnadh foráil go bhfaigheadh an Grúpa iad. Déantar an riosca creidmheasa ag eascairt as gníomhaíochtaí bainistíochta riosca creidmheasa agus iasachtaí leanúnaí an Ghrúpa a mhaolú le Creat Níosanna Imeachta agus Beartais Bainistíochta Sócmhainní/Aisghabháil Sócmhainní an Ghrúpa.

Tagann riosca creidmheasa chun cinn agus bainistítear é go príomha laistigh de rannán Príomhoifigeach Tráchtála ('CCO') an Ghrúpa.

An Rannán Príomhoifigeach Tráchtála

Tá a ghnó struchtúrtha ag rannán an Phríomh-Oifig Staidrimh chun aghaidh a thabhairt ar chuspóirí faofa Bhord GNBS a dhíríonn ar ghiniúint agus diúscairtí airgid, chomh maith le feabhsú ar luach sócmhainní trí bhainistíocht sócmhainní gníomhacha lena n-áirítear maoiniú iarratas pleanála agus forbairt chónaithe agus tráchtála.

Tiomáineann an rannóg fáiltas airgeadais agus comhlíonann sé aidhmeanna straitéiseacha níos leithne GBSN tríd oibriú le féichiúnaí, glacadóirí agus pairtnéirí fiontair infheistíochta institiúideach le sócmhainní a aithint, a fhorbairt agus a bhainistiú nuair is féidir cur le luach tríd forbairt tomhaiste agus straitéisí bainistíochta sócmhainne.

19. Riosca creidmheasa (ar lean)

Leanann an rannóg as a fhreagracht as idirghníomhaíocht shuntasach le féichiúnaithe/cleachtóirí dócmhainneachta ann mar chuid den iarracht chun an aisghabháil a uasmhéadú agus dianbhainistíocht laethúil trí chur chuige nuálach agus réiteach-bhunaithe: straitéisí, spriocanna agus garspriocanna soiléire a shonrú agus monatóireacht ghníomhach a dhéanamh orthu; costais féichiúnaithe, soláthraí seirbhíse agus ghlacadóirí a laghdú; ioncam a fháil agus a uasmhéadú; luachanna díolacháin a bharrfeabhsú trí bhainistíocht réamhghníomhach sócmhainní; caiteachas caipitiúil breise a sholáthar sa chás gur féidir luach breise a fháil nó luach a chosaint; agus ar deireadh straitéisí cuí le airgead a shaothrú cosúil le díolacháin iasachta, díolacháin sócmhainní agus punainn.

Le na straitéisí seo a chuir i bhfeidhm, tá scairsheilbh mhionlaigh GNBS i bhfeithiclí infheistíochta áirithe a bhainistiú, I gCeantar Dugaí Bhaile Átha Cliath (féach Nóta 22).

In 2015 chomhaontaigh Bord GNBS an cuspóir chun seachadadh 20,000 aonad cónaithe ar thalamh urraithe GNBS a éascú faoi réir inmharthanacht tráchtála agus chun an líon láithreán atá réidh le forbairt a uasmhéadú. Oibrítear an próiseas um Cheadú Creidmheasa chun an sprioc seachadta cónaithe seo a bhaint amach laistigh de Chreat Beartais agus Nós Imeachta reatha an Ghrúpa. Ina theannta sin, tá Foireann Creidmheasa agus Riosca tiomanta ar leith i bhfeidhm chun maoirseacht bhreise a chur ar fáil ar fhorfheidhmiú pholasaithe, nósanna imeachta agus threoirlínte iasachta, ar shárú baic inmharthanachta, chomh mait le chomhlíonadh foshuíomhanna trádála sreafa airgid i dtaca le cistiú breise réamhíochta. Mar gheall ar phróimhrialtán sa réimse seo beidh ag an Rannán Soláthair Tithíochta Cónaithe a chistiú do ghníomhaíocht foirgníochta a mhodhnú lena chinntiú go bhfuil sé ag teacht le líon iarbhrí na ndíolachán atá á mbaint amach.

Creat Nósanna Imeachta agus Beartas

Is é cuspóir foriomlán an Chreata Nósanna Imeachta agus Beartais agus Rialachas an Grúpa cúnmah le comhshaoil smachta éifeachtach agus éifeachtúil a chuir i bhfeidhm agus a mhaoiniú.

Ar deireadh thiar, is é an Bord atá freagrach as riosca creidmheasa an Ghrúpa a bhainistiú. Tá rialú agus bainistiú riosca creidmheasa curtha i bhfeidhm ag an roinn CCO mar atá leagtha amach thuas. Déantar riosca creidmheasa a thuairisciú don Bhord agus an Coiste Creidmheasa ar bhonn rialta agus tá an Creat faoi réir athbhreithnithe bhliantúil foirmiúil.

Tá an Grúpa freagrach as iasachtaí a bhainistiú, a fhaightear faoi sholáthairtí an Achta. Cuirtear iasachtaí a fhaightear ó Institiúidí Rannpháirteacha a cuireadh i ngrúpaí le chéile agus a dhéantar a bhainistiú trí rannpháirteachas le féichiúnaithe.

Ní mór don Ghrúpa cinntí creidmheasa éagsúla a dhéanamh atá ceadaithe ag an Údarás Tarmilgthe iomchuí de chuid GNBS agus, a d'fhéadfadh baint a bheith acu le iasachtaí nua, athstruchtúrú iasachtaí nó gníomh forfheidhmithe a ghlacadh. Go sonrach, d'fhéadfadh cinneadh creidmheasa tarlú de thoradh ar imeacht ar bith a d'fhéadfadh próifíl riosca bhunúsach neamhchosanta nó nasc le féichiúnaí a athrú, lena n-áirítear:

- Iarratas ar chreidmheas ó fhéichiúnaí/cleachtóirí dócmhainn;
- Díolacháin sócmhainní a fhaomhadh;
- Togra spreagthaí nó comhréitigh phragmatacha/tráchtála a bheith i gceist d'fhonn staid foriomlán an GNBS a uasmhéadú;
- Straitéisí féichiúnaí molta;
- Síneadh molta téarmaí le haghaidh neamhchosaintí uile féichiúnaí nó cuid díobh;
- Togra chun gníomh dócmhainneachta a chuir i bhfeidhm sa thionscnamh;
- Togra bainistíochta sócmhainní do shócmhainní urrúis, m.sh. léasanna nua a cheadú;
- Gníomh ag tríú páirtí maidir le féichiúnaí coiteann mar shampla institiúidí neamh-rannpháirteach.

San áireamh le straitéisí oibriú amach ceadaithe ag GNBS líon féichiúnaithe tá socrúithe tráchtála féideartha a spreagtar nuair a bhaintear spriocanna uailmhianacha airgeadais agus oibriúcháin amach. I gcásanna áirithe, má bhaineann féichiúnaithe amach na cuspóirí uailmhianacha sin, féadfaidh siad cuid d'aon ioncaim a bhaintear amach os cionn na spriocleibhéil a choinneáil. Is í an chuspóir atá leis seo ná cinnte a dhéanamh go spreagtar féichiúnaithe chun an t-uasluach a bhaint as oibriú amach agus réadú a gcuid sócmhainní. Mar gheall ar an bhfeabhas láidir leanúnach ar choinníollacha an mhargaidh réadmhaoine ó bhí deireadh 2013 ann, spreagadh iocaíochtaí nó gníomhaíochtaí socrúcháin i líon áirithe cásanna. Áit is ceart é, breithnítear íoc táillí bainistíochta ar bhunús cás ar chás mar phairt de maoiniú forbairt cónaithe feidhmiúil.

Déantar riosca creidmheasa a thomhas, a mheas agus a rialú le haghaidh na n-idirbheart agus na n-imeachtaí creidmheasa uile a eascraíonn de thoradh ar ghnóthú iasachtaí an Ghrúpa, agus de thoradh ar bhainistiú leanúnach na n-iasachtaí sin.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

19. Riosca creidmheasa (ar lean)

19.1 Riosca creidmheasa a thomhas

Cuireann an Grúpa na tomhais seo a leanas ar neamhchosaint i bhfeidhm:

Punann Iasachtaí Féichiúnaí – Neamhchosaint creidmheasa a thomhas

- Neamhchosaint parfhiachais – an méid comhlán atá dlite ag an bhféichiúnaí, i. na méideanna iomlána atá dlite de réir théarmaí conartha tosaigh na n-iasachtaí a gnóthaíodh. Ba é €74 billiún iomlán an parfhiachais a ghnóthaigh an Grúpa. Is €5.0bn (2022: €9.8bn) iomlán an parfhiachais ag dáta na tuairiscithe.
- Neamhchosaint fiachais an GNBS – an méid gnóthaithe a d'íoc an Grúpa (móide aon airgead nua a thug an Grúpa ar iasacht, athraithe luach cothrom agus muirear úis curtha leis, lúide íocaíochtaí airgid faighte). Ba é €31.8 billiún an chomaoin iomlán a íocadh i leith iasachtaí agus díorthaigh ghaolmhara a fuarthas. Is €0.45bn (2022: €0.53bn) ollfhiachais GNBS ag dáta na tuairiscithe.

De réir Alt 10 den Acht, ní mór don GNBS an toradh airgeadais is fearr is féidir a bhaint amach don Stát agus aird á tabhairt ar an bparfhiachais, ar chostas gnóthaithe, ar aon chostais de thoradh ar phlé le sócmhainní, ar chostas caipitil agus costais eile. Is tomhais bhunúsacha iad sin ar a mbunófar cinntí faoi chreidmheas agus faoi straitéis cháis. Is iad sin an bonn freisin chun an leibhéal Údaráis Tarmigthe iomchuí a shocrú le haghaidh cinntí creidmheasa arna ndéanamh ag an nGrúpa nó ag Institiúidí Rannpháirteacha. Déanann an GNBS monatóireacht ar neamhchosaint fiachais an GNBS agus Parfhiachais ar bhonn comhthreomhar agus baineann sí úsáid astu mar thaca leis na cinntí creidmheasa go léir.

Riosca comhchruinnithe

Bíonn riosca comhchruinnithe i gceist sa chás go bhfuil sé de chumas ag neamhchosaint aonair nó grúpa neamhchosaintí, bunaithe ar thréithe comhchoiteanna riosca, cailleanais a chruthú atá mór go leor i gcoibhneas chaipiteal, shócmhainní iomlána, thuilleamh nó leibhéal riosca foriomlán an Ghrúpa lena chumas a phríomhchuspóirí a chomhlíonadh a chur i mbaol.

Déanann an Grúpa a nochtadh do riosca a bhainistiú trí ráiteas inghlacthachta riosca an Ghrúpa agus déanann sé monatóireacht ar neamhchosaintí chun an iomarca comhchruinnithe riosca a chosc. De réir mar a rinne GNBS airgeadú ar a phunann, tá laghdú tagtha ar líon na nasc idir féichiúnaithe le himeacht ama agus tá an phunann iasachta féichiúnaí níos comhchruinnithe. Tá straitéisí féichiúnaí aonair agus sócmhainne aonair beartaithe chun na neamhchosaintí seo a bhainistiú agus déanann an Coiste Creidmheasa Athbhreithniú débhlantúil freisin ar phríomhstraitéisí féichiúnaí GNBS (tá na príomhfhéichiúnaithe comhdhéanta de na 10 nasc is fearr i dtéarmaí an fhiachais GNBS iomlán atá fágtha).

Déantar monatóireacht rialta ar riosca comhchruinnithe do rannóga agus earnálacha, agus ar ghluaiseachtaí sna comhchruinnithe sin, chun an iomarca comhchruinnithe riosca a chosc, agus chun luathrabhadh a thabhairt ar bharrachais fhéideartha. Leis na tomhais sin, is féidir comhchruinnithe laistigh den Ghrúpa a thomhas agus dá bhrí sin éascaítear gníomh bainistíochta agus cinnteoireacht iomchuí.

19.2 Riosca creidmheasa a mheasúnú

Díríonn measúnú riosca creidmheasa ar cumas aisíochta an fhéichiúnaí agus contrapháirtí agus na feabhsuithe creidmheasa uile atá ar fáil, lena n-áirítear urrús. Déantar iasachtaí agus airleacain le féichiúnaithe a chomhthaobhú go príomha trí mhuirir thar shócmhainní eastáit réadaigh, sócmhainní eile, liain ar éarlaisí airgid thirim, agus déantar iad a fhorlíonadh i cásanna áirithe le ráthaíochtaí pearsanta.

Bhraithe an Grúpa ar dtús ar na measúnaithe luachálacha a chuirtear ar urrús reatha agus iontaoibh a bhaineann le hiasachtaí arna ngnóthú mar chuid den phróiseas gnóthaithe. Ina theannta sin, déanann an Grúpa iarracht a chinntiú go gcuirtear luacháil iomchuí, suas chun dáta ar aon fhoirmeacha breise urrúis nó iontaoibh san áireamh i dtogra creidmheasa fhéichiúnaí agus cleachtóra dócmhainneachta. D'fhéadfaí urrús reatha a athluacháil mar chuid den phróiseas sin freisin.

Is príomhchomaoin é, agus airgead nua á airleacan, ná cibé an bhfuil nó nach bhfuil feabhsú luacha i gceist le togra creidmheasa an fhéichiúnaí ó thaobh a chumas féideartha acmhainneacht a uasmhéadú chun fiachais a aisíoc seachas diúscairt sócmhainní ar bhun “mar atá”.

Agus foirmeacha breise nó malartacha urrúis nó iontaoibhe á socrú, d'fhéadfadh an Grúpa measúnuithe sócmhainne pearsanta a choimisiúnú i leith féichiúnaí chun aon urrús nó iontaoibh a aithint a d'fhéadfadh a bheith ar fáil chun leasanna an Ghrúpa a chosaint.

19.3 Rialú riosca creidmheasa

Tá an Grúpa tar éis Creat Nósanna Imeachta agus Beartais um Bainistíocht Sócmhainní/Aisghabháil Sócmhainní a shainiú a leagann amach leibhéil údaráis le haghaidh teorannacha creidmheasa agus cinntí creidmheasa ceadaithe, chomh maith le monatóireacht agus tuairisciú riosca creidmheasa atá le déanamh.

Leagann an Creat Nósanna Imeachta agus Beartais na teorannacha creidmheasa agus cinnteoireachta ceadaithe, mar shampla:

- Straitéisí oibriú amach Féichiúnaí agus Cleachtóirí Dócmhainneacht agus Athbhreithnithe Creidmheasa Straitéiseacha a fhaomhadh;
- Iasachtú nua a fhaomhadh;
- Athstruchtúrú iasachtaí nó athchaibidliú iasachtaí i gcásanna nach dtugtar aon airgead nua ar iasacht;
- Gníomh forfheidhmithe arna ghlacadh ag an nGrúpa;
- Iasachtaí/sócmhainní a dhíol;
- Riachtanais bhainistíochta sócmhainní agus réadmhaoine;
- Costais féichiúnaí agus tríú páirtí riachtanach le straitéisí oibriú amach ceadaithe a chuir i bhfeidhm.

19. Riosca creidmheasa (ar lean)

19.3 Rialú riosca creidmheasa (ar lean)

Cinntear leibhéal an cheadaithe a theastaíonn le haghaidh cinntí creidmheasa trí thagairt do mhéid iomlán iarmhéid fiachais gan íoc an féichiúnaí, luach cóir na n-iasachtaí agus leibhéal an chistithe bhreise atá á lorg trí thagairt do Bheartas Údarais Tarmligthe GNBS.

Déanann duine amháin nó níos mó díobh seo a leanas cinntí creidmheasa a fhaomhadh, le leibhéal cascáideach d'údarás tarmligthe faofa:

- Sealbhóirí Beartais Údarais Tarmligthe Painéil A;
- Bainisteoir Rannach Sinsearaí Painéil B;
- Bainisteoir Rannach Sinsearaí;
- Ceannaire (nó Leascheannaire) Roinne;
- POF agus Ceannaire (nó Leascheannaire);
- An Coiste Creidmheasa;
- An Bord.

Déanann an Fhoireann Bainistíochta Gnó maoirseacht ar chomhlíonadh Bheartas an Údarais Tarmligthe a chomhordú agus déanann athbheithnitheoirí neamhspleácha athbheithnithe maoirseachta lena n-áirítear an fheidhm iniúchta inmheánaigh.

Tá bearta rialaithe agus maolaithe sonracha arna nglacadh ag an nGrúpa léirithe thíos:

(a) Bainistiú Airgid Thirim

Tá bainistiú airgid thirim laistigh de rannpháirteachas le féichiúnaí ina phríomhrialú d'fhonn a chinntiú go bhfuil forchostais, caipiteal oibre nó íocaíochtaí caiteachais chaipitil fhorbartha oiriúnach agus fíoraithe i dtreo is go ndéanfaí sceitheadh féideartha airgid thirim a chosc. Tá gá le infheictheacht iomlán ioncain ó chíos/trádál agus ioncain ó dhíolacháin sócmhainní, ioncain ó aonad cónaithe maoinithe ag GNBS san áireamh chomh maith.

(b) Comhthaobhacht

Déantar iasachtaí agus airleacain le féichiúnaithe agus cleachtóirí dócmhainneachta a chomhthaobhú go príomha trí mhuirir thar shócmhainní eastáit réadaigh, sócmhainní eile, liain ar éarlaisí airgid thirim, agus déantar iad a fhorlíonadh i gcásanna áirithe le ráthaíochtaí pearsanta agus corparáideacha.

Cuireann an Grúpa raon beartas agus cleachtas i bhfeidhm chun riosca creidmheasa a mhaolú. Is é an ceann is traidisiúnta díobh sin ná an chéad urrús muirir sheasta thar shócmhainní eastáit réadaigh i dtaca le haon chaipiteal oibre nó chaipiteal forbartha arna airleacan.

Is iad seo a leanas na príomhchineálacha comhthaobhachta atá inghlactha chun riosca creidmheasa a mhaolú ar iasachtaí:

- Morgáistí ar thalamh agus réadmhaoin éagsúil;
- Muirir chomhlúthacha ar shócmhainní gnó amhail áitreabh, fardal agus cuntais infhála;
- Muirir ar ionstraimí airgeadais amhail cothromais agus urrúis fhiachais;
- Muirir ar éarlaisí bainc, le díol cuntais adhmháil do féichiúnaí a bhaineann úsáid as maoiniú forbairt cónaithe ceadaithe san áireamh.

19.4 Neamhchosaint uasta i leith riosca creidmheasa – roimh chomhthaobhacht arna coinneáil nó feabhsuithe creidmheasa eile

Sa tábla a leanas leagtar amach an neamhchosaint uasta i leith riosca creidmheasa le haghaidh sócmhainní airgeadais a raibh riosca creidmheasa ag baint leo amhail ag 31 Nollaig 2023, gan aird a thabhairt ar chomhthaobhacht ná feabhsuithe creidmheasa eile atá ar láimh. Tá neamhchosaintí bunaithe ar na glanmhéideanna carraeireachta a thuairiscítear i Ráiteas faoi staid airgeadais an Ghrúpa.

Grúpa	Nóta	Neamhchosaint uasta 2023 €'000	Neamhchosaint uasta 2022 €'000
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim		305,501	511,318
Iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL		449,207	526,602
Sócmhainní eile		2,425	1,898
Infheistíocht i ionstraim cothromais		15,579	17,049
Iomlán na sócmhainní		772,712	1,056,867
Tiomantais iasachta	20.3	135,911	145,246
Neamhchosaint uasta iomlán		908,623	1,202,113

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

19. Riosca creidmheasa (ar lean)

19.4 Neamhchosaint uasta i leith riosca creidmheasa – roimh chomhthaobhacht arna coinneáil nó feabhsuithe creidmheasa eile (ar lean)

Gníomhaireacht	Neamhchosaint uasta 2023 €'000	Neamhchosaint uasta 2022 €'000
Airgead tirim agus coibhéisí airgid tirim	2,029	48
Iasacht idirghrúpa ag FVTPL	161,219	417,855
Infheistíochtaí i bhfochuideachtaí	105,696	105,696
Sócmhainní eile	4,993	13,897
Neamhchosaint uasta iomlán	273,937	537,496

19.5 Faisnéis faoi chaighdeán creidmheasa iasachtaí féichiúnaí agus ionstraimí airgeadais eile

(a) Iasachtaí féichiúnaithe

Tá beartas grádaithe curtha i bhfeidhm ag an nGrúpa chun próifíl riosca a sholáthar de phunanna n GNBS agus a bhaineann le féichiúnaithe uile. Déanann scála grád creidmheasa an GNBS iarracht tomhas den riosca a shannadh ar aisghabháil sócmhainn airgeadais agus tá sé bunaithe ar dhá ghné le naoi ngrád féideartha á léiriú mar chomhcheangal d'uimhir agus litir 1A, 3B s.rl.

- Sa chéad ghné (scála 1, 2, 3) tomhaistear cáilíocht na sócmhainní bunúsacha a ghnóthaítear agus an t-ionchas maidir le haisghabháil fiachais a bhaineann le fiachas an GNBS.
- Sa dara gné (scála A, B, C) déantar leibhéal feidhmíochta an fhéichiúnaí a rátáil trí bhaint amach na spriocanna airgeadais agus neamhairgeadais, a comhaontaíodh trí phróiseas rannpháirteachais an fhéichiúnaí, a thomhas.

Is féidir achoimre a dhéanamh ar na torthaí gráid féideartha sna catagóirí a leanas:

- Sásúil: Breithnítear go bhfuil an nasc ag comhoibriú le GNBS agus go bhfuil na garspriocanna comhaontaithe bainte amach
- Súil le bheith coimeáda orthu: Tá gá ann monatóireacht bhreise a dhéanamh ar an nasc agus tá fianaise ann go bhfuiltear ag lígean na garspriocanna imeacht siar, bíodh sé sin go hiarbhir nó go bhfuil sé infhéideartha
- Eile: Tá an nasc ag lígean na garspriocanna imeacht siar le sruth agus/nó tá cleachtóir dócmhainneachta ceaptha leis

Sa tábla a leanas, tá an dáileachán d'iasachtaí féichiúnaí ar FVTPL leagtha amach de réir na 3 thoradh grád gur féidir a fháil ag deireadh bliana.

	2023 €'000	2022 €'000
Sásúil	120,556	121,114
Breathnaigh	262,529	329,601
Eile	66,122	75,887
Iasachtaí féichiúnaithe	449,207	526,602

Tá an t-athrú ar luach cóir na hiasachtaí féichiúnaí inchurtha go príomhúil i leith athruithe sa riosca creidmheasa atá gaolmhar leis na bunfhéichiúnaithe agus an urrús comhthaobhach daingnithe. Tá an t-athrú ar luach punann mar gheall ar airgead saothraithe ar iasachtaí féichiúnaí le linn na tréimhse.

Tá sócmhainní uile na Gníomhaireachta ina sócmhainní idirghrúpa agus ina sócmhainní reatha.

(b) Méideanna ionstraimí airgeadais eile

Rinneadh cáilíocht chreidmheasa mhéideanna na n-ionstraimí airgeadais a leanas a ghrádú mar shásúil ar an dáta tuairiscithe.

- Airgead tirim agus coibhéisí airgid
- Infheistíochtaí in ionstraimí cothromais
- Sócmhainní eile

Tarlaíonn loiceadh nuair nach éiríonn le contrapháirtí freastal ar a chuid oibleagáidí.

Coinnítear airgead tirim agus coibhéisí airgid le bainc cheannais agus le bainc/contrapháirtithe eile a bhfuil riosca mainneachtana an-íseal acu agus próifíl riosca creidmheasa íseal. Déanann gníomhaireachtaí rátála creidmheasa rátáil infheistíochta ar gach banc/contrapháirtí an 31 Nollaig 2023 (2022: grád infheistíochta).

19. Riosca creidmheasa (ar lean)

19.6 Tuairiscíú geografacha

Déantar anailís sa tábla seo a leanas ar neamhchosaintí creidmheasa príomha an Ghrúpa ar a méideanna carraireachta, bunaithe ar láthair iasachtaí na féichiúnaithe agus unfheistíochtaí i ionstraimí airgeadais comhthaobhachta.

Earnálacha geografacha 2023 Grúpa	Éire ag eisiámh Tuaisceart Éireann €'000	RA lena n-áirítear Tuaisceart Éireann €'000	An chuid eile den Domhan €'000	Iomlán €'000
Lasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL				
– Talamh agus forbairt	356,930	-	-	356,930
– Réadmhaoin infheistíochta	90,927	-	1,350	92,277
Iomlán na n-iasachtaí féichiúnaithe	447,857	-	1,350	449,207
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	305,501	-	-	305,501
Sócmhainní eile	2,425	-	-	2,425
Infheistíochtaí in ionstraim gnáthscair	15,579	-	-	15,579
Iomlán na sócmhainní	771,362	-	1,350	772,712

Earnálacha geografacha 2022 Grúpa	Éire ag eisiámh Tuaisceart Éireann €'000	RA lena n-áirítear Tuaisceart Éireann €'000	An chuid eile den Domhan €'000	Iomlán €'000
Lasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL				
– Talamh agus forbairt	408,833	1,622	-	410,455
– Réadmhaoin infheistíochta	114,411	-	1,736	116,147
Iomlán na n-iasachtaí féichiúnaithe	523,244	1,622	1,736	526,602
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	511,318	-	-	511,318
Sócmhainní eile	1,898	-	-	1,898
Infheistíochtaí in ionstraim gnáthscair	17,049	-	-	17,049
Iomlán na sócmhainní	1,053,509	1,622	1,736	1,056,867

Sa ráiteas ar staid airgeadais na Gníomhaireachta, cuimsítear sócmhainní idirghrúpa maidir le cúiteamh na gcostas riarachán ón nGrúpa, dá réir sin tá na sócmhainní go léir atá neamhchosanta i leith riosca creidmheasa sa Ghníomhaireacht lonnaithe in Éirinn.

20. Riosca Leachtachta

Is é atá i riosca leachtachta ná an riosca nach mbeadh an Grúpa in ann a chuid oibleagáidí airgeadais uile a chomhlíonadh de réir mar a bheidh siad dlite. Tagann riosca leachtachta chun cinn de bharr difríochtaí in uainíocht idir insreabhadh agus eis-sreabhadh airgid.

20.1 Próiseas bainistíochta riosca leachtachta

Tugtar faoi phóiseas bainistíochta riosca leachtachta an Ghrúpa laistigh den Ghrúpa agus déanann foireann ar leithligh i gCisteán an GNBS monatóireacht air. Áirítear sa phóiseas sin:

- Bainistíocht a dhéanamh ar riachtanais laethúla leachtachta agus maoinithe an GNBS lena chinntiú go gcomhlíonfaidh sé na hoibleagáidí go léir de réir mar a bheidh siad dlite: áirítear leo sin tiomantais iasachtaí na todhchaí, ús ar dhliteanas, costais, táillí agus speansais oibriúcháin laethúla.
- Bainistíocht Sócmhainní agus Dlíteanas; trí mhonatóireacht a dhéanamh ar an bpróifíl aibíochta laistigh de ráiteas ar staid airgeadais an Ghrúpa lena chinntiú go gcoinnítear acmhainní airgid imleora agus/nó go mbunaítear maoiniú imleor i gcásanna inar cosúil go dtarlóidh neamhréireanna, agus dá bhrí sin ag íoslaghdú tionchar eis-sreafaí leachtachta.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

20. Riosca Leachtachta (ar lean)

20.1 Próiseas bainistíochta riosca leachtachta (ar lean)

Déantar monatóireacht agus tuairisciú tríd an sreabhadh airgid a thomhas agus trí réamh-mheastacháin faoin sreabhadh airgid le haghaidh tréimhsí idir seachtain amháin agus bliain amháin agus clúdaíonn an próiseas pleanála tréimhse níos faide ná bliain amháin. Cuireann aonad Riosca GBCN réamh-mheastacháin leachtachta neamhspleácha ar fáil don Bhord agus don Choiste Bainistíochta Riosca.

I 2023 agus 2022, is socraíocht dliteanais eile agus dliteanais léasa an príomhriosca leachtachta don Ghrúpa.

20.2 Sreafaí airgid neamhdhíorthaigh

Léiríonn an tábla seo a leanas na sreabha airgid atá infoctha ag an nGrúpa agus ag an nGníomhaireacht de bhun a dhliteanas airgeadais neamhdhíorthaigh trí na haibíochtaí conartha atá fágtha ag an dáta tuairiscithe. Is iad na méideanna a nochtar sa tábla na sreafaí airgid neamhslasainithe.

Sreafaí airgid neamhdhíorthaigh Grúpa 31 Nollaig 2023	0-6 mhí €'000	Níos mó ná 6 mhí €'000	Iomlán €'000
Dlíteanais			
Dlíteanais eile	21,140	2,666	23,806
Sócmhainní ar láimh chun riosca leachtachta a bhainistiú	305,501	-	305,501

Sreafaí airgid neamhdhíorthaigh Grúpa 31 Nollaig 2022	0-6 mhí €'000	Níos mó ná 6 mhí €'000	Iomlán €'000
Dlíteanais			
Dlíteanais eile	25,988	3,850	29,838
Sócmhainní ar láimh chun riosca leachtachta a bhainistiú	511,318	-	511,318

Sreafaí airgid neamhdhíorthaigh Gníomhaireacht 31 Nollaig 2023	0-6 mhí €'000	Níos mó ná 6 mhí €'000	Iomlán €'000
Dlíteanais			
Dlíteanais eile	5,002	-	5,002
Sócmhainní ar láimh chun riosca leachtachta a bhainistiú	2,029	-	2,029

Sreafaí airgid neamhdhíorthaigh Gníomhaireacht 31 Nollaig 2022	0-6 mhí €'000	Níos mó ná 6 mhí €'000	Iomlán €'000
Dlíteanais			
Iasachtaíochtaí agus iasachtaí úsmhara	52,817	-	52,817
Dlíteanais eile	16,442	-	16,442
Iomlán na ndlíteanas	69,259	-	69,259
Sócmhainní ar láimh chun riosca leachtachta a bhainistiú	48	-	48

I measc na sócmhainní atá ar fáil chun na dliteanais go léir a chomhlíonadh agus chun na tiomantais iasachta atá dlite a chlúdadh tá airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim agus Nótaí Stáchtiste. Ní chuireann sócmhain ar son bainistíocht riosca leachta iarmhéid iasachtaí a bhfuil fáil orthu san áireamh.

20. Riosca Leachtachta (ar lean)

20.3 Tiomantais iasachta

Tá achoimre ar dhátaí mhéideanna conartha ionstraimí airgeadais an Ghrúpa, lena dtiomnaítear é do chreidmheas a shíneadh do chustaiméirí agus do shaoráidí creidmheasa eile, sa tábla seo a leanas.

Grúpa Tiomantais go dtabharfar iasacht	Tráth nach déanaí ná 1 bhliain €'000	1-2 bliana €'000	Níos mó ná 2 bhliain €'000	Iomlán €'000
31 Nollaig 2023	83,058	52,853	-	135,911
31 Nollaig 2022	64,254	64,607	16,385	145,246

Níl aon tiomantais ag an nGníomhaireacht creidmheas a shíneadh.

21. Luach cothrom na ndlíteanas agus sócmhainní airgeadais

(a) Comparáid idir luach carraeireachta agus luach cothrom

Tugtar achoimre sa tábla a leanas ar mhéideanna carraeireachta agus luachanna cothroma na sócmhainní airgeadais agus na ndlíteanas airgeadais arna gcur i láthair sa ráiteas faoi staid airgeadais an Ghrúpa agus na Gníomhaireachta.

Grúpa	2023 Luach anonn €'000	2023 Luach cothrom €'000	2022 Luach anonn €'000	2022 Luach cothrom €'000
Sócmhainní airgeadais				
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	305,501	305,501	511,318	511,318
Airgead tugtha mar urrús comhthaobhach do GBCN	449,207	449,207	526,602	526,602
Sócmhainní eile	2,425	2,425	1,898	1,898
Infheistíochtaí i ionstraim cothromais	15,579	15,579	17,049	17,049
Iomlán na sócmhainní	772,712	772,712	1,056,867	1,056,867

Grúpa	2023 Luach anonn €'000	2023 Luach cothrom €'000	2022 Luach anonn €'000	2022 Luach cothrom €'000
Dlíteanas airgeadais				
Dlíteanas eile	23,806	23,806	29,838	29,838
Iomlán na ndlíteanas	23,806	23,806	29,838	29,838

Grúpa	2023 Luach anonn €'000	2023 Luach cothrom €'000	2022 Luach anonn €'000	2022 Luach cothrom €'000
Gníomhaireacht				
Sócmhainní airgeadais				
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	2,029	2,029	48	48
Iasacht idirghrúpa tomhaiste ag FVTPL	161,219	161,219	417,855	417,855
Sócmhainní eile	4,993	4,993	13,897	13,897
Infheistíocht i bhfochuideachtaí	105,696	105,696	105,696	105,696
Iomlán na sócmhainní	273,937	273,937	537,496	537,496

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

21. Luach cothrom na ndliteanas agus sócmhainní airgeadais (ar lean)

(a) Comparáid idir luach carraireachta agus luach cothrom (ar lean)

Gníomhaireacht	2023 Luach anonn €'000	2023 Luach cothrom €'000	2022 Luach anonn €'000	2022 Luach cothrom €'000
Dlíteanas airgeadais				
Iasachtaíochtá agus iasachtaí úsmhara	-	-	52,817	52,817
Dlíteanas eile	5,002	5,002	16,442	16,442
Iomlán na ndlíteanas	5,002	5,002	69,259	69,259

Sócmhainní airgeadais agus dlíteanas nach dtomhaistear ina dhiaidh sin ar luach cothrom

I gcás sócmhainní agus dlíteanas airgeadais nach ndéantar iad a thomhas ar luach cothrom ina dhiaidh sin sa ráiteas faoin staid airgeadais, is ionann a luach cothrom agus luach carraireachta mar gheall ar a nádúr gearrthéarmach.

(b) Ordhlathas luacha chothroim

Sonraíonn IFRS 13, Tomhas Cóirluacha ordlathas trí leibhéil de theicnící luachála bunaithe ar cibé an bhfuil na hionchuir do na teicnící luachála sin inbhraite nó nach bhfuil. Léiríonn ionchuir inbhraite sonraí margaidh a fhaightear ó fhoinsí neamhspleácha; léiríonn ionchuir neamh-inbhraite boinn tuisceana margaidh an Ghrúpa. Cuimsítear san ordlathas luacha chothroim:

- Leibhéal 1 – Praghsanna luaite (gan coigeartú) i margáí gníomhacha le haghaidh sócmhainní comhionanna nó dlíteanas comhionann. Áirítear bannaí rilatis ar an leibhéal seo áit abhfuil praghsanna margaidh luaite.
- Leibhéal 2 – Ionchuir seachas praghsanna luaite san áireamh i Leibhéal 1 atá inbhraite don tsócmhainn nó don dlíteanas, go díreach (is é sin, mar phraghsanna) nó go hindíreach (is é sin díorthaithe ó phraghsanna). Áirítear ar an leibhéal seo conarthaí díorthaigh thar an gcuntar. Baineann foinsí na bparaiméadar ionchuir úsáid as an gcur toraidh Euribor caighdeánach.
- Leibhéal 3 – Ionchur don sócmhainn nó don dlíteanas nach bhfuil bunaithe ar shonraí inbhraite an mhargaidh (ionchur neamh-inbhraite). Áirítear leis an leibhéal seo ionstraimí cothromais agus ionstraimí fiachais a bhfuil comhpháirteanna suntasacha neamh-inbhraite iontu. Déantar luach cóir na n-ionstraimí cothromais a thomhas bunaithe ar luach sócmhainní na gcuideachtaí bunúsacha. Is ó luach cóir na n-aonad réadmhaoine a dhéantar luachanna sócmhainní na gcuideachtaí bunúsacha go bunúsach. Déantar amach an luach cóir leis an gcur chuige luachála cónaithe agus le fianaise ar idirbhearta inchomparáide. Is é comhbhall suntasach do bhraite a úsáidtear le haghaidh an luacháil ná luachanna na sócmhainní. Áirítear leis an leibhéal seo iasachtaí féichiúnaithe arna dtomhas ar FVTPL chomh maith. Is éard atá i gceist leis an modheolaíocht luachála le haghaidh tomhais iasachtaí féichiúnaí ag FVTPL ná na sreafaí airgid ionchais a mheas a ghinfidh an tsócmhainn airgeadais agus ansin na luachanna seo a lascaíniú ar ais chuig an luach láithreach. I measc na dtiomhdí atá san áireamh sa teicnic seo tá:
 - cinneadh a dhéanamh ar an srathú oiriúnach don phunann chun sócmhainní a bhailiú le chéile i ngrúpaí ina bhfuil tréithe riosca cosúla (2023 agus 2022: Ag dí-ghiaráil na maoine miondíoltóireachta; ag dí-ghiaráil an Talaimh & na Forbartha; ag dí-ghiaráil na Maoine Tráchtála, ag dí-ghiaráil an NRD; T&F Cór Gníomhach, T&F Talamh Neamhghníomhach);
 - an dóchúlacht atá ann go mbeidh sreafaí todhchaíoch airgid agus an t-amú atá beartaithe leo; agus
 - ráta lascaine atá oiriúnach a roghnú le haghaidh sócmhainn airgeadais nó grúpa de sócmhainní airgeadais, bunaithe ar an meastóireacht a dhéanann an mbainisteoireacht ar shaintréithe na hionstraime agus faisnéis mhargaidh ábhartha. Tá na rátaí lascaine do 2023 agus 2022 sa raon 8% go 12% le haghaidh iasachtaí féichiúnaí agus 15% le haghaidh iasachtaí scairshealbhoirí áirithe.

Tá réadmhaoine infheistíochta san áireamh sa leibhéal seo. Is luachálaí réadmhaoine neamhspléach, seachtrach le cáilíochtaí gairmiúla aitheanta cuí agus taithe ar na mallaibh sna catagóirí réadmhaoine atáthar a luacháil a shocraigh luach cóir réadmhaoine infheistíochta. Tá aschuir ó luachálaithe ag brath ar bhreithiúnais na bainistíochta. D'úsáid an luachálaí modh infheistíochta luachála a bhain úsáid as teicnic sreabhaidh airgid lascainithe. Ba iad seo a leanas na boinn tuisceana a bhí san áireamh sa teicnic seo:

- seans feidhmiúcháin roghanna ceannaithe a shocrú;
- ráta glantoradh scoir a roghnú bunaithe ar chúinsí a chuimsíonn suíomh agus cineál aonaid cónaithe. Tá raon rátaí glantoradh ó 4.15% go 7.65% (2022: 3.9% go 7.4%); agus
- sreafaí airgid cíosa ionchasach lascainithe a shocrú bunaithe ar rátaí fáis do fho-inneacsanna CPI, ollchéatadáin go glanchéatadáin do chostais oibríochta agus ráta lascainithe.

Ní mór sonraí margaidh inbhraite a úsáid don ordlathas seo nuair atá siad ar fáil. Tugann an Grúpa praghsanna margaidh ábhartha agus inbhraite faoi deara ina chuid luachálacha nuair is féidir.

21. Luach cothrom na ndliteanas agus sócmhainní airgeadais (ar lean)

(b) Ordlatas luacha chothroim (ar lean)

Ordlatas ar luacha cothrom le haghaidh sócmhainní agus dliteanas arna dtomhas ar luach cothrom

Grúpa 31 Nollaig 2023	Leibhéal 3 €'000	Iomlán €'000
Sócmhainní		
Iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL	449,207	449,207
Infheistíochtaí in ionstraim cothromais	15,579	15,579
Réadmhaoine Infheistíochta	326,000	326,000
Iomlán na sócmhainní	790,786	790,786

Grúpa 31 Nollaig 2022	Leibhéal 3 €'000	Iomlán €'000
Sócmhainní		
Iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL	526,602	526,602
Infheistíochtaí in ionstraim cothromais	17,049	17,049
Réadmhaoine Infheistíochta	325,000	325,000
Iomlán na sócmhainní	868,651	868,651

An Ghníomhaireacht 31 Nollaig 2023	Leibhéal 3 €'000	Iomlán €'000
Sócmhainní		
Iasachtaí idirghrúpa tomhaiste ag FVTPL	161,219	161,219
Iomlán na sócmhainní	161,219	161,219

An Ghníomhaireacht 31 Nollaig 2022	Leibhéal 3 €'000	Iomlán €'000
Sócmhainní		
Iasachtaí idirghrúpa tomhaiste ag FVTPL	417,855	417,855
Iomlán na sócmhainní	417,855	417,855

I gcás sócmhainní agus dliteanas a aithnítear sna ráitis airgeadais ar bhonn athfhillteach, cinneann an Grúpa cibé an ndearnadh aistriú idir leibhéil sa ghrádlathas trí athmheasúnú a dhéanamh ar catagóiríú (bunaithe ar an ionchur ar an leibhéal is ísle atá suntasach maidir le tomhas an luacha chóir mar iomlán ag deireadh gach tréimhse tuairiscithe). Is é beartas an Ghrúpa aistriú isteach i leibhéil an ghrádlathais um luach cóir, agus amach uathu, ar dháta an imeachta, nó athrú ar imthosca a bhí ina chúis leis an aistriú, a aithint. Ní raibh aon aistriú idir leibhéil céimlathas le linn 2023 agus 2022. Níor rangaíodh aon sócmhainní airgeadais a iompraíodh ag luach cóir mar Leibhéal 1 nó Leibhéal 2 in 2023 de 2022.

De réir IFRS 13, i gcás sócmhainní agus dliteanas airgeadais nach n-iompraítear ar luach cóir ach a nochtar luach cóir ina leith, ní mór iad a rangú laistigh de ghrádlathas an luacha chóir. Déantar sócmhainní agus dliteanas airgeadais arna dtomhas ag costas amúchta a rangú faoi Leibhéal 1.

Ní iompraítear ceann ar bith de sócmhainní ná dliteanas na Gníomhaireachta ar luach cóir, ach amháin ón iasacht idirghrúpa tomhaiste ag luach cóir tríd brabús nó cailteanas.

Léirítear sa tábla seo a leanas réiteach méideanna oscailte agus dúnta sócmhainní airgeadais Leibhéal 3 atá taifeadta ag luach cóir.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

21. Luach cothrom na ndlíteanas agus sócmhainní airgeadais (ar lean)

(b) Ordlathas luacha chothroim (ar lean)

Grúpa	Nóta	2023 €'000	2022 €'000
Infheistíochtaí in ionstramaí cothromais			
Iarmhéid amhail an 1 Eanáir		17,049	21,879
Infheistíochtaí breise		5	1,907
Diúscairt infheistíochtaí		-	(5,987)
Gluaiseachtaí luacha cóir	8	(1,475)	(750)
Iarmhéid amhail an 31 Nollaig		15,579	17,049
Grúpa			
Iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL			
Iarmhéid amhail an 1 Eanáir		526,602	714,861
Fáltais ar iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL		(301,743)	(474,663)
Réamhíocaíochtaí d'iasachtaithe		146,371	186,842
Gnóthacháin/(cailteanais) mhalartáin eachtraigh ar iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL	12	116	(128)
Gluaiseachtaí eile ar iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL		442	(2,073)
(Cailteanais)/brabús ar dhiúscairt agus athmaoiniú iasachtaí féichiúnaí tomhaiste ag FVTPL	9	(9,357)	1,795
Gnóthachain ar luach cóir ar iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL	4	86,776	99,968
Iarmhéid amhail an 31 Nollaig		449,207	526,602
Grúpa			
Réadmhaoine infheistíochta			
Iarmhéid amhail an 1 Eanáir		325,000	314,000
Costais tabhaithe ar réadmhaoine infheistíochta		376	710
Gluaiseachtaí luach cóir	5	624	10,290
Iarmhéid ag 31 Nollaig		326,000	325,000
An Ghníomhaireacht			
Iasachtaí idirghrúpa ag FVTPL			
Iarmhéid amhail an 1 Eanáir		417,855	514,173
Aisíoc iasacht idirghrúpa		(407,358)	(500,000)
Ús ioncam ar iasacht idirghrúpa tomhaiste ag FVTPL	4	150,722	403,682
Iarmhéid amhail an 31 Nollaig		161,219	417,855

21. Luach cothrom na ndlíteanas agus sócmhainní airgeadais (ar lean)

(b) Ordlatas luacha chothroim (ar lean)

Eolas cainníochtúil faoi thomhais luach cothrom (Leibhéal 3)

Sócmhainní Leibhéal 3	Teicníc luachála	Inchuir neamhinbhraite	Luach cothrom	
			31 Nollaig 2023 €'000	31 Nollaig 2022 €'000
Infheistíochtaí in ionstraimí cothromais	Cur chuige luachála um aonaid chónaitheacha	1) Luach sócmhainní glan	15,579	17,049
lasachtaí féichiúnaithe	Sreafaí airgid lascainithe	1) Srathú Punainne 2) Amú sreafaí airgid 3) Luachanna comhthaobhaigh 4) Rátaí lascaine	449,207	526,602
Réadmhaoine infheistíochta	Sreafaí airgid lascainithe	1) Rátaí glantoradh 2) Rátaí fáis 3) Ollchéatadán go glanchéatadán do chostais oibríochta 4) Cleachtadh rogha ceannacháin 5) Ráta lascaine	326,000	325,000

Tá an iasacht idirghrúpa ar an Ghníomhaireacht infíochta ar éileamh agus is ionann a luach cóir agus a pharluach dá bharr sin.

Íogaireacht thomhais Leibhéal 3

Bíonn méid áirithe measraithe i gceist le teicnící luachála a chur chun feidhme. Rinneadh an anailís íogaireachta a chinneadh bunaithe ar an nochtadh do thiomhdí malartacha féideartha sa mhodheolaíocht luachála ag deireadh na tréimhse tuairiscithe. D'athródh luach cóir réadmhaoine infheistíochta dá mbeadh aon inchuir inbhraite le hathrú. Meastar go gciallódh méadú 10% ar luach na nglansócmhainní instraimí cothromais go mbeadh méadú 10% le feiceáil ar an luach cóir.

Tá anailís íogaireachta do iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL leagtha maach thíos.

Léiríonn an tábla a leanas meastachán ar thionchar athraithe i luachanna comhthaobhachta ar luach cothrom iasachtaí féichiúnaithe.

31 Nollaig 2023 Earnáil	+/-1% €m	+/-3% €m	+/-5% €m
Talamh agus Forbairt	+/- 4	+/- 12	+/- 20
Readmhaoine Infheistíochta	+/- 1	+/- 3	+/- 5
Iomlán	+/- 5	+/- 15	+/- 25

31 Nollaig 2022 Earnáil	+/-1% €m	+/-3% €m	+/-5% €m
Talamh agus Forbairt	+/- 4	+/- 12	+/- 21
Readmhaoine Infheistíochta	+/- 1	+/- 4	+/- 6
Iomlán	+/- 5	+/- 16	+/- 27

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

21. Luach cothrom na ndlíteanas agus sócmhainní airgeadais (ar lean)

(b) Ordlaithas luacha chothroim (ar lean)

Íogaireacht thomhais Leibhéal 3 (ar lean)

Léiríonn an tábla a leanas meastachán ar thionchar athraithe i bhfactóirí lascaine ar luach cothrom ar iasachtaí féichiúnaithe.

31 Nollaig 2023	- 5%	- 3%	- 1%	+1%	+3%	+5%
Earnáil	€m	€m	€m	€m	€m	€m
Talamh agus Forbairt	17	10	3	(3)	(9)	(15)
Readmhaoine Infheistíochta	5	3	1	(1)	(3)	(4)
Iomlán	22	13	4	(4)	(12)	(19)

31 Nollaig 2022	- 5%	- 3%	- 1%	+1%	+3%	+5%
Earnáil	€m	€m	€m	€m	€m	€m
Talamh agus Forbairt	30	18	6	(6)	(17)	(27)
Readmhaoine Infheistíochta	6	4	1	(1)	(3)	(6)
Iomlán	36	22	7	(7)	(20)	(33)

Léiríonn an tábla thíos meastachán ar thionchar athraithe i dtráthúlacht sreafa airgid ar luach cothrom ar iasachtaí féichiúnaithe.

31 Nollaig 2023	+6 mhí	+3 mhí	- 3 mhí
Earnáil	mhí	€m	€m
Talamh agus Forbairt	(19)	(9)	10
Readmhaoine Infheistíochta	(5)	(2)	3
Iomlán	(24)	(11)	13

31 Nollaig 2022	+6 mhí	+3 mhí	- 3 mhí
Earnáil	€m	€m	€m
Talamh agus Forbairt	(19)	(10)	10
Readmhaoine Infheistíochta	(6)	(3)	3
Iomlán	(25)	(13)	13

Catagóirí sócmhainní airgeadais agus dlíteanas airgeadais

Déantar dlíteanas agus sócmhainní airgeadais a chatagóiriú i gcomhréir le IFRS 9 sa chaoi seo a leanas:

- Costas amúchta
- Luach cothrom tríd bhrabús agus cailteanas (FVTPL)

Sócmhainní Airgeadais	Costas amúchta	FVTPL
Grúpa	€'000	€'000
31 Nollaig 2023		
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	305,501	-
Iasachtaí féichiúnaithe	-	449,207
Infheistíochtaí in ionstraim cothromais	-	15,579
Sócmhainní eile	2,425	-
Dlíteanas Airgeadais		
Grúpa	Costas amúchta	FVTPL
31 Nollaig 2023	€'000	€'000
Dlíteanas eile	23,806	-

21. Luach cothrom na ndliteanas agus sócmhainní airgeadais (ar lean)

(b) Ordlatas luacha chothroim (ar lean)

Catagóirí sócmhainní airgeadais agus dliteanas airgeadais (ar lean)

Sócmhainní Airgeadais Grúpa 31 Nollaig 2022	Costas Amúchta €'000	FVTPL €'000
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	511,318	-
lasachtaí féichiúnaithe	-	526,602
Infheistíochtaí in ionstraim cothromais	-	17,049
Sócmhainní eile	1,898	-
Dlíteanas Airgeadais Grúpa 31 Nollaig 2022	Costas Amúchta €'000	FVTPL €'000
Dlíteanas eile	29,838	-
Sócmhainní Airgeadais Gníomhaireacht 31 Nollaig 2023	Costas Amúchta €'000	FVTPL €'000
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	2,029	-
lasacht idirghrúpa	-	161,219
Sócmhainní eile	4,993	-
Dlíteanas Airgeadais Gníomhaireacht 31 Nollaig 2023	Costas Amúchta €'000	FVTPL €'000
Dlíteanas eile	5,002	-
Sócmhainní Airgeadais Gníomhaireacht 31 Nollaig 2022	Costas Amúchta €'000	FVTPL €'000
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	48	-
lasacht idirghrúpa	-	417,855
Sócmhainní eile	13,897	-
Dlíteanas Airgeadais Gníomhaireacht 31 Nollaig 2022	Costas Amúchta €'000	FVTPL €'000
lasachtaí le úis orthu agus iasachtaí	52,817	-
Dlíteanas eile	16,442	-

22. Infheistíochtaí in ionstraimí cothromais

Grúpa	2023 €'000	2022 €'000
Sócmhainní airgeadais ar luach cothrom trí bhrabús nó cailíteanas	15,579	17,049

D'féadfaidh an Ghrúpa infhéistiú in ionstraim gnáthscaire le luach a uasmhéadú agus seachadadh éifeachtach forbairt tráchdála agus cónaithe a éascú. Is ionann an gluaiseachtaí in ionstraimí agus cothromais, fáltais agus diúscairtí. Tiománann gluaiseachtaí go príomha i luach sócmhainne cistí/cuideachtaí bunúsach gluaiseachtaí luach cothromais agus an t-am a bhfuiltear ag súil le fáltais uathu.

Ní raibh aoin infheistíochtaí ag an Gníomhaireacht in ionstraimí cothromais.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

23. Cáin iarchurtha

Déantar sócmhainní agus dliteanais iarchurtha a fhritháireamh nuair is ann do cheart infheidhmithe le dlí sócmhainní cánach reatha a fhritháireamh i gcoinne dliteanais chánach reatha agus nuair a bhaineann na cánacha iarchurtha leis an údarás fioscach céanna.

Tá dliteanais agus sócmhainní cánach iarchurtha inchurtha i leith na nithe seo a leanas:

Grúpa	Cáin iarchurtha		Cáin iarchurtha ar IFRS trasdula coigeartaithe €'000	Iomlán €'000
	Sócmhainní €'000	Dlíteanais €'000		
Iarmhéid ag 1 Eanáir 2023	481	(2,618)	-	(2,137)
Gluaiseacht sa bhliain	(148)	66	-	(82)
Iarmhéid ag 31 Nollaig 2023	333	(2,552)	-	(2,219)
Iarmhéid ag 1 Eanáir 2022	1,137	(3,136)	(4,239)	(6,238)
Gluaiseacht sa bhliain	(656)	518	4,239	4,101
Iarmhéid ag 31 Nollaig 2022	481	(2,618)	-	(2,137)

Gluaiseacht sa cháin iarchurtha aitheanta

Grúpa	Nóta	2023 €'000	2022 €'000
Gluaiseacht sa cháin iarchurtha aitheanta sa ráiteas ioncaim chuimsithigh (gan trasdula coigeartaithe IFRS 9 san áireamh)	13	(82)	(138)
Gluaiseacht sa cháin iarchurtha aitheanta in ráiteas ioncaim chuimsithigh ar son trasdula coigeartaithe IFRS 9	13	-	4,239
Gluaiseacht iomlán i gcáin iarchurtha sa bhliain		(82)	4,101

Níl aon dliteanais nó sócmhainní cánach iarchurtha ag an nGníomhaireacht. Aithníodh glandlíteanas cánach iarchurtha de €2.2m (2022: €2.1m) maidir le ionstraimí cothromais. De réir na gcaighdeán cuntasaíochta, aithnítear cáin iarchurtha sa chás go bhfuil cuntas ar an iontráil chomhfhreagrach sa ráiteas ioncaim chuimsithigh nó in ioncam cuimsitheach eile. Táthar tar éis na coigeartaithe idirthréimhseacha seo a thuairisciú ar an gcoigeartú ar luach cóir atá curtha leis an mbrabús coinnithe tar éis don Ghrúpa glacadh le IFRS 9. Tuairisceofar an coigeartú idirthréimhseach mar muirear ar an ráiteas ioncaim chuimsithigh thar thréimhse cúig bliana tar éis IFRS 9 a bheith glactha le den chéad uair. Chríochnaigh seo ag deireadh 2022.

24. Sócmhainní eile

Grúpa	2023 €'000	2022 €'000
Ús infhaighte ar airgead tirim agus ar choibhéisí airgid thirim	840	267
Cáin réamhdhíolta	2,217	6,428
Réamhíocaíochtaí	1,325	864
Costais iarchurtha	-	16
Sócmhainn ceart ar úsáid	2,576	3,863
Sócmhainní eile	1,585	1,631
Iomlán sócmhainní eile	8,543	13,069

Is sócmhainní reatha gach sócmhainn eile ach amháin an sócmhainn Ceart ar Úsáid.

D'aithin an Grúpa sócmhainn ceart úsáide chun léasú sócmhainní áirithe i nDuga an Státhchiste. I mí na Bealtaine 2021, d'fheidhmigh GNBS an rogha chun léasanna urlár áirithe i nDuga an Státhchiste a shíneadh go dtí deireadh 2025. Méadaíodh costas na sócmhainne um cheart úsáide faoi €4.3m do na sintí léasa. I mBealtaine 2022, chuaigh léas urlár áirithe in éag. Rinneadh an sócmhainne ceart chun úsáide don urlár seo a dhímheas go hiomlán.

24. Sócmhainní eile (ar lean)

Grúpa	Spás Oifige	
	2023 €'000	2022 €'000
Costais		
Iarmhéid ag 31 Eanáir	10,059	13,467
Atomhas de bharr síneadh léasa a fheidhmiú	-	(1)
Coigeartú maidir le costas léasa éagtha	-	(3,407)
Iarmhéid ag 31 Nollaig	10,059	10,059
Dímheas		
Iarmhéid ag 31 Eanáir	(6,196)	(7,773)
Muirear dímheas don bhliain	(1,287)	(1,830)
Coigeartú ar dhímheas ar léas éagtha	-	3,407
Iarmhéid ag 31 Nollaig	(7,483)	(6,196)
Luach tugtha anonn ag 31 Nollaig	2,576	3,863
	2023	2022
	€'000	€'000
Gníomhaireacht		
Ús infhaighte ar airgead tirim agus ar choibhéisí airgid thirim	3	-
Costais in-aisíochta ó BISN	4,971	13,897
Infháltas eile ó BISN	19	-
Iomlán sócmhainní eile	4,993	13,897

Is sócmhainn reatha gach sócmhainn eile den Gníomhaireacht.

25. Dlíteanais eile

Grúpa	2023 €'000	2022 €'000
Costais fhabhráithe	20,072	23,335
CBL iníochta	683	2,244
Dlíteanais eile	385	409
Dlíteanais léasa	2,666	3,850
Iomlán na ndlíteanais eile	23,806	29,838

Is dlíteanais reatha gach dlíteanas eile seachas dlíteanais léasa an Ghrúpa.

Tá léasanna ag an nGrúpa maidir le spás i nDuga an Stáitchiste.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

25. Dlíteanais eile (ar lean)

Athruithe i nDlíteanais ag éirí ó maoiniú ghníomharthaí

Grúpa	Dlíteanais Léasa	
	2023 €'000	2022 €'000
Amhail 1 Eanáir	3,850	5,020
Sreafaí airgid		
Íoc dlíteanais léasa	(1,185)	(1,173)
Athruithe nach airgead iad	1	3
Ag deireadh na bliana	2,666	3,850
Gníomhaireacht	2023 €'000	2022 €'000
Méideanna dlite don GBCN	4,971	5,991
Méideanna dlite le haonáin an Ghrúpa	-	10,420
Dlíteanais eile	31	31
Iomlán na ndlíteanas eile	5,002	16,442

Is dlíteanais reatha gach dlíteanas eile sa Gníomhaireacht.

26. Cáin iníochta

Grúpa	2023 €'000	2022 €'000
Cáin shiarchoinneálach seirbhísí gairmiúla agus cánacha eile iníochta	431	917

27. Tiomantais agus dlíteanais theagmhasacha

(a) Dlíteanais theagmhasacha

Ag dáta tuairiscithe, tá GBCN mar pháirtí i méid airithe cásanna dlí a leanann mar pháirt dá gnáth cúrsa gnóithe. Ní féidir brath ar meastachán den eis-sreabhadh acmhainní eacnamaíoch sna cásanna seo agus mar sin níltear ag déanamh aon nochtadh breise.

Tá ráthaíochtaí eisithe ag an nGrúpa agus litreacha suaimhnis faoin dáta tuairiscithe ach, ós rud é nach bhfuiltear in ann na heis-sreabhadh acmhainní eacnamaíoch a mheas go hiontaobhach, níltear ag déanamh aon nochtadh breise.

(b) Tiomantais

Tá Tiomantais íasachta neamhtharraingthe an Ghrúpa ag an dáta tuairiscithe leagtha amach i Nóta 20.3.

Léasanna Duga an Stáitchiste

Tá léasanna ag an Ghrúpa le haghaidh gabháltas Duga an Stáitchiste le tréimhse tosaigh 4 bliana a thosaigh i mBealtaine 2018. I mí na Bealtaine 2021, d'fheidhmigh GBSN an rogha chun léasanna urlár áirithe i nDuga an Stáitchiste a shíneadh go dtí deireadh 2025. Is féidir deireadh a chuir le na léasanna le réamhfhógra 12 mhí le linn téarma na tréimhse. Tá na híocaíochtaí léasa íosta todhchaíoch leagtha amach sa tábla seo a leanas:

Grúpa	2023 €'000	2022 €'000
Níos lú ná 1 bhliain amháin	1,185	1,185
Idir bliain amháin agus dhá bhliain	1,185	1,185
Níos mó ná dhá bhliain	-	1,185
Iomlán íocaíochtaí léasa íosta na todhchaí	2,370	3,555

27. Tiomantais agus dliteanais theagmhasacha (ar lean)

(b) Tiomantais (ar lean)

Íocaíochtaí léasa eile

Leagtar amach íocaíochtaí léasa íosta na todhchaí a bhaineann le réadmhaoine infheistíochta ag an Ghrúpa sa tábla seo a leanas:

Grúpa	2023 €'000	2022 €'000
Níos lú ná 1 bhliain amháin	17,460	15,783
Idir bliain amháin agus cúig bliana	69,841	63,132
Níos mó ná cúig bliana	139,360	141,331
Iomlán íocaíochtaí léasa íosta na todhchaí	226,661	220,246

Áirítear le fáiltas ó léasa oibriúcháin na léasanna atá i seilbh NARPS.

Baineann léasanna oibriúcháin in NARPS leis an réadmhaoine infheistíochta atá faoi úinéireacht na Cuideachta agus lena mbainfidh téarma léasa 20 bliain agus 9 mí ag tús. Tá sé de rogha ag léasaithe áirithe na haonaid mhaoine a cheannach ar mhargadhluach oscailte na maoine, agus lascaine 10% ag baint leo ar feadh tréimhse 6 mhí, ag tosú an 14ú bliain de théarma an léasa. Tá NARPS freagrach as deisiú struchtúrach ar aon damáiste deánta do réadmhaoine infheistíochta nach iad an léasaí nó fó-léasaí a chúisigh.

Níl aon íosfháltas chiosa oibriúcháin ag an nGníomhaireacht.

28. Iasachtaíocht agus iasachtaí úsmhara

Gníomhaireacht	2023 €'000	2022 €'000
Iasacht dlite le BISN agus ús gaolmhar	-	52,817

Ar an 25 Feabhra 2011, d'eisigh BISN, aonán an Ghrúpa, iasacht úsmhar de chuid €52m leis an GNBS. Ba é cuspóir na hiasachta maoiniú a sholáthar ón nGrúpa don GNBS chun iasacht de chuid €49m agus ús tabhaithe a aisic leis an Lárchiste. Bhí ús bunaithe ar rata 6 mhí Euribor. Ar an 25 Feabhra 2023, d'athraigh ús ar an iasacht seo go ráta seasta. Aisíocadh an iasacht seo an 21 Nollaig 2023 ar bhonn neamhairgid. Níl aon iasachtaí nó iasachtaíochtaí seachtracha ag an nGrúpa.

In 2023, d'aithin an Gníomhaireacht costas úis €1.8m ar an iasacht (féach nóta 7).

Mar gheall ar an ráta Euribor 6 mhí a bheith diúltach ar feadh cuid de 2022, d'aithin an Gníomhaireacht glan-ús diúltach de €8k ar an iasacht (féach Nóta 6) sa bhliain sin.

Le linn na bliana ag críoch 31 Nollaig 2023, ní raibh aon athruite i dhliteanais an Gníomhaireachta ag éirí ó gníomhartha maoinithe mar gheall ar iasachtaí le hús orthu agus iasachtaí (2022: €Nialas).

29. Réiteach cúlchistí

Grúpa	2023 €'000	2022 €'000
Tuilleamh choinnithe		
Ag 1 Eanáir	1,360,246	1,778,830
Brabús don bhliain airgeadais	68,228	81,416
Aistriú barrachas chuig an Státchiste	(350,000)	(500,000)
Ag 31 Nollaig	1,078,474	1,360,246

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

29. Réiteach cúlchistí (ar lean)

Gníomhaireacht	2023 €'000	2022 €'000
Tuilleamh choinnithe		
Ag 1 Eanáir	468,237	564,797
Brábús don bhliain airgeadais	150,698	403,440
Aistriú barrachas chuig an Státchiste	(350,000)	(500,000)
Ag 31 Nollaig	268,935	468,237

Le linn 2023, rinne GNBS íocaíochtaí arbh fhiú €0.35bn (2022: €0.5bn iad) leis an Státchiste mar chuid dá aistrithe barrachais saoil. Faoi dheireadh 2023, bhí €3.85 billiún aistrithe ag GNBS chuig an Státchiste.

30. Scaireanna agus infheistíochtaí i ngnóthais ghrúpa

30.1 Fochuideachtaí

Tá cur síos déanta ar struchtúr Ghrúpa an GNBS i Nóta 1. Seo a leanas gnóthais fochuideachta agus úinéireacht céatadán an GNBS sna fochuideachtaí sin:

Grúpa Stádas	Cosanta Céadtadán úinéireacht	Céadtadán cearta vótála	Príomhghníomhaíocht	Tír ionchorpraithe
An Ghníomhaireacht Infheistíochta Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní C.G.A.	100%	100%	Cuideachta shealbhaíochta agus iasachtú	Éire
Bainistíocht Sócmhainní Náisiúnta C.G.A.	100%	100%	Eisiúint fiachais	Éire
Seirbhísí an Ghrúpa Bainistíocht Sócmhainní Náisiúnta C.G.A.	100%	100%	Slándáil agus bainistíocht sócmhainní na cuideachta sealbhaíochta	Éire
Bainistíocht Iasachta Sócmhainní Náisiúnta C.G.A.	100%	100%	Bainistíocht sócmhainní	Éire
Sócmhainn Náisiúnta Cé Thuaidh C.G.A.	100%	100%	Gnóthú sócmhainní réadmhaoine áirithe mar ghlanadh fiachais dlíthe le GNBS	Éire
Bainistíocht Réadmhaoine Sócmhainní Náisiúnta C.G.A.	100%	100%	Eastát réadach	Éire
Sócmhainn Náisiúnta JVA C.G.A.	100%	100%	Infheistíochtaí	Éire
Seirbhísí Réadmhaoine Cónaithe Sócmhainní Náisiúnta C.G.A.	100%	100%	Soláthar na réadmhaoine cónaithe chun críocha na tithíochta sóisialta	Éire

Ag an dáta tuairisthe bhí oifigí cláraithe na bhfochuideachtaí ar fad i Duga an Státchiste, Cé an Phoirt Thuaidh, Baile Atha Cliath 1.

Baineadh SGBSN de Chlár na gCuideachtaí go hoifigiúil an 3 Aibreán 2023 ag an gceann is fearr de GNBS agus scoir sé de bheith ina eintiteas Grúpa GNBS ar an dáta sin. Díscaoileadh GFSNT (faoi Leachtú Deonach) an 20 Lúnasa 2023 agus scoir sé de bheith ina eintiteas Grúpa GNBS ar an dáta sin.

30.2 Infheistíocht i bhfochuideachtaí

Gníomhaireacht	2023 €'000	2022 €'000
100,000,000 scair i GINBST	105,696	105,696

In 2010 rinne an Ghníomhaireacht infheistíocht de chuid €49m i GINBS. An 26 Bealtaine 2020, d'fheidhmigh an GNBS a rogha chun scairshealbhaíocht 51% na n-infheisteoirí próbháideacha a cheannach in GINBS ar €56.1m arb ionann é agus €51m dá n-infheistíocht móide toradh uasteorannaithe de 10%.

Mheas an Ghníomhaireacht an raibh bearnúchán dá infheistíochtaí i GINBST faoi IAS 36 Bearnúchán Sócmhainní. Tá an Ghníomhaireacht sásta nach bhfuil comhartha do bhearnúchán.

30. Scaireanna agus infheistíochtaí i ngnóthais ghrúpa (ar lean)

30.3 Sonraí maidir le fochuideachtaí neamh-chomhdhlúite

Gabháltais Réadmhaoine Fóillíochta Sócmhainní Náisiúnta Teoranta (faoi Leachtú Deonach)

Ar an 10 Eanáir 2014 bhunaigh GNBS fochuideachta nua, Gabháltais Fóillíochta Sócmhainní Náisiúnta Teoranta (faoi Leachtú Toilteannach) (GFSNT). Ba fochuideachta ar lánúinéireacht de chuid BRSN é GFSNT (faoi Leachtú Deonach) roimh a díscáioleadh, a bunaíodh chun seilbh a fháil ar 100% de scairchaipiteal dhá aonán de bhunadh na Portaingéile, RLHC agus RLHC II.

Bhí bunú na n-aonán seo de dhíth chun éascú a dhéanamh ar athstruchtúrú dlíthiúil de líon na n-aonán le sócmhainní réadmhaoine Portaingéalacha. Tar éis don athstruchtúrú dlíthiúil a bheith curtha i gcrích, cuireadh GFSNT (faoi Leachtú Deonach) faoi leachtú ar an 18 Nollaig 2014. Bhí GFSNT (faoi Leachtú Deonach) faoi rialú an leachtaitheora go dtí a díscáioleadh. Ar 17 Samhain 2022, leachtaíodh RLHC agus RLHC II. Tionóladh cruinniú deiridh GFSNT (Faoi Leachtú Deonach) an 25 Aibreán 2023 agus cláraíodh na doiciméid deiridh ghaolmhara leis an Oifig um Chlárú Cuideachtaí (CRO) an 19 Bealtaine 2023. Díscáioleadh GFSNT (faoi Leachtú Deonach) an 20 Lúnasa 2023.

Toisc go raibh cearta an scairshealbhóra glactha ag an leachtaitheoir agus gurbh é an té sin a rialaigh GFSNT (faoi Leachtú Deonach) ar aon, níl GFSNT (faoi Leachtú Deonach) agus a chuid fochuideachtaí, RLHC I agus RLHC II, comhdhlúite i dtorthaí an Ghrúpa GNBS.

Fuair GNBS díbhinní €323k ó GFSNT (faoi Leachtú Deonach) le linn 2023 (2022: €200k).

31. Nochtadh páirtithe gaolmhara

Seo a leanas páirtithe gaolmhara an Ghrúpa:

Fochuideachtaí

Tá sonraí maidir leis an ús i seilbh fochuideachtaí an GNBS luaithe i Nóta 1 agus Nóta 30 de na ráitis airgeadais.

GBCN

Soláthraíonn GBCN seirbhísí foirne, airgeadais, cumarsáide, teicneolaíochta, riosca agus acmhainní daonna don GNBS. Gearrtaí na costais tabhaithe ag GBCN ar an GNBS (an Ghníomhaireacht) ar bhúnús fhíorchostas agus agus déanann an Grúpa an Ghníomhaireacht a aisíoc. Is €21.2m (2022: €24.2m), iomlán na costais don bhliain, le hiarmhéid deiridh €5.0m ag deireadh 2023 (2022: €6.0m) iníochta. Tásonraí na gcostas gearrtha ar an nGrúpa le fáil i Nóta 11. Faigheann an Grúpa infheistíochtaí sa Nóta Státchiste atá i seilbh GBCN. Ní raibh aon Nótaí Státchiste ag GNBS (2022: €Niallas) leis an GBCN ar an dáta tuairiscithe.

Le linn na bliana, thabhaigh GNBS costais €0.1k (2022: €1.3k), ar chostais árachas iníochta leis an Ghníomhaireacht um Éilimh ar an Stát. Is €Niallas (2022: €Niallas) an tiarmhéid iníochta leis an Ghníomhaireacht um Éilimh ar an Stát ag deireadh 2023.

Tá téarmaí comhaontaithe ag GBCN leis an Ghrúpa i dtaca le léas Duganna an Státchiste. Bhí an comhaontú i bhfeidhm ó Bealtaine 2018 ar feadh téarma léasa tosaigh 4 bliana. I mí na Bealtaine 2021, d'fheidhmigh GBSN an rogha chun léasanna urlár áirithe i nDuga an Státchiste a shíneadh go dtí deireadh 2025. Áirítear leis na costais chíos agus áitíochta mar a nochtar i Nóta 11 muirear dímhéasa ar an gceart chun sócmhainní a úsáid maidir leis na léasanna seo de €1.3m (2022: €1.8m) agus costais saoráidí comhroinnte de €0.4m (2022: €0.4m). Is é an méid a áirítear sna dliteanais léasa i Nóta 25 maidir leis an léas seo ná €2.7m (2022: €3.9m). Is é an méid a áirítear sna dliteanais léasa i Nóta 24 maidir leis an léas seo ná €2.6m (2022: €3.9m).

Scéim Pinsean Shochair Shainithe an GBCN

Tá an fhoireann ar fad fostaithe ag GBCN agus déanann GBCN ranníocaíochtaí le Scéim Pinsean Shochair Shainithe GBCN thar ceann na bhfostaithe cuí. Tá an scéim pinsean á rialú agus á bainistiú ag iontaobhaithe neamhspleácha ceaptha ag GBCN. Mar chuid den chomhaoin i ndáil leis an soláthar foirne tá íocaíocht de chuid €1.9m (2022: €2.2m), déanta ag an nGrúpa, ag léiriú aisíoc ranníocaíocht GBCN dom scéim pinsean i ndáil leis na hOifigigh seo de chuid an GNBS.

Aire Airgeadais

Bhunaigh an tAire Airgeadais (an tAire) GNBS faoi Acht GNBS 2009. De réir Alt 13 agus 14 den Acht tá cumhachtaí áirithe ag an Aire Airgeadais i ndáil leis an GNBS. Forálann Alt 13 go bhféadfaidh an tAire treoirínte a eisiúint don GNBS chun críocha an Achta agus, go háirithe, i ndáil le cur le forbairt shóisialta agus gheilleagrach an Stáit. Tá dualgas ar an GNBS aird a thabhairt ar a leithéid sin de threoirínte agus a feidhmeanna á comhlíonadh. Forálann Alt 14 go bhféadfaidh an tAire treoracha a eisiúint don GNBS maidir le cur i gcrích chuspóirí an Achta agus, go háirithe, i ndáil le cur le forbairt shóisialta agus gheilleagrach an Stáit. Tá dualgas ar an GNBS aon treoir dá leithéid sin a chomhlíonadh. Is é éifeacht na bhforálacha reachtúla seo ná go bhfuil de chumhacht ag an Aire Airgeadais tionchar suntasach a bheith aige ar an GNBS.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

31. Nochtadh páirtithe gaolmhara (ar lean)

Institiúidí Rannpháirteacha

I rith 2010, achtaíodh roinnt beart reachtach a thug cearta agus cumhachtaí don Aire Airgeadais thar institiúidí airgeadais ar leith i ndáil le ceisteanna éagsúla úinéireachta, comhdhéanamh an bhoird, éadail nó díolachán fochuideachtaí, gníomhaíocht gnó, athstruchtúrú agus gníomhaíocht baincéireachta. Chomh maith leis sin, chomhaontaigh na hInstitiúidí Rannpháirteacha dul i gcomhairle leis an Aire roimh aon ghníomhaíocht ábhartha a d'fhéadfadh leas a bheith ag an bpobal inti a chur i gcrích.

Is institiúidí creidmheasa iad Institiúidí Rannpháirteacha atá ainmnithe ag an Aire mar Institiúid Rannpháirteach, faoi Alt 67 den Acht. Tá sócmhainní iasachta aistrithe ag na hInstitiúidí Rannpháirteacha chuig an GNBS ar an dáta tuairiscithe, AIB c.p.t. (ag ionchorprú EBS), Banc na hÉireann agus IBRC.

Níor díoladh aon iasachtaí le hInstitiúidí Rannpháirteacha le linn 2023 nó 2022.

Tá cuntas oibriúcháin ag an nGrúpa le AIB c.p.t. ina raibh iarmhéid de chuid €14.4m (2022: €13.1m) ag an dáta tuairiscithe. I rith na bliana bhí an meán-iarmhéid dúnta laethúil cothrom le €12.3m (2022: €13.1m).

Seo a leanas na táillí infóightha leis an hInstitiúidí Rannpháirteacha i ndáil le costais seirbhísithe iasachta tabhaithe i rith na bliana:

Costais seirbhísithe iasachta	2023 €'000	2022 €'000
AIB, c.p.t.	1,599	2,218
Banc na hÉireann	80	239
	1,679	2,457

Príomhphearsanra bainistíochta

Tá an Ghníomhaireacht á rialú ag Príomhoifigeach Feidhmiúcháin an GNBS agus an Bord. Is comhalta ex-officio den Bhord é Príomhoifigeach Feidhmiúcháin GBCN. Tá údarás ag POF GNBS agus ag an mBord i ndáil le gníomhaíochtaí an GNBS agus a fochuideachtaí a phleanáil, a stiúradh agus a rialú agus tá siad freagrach as an méid sin agus mar sin, is príomhphearsanra bainistíochta de chuid an GNBS iad. Nochtar táillí íoctha le comhaltaí Boird i Nóta 11. Níl fostaí ar bith ag an nGrúpa.

Sainítear Príomhphearsanra Bainistíochta faoin gCód Cleachtais do Rialachas na gComhlachtaí Stáit (2016) mar bhainistíocht a thuairiscíonn go díreach don Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin. Le linn na bliana agus ag an dáta tuairiscithe, bhí ceathrar ball bainistíochta ag an GNBS (2022: ceathrar) a thuairiscíonn don Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin. Tá luach saothair comhiomlán na Príomhphearsanra Bainistíochta nochtá i Nóta 11.

Idirbhearta le haonáin an Ghrúpa

Is iad seo a leanas na méideanna atá dlite do pháirtithe gaolmhara agus uathu ar an dáta tuairiscithe agus idirbhearta gaolmhara a aithnítear sa ráiteas ioncaim chuimsithigh. Is ar bhonn praghas fad láimhe a dhéantar gach idirbheart le páirtithe gaolmhara.

	2023 €'000	2022 €'000
Ioncam eile:		
<i>Grúpa</i>		
Díbhinn ioncaim ó GFSNT (faoi Leachtú Deonach)	323	200
<i>Gníomhaireacht</i>		
Costais athcúitithe ó BISN	21,241	24,202
Iasacht idirghrúpa tomhaiste ag FVTPL		
<i>Gníomhaireacht</i>		
Brabús infhaighte ó iasacht rannpháirteach brabúis ó BISN	161,219	417,855
Sócmhainní eile:		
<i>Gníomhaireacht</i>		
Costais athcúitithe ó Ghrúpa BISNT	4,971	13,897
Infháltas eile ó BISNT	19	-
Dliteanais eile:		
<i>Gníomhaireacht</i>		
Méideanna dlite le aonán de chuid an Ghrúpa	-	10,420

31. Nochtadh páirtithe gaolmhara (ar lean)

Iasacht dlite do NALM ón nGníomhaireacht

Tugadh iasacht úsmhar €52m ar airleacan ó BSIN chuig an nGníomhaireacht in 2011. Saothraíodh ús ar an iasacht seo ag an ráta Euribor sé mhí suas go dtí an 25 Feabhra 2023. Ón dáta seo, saothraíodh ús ag ráta seasta. Le linn cuid de rátaí Euribor 2022 bhí siad diúltach. Aithníodh costas úis €1.8m in 2023. B'ionann an glanús diúltach a saothraíodh ar an iasacht seo do 2022 agus €8k. Aisiocadh an iasacht seo an 21 Nollaig 2023. B'ionann an t-iarmhéid a bhí iníoctha ag deireadh 2022 agus €53m.

Comhaontuithe iasachta idirghrúpa

Chuaigh an Ghrúpa i mbun méid gcomhaontaithe iasacht rannpháirteach brábúis agus comhaontaithe idirghrúpa. Tá na hiarmhéideanna gan íoc ag an dáta tuairiscithe leagtha amch sa tábla thíos:

	2023 €'000	2022 €'000
Comhaontaithe iasacht rannpháirteach brábúis		
BSN le SGBSN	834,400	1,089,059
SGBSN le SRCSNT	32,023	28,949
	2023 €'000	2022 €'000
Comhaontaithe iasachta idirghrúpa		
GINBS le BSN	99,470	96,792
SGBSN le BSN	807,607	1,065,760
BISN le SRCSN	291,384	288,855
BISN le BRSN	100	100
BISN le SNCT	79	-
BISN le SRCSNT	9,405	14,143

32. Faisnéis fhorlíontach i gcomhréir le halt 54 de chuid an Achta

D'fhonn a cuspóirí a chomhlíonadh, tá aonáin shainchuspóireacha bunaithe ag an GNBS mar atá sonraithe i Nóta 1. Ullmhaíonn agus cuireann na haonáin seo ráitis airgeadais ar leith i láthair. De réir riachtanais Alt 54 den Acht, soláthraítear an fhaisnéis bhreise seo a leanas, i ndáil leis an GNBS agus gach aonán den Ghrúpa.

32.1 Costais agus táillí riaracháin tabhaithe ag an GNBS agus gach aonán de chuid Ghrúpa an GNBS

Leagtar amach na táillí riaracháin tabhaithe ag Grúpa an GNBS i Nóta 13. Léirítear na costais i ndáil le gach aonán GNBS sna táblaí anseo thíos. Áirítear ar chostais BISN athmhúirearú €21.2m (2022: €24.2m) maidir le costais GBCN arna dtabhú ag an nGníomhaireacht. Áirítear na costais seo sna cuntais chomhdhlúite freisin.

Bainistíocht Iasachta Sócmhainní Náisiúnta C.G.A. Cineál costais	2023 €'000	2022 €'000
Costais in-aisíoctha le GNBS	21,241	24,202
Táillí príomhsheirbhíseora	2,911	5,067
Táillí máistir – sheirbhíseora	938	895
Costais aistrithe punainne	1,544	1,614
Táillí dlí	647	1,347
Costais airgeadais, cumarsáide agus teicneolaíochta	4,211	6,508
Costais chíosá agus áitíochta	1,846	2,684
Táillí iniúcháireachta inmheánacha	511	511
Luach saothair an iniúchta seachtraigh	558	583
Iomlán na gcostas riaracháin BISN	34,407	43,411

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

32. Faisnéis fhorlíontach i gcomhréir le halt 54 de chuid an Achta (ar lean)

32.1 Costais agus táillí riaracháin tabhaithe ag an GNBS agus gach aonán de chuid Ghrúpa an GNBS (ar lean)

Bainistíocht Réadmhaoine Sócmhainní Náisiúnta C.G.A. Cineál costais	2023 €'000	2022 €'000
Táillí bainistíochta punainne	431	22
Iomlán na gcostas riaracháin BRSN	431	22
Seirbhísí Réadmhaoine Cónaithe Sócmhainní Náisiúnta C.G.A. Cineál costais	2023 €'000	2022 €'000
Táillí bainistíochta punainne	6	17
Táillí dlí	1	11
Iomlán na gcostas riaracháin SRCST	7	28
Seirbhísí Réadmhaoine Cónaithe Sócmhainní Náisiúnta C.G.A. Cineál costais	2023 €'000	2022 €'000
Táillí bainistíochta punainne	201	166
Táillí dlí	39	12
Costais airgeadais, cumarsáide agus teicneolaíochta	-	10
Iomlán na gcostas riaracháin SRCST	240	188
Sócmhainn Náisiúnta Cé Thuaidh C.G.A. Cineál costais	2023 €'000	2022 €'000
Táillí bainistíochta punainne	(2)	1
Táillí dlí	(5)	5
Costais airgeadais, cumarsáide agus teicneolaíochta	-	4
Iomlán (costais gnóthaithe)/costais riaracháin SNCT	(7)	10

32.2 Urrús féich eisithe chun críocha an Achta

Fuasclaíodh gach urrús fiachais thánaistigh go hiomlán in 2020.

32.3 Urrús fiachais fuascailte le hInstitiúdaí Airgeadais sa tréimhse airgeadais

32.3.1 Urrús féich sinsearacha ráthaithe ag an Rialtas

Fuasclaíodh iomlán na urrús féich sinsearacha ráthaithe ag an rialtas go hiomlán i 2017.

32.3.2 Urrús fófhiacha sealbhaithe

Fuasclaíodh iomlán na urrús fófhiacha ag an rialtas go hiomlán i 2020.

32.4 Réamhíocaíochtaí leis an GNBS ón Lárchiste sa bhliain

Ní raibh aon réamhíocaíochtaí leis an GNBS ón Lárchiste sa i 2022 nó 2023.

32.5 Réamhíocaíochtaí déanta ag an GNBS le féichiúnaithe trí mheán Institiúidí Rannpháirteacha sa tréimhse

Seo a leanas airleacain a rinne aonáin ghrúpa GNBS d'fhéichiúnaithe trí Institiúidí Rannpháirteacha sa bhliain airgeadais.

	Méid réamhíochta 2023 €'000	Méid réamhíochta 2022 €'000
Institiúid Rannpháirteach/Seirbhíseoir		
AIB	144,753	171,823
BCM Global ASI Limited	935	1,819
Iomlán	145,688	173,642

Chomh maith leis an méid thuas, rinne aonáin ghrúpa GNBS airleacain airgid de €683k trí iasachtaí scairshealbhóirí in 2023 (2022: €3,200k).

32. Faisnéis fhorlíontach i gcomhréir le halt 54 de chuid an Achta (ar lean)

32.6 Punanna sócmhainní coinnithe ag an GNBS agus gach aonán de chuid Ghrúpa an GNBS

Tá léargas le fáil anseo thíos ar na sócmhainní i seilbh an GNBS agus gach aonán de chuid Ghrúpa an GNBS. San áireamh sna sócmhainní seo tá sócmhainní agus dlíteanais idirghrúpa agus iasachtaí rannpháirteacha brabúis idirghrúpa idir aonáin Ghrúpa an GNBS.

An Ghníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní C.G.A. (GNBS)	2023 €'000	2022 €'000
Infheistíocht sa GINBST	105,696	105,696
Airgead tirim agus cóibhéisí	2,029	48
Ús infhaighte ón iasacht le BSN	161,219	417,855
Infháltas idirghrúpa	4,990	13,897
Sócmhainní eile	3	-
Iomlán	273,937	537,496

An Ghníomhaireacht Infheistíochta Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní C.G.A. (GINBS)	2023 €'000	2022 €'000
Iasacht idirghrúpa le BSNT	96,681	96,681
Ús ar iasacht idirghrúpa	2,789	111
Airgead tirim agus cóibhéisí	7,903	89
Iasachtaí féichiúnaithe	-	4,509
Sócmhainní eile	6	13
Iomlán	107,379	101,403

Bainistíocht Sócmhainní Náisiúnta C.G.A.(BSN)	2023 €'000	2022 €'000
Airgead tirim agus cóibhéisí	5,106	4,982
Iasacht rannpháirteach bhrabúis le SGBSNT	808,110	994,969
Ús ar iasacht rannpháirteach brabús	26,290	94,090
Sócmhainní eile	250	17
Iomlán	839,756	1,094,058

Seirbhísí an Ghrúpa Bainistíocht Sócmhainní Náisiúnta C.G.A. (SGBSN)	2023 €'000	2022 €'000
Airgead tirim agus cóibhéisí	1	197
Iasacht idirghrúpa le BSN	806,845	1,001,704
Iasacht rannpháirteach bhrabúis le SRCSNT	994	28,949
Ús infhaighte ar iasachtaí	762	64,056
Iomlán	808,602	1,094,906

Bainistíocht Iasachta Sócmhainní Náisiúnta C.G.A. (BISN)	2023 €'000	2022 €'000
Airgead tirim agus cóibhéisí	286,007	497,968
Iasachtaí féichiúnaithe	448,229	504,947
Infháltas idir-ghrúpa	297,871	367,651
Sócmhainní eile	7,235	11,739
Sócmhainní cánacha iarchurtha	11	-
Iomlán	1,039,353	1,382,305

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

32. Faisnéis fhorlíontach i gcomhréir le halt 54 de chuid an Achta (ar lean)

32.6 Punanna sócmhainní coinnithe ag an GNBS agus gach aonán de chuid Ghrúpa an GNBS (ar lean)

	2023 €'000	2022 €'000
SNCT		
Airgead tirim agus cóibhéisí	344	181
Iasachtaí féichiúnaithe	-	2
Sócmhainní eile	3	60
Iomlán	347	243
BRSN		
Airgead tirim agus cóibhéisí	1,177	864
Fardail – Réadmhaoine trádála	100	100
Sócmhainní eile	11	-
Iomlán	1,288	964
SRCSN		
Airgead tirim agus cóibhéisí	2,817	377
Réadmhaoine infheistíochta	326,000	325,000
Sócmhainní eile	1,561	1,591
Iomlán	330,378	326,968
Sócmhainn Náisiúnta JVA C.G.A. (SRCSNT)		
Airgead tirim agus cóibhéisí	117	6,613
Infheistíochtaí in ionstraimí cothromais	15,579	17,049
Iasachtaí féichiúnaithe	978	17,144
Sócmhainní eile	1	3
Iomlán	16,675	40,809

32.7 Bearta tacaíochta an rialtais, lena náirítear ráthaíochtaí, faighte ag an GNBS agus gach aonán de chuid Ghrúpa an GNBS

I mí an Mhárta 2010, ráthaigh an tAire Airgeadais urrúis fiachais shinsearaigh arna n-eisiúint ag GNBS. Fuasclaíodh na hurrúis fiachais shinsearaigh seo go léir a ráthaigh an rialtas faoi 2017. Ó shin i leith, ní dhearnadh aon bhearta tacaíochta rialtais lena n-áirítear ráthaíochtaí a fuair GNBS nó aon Grúpeintiteas de chuid GNBS.

33. Bainistiú caipitil

Déanann an Grúpa a struchtúr caipitil a bhainistiú agus déanann sé coigeartuithe air de réir athruithe i gcúinsí eacnamaíocha agus thréithe riosca a chuid gníomhaíochtaí. Is iad seo a leanas cuspóirí an Ghrúpa agus caipiteal á bhainistiú aige ina ráiteas ar staid airgeadais:

- Cumas an grúpa leanúint mar ghnóthas leantach a chosaint, i dtreo is go mbeidh sé in ann leanúint d'fháltais a sholáthar do scairshealbhóirí agus tairbhí a sholáthar do scairshealbhóirí eile;
- Bonn caipitil láidir a choinneáil chun tacú le forbairt a ghnó;
- Aon bharrachas a dháileadh don Státchiste ó am go ham.

Cuimsítear Scairchaipiteal (Nóta 30) i mbonn caipitil an Ghrúpa. Níl an Grúpa faoi réir aon riachtanais chaipitil arna ngearradh go seachtrach.

34. Teagmhais i ndiaidh an dáta tuairiscithe

An 6 Márta 2024, d'fhoilsigh an tAire Airgeadais athbhreithniú ar GNBS faoi Alt 227 d'Acht GNBS. Deirtear san athbhreithniú gur éirigh le GNBS an sainordú tráchtála a leag an tOireachtas síos dó a chur i gcrích agus gur sháraigh sé ionchais ina fheidhmíocht. Tugadh faoi deara san athbhreithniú freisin go bhféadfadh roinnt sócmhainní nó dlíthíochta GNBS gan réiteach a bheith ann ag deireadh 2025 agus mhol sé go mbunófaí Aonad Réitigh agus go gcuirfí acmhainní ar fáil dó laistigh de GBCN chun gníomhaíocht iarmharach GNBS a bhainistiú ó Eanáir 2026. I gcomhar le foilsiú athbhreithniú Alt 227, d'fhógair an tAire socruithe chun aon sócmhainní agus dliteanais iarmharacha de chuid na Corparáide Éireannaí um Réiteach Banc (faoi leachtú speisialta) a aistriú chuig GNBS ag deireadh 2024.

35. Faomhadh na ráiteas airgeadais

D'fhaomhaigh an Bord na ráiteas airgeadais agus ceadaíodh a n-eisiúint ar 18 Aibreán 2024.

Gluais na dTearmaí

Comhthaobhacht Geall iasachtaí réadmhaoin shonrach d'iasachtóir, le forghéilleadh i gcomhthéacs mainneachtana.

Contrapháirtí An páirtí lena bhfuil conradh nó idirbeart airgeadais á sheirbheáil.

Féichiúnaí Iasachtaí, a bhfuil iasachtaí incháilithe luaithe leis agus a bhfuil na hiasachtaí seo aistrithe chuig an nGrúpa. Tagraíonn an Grúpa don iasachtaí mar fhéichiúnaí. Is ionann nasc féichiúnaí agus grúpa iasachtaí atá nasctha le féichiúnaí.

Díorthach Is ionstraim airgeadais é díorthach a dtagann a luach as mír bhunúsach mar sampla rátaí úis nó airgeadra, agus is féidir é a úsáid chun rioscaí a bhaineann le hathruithe ar luach na míre bunúsaí a bhainistiú.

Ráta Lascaine An ráta a úsáidtear chun sreabha airgid amach anseo a lascainiú go dtí a luachanna reatha.

Dícheall Cuí Breithmheas cuimsitheach ar ghnó agus é mar aidhm go háirithe luach a shócmhainní agus dliteanas a bhunú. Déanann an Grúpa dhá chineál dícheall chúí, dícheall cuí Dlí agus dícheall cuí Réadmhaoine.

Imeachtaí Forfheidhmiúcháin Imeachtaí a bhfuil sé mar bhonn leo comhlíonadh le conarthaí dlí a chinntiú.

Euribor Is é Ráta Tairgthe Idirbhainc an Euro an ráta a dtairgeann príomhbhanc amháin éarlaisí idirbhainc euro le banc eile atá laistigh de limistéar an Euro.

Díorthach Malairte Eachtraí/Babhtáil Trasairgeadra Conradh airgeadais ina gcomhaontaíonn an ceannaitheoir agus an díoltóir sreabha airgid chomhlúthacha a bhabhtáil idir dhá airgeadra dhifriúla, i rith tréimhse sonraithe ama.

Fálú Páirt a ghlacadh i gcomhaontú chun riosca athruithe díobhála a phraghas sócmhainne nó dliteanas a bhainistiú.

Fardail Réadmhaoin faighte ag an GNBS agus coimeáda a ráiteas ar staid an airgeadais.

Iasachtaí talún agus forbatha Áirítear in iasachtaí talún agus forbatha iasachtaí ar thalamh atá ceannaithe chun críche forbartha, agus iasachtaí atá faighte ar thalamh páirtfhorbartha.

Tiomantais iasachta Iarmhéid creidmheasa atá tiomanta ag BISN a sholáthar dá custaiméirí.

OTC Thar an gCuntar Ag tagairt do dhíorthaigh nach bhfuil á dtrádáil ar mhalartú aitheanta.

Institiúid Rannpháirteach Institiúid Creidmheasa atá ainmnithe ag an Aire faoi Alt 67 den Acht mar Institiúid Rannpháirteach, lena n-áirítear aon fhochuideachtaí nach bhfuil curtha as an áireamh faoin alt sin.

Luach Reatha Luach ar dháta áirithe ar íocaíocht amach anseo nó sraith íocaíochtaí amach anseo, lascainithe chun léargas a thabhairt ar amluach airgid agus fachtóirí eile dála riosca infheistíochta.

Príomhsheirbhíseoir Institiúid Rannpháirteach a bhainistíonn féichiúnaithe thar ceann an GNBS laistigh de theorainneacha údaráis faofa ag an Bhord.

Iasacht Rannpháirteach Brabúis Iasacht a sholáthraíonn an t-iasachtóir a bhfuil a thoradh ag brath, i bpáirt ar a laghad, ar bhrabúsacht an iasachtaí.

Slándáil (a) Muirear, (b) ráthaíocht, slánaíocht nó urra, (c) ceart fritháirimh, (d) bintiúr, (e) bille malairte, (f) nóta gealltanais, (g) comhthaobhacht, (h) aon mhodh eile chun na nithe seo a leanas a chinntiú – (h)(i) íoc fiachais, nó (h)(ii) urscaoileadh feidhmíocht oibleagáide nó dliteanas, agus (i) aon chomhaontú nó socrú eile a bhfuil éifeacht chosúil aige.

Aonán Sainchuspóireach Aonán dlí cruthaithe chun cuspóir dea-shainithe cúng, sonrach nó sealadach a chomhlíonadh.

Fofhiachas Fiachas atá in-aisíochta i ndiaidh na bhfiachas eile a bheith aisíochta. Íocann an GNBS 5% de phraghas ceannaigh na n-iasachtaí a fhaigheann sé i bhfoirm fobhannaí.

Gníomhaireacht Náisiúnta
um Bhainistíocht Sócmhainní

Gníomhaireachta Náisiúnta Um Bhainistíocht Sócmhainní
Duga an Státhiste, Cé an Phoirt Thuaidh,
Baile Átha Cliath 1, D01 A9T8
T +353 1 238 4000 | R info@nama.ie

www.nama.ie